

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ REHBERİ

(AÇIKLAMALI VE ÖRNEKLİ)

**2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar
&
2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın
Uygulanmasına İlişkin Tebliğ**

**Stratejik Yatırımlar
&
Öncelikli Yatırımlar
&
Gümrük Vergisi Muafiyeti
&
Katma Değer Vergisi İstisnası
&
Katma Değer Vergisi İade Desteği
&
Faiz Desteği
&
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
&
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği
&
Gelir Vergisi Stopaj Desteği
&
İndirimli Gelir Ve Kurumlar Vergisi Uygulaması**

**SELAHATTİN GÖKMEN
E. Gelirler Başkontrolörü
&
EMRE KARTALOĞLU
E. Gelirler Başkontrolörü
Yeminli Mali Müşavir**

Temmuz, 2012

EK DİZİNİ :

- Ek-1 2012/3305 Sayılı Karar'ın 4 Numaralı Eki Kapsamında Teşvik Edilemeyecek Demir Çelik Ürünleri (2012/3305 Sayılı Karar Eki-5)
- Ek-2 Teşvik Belgesi Müracaat Formları (2012/01 Sayılı Tebliğ Eki-1)
- Ek-3 Diğer Kamu Kurum Ve Kuruluşlarından Alınması Gereken Bilgi Ve Belgeler (2012/01 Sayılı Tebliğ Eki-2)
- Ek-4 Teşvik Belgesi Müracaatlarını Değerlendirebilecek Yerel Birimler (2012/01 Sayılı Tebliğ Eki-3)
- Ek-5 Yerel Birimlerce Teşvik Belgesi Düzenlenebilecek Sektör Ve Konular (2012/01 Sayılı Tebliğ Eki-4)
- Ek-6 Yatırım Tamamlama Vizesi İçin İstenecek Belgeler (2012/01 Sayılı Tebliğ Eki-5)
- Ek-7 Yatırım Takip Formu (2012/01 Sayılı Tebliğ Eki-6)
- Ek-8 Yatırım Tamamlama Ekspertiz Raporu Örneği (2012/01 Sayılı Tebliğ Eki-7)
- Ek-9 Sosyal Güvenlik Kurumunca Bakanlığa Gönderilecek Talep Formu (2012/01 Sayılı Tebliğ Eki-8)
- Ek-10 Ekonomi Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü Hesap Numaraları (2012/01 Sayılı Tebliğ Eki-9)
- Ek-11 Stratejik Yatırımlara İlişkin Katma Değer Hesabı Ve Değerlendirme Esasları (2012/01 Sayılı Tebliğ Eki-10)

EK DİZİNİ :	3
GİRİŞ.....	11
BİRİNCİ BÖLÜM.....	17
TÜM DESTEK UNSURLARINA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER.....	17
1. TÜRKİYE’NİN BÖLGESEL AYRIMI.....	18
2. TEŞVİK SİSTEMİ VE SAĞLANACAK DESTEK UNSURLARI	19
2.1. GENEL TEŞVİK UYGULAMALARI	19
2.2. Stratejik Yatırımlar	19
2.2.1. Stratejik Yatırımların Değerlendirmesi	20
2.2.2. Stratejik Yatırımlara İlişkin Katma Değer Hesabı Ve Değerlendirme Esasları	21
2.2.2.1. Stratejik Yatırım Değerlendirme Esasları	21
2.2.2.2. Katma Değer Hesabında Esas Alınacak Tablo Formatları.....	22
2.2.2.3. Katma Değer Oranının Tespitine Yönelik Örnek Hesaplamalar.....	23
2.3. Öncelikli Yatırımlar.....	26
2.4. Organize Sanayi Bölgelerinde Yapılan veya Sektörel İşbirliğine Dayalı Yatırımlarda Teşvik Uygulaması	27
2.5. Ar-Ge ve Çevre yatırımlarına sağlanan destekler	28
2.6. BÖLGELER İTİBARIYLA SAĞLANACAK DESTEK UNSURLARI.....	29
2.6. BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLARA SAĞLANACAK DESTEK UNSURLARI.....	30
3. TEŞVİK EDİLEMEYECEK YATIRIM KONULARI.....	32
3.1. KARAR’IN 4 NUMARALI EKİNDE YER ALAN VE TEŞVİK EDİLEMEYECEK YATIRIMLAR.....	32
3.1.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi	32
3.1.2. İmalat, Enerji Ve Madencilik Yatırımları	32
3.1.3. Hizmetler Sektörü.....	33
3.2. 2012/3305 sayılı KARAR’IN 2-A EKİNDE YER ALAN US 97 ULUSAL FAALİYET VE ÜRÜN SINIFLAMASI KODLARI İTİBARIYLA DESTEK UNSURLARINDAN HARİÇ BIRAKILAN SEKTÖRLER.....	34
4. TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMİYEN YATIRIM HARCAMALARI.....	36
5. 2012/3305 sayılı KARAR’IN 4 NUMARALI EKİ GEREĞİNCE DESTEK UNSURLARINDAN BELLİ ŞARTLARLA YARARLANABİLECEK SEKTÖR VE YATIRIMLAR.....	37
5.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi	37
5.2. Hizmetler Sektörü.....	37
6. SABİT YATIRIM TUTARLARI VE ASGARİ KAPASİTELER.....	39
7. BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANACAK SEKTÖR, YATIRIM KONULARI VE ASGARİ YATIRIM TUTARLARI.....	40
7.1. TEŞVİK UNSURLARINDAN YARARLANACAK SEKTÖRLERİ BELİRLEMEDE 2012/3305 sayılı KARAR’IN 2 NUMARALI EKİNİN DİPNOTLARININ ÖNEMİ.....	107
8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR	110
8.1. KİMLER TEŞVİK BELGESİ ALABİLİR ?.....	110
8.1.1. Kollektif Şirketler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?.....	111
8.1.2. Dernek veya Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?	111

8.1.3. Finansal Kiralama Şirketlerinin Teşvik Belgesi Alması Gerekir Mi?.....	111
8.2. TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATI	111
8.2.1. Müracaat Mercii	111
8.2.2. Yerel Birimler Kimdir?	112
TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATLARINI DEĞERLENDİREBİLECEK	
YEREL BİRİMLER	112
8.2.3. Yerel Birimlerce Teşvik Belgesi Düzenlenebilecek Sektör Ve Konular .	113
8.2.4. Yerel Birimlerce Yapılacak İşlemler	114
8.2.5. Teşvik Belgesi Müracaat Bedeli.....	114
8.2.6. Teşvik Belgesi Müracaatında Aranacak Belgeler	115
8.3. TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	115
8.3.1. Bakanlığa Yapılan Müracaatların Değerlendirmesi	115
8.3.1. Yerel Birimlere Yapılan Müracaatların Değerlendirmesi	116
8.4. TEŞVİK BELGESİ ALINMADAN ÖNCE YAPILAN YATIRIMLAR	116
8.5. TEŞVİK BELGESİNE İLİŞKİN DİĞER İŞLEMLER.....	117
8.5.1. İthal ve Yerli Makine Ve Teçhizat Listesi Değişikliği Talepleri	117
8.5.2. Teşvik Belgesinin Revizesi	117
8.5.3. Yatırım Konusu Değişikliği	117
8.5.4. Belge Zayii	118
8.5.5. Yatırımların Takibi, Denetimi Ve Görevli Kurum Ve Kuruluşların Yükümlülükleri	118
8.5.6. Teşvik Belgesi İptal Sebepleri Ve Müeyyide Uygulanması.....	119
8.5.7. Diğer Desteklerden Yararlanmama Yasağı	119
8.5.8. Sonuçlandırılmamış Teşvik Belgesi Müracaatları.....	120
8.5.9. Eski Teşvik Belgeleri İçin Uygulanacak Hükümler.....	120
8.6. DESTEK UNSURLARININ UYGULANMASI BAKIMINDAN YATIRIMA BAŞLAMA TARİHİNİN BELİRLENMESİ.....	121
8.7. DESTEK UNSURLARININ UYGULANMASI BAKIMINDAN İŞLETMEYE GEÇİŞ TARİHİNİN BELİRLENMESİ.....	121
8.8. yatırım süresi ve Süre Uzatımı	122
8.9. Mücbir Sebep Ve Fevkalade Hal Durumları	122
8.10. Tamamlama Vizesi	123
9. TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDA YAPILACAK YATIRIM TÜRLERİ.....	125
9.1. KOMPLE YENİ YATIRIM	125
9.2. TEVSİ.....	125
9.3. MODERNİZASYON	125
9.4. ÜRÜN ÇEŞİTLENDİRMESİ	125
9.5. ENTEGRASYON.....	125
10. FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ ARACILIĞIYLA YAPILACAK YATIRIMLARDA DESTEK UNSURLARININ UYGULANMASI.....	127
11. YATIRIMIN DEVİR, SATIŞ, İHRAÇ VE KİRALAMA İŞLEMLERİ	129
12. YATIRIMLARIN NAKLİ	131
İKİNCİ BÖLÜM	132
DESTEK UNSURLARI	132
1. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ.....	133
1.1. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİNİN UYGULANACAĞI YATIRIMLAR	133
1.2. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR.....	133

1.3. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ UYGULAMASINDA ASGARÎ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER	136
1.4. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI.....	136
1.5. UYGULAMA USUL VE ESASLARI.....	136
1.5.1. Gümrük Vergisinden Muaf Olanlar.....	136
1.5.2. Gümrük Vergisine Tabi Olanlar.....	137
1.5.3. Başlandığı Halde Yatırım Süresinin Bitiş tarihi itibariyle İthalatı Gerçekleşmeyen İşlemlerde Uygulama.....	137
1.5.4. Mahrece İade İşlemlerinde Uygulama.....	137
1.5.5. Teşvik Belgesi Almadan Önce Yapılan İthalatta Uygulama.....	137
1.5.6. Finansal Kiralama İşlemlerinde Gümrük Vergisi Muafiyeti.....	138
1.5.7. Gümrüksüz Otomobil İthal Hakkı	138
1.6. Kullanılmış Makine ve Teçhizat İthalinde Gümrük Vergisi Muafiyeti	138
1.6.1. İthaline İzin Verilen Kullanılmış Makine ve Teçhizatlar.....	139
1.6.2. Kullanılmış Komple Tesislerin İthali	148
1.6.3. Kullanılmış Olarak İthal Edilen Makine Ve Teçhizatın Amacı Dışında Kullanılması ve Satılması.....	148
2. KATMA DEĞER VERGİSİ İSTİSNASI	149
2.1. KDV İSTİSNASININ UYGULANACAĞI BÖLGELER	149
2.2. KDV İSTİSNASINDAN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR	149
2.3. KDV İSTİSNASI UYGULAMASINDA ASGARÎ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER	149
2.4. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI.....	150
2.5. UYGULAMA USUL VE ESASLARI.....	150
2.5.1. Kapsam ve Tanım.....	150
2.5.2. İstisna Kapsamına Girmeyen Kıymetler	150
2.5.3. Uygulama	151
2.5.4. Yatırım Teşvik Belgesi Sahibi Mükelleflerin KDV İstisnasından Yararlanabilmesi İçin Vergi Dairesinden Alacakları Yazı	152
2.5.5. Yatırımın Usulüne Uygun Olarak Gerçekleşmemesi	153
2.5.6. İade Uygulaması.....	153
2.6. Makine ve Teçhizat Alımının Finansal Kiralama Yoluyla Yapılması	153
2.5.2. Teşvik Belgesi Kapsamındaki Makine Ve Teçhizat Teslimlerine İlişkin İstisnada Beyannamenin Doldurulması.....	156
2.5.3. Konuya İlişkin Yargı Kararları.....	157
3. İNDİRİMLİ GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ.....	159
3.1. İNDİRİMLİ VERGİ UYGULAMASINDAN YARARLANAMAYACAK SEKTÖR VE YATIRIMLAR.....	161
3.1.1. KVK'nın 32/A Maddesi Gereğince İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanamayacak Sektör ve Yatırımlar	162
3.1.2. 2012/3305 sayılı Karar'ın 4 numaralı Eki Gereğince İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanamayacak Sektör ve Yatırımlar	162
3.1.2.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi	163
3.1.2.2. İmalat ve Madencilik Yatırımları	163
3.1.2.3. Hizmetler Sektörü.....	164
3.1.3. 2012/3305 sayılı Karar'ın 2-A Ekinde Yer Alan US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Kodları İtibariyle Destek Unsurlarından Hariç Bırakılan Sektörler ..	165
3.1.4. 2012/3305 sayılı Karar'ın 4 numaralı Eki Gereğince İndirimli Vergi Uygulamasından Belli Şartlarla Yararlanabilecek Sektör ve Yatırımlar	165
3.1.4.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi	165

3.1.4.2. Hizmetler Sektörü.....	166
3.1.5. Teşvik Unsurlarından Yararlanacak Sektörleri Belirlemede 2012/3305 sayılı Karar'ın 2 numaralı Ekinin Dipnotlarının Önemi	167
3.2. İNDİRİMLİ VERGİ UYGULAMASINDAN YARARLANAMAYACAK HARCAMALAR	169
3.2.1. KVK 32/A Maddesine Göre İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanamayacak Harcamalar	169
3.2.2. 2012/1 Sayılı Tebliğ'e Göre İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanamayacak Harcamalar	169
3.3. İNDİRİMLİ VERGİ UYGULAMASININ USUL VE ESASLARI	170
3.3.1. İndirimli Vergi Uygulaması Teşvik Belgesi Şartını Aramaktadır.....	170
3.3.1.1. Kimler Teşvik Belgesi Alabilir?.....	170
3.3.1.1.1. Kollektif Şirketler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?.....	171
3.3.1.1.2. Dernek veya Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?.....	171
3.3.1.2. Teşvik Belgesi Müracaatı	172
3.3.1.2.1. Müracaat Mercii	172
3.3.1.2. 2. Yerel Birimler Kimdir?	172
TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATLARINI DEĞERLENDİREBİLECEK YEREL BİRİMLER	173
3.3.1.2.3. Yerel Birimlerce Teşvik Belgesi Düzenlenebilecek Sektör Ve Konular.....	173
3.3.1.2.4. Yerel Birimlerce Yapılacak İşlemler.....	174
3.3.1.2.5. Teşvik Belgesi Müracaat Bedeli.....	175
3.3.1.2.6. Teşvik Belgesi Müracaatında Aranacak Belgeler	175
3.3.1.3. Teşvik Belgesi Müracaatının Değerlendirilmesi	176
3.3.1.3.1. Bakanlığa Yapılan Müracaatların Değerlendirmesi	176
3.3.1.3.2. Yerel Birimlere Yapılan Müracaatların Değerlendirmesi	176
3.3.1.4. Teşvik Belgesi Alınmadan Önce Yapılan Yatırımlar.....	177
3.3.2. İl Grupları, Gruplar İtibarıyla Teşvik Edilecek Sektörler ve Bunlara İlişkin Yatırım ve İstihdam Büyüklükleri.....	177
3.3.3. İndirimli Kurumlar Vergisi Yatırım Döneminde de Uygulanabilecektir. 179	
3.3.4. Yatırıma Katkı Oranları ve Vergi İndirim Oranları - Örneklerle Anlatım180	
3.3.4.1. Bölgeler İtibarıyla Yatırıma Katkı Oranı ve Vergi İndirim Oranları 181	
3.3.4.2. Büyük Ölçekli Yatırımlar İçin Yatırıma Katkı Oranı ve Vergi İndirim Oranları.....	183
3.3.4.3. Organize Sanayi Bölgelerinde Yapılan Yatırımlar İçin Yatırıma Katkı Oranı ve Vergi İndirim Oranları.....	185
3.3.4.4. Öncelikli Yatırımlar İçin Yatırıma Katkı Oranı ve Vergi İndirim Oranları.....	186
3.3.4.5. Stratejik Yatırımlar İçin Yatırıma Katkı Oranı ve Vergi İndirim Oranları.....	188
3.3.4.6. İndirimli Kurumlar Vergisinin Yatırım Döneminde Diğer Kazançlar Üzerinden Uygulanmasına İlişkin Örnek	189
3.3.5. Yatırıma Başlama ve İşletmeye Geçiş Tarihlerinin Belirlenmesi	190
3.3.5.1. Yatırıma Başlama Tarihinin Belirlenmesi.....	190
3.3.5.2. İşletmeye Geçiş Tarihinin Belirlenmesi	191
3.3.5.3. Yatırımların Kısmen İşletmeye Başlanması Halinde İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulaması.....	191

3.3.6. Farklı İllerde Yatırım Yapılması Halinde İndirimli Vergi Uygulaması ve Örnekli Anlatım.....	193
3.3.7. Genişletme (Tevsi) Yatırımlarından Elde Edilecek Kazançlara İndirimli Vergi Uygulaması ve Örnekli Anlatım	195
3.3.8. Zarar Olması Halinde İndirimli Vergi Uygulaması.....	197
3.3.9. İstisna Ve İndirimler Olması Durumunda İndirimli Vergi Uygulaması ..	199
3.3.10. Geçici Vergi Dönemlerinde İndirimli Vergi Uygulaması	200
3.3.11. İndirimli Vergi Uygulamasına İlişkin Şartların Sağlanamaması Halinde Yapılacak İşlemler.....	200
3.3.12. Yatırımın Devri Halinde İndirimli Vergi Uygulaması	201
3.3.12.1. Yatırımın Faaliyete Geçmesinden Önce Devri.....	201
3.3.12.2. Yatırımın Kısmen veya Tamamen Faaliyete Geçmesinden Sonra Devri.....	201
3.3.12.3. Devir, Satış, İhraç ve Kiralama İşlemlerinde Uygulanacak Usul Ve Esaslar	201
3.3.13. Yatırımların Taşınması Halinde İndirimli Vergi Uygulaması.....	203
3.3.14. Gelir Vergisi Mükelleflerinde Uygulanacak Vergi Oranları.....	205
3.3.15. Vergi Kesintisi Oranları İndirimli Olarak Uygulanabilir Mi?.....	206
3.3.16. Finansal Kiralama Yoluyla Yapılan Yatırımlarda Vergi İndirimi Uygulaması.....	206
4. Stratejik Yatırımlara Katma Değer Vergisi İadesi Desteği	209
5. Gelir Vergisi Stopaj Desteği.....	211
5.1. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI.....	212
5.2. gelir Vergisi Stopajı Desteğinin Uygulanacağı İller	212
5.3. UYGULAMA USUL VE ESASLARI.....	212
5.3.1. Gelir Vergisi Stopajı Desteğinin Uygulanacağı Tarih Aralığı	213
5.3.1. Gelir Vergisi Stopajı Desteğinden Yararlanmaya Başlama Tarihi.....	213
5.3.2 Gelir Vergisi Stopajı Desteğinin Uygulanacağı Azami Süre	213
5.3.3. Yatırımın Tamamlanamaması Yada Teşvik Belgesinin İptal Edilmesi ...	213
5.3.2.4. Yatırımın Devri Halinde Gelir Vergisi Stopajı Desteği	213
5.3.4.1. Yatırımın Faaliyete Geçmesinden Önce Devri.....	213
5.3.4.2. Yatırımın Kısmen veya Tamamen Faaliyete Geçmesinden Sonra Devri	213
6. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ	215
6.1. YASAL DÜZENLEME	215
6. 2. SİGORTA PRİMİ İŞÇİ VE İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ KONUSUNDA BAKANLAR KURULU'NUN YETKİSİ	216
6.3. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİNİN UYGULANACAĞI BÖLGELER.....	216
6.4. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR	217
6.5. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER	217
6.6. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI.....	218
6.7. UYGULAMA USUL VE ESASLARI.....	218
6.7.1. Komple Yeni Yatırımlarda Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	218
6.7.2. Diğer Yatırım Cinslerinde Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	218
6.7.3. Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Başlama Tarihi	219
6.7.4. Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Uygulanacağı Azami Süreler..	219
6.7.5. Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Uygulanacağı Azami Tutarlar	219

6.7.6. Uygulama Usul ve Esasları	220
6.7.7. Haksız Yararlanmanın Müeyyidesi	221
6.7.8. Prim Tutarları KKEG Olarak Dikkate Alınacak	221
6.7.9. Gemi İnşaat Yatırımlarında Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	221
6.7.10. Yatırımların Devri Halinde Uygulama	221
7. SİGORTA PRİMİ (İŞÇİ HİSSESİ) DESTEĞİ	223
7.1. YASAL DÜZENLEME	223
7.2. SİGORTA PRİMİ İŞÇİ HİSSESİ DESTEĞİ KONUSUNDA BAKANLAR KURULU'NUN YETKİSİ.....	224
7.3. SİGORTA PRİMİ DESTEĞİNİN UYGULANACAĞI BÖLGELER.....	224
7.4. SİGORTA PRİMİ DESTEĞİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR.....	225
7.5. SİGORTA PRİMİ DESTEĞİ UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER	225
7.6. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI.....	225
7.7. UYGULAMA USUL VE ESASLARI.....	225
7.8. Diğer Hususlar.....	226
7.8.1. Haksız Yararlanmanın Müeyyidesi	226
7.8.2. Prim Tutarları KKEG Olarak Dikkate Alınacak	227
7.8.3. Yatırımların Devri Halinde Uygulama	227
8. FAİZ DESTEĞİ.....	228
8.1. Faiz Desteğinden Yararlanabilecek Bölgeler	228
8.1.1. Bölgesel Yatırımlarda Faiz Desteği Uygulanacak Bölgeler.....	228
8.1.2. Stratejik Yatırımlarda Faiz Desteği Uygulanacak Bölgeler	228
8.1.3. Öncelikli Yatırımlarda Faiz Desteği Uygulanacak Bölgeler.....	228
8.1.4. Ar-Ge ve Çevre Yatırımlarında Faiz Desteği Uygulanacak Bölgeler	228
8.2. Faiz Desteği Oranları ve Tutarları	229
8.3. Faiz Desteğinden Yararlanmayacak Yatırımlar/Kurumlar.....	232
8.4. FAİZ DESTEĞİ UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER	232
8.5. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI.....	232
8.6. Faiz Desteğini Uygulayacak Kurumlar	232
8.6.1. Faiz Desteği Uygulamasının Başlaması	233
8.6.2. Faiz Desteği Ödemesinin Yapılması	233
8.6.3. Birden Fazla Aracı Kurumdan Kredi Alınması.....	234
8.7. Devir Halinde Uygulama.....	234
8.8. Finansal Kiralama Şirketlerinin Durumu	235
8.9. Şartların İhlali Halinde Yapılacaklar	235
8.9.1. Ödemeleri Geciktirilmesi Yada Yapılmaması Halinde Yapılacaklar	235
8.9.2. Aracı Kurumların Sorumluluğu.....	235
8.10. Teşvik Belgesinin İptali HALİNDE FAİZ DESTEĞİ	236
9. YATIRIM YERİ TAHSİSİ	237
9.1. YATIRIM YERİ TAHSİSİNİN GENEL ŞARTLARI.....	237
9.1.1. Yatırım Teşvik Belgesi Alınması Şartı.....	237
9.1.2. Sabit Yatırım Tutarları ve Asgari Kapasiteler.....	237
9.2. YATIRIM YERİ TAHSİS EDİLECEK YATIRIMLAR	237
9.2.1. Büyük Ölçekli Yatırımlar	238
9.2.2. Stratejik Yatırımlar	238
9.2.3. Bölgesel Desteklerden Yararlanacak Yatırımlar	239
9.3. YATIRIM YERİ TAHSİSİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR	239

9.3. YATIRIM YERİ TAHSİSİ DESTEĞİNDEN YARARLANAMAYACAK	
YATIRIMLAR.....	241
KAYNAKÇA	242

GİRİŞ

En son 2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar¹ ve bu Karara istinaden çıkarılmış olan 2009/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulamasına İlişkin Tebliğ² ile ana hatları belirlenmiş olan Teşvik Sistemi Türkiye'yi iller bazında dört ayrı bölgede toplamış, ayrıca bölge ayrımı yapmaksızın Büyük Ölçekli Yatırımlar için de teşvikler getirmiştir.

2009 yılında uygulanmaya konulan teşvik sisteminde genel ve bölgesel teşvik unsurları; gümrük vergisi muafiyeti, Katma Değer Vergisi istisnası, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği, yatırım yeri tahsisi ve faiz desteği şeklindeydi. Söz konusu teşvik sistemi bölgesel farklılıkların giderilmesini amaçlamaktaydı. Dolayısıyla, teşvik unsurları en geniş şekilde dördüncü bölgede yer alan ve ağırlıklı olarak Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi illerini kapsamakta idi.

Ancak, 2009/15199 sayılı Karar ile uygulamaya konulan teşvik sisteminin beklenen yeterli faydayı sağlamadığı görülmüştür. Mevcut teşvik sistemine yönelik değişiklik talepleri;

- Yatırım döneminde vergi indirimi,
- Yeni bölgesel harita,
- 2011 sonu itibarıyla azalan destek oran ve sürelerinin artırılması,
- Desteklenen yatırım konularının gözden geçirilmesi,
- Stratejik ve teknolojik dönüşümü sağlayacak yatırımların desteklenmesi,
- En az gelişmiş bölgelerde, yatırımlara sağlanan destek miktarının artırılması

şeklinde ortaya çıkmış ve yeni bir teşvik sistemine ihtiyaç duyulmuştur.

Bu bağlamda, Hükümet tarafından 05.04.2012 tarihinde yeni bir teşvik sisteminin ana hatları açıklanmıştır. Yeni teşvik paketi ile Türkiye'nin en büyük sorunu olan cari açığın önlenmesi, ara malı üretiminin, ileri teknoloji yatırımlarının ve stratejik özellikli yatırımların desteklenmesi amaçlanmaktadır. Getirilmek istenen Yeni Teşvik Sistemi'nin hedefleri;

- cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek olan ara malı ve ürünlerin üretiminin artırılması,
- en az gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin artırılması,
- bölgesel gelişmişlik farklılıklarının giderilmesi, -
- destek unsurlarının etkinliğinin artırılması,
- kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi ve teknolojik dönüşümü sağlayacak yüksek ve orta-yüksek teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi

olarak sıralanmıştır.

2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'da belirtilmiş olan destek unsurları olan gümrük vergisi muafiyeti, Katma Değer Vergisi istisnası, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği, yatırım yeri tahsisi ve faiz desteğine ilave olarak **Gelir Vergisi Stopajı Desteği** ve **Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği**, **İndirimli Kurumlar Vergisinin Yatırım Döneminde de Uygulanması** ve **stratejik yatırımlara KDV iadesi desteği** de yeni teşvik sisteminde öngörülmüştür.

¹ 16.07.2009 tarih ve 27290 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

² 27.07.2009 tarih ve 27302 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Söz konusu destek unsurlarına ilişkin ilgili kanunlarda değişiklik ya da ilave yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, destek unsurlarının hayata geçebilmesi için ilk düzenleme 6322 sayılı “Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun³ ile yapılmıştır. Daha sonra öngörülen teşvik sisteminin dayanağını oluşturan 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar⁴ (2012/3305 sayılı Karar) 19.06.2012 tarihinde ve bu Karar’ın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları açıklayan 2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Teblię⁵ (2012/1 sayılı Tebliğ) 20.06.2012 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yeni teşvik sistemine baktığımızda;

- genel teşvik uygulamaları,
- bölgesel teşvik uygulamaları,
- büyük ölçekli yatırımların teşviki,
- öncelikli yatırımların teşviki,
- stratejik yatırımların teşviki

şeklinde beş farklı teşvik unsurunu içerdii görülmektedir.

Genel teşvik uygulamalarında bölge ayrımı yapılmaksızın, teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile diğer teşvik uygulamaları kapsamında yer almayan ve belirlenen asgari sabit yatırım tutarı şartını sağlayamayan yatırımlar hariç olmak üzere, bütün yatırımların KDV İstisnası ve Gümrük Muafiyeti destekleri ile desteklenmesine devam edilecektir.

Yeni teşvik sisteminde genel kural il bazlı bölgesel teşvik uygulamasına geçilmekte; belirlenen bölgelerde yer alan Organize Sanayi Bölgeleri’nde yapılacak yatırımlar, sektörel işbirliğine dayalı yatırımlar ve Ar-Ge ve çevre yatırımları ile büyük ölçekli yatırımlar için daha kapsamlı ve avantajlı teşvik unsuru sağlanmaktadır. Yine yeni teşvik sistemiyle ilk defa stratejik ve öncelikli yatırımlar için farklı teşvik sistemi getirilmektedir. Bu bağlamda genel hatlarıyla yeni teşvik sisteminde sağlanacak destek unsurları aşağıdaki gibi olacaktır.

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ – SAĞLANAN DESTEKLER			
Genel Teşvik Uygulamaları	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Büyük Ölçekli Yatırımlar Teşvik Uygulamaları	Stratejik Yatırımların Teşviki Uygulamaları
KDV İstisnası	KDV İstisnası	KDV İstisnası	KDV İstisnası
Gümrük Vergisi Muafiyeti	Gümrük Vergisi Muafiyeti	Gümrük Vergisi Muafiyeti	Gümrük Vergisi Muafiyeti
Gelir Vergisi Stopajı Desteği (6. Bölge Yatırımları İçin)	Vergi İndirimi	Vergi İndirimi	Vergi İndirimi

³ 15.06.2012 Tarih ve 28324 Sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanmıştır

⁴ 19.06.2012 Tarih ve 28328 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

⁵ 20.06.2012 Tarih ve 28329 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği (Tersanelerin Gemi İnşa Yatırımları İçin)	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
	Yatırım Yeri Tahsisi	Yatırım Yeri Tahsisi	Yatırım Yeri Tahsisi
	Faiz Desteği (3 ncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı Bölgelerdeki Yatırımlar İçin)	Faiz Desteği	Faiz Desteği
	Gelir Vergisi Stopajı Desteği (6 ncı Bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin).	Gelir Vergisi Stopajı Desteği (6 ncı Bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin).	Gelir Vergisi Stopajı Desteği (6 ncı Bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin).
	Sigorta Primi Desteği (6 ncı Bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin).	Sigorta Primi Desteği (6 ncı Bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin).	Sigorta Primi Desteği (6 ncı Bölge Yatırımlar İçin).
			KDV İadesi (Bina-İnşaat)

Yukarıda belirtilen yeni teşvik sisteminin destek unsurları genel hatlarıyla aşağıdaki gibidir.

1. Bölgesel Ayrım Yapılmaksızın Uygulanacak Genel Teşvikler

- a-) Gümrük Vergisi Muafiyeti
- b-) Katma Değer Vergisi İstisnası
- c-) Gelir Vergisi Stopajı Desteği (6. Bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin)
- d-) Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği (Tersanelerin Gemi İnşa Yatırımları İçin)

2. Bölgesel Destek Unsurları

Bölgesel Teşvik uygulamasında il bazlı bölgesel teşvik sistemi getirilmekte ve Türkiye, önceki teşvik uygulamasına benzer şekilde, 6 bölgeye ayrılmakta olup, 2012/3305 sayılı Karar'da yeni teşvik sisteminde uygulanacak bölgesel teşvikler ana hatlarıyla aşağıdaki tabloda yer aldığı şekilde sıralanmıştır.

BÖLGESEL TEŞVİKLER							
DESTEK UNSURLARI		I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB Dışı	15	20	25	30	40	50
	OSB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren His. Desteği (Destek Süresi)	OSB Dışı	2 YIL	3 YIL	5 YIL	6 YIL	7 YIL	10 YIL
	OSB İçi	3YIL	5 YIL	6 YIL	7 YIL	10 YIL	12 YIL
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faiz Desteği		YOK	YOK	✓	✓	✓	✓

Gelir Vergisi Stopaj Desteği	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 YIL
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 YIL

3. Büyük Ölçekli Yatırımlara Sağlanacak Destek Unsurları

2009/15199 sayılı Karar ile uygulamaya konulan büyük ölçekli yatırımlar için teşvik uygulaması yeni sistemde de aynı şekilde devam etmekte olup, bölgesel olarak belirlenmiş olan illerde yapılacak olan büyük ölçekli yatırımlara, ilgili bölgeler için belirlenmiş olan teşvik unsurlarından daha avantajlı teşvik unsurları sunulmaktadır.

2012/3305 sayılı Karar'da, yeni teşvik sisteminde, büyük ölçekli yatırımlara sağlanan destek unsurları belirtilmiş olup, söz konusu destek unsurları genel hatlarıyla aşağıdaki gibidir.

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR TEŞVİKİ							
DESTEK UNSURLARI	I	II	III	IV	V	VI	
KDV İstisnası	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Gümrük Vergisi Muafiyeti	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Vergi İndirimi Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB Dışı	25	30	35	40	50	60
	OSB İçi	30	35	40	50	60	55
Sigorta Primi İşveren His. Desteği (Destek Süresi)	OSB Dışı	2 YIL	3 YIL	5 YIL	6 YIL	7 YIL	10 YIL
	OSB İçi	3YIL	5 YIL	6 YIL	7 YIL	10 YIL	12 YIL
Yatırım Yeri Tahsisi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Faiz Desteği	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	
Gelir Vergisi Stopaj Desteği	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 YIL	
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 YIL	

Mevcut teşvik sisteminde yer alan büyük ölçekli yatırım konuları için belirlenmiş olan azami yatırım tutarlarının yeni teşvik sisteminde düşürüldüğü görülmektedir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun (KVK) 32/A maddesinde belirtilen büyük ölçekli yatırımların neler olduğu 2012/3305 sayılı Karar'ın 3 numaralı ekinde belirtilmiştir.

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR

Sıra No	Yatırım Konuları	Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
1	Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1000
2	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	200
3	Liman ve Liman Hizmetleri Yatırımları	200
4	Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları:	
	a) Motorlu Kara Taşıtları Ana Sanayi Yatırımları	200
	b) Motorlu Kara Taşıtları Yan Sanayi Yatırımları	50
5	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları	50

6	Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	
7	Elektronik Sanayi Yatırımları	
8	Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
9	İlaç Üretimi Yatırımları	
10	Hava ve Uzay Taşıtları ve/veya Parçaları İmalatı Yatırımları	
11	Makine (Elektrikli Makine ve Cihazlar Dahil) İmalatı Yatırımları	
12	Metal Üretimine Yönelik Yatırımlar: [Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerin cevher ve/veya konsantresinden nihai metal üretimine yönelik yatırımlar (bu tesislere entegre madencilik yatırımları dahil)]	

Bu yatırımlar özel önem verilen yatırımlar olarak karşımıza çıkmakta ve indirimli vergi uygulamasında, daha yüksek oranlı katkılardan ve vergi indirimlerinden faydalanmaktadır.

Bu ayırmadan da anlaşılacağı üzere, gümrük vergisi muafiyeti, katma değer vergisi istisnası, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği, sigorta primi desteği (6. bölgede), gelir vergisi stopajı desteği (6. bölgede) ve yatırım yeri tahsisi tüm bölgeler ve büyük ölçekli yatırımlar için sağlanacak desteklerdir. Ancak, bu destek unsurlarından yararlanacak sektörler bölgesel olarak farklılık göstermektedir.

4. Öncelikli Yatırımlar 5. Bölgeye Sağlanan Desteklerden Yararlanacak

2012/3305 sayılı Karar'ın 17. maddesinde bazı yatırım konularına, 5. bölgede olmasalar dahi bu bölgeye sağlanan desteklerden yararlanma olanağı sunulmaktadır.

Öncelikli alanlarda yapılacak yatırımlar, 2., 3., 4. ve 5. bölgelerde yer alması durumunda 5. bölge desteklerinden yararlanacaklardır. Ancak 6. bölgede yer alması halinde bulunduğu bölge desteklerinden yararlanacaktır.

5. Stratejik Yatırımlara Sağlanan Destek Unsurları

Yeni teşvik sisteminde cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek ara malları ve ürünlerin üretimine yönelik, uluslararası rekabet gücünü artırma potansiyeline sahip, yüksek teknoloji ve yüksek katma değerli yatırımları teşvik etmek amacıyla stratejik yatırımlar için ayrı bir teşvik düzenlemesi getirilmiştir.

Stratejik yatırımlar, yeni teşvik sistemi ile 6 bölgeye ayrılan Türkiye'de, bölge ayrımı yapılmaksızın, ülkenin neresinde yapılırsa yapılsın aşağıda belirtilen destek unsurlarından yararlanacaklardır.

STRATEJİK YATIRIMLAR	
DESTEK UNSURLARI	TÜM BÖLGELER
KDV İstisnası	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti	VAR
Vergi İndirimi - Yatırıma Katkı Oranı (%)	% 50

Sigorta Primi İşveren His. Desteği - Destek Süresi	7 YIL (6. BÖLGEDE 10 YIL)
KDV İadesi Desteği	500 Milyon TL'nin üzerindeki yatırımların bina-inşaat harcamaları için
Yatırım Yeri Tahsisi	VAR
Faiz Desteği	Yatırım tutarının %5'ini geçmemek kaydıyla azami 50 Milyon TL'ye kadar
Gelir Vergisi Stopaj Desteği	Sadece 6. Bölge yatırımları için 10 Yıl
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği	Sadece 6. Bölge yatırımları için 10 Yıl

Öte yandan, 2012/3305 sayılı Karar'ın 19. maddesinde Ar-Ge ve çevre yatırımları için gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası ve faiz desteği sağlanmaktadır. Söz konusu yatırımlar, 6 ncı bölgede gerçekleştirilmesi halinde gelir vergisi stopajı ve sigorta primi desteğinden de yararlanabilecektir.

Kitabımızın bundan sonraki bölümlerinde, öncelikle, tüm destek unsurları için geçerli olan ortak hükümler, daha sonra ise her bir destek unsuru ayrı ayrı açıklanacaktır. Bu açıklamalar sırasında, 2012/3305 sayılı Karar ve 2012/1 sayılı Tebliğ ile destek unsurları ile ilgili diğer düzenlemeler esas alınacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜM DESTEK UNSURLARINA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

1. TÜRKİYE’NİN BÖLGESEL AYRIMI

Yukarıda belirtildiği üzere, destek unsurlarından faydalandırma açısından ülkemiz 6 farklı bölgeye ayrılmıştır. Bu ayırım, illerin sosyo – ekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınarak yapılmış ve 2012/3305 sayılı Karar’ın 1 numaralı ekinde gösterilmiştir. Anılan ek aynen aşağıdaki gibidir.

YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARINDA BÖLGELER

1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
Ankara	Adana	Balıkesir	Afyonkarahisar	Adıyaman	Ağrı
Antalya	Aydın	Bilecik	Amasya	Aksaray	Ardahan
Bursa	Bolu	Burdur	Artvin	Bayburt	Batman
Eskişehir	Çanakkale (Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri Hariç)	Gaziantep	Bartın	Çankırı	Bingöl
İstanbul	Denizli	Karabük	Çorum	Erzurum	Bitlis
İzmir	Edirne	Karaman	Düzce	Giresun	Diyarbakır
Kocaeli	Isparta	Manisa	Elazığ	Gümüşhane	Hakkâri
Muğla	Kayseri	Mersin	Erzincan	Kahramanmaraş	Iğdır
	Kırklareli	Samsun	Hatay	Kilis	Kars
	Konya	Trabzon	Kastamonu	Niğde	Mardin
	Sakarya	Uşak	Kırıkkale	Ordu	Muş
	Tekirdağ	Zonguldak	Kırşehir	Osmaniye	Siirt
	Yalova		Kütahya	Sinop	Şanlıurfa
			Malatya	Tokat	Şırnak
			Nevşehir	Tunceli	Van
			Rize	Yozgat	Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri
			Sivas		

2. TEŞVİK SİSTEMİ VE SAĞLANACAK DESTEK UNSURLARI

2.1. GENEL TEŞVİK UYGULAMALARI

2012/3305 sayılı Karar'ın 4. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik yatırımlar ile Karar eki-4'te yer alan teşvik edilmeyecek yatırım konuları ve teşviki için Karar eki-4'te öngörülen şartları sağlayamayan yatırım konuları hariç olmak üzere, Kararın 5 inci maddesinde belirtilen sabit yatırım tutarları ve üzerindeki yatırımların bölge ayrımı yapılmaksızın aşağıdaki destek unsurlarından yararlandırılabilceği belirtilmiştir.

- a) Gümrük vergisi muafiyeti.
- b) Katma Değer Vergisi (KDV) istisnası.
- c) Gelir vergisi stopajı desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için).
- ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği (tersanelerin gemi inşa yatırımları için).

2.2. STRATEJİK YATIRIMLAR

Yeni teşvik sisteminde cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek ara malları ve ürünlerin üretimine yönelik, uluslararası rekabet gücünü artırma potansiyeline sahip, yüksek teknoloji ve yüksek katma değerli yatırımları teşvik etmek amacıyla stratejik yatırımlar için ayrı bir teşvik düzenlemesi getirilmiştir.

2012/3305 sayılı Karar'ın 8. maddesi ve 2012/1 sayılı Tebliğ'in 10. maddesinde belirtilen ve aşağıda yer alan kriterlerin tamamını birlikte sağlayan, ithalat bağımlılığı yüksek ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırım olarak değerlendirilecektir.

a) Asgari sabit yatırım tutarının 50 milyon Türk Lirasının üzerinde olması (münhasıran bu yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak üzere gerçekleştirilecek doğalgaza dayalı olmayan enerji yatırımlarının tesis kurulu gücü ile orantılanacak kısmı yatırım tutarına dahil edilir).

b) Teşvik belgesine konu yatırımda üretilecek ürünle ilgili yurtiçi toplam üretim kapasitesinin, aynı ürünün ithalatından az olması.

c) Teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek yatırımla asgari **%40 oranında katma değer sağlanması.**

ç) Yatırım konusu tesiste üretilecek ürünle ilgili son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının 50 milyon ABD Dolarının üzerinde olması (ithalat miktarının tespitinde, müracaat tarihinden önce yayımlanmış son oniki aylık resmi veriler esas alınır).

Stratejik yatırım kapsamına girdiği halde yurt içinde üretimi olmayan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlarda yukarıdaki (ç) bendinde yer alan " bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının 50 milyon ABD Dolarının üzerinde olması" şartı aranmayacaktır.

Rafineri ve petrokimya yatırımlarında ise (c) bendinde yer alan " Bakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde, belge konusu yatırımla sağlanacak katma değer in asgari yüzde kırk olması." şartı aranmayacaktır.

Stratejik yatırımlar, yeni teşvik sistemi ile 6 bölgeye ayrılan Türkiye'de, bölge ayrımı yapılmaksızın, ülkenin neresinde yapılırsa yapılsın aşağıda belirtilen destek unsurlarından yararlanacaklardır.

STRATEJİK YATIRIMLAR	
DESTEK UNSURLARI	TÜM BÖLGELER
KDV İstisnası	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti	VAR
Vergi İndirimi - Yatırıma Katkı Oranı (%)	% 50
Sigorta Primi İşveren His. Desteği - Destek Süresi	7 YIL (6. BÖLGEDE 10 YIL)
KDV İadesi Desteği	500 Milyon TL'nin üzerindeki yatırımların bina-inşaat harcamaları için
Yatırım Yeri Tahsisi	VAR
Faiz Desteği	Yatırım tutarının %5'ini geçmemek kaydıyla azami 50 Milyon TL'ye kadar
Gelir Vergisi Stopaj Desteği	Sadece 6. Bölge yatırımları için 10 Yıl
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği	Sadece 6. Bölge yatırımları için 10 Yıl

2.2.1. Stratejik Yatırımların Değerlendirmesi

2012/1 sayılı Tebliğin 7. maddesinin (ğ) fıkrasına göre, stratejik yatırımlar için teşvik belgesi almaya başvuru esnasında, yatırım konusu ile ilgili olarak sektörel, mali ve teknik analizlerin yanında tebliğin 10. maddesinde belirtilen kriterlerin her birinin yerine getirildiğini tevsik eden bilgi, belge, hesap ve tabloları içeren fizibilite raporu Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'ne sunulur.

Stratejik yatırımlar için istenilen fizibilite raporunda, yatırıma konu ürünle ilgili yurt içi üretim kapasitesi, ithalat miktarı ve yatırımla oluşturulacak katma değere ilişkin detaylı bilgi ve analizlerin bulunması gerekir. Aksi takdirde müracaatlar değerlendirmeye alınmaz.

Projenin değerlendirilmesine esas teşkil etmek üzere münhasıran yatırıma konu ürüne yönelik bilgiler ve hesaplamalar gerektiğinde diğer kurum ve kuruluşlardan teyit edilir.

Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce yapılan incelemede stratejik yatırımların teşviki kapsamında değerlendirilen yatırım projeleri ön inceleme raporu ile birlikte Ekonomi Bakanlığı bünyesinde Bakan onayı ile oluşturulan Stratejik Yatırımları Değerlendirme Komisyonu'nun onayına sunulur.

Stratejik yatırımların teşvikine yönelik başvurularda nihai karar yetkisi Komisyona aittir. Komisyon, bu kapsamdaki projeleri değerlendirmek üzere tüm üyelerin katılımı ile toplanır ve oy birliği ile karar alır.

Komisyon tarafından stratejik yatırım olduğuna karar verilen yatırım projeleri için Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce teşvik belgesi düzenlenir.

Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilen ön inceleme veya Komisyonca verilen nihai karar sonucunda stratejik yatırımların teşviki kapsamında değerlendirilmesi uygun bulunmayan yatırım projeleri reddedilir veya yatırımcı talebine istinaden Karar kapsamında yer alan diğer teşvik uygulamaları çerçevesinde değerlendirilebilir.

2012/1 sayılı tebliğin 10. maddesinin 1. fıkrasında, stratejik yatırımlar için, belirlenen kriterlere ilişkin yapılan değerlendirmede kullanılan verilerin piyasa şartları gereği bilahare değişmesi durumunda, desteklerle ilgili herhangi bir değişiklik yapılmaksızın belge geçerliliğini muhafaza etmeye devam eder.

2012/3305 sayılı Karar eki-4'te belirtilen teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından gerçekleştirilecek yatırımlar bu madde kapsamında değerlendirilmeyecektir.

2.2.2. Stratejik Yatırımlara İlişkin Katma Değer Hesabı Ve Değerlendirme Esasları

Stratejik yatırımlar için 2012/1 sayılı Tebliğ'in 10. maddesinin (2) numaralı fıkrasında; stratejik yatırımlar için 10. Maddenin (1) numaralı fıkrasında belirtilen kriterlerin değerlendirilmesinde, anılan tebliğin eki-10'da belirtilen esasların dikkate alınacağı ve hesaplamaların Tebliğ eki-10'a göre yapılacağı belirtilmiştir.

2.2.2.1. Stratejik Yatırım Değerlendirme Esasları

Bir yatırımda birbirinden bağımsız hatlarda farklı ürünler üretilmesi durumunda;

a) Yatırım teşvik belgesi için müracaat tarihinden önce yayımlanmış son 12 aylık veriler dikkate alınarak, ithalatın yurt içi üretim kapasitesinden fazla olup olmadığı,

b) Yatırım teşvik belgesi için müracaat tarihinden önce yayımlanmış son 12 aylık veriler dikkate alınarak ithalat tutarının 50 milyon ABD Dolarının üzerinde olup olmadığı,

c) Farklı üretim hatlarında üretilecek ürünlerin katma değer oranı

her bir ürün için ayrı ayrı bulunur.

d) Yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırımda üretilecek olan farklı ürünlerin yatırım tutarları toplamının 50 milyon Türk Lirasının üzerinde olması gerekir.

Bütün ürünler dikkate alınarak (d)'de belirtilen kriterin sağlanmasına rağmen, üretilecek her bir ürün bazında a, b ve c'de belirtilen kriterlerin herhangi birini sağlayamayan ürün/ürünler, stratejik yatırım kapsamında değerlendirilmez. Söz konusu ürün/ürünler ve bunlara ilişkin yatırım harcamaları proje kapsamından çıkartılarak, proje kapsamında kalan diğer ürün/ürünler için yukarıdaki kriterler çerçevesinde yeniden hesaplama yapılır ve bu kriterlerin tamamının sağlanması durumunda söz konusu ürün/ürünlere ilişkin yatırım, stratejik yatırım olarak değerlendirilir.

Bir yatırımda birbirinden bağımsız olmayan hatlarda bir veya birden fazla asıl işlem görmüş ürün (teşvik belgesi konusu yatırımla elde edilmesi amaçlanan ürün) ile varsa ekonomik değeri olan ikincil işlem görmüş ürünün (teşvik belgesi konusu yatırımla elde edilmesi amaçlanan asıl işlem görmüş ürün dışındaki yan ürün) ortaya çıkması durumunda;

a) Yatırım teşvik belgesi için müracaat tarihinden önce yayımlanmış son 12 aylık veriler dikkate alınarak, ithalatın yurt içi üretim kapasitesinden fazla olup olmadığı,

b) Yatırım teşvik belgesi için müracaat tarihinden önce yayımlanmış son 12 aylık veriler dikkate alınarak ithalat tutarının 50 milyon ABD Dolarının üzerinde olup olmadığı,

her bir ana ürün için ayrı ayrı bulunur.

c) Yatırım teşvik belgesi kapsamında üretilecek ürünlerin yıllık ürün satış ve girdi maliyetleri Tablo 1'deki şekilde ayrı ayrı hesaplanır ve çıkan değerler Tablo 2'de belirtilen şekilde hesaplanmak suretiyle yatırımın toplam katma değer oranı bulunur.

d) Yatırım teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek sabit yatırım tutarının 50 milyon Türk Lirasının üzerinde olması gerekir.

Asıl ve ikincil işlem görmüş ürün/ürünlerin toplamı üzerinden (c) ve (d)'de belirtilen kriterlerin sağlanmasına rağmen, üretilecek her bir asıl işlem görmüş ürün bazında (a) ve (b)'de belirtilen kriterleri sağlayamayan ürünler, stratejik yatırım kapsamında değerlendirilmez. Bu durumda, (a) ve (b)'deki kriterleri sağlayamayan asıl işlem görmüş ürün/ürünlerin toplam satış tutarı içerisindeki payının %50'nin üzerinde olması halinde, söz konusu ürünlerin üretimi için de kullanılan ortak ana üretim üniteleri stratejik yatırım kapsamında değerlendirilmez. İkincil işlem görmüş ürün/ürünlerin girdi maliyeti, asıl işlem görmüş ürün/ürünler içerisinde değerlendirileceğinden söz konusu ürün/ürünlere ait sadece satış fiyatı katma değer hesaplamasında dikkate alınır.

Stratejik yatırım kapsamında değerlendirilmeyen asıl işlem görmüş ürün/ürünlere ilişkin yatırım harcamaları proje kapsamından çıkartılarak, proje kapsamında kalan diğer asıl ve ikincil işlem görmüş ürün/ürünler için yukarıdaki kriterler çerçevesinde yeniden hesaplama yapılır ve bu kriterlerin sağlanması durumunda, söz konusu ürün/ürünlere ilişkin yatırım stratejik yatırım olarak değerlendirilir.

2.2.2.2. Katma Değer Hesabında Esas Alınacak Tablo Formatları

Tablo 1: Üretilecek ürün için hazırlanacak katma değer hesabı tablosu

..... Üretimi	GTİP	Yıllık Üretim Kapasitesi (F)		
Girdilerin ⁽¹⁾ Adı		Miktarı (Adet, kg, m2...)	Birim Fiyatı (TL)	Girdi Maliyeti (Fiyat*Miktar) (TL)
A) Hammadde ve Aramalı (birim ürün için) 1) ..... 2) ..... 3)				
B) Mamulün Bünyesine Giren Yardımcı Maddeler (birim ürün için) 1) ..... 2) ..... 3)				
Birim Ürün Girdi Maliyeti Toplamı (A+B)				X
C) Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)				F x X = Z
D) Ürün Satış Tutarı (Yıllık)		F	Birim Ürün Satış Fiyatı	F x E = Y

			(E)	
ÜRÜN KATMA DEĞER ORANI	% [(Y-Z) / (Z)]*100			

(1) Katma değer hesabında amortisman, enerji ve işçilik girdi maliyetlerine dahil edilmez.

Yatırım kapsamında her bir ürün için, toplam ürün satış tutarından (Y) toplam ürün girdi maliyetleri (Z) çıkartılarak, çıkan sonucun toplam ürün girdi maliyetlerine (Z) bölünüp yüzle çarpılması suretiyle katma değer oranı bulunur.

Tablo 2: Birbirinden bağımsız olmayan hatlarda üretilecek birden fazla ürün için hazırlanacak ek katma değer hesabı tablosu (örnek olarak 3 ürün dikkate alınmıştır)

Toplam Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)				F₁ x X₁ = Z₁ F₂ x X₂ = Z₂ F₃ x X₃ = Z₃
Toplam Ürün Satış Tutarı (Yıllık)		F₁ F₂ F₃	E₁ E₂ E₃	F₁ x E₁ = Y₁ F₂ x E₂ = Y₂ F₃ x E₃ = Y₃
TOPLAM ÜRÜN KATMA DEĞER ORANI	% { [(Y₁+Y₂+Y₃)-(Z₁+Z₂+Z₃) / (Z₁+Z₂+Z₃)]*100			

Yatırım kapsamında birbirinden bağımsız olmayan hatlarda birden fazla ürün üretilmesi durumunda (örnek olarak 3 ürün dikkate alınmıştır), her bir ürün için ayrı ayrı Tablo 1'deki hesaplama yapılır ve bahse konu ürünlerin toplam ürün satış tutarından (Y₁+Y₂+Y₃), toplam ürün girdi maliyetleri (Z₁+Z₂+Z₃) çıkartılarak, çıkan sonucun toplam ürün girdi maliyetlerine (Z₁+Z₂+Z₃) bölünüp 100'le çarpılması suretiyle yatırımın katma değer oranı hesaplanır.

2.2.2.3. Katma Değer Oranının Tespitine Yönelik Örnek Hesaplamalar

ÖRNEK 1: Birbirinden bağımsız hatlarda üretilecek K, L ve M ürünlerinin üretimine yönelik 70 Milyon Türk Lirası sabit yatırım tutarında bir yatırım için stratejik yatırım desteklerinden yararlanmak üzere Ekonomi Bakanlığı'na müracaat edilmesi durumunda, ilgili ürünlerin katma değer hesabı aşağıdaki şekilde yapılır.

K Ürününün Üretimi		Yıllık Üretim Kapasitesi 1.000 Adet / Yıl		
Girdilerin Adı	GTİP	Miktarı (Adet, kg, m2...)	Birim Fiyatı (TL)	Girdi Maliyeti (Fiyat*Miktar) (TL)
A) Hammadde ve Aramalı (birim ürün için)				
Hammadde-1		1 Kg	1.000	1.000
Hammadde-2		100 m2	2.000	200.000
Aramalı-1		10 Adet	5.000	50.000
B) Mamulün Bünyesine Giren Yardımcı Maddeler (birim ürün için)				
Yardımcı Madde-1		1 Kg	500	500

Birim Girdi Maliyeti Toplamı				251.500
C) Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)				251.500.000
D) Ürün Satış Tutarı (Yıllık)		1.000	350.000	350.000.000
ÜRÜN KATMA DEĞER ORANI				% 39,2

L Ürününün Üretimi		Yıllık Üretim Kapasitesi 1.000 Adet / Yıl		
Girdilerin Adı	GTİP	Miktarı (Adet, kg, m2...)	Birim Fiyatı (TL)	Girdi Maliyeti (Fiyat*Miktar) (TL)
A) Hammadde ve Aramalı (birim ürün için)				
Hammadde-1		1 Adet	500	500
Hammadde-2		10 m2	3.000	30.000
Aramalı-1		100 Adet	1.000	100.000
B) Mamulün Bünyesine Giren Yardımcı Maddeler (birim ürün için)				
Yardımcı Madde-1		1 Kg	100	100
Birim Girdi Maliyeti Toplamı				130.600
C) Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)				130.600.000
D) Ürün Satış Tutarı (Yıllık)		1.000	200.000	200.000.000
ÜRÜN KATMA DEĞER ORANI				% 53,1

M Ürününün Üretimi		Yıllık Üretim Kapasitesi 1.000 Adet / Yıl		
Girdilerin Adı	GTİP	Miktarı (Adet, kg, m2...)	Birim Fiyatı (TL)	Girdi Maliyeti (Fiyat*Miktar) (TL)
A) Hammadde ve Aramalı (birim ürün için)				
Hammadde-1		10 Kg	2.000	20.000
Hammadde-2		1.000 m2	100	100.000
Aramalı-1		2 Kg	1.000	2.000
B) Mamulün Bünyesine Giren Yardımcı Maddeler (birim ürün için)				
Yardımcı Madde-1		10 Kg	500	5.000
Birim Girdi Maliyeti Toplamı				127.000
C) Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)				127.000.000
D) Ürün Satış Tutarı (Yıllık)		1.000	180.000	180.000.000
ÜRÜN KATMA DEĞER ORANI				% 41,7

K, L ve M ürünlerinin, 2. bölümün 1. kısmının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen kriterleri sağladığı halde, katma değer oranı açısından sadece L ve M ürünlerinin üretimine eşik değer olan %40 oranını aştığı belirlenmiştir. Bu durumda, K ürününün üretimine yönelik hattın projeden çıkartılmasını müteakip kalan kısmın sabit yatırım tutarının 50 Milyon TL olan eşik değer üzerinde olması halinde, bu iki ürüne yönelik yatırımın stratejik yatırım desteklerinden istifadesi mümkün olabilecektir. Diğer taraftan, K ürününün üretimine ilişkin yatırımın ise diğer teşvik uygulamaları kapsamında değerlendirilmesi söz konusu olabilecektir.

ÖRNEK 2: Birbirinden bağımsız olmayan hatlarda üretilecek asıl işlem görmüş K ve L ürünleri ile ikincil işlem görmüş M ürününün üretimine yönelik 70 Milyon TL sabit yatırım tutarında bir yatırım için stratejik yatırım desteklerinden yararlanmak üzere müracaat edilmesi durumunda, ilgili ürünlerin katma değer hesabı aşağıdaki şekilde yapılır.

K Ürününün Üretimi (Asıl işlem görmüş ürün)	GTİP	Yıllık Üretim Kapasitesi 1.000 Adet / Yıl (F1)		
Girdilerin Adı		Miktarı (Adet, kg, m2...)	Birim Fiyatı (TL)	Girdi Maliyeti (Fiyat*Miktar) (TL)
A) Hammadde ve Aramalı (birim ürün için)				
Hammadde-1		1 Kg	1.000	1.000
Hammadde-2		100 m2	2.000	200.000
Aramalı-1		10 Adet	5.000	50.000
B) Mamulün Bünyesine Giren Yardımcı Maddeler (birim ürün için)				
Yardımcı Madde-1		1 Kg	500	500
Birim Girdi Maliyeti Toplamı (A+B)				251.500 (X1)
C) Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)				251.500.000
D) Ürün Satış Tutarı (Yıllık)		1.000	350.000(E1)	350.000.000

L Ürününün Üretimi (Asıl işlem görmüş ürün)	GTİP	Yıllık Üretim Kapasitesi 1.000 Adet / Yıl (F2)		
Girdilerin Adı		Miktarı (Adet, kg, m2...)	Birim Fiyatı (TL)	Girdi Maliyeti (Fiyat*Miktar) (TL)
A) Hammadde ve Aramalı (birim ürün için)				
Hammadde-1		1 Adet	500	500
Hammadde-2		10 m2	3.000	30.000
Aramalı-1		100 Adet	1.000	100.000

B) Mamulün Bünyesine Giren Yardımcı Maddeler (birim ürün için)				
Yardımcı Madde-1		1 Kg	100	100
Birim Girdi Maliyeti Toplamı (A+B)				130.600 (X2)
C) Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)				130.600.000
D) Ürün Satış Tutarı (Yıllık)		1.000	200.000(E2)	200.000.000

M Ürününün Üretimi (İkincil işlem görmüş ürün)	Yıllık Üretim Kapasitesi 1.000 Adet / Yıl (F3)		
	Miktarı (Adet, kg, m2...)	Birim Fiyatı (TL)	Fiyat*Miktar (TL)
D) Ürün Satış Tutarı (Yıllık)	1.000	50.000 (E3)	50.000.000

Toplam Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)	F₁ x X₁ = 251.500.000 F₂ x X₂ = 130.600.000
Toplam Ürün Satış Tutarı (Yıllık)	F₁ x E₁ = 350.000.000 F₂ x E₂ = 200.000.000 F₃ x E₃ = 50.000.000
TOPLAM ÜRÜN KATMA DEĞER ORANI	% 57

K ve L ürünlerinin, 2. bölümün 2. kısmının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen kriterleri sağladığı ve üretimin tamamı üzerinden yapılan katma değer hesabında da % 40 oranının aşıldığı tespit edilmiştir. Bu durumda, söz konusu ürünlerin üretimine yönelik bu yatırımın tamamının stratejik yatırımlara yönelik devlet desteklerinden yararlanması mümkün olabilecektir.

2.3. ÖNCELİKLİ YATIRIMLAR

Yeni Teşvik Sistemi ile bazı yatırım konularına, 5. bölgede olmasalar dahi bu bölgeye sağlanan desteklerden yararlanma olanağı sunulmaktadır.

Öncelikli alanlarda yapılacak yatırımlar, 2. , 3. , 4. , 5. bölgelerde yer alması durumunda 5. bölge desteklerinden yararlanacaklardır. Ancak 6. bölgede yer alması halinde bulunduğu bölge desteklerinden yararlanacaktır.

Öncelikli yatırım konuları;

- Denizyolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar.
- Özel sektör tarafından yapılacak şehirlerarası yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları ile şehir içi yük taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları.
- Test merkezleri, rüzgar tüneli ve bu mahiyetteki yatırımlar (otomotiv, uzay veya savunma sanayine yönelik olanlar).

ç) Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde⁶ yapılacak turizm yatırımlarından bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki turizm konaklama yatırımları.

d) Asgari ellibin metrekare kapalı alana sahip uluslararası fuar yatırımları (konaklama ve alışveriş merkezi üniteleri hariç).

e) Sağlık Bakanlığında alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek asgari yirmimilyon Türk Lirası tutarındaki biyoteknolojik ilaç, onkoloji ilaçları ve kan ürünleri üretimine yönelik yatırımlar.

f) Savunma Sanayii Müsteşarlığından alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek asgari yirmimilyon Türk Lirası tutarındaki savunma, havacılık ve uzay alanındaki yatırımlar.

g) Maden istihraç yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları (4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanan I. grup madenler ve mıcır yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek istihraç ve/veya işleme yatırımları hariç).

ğ) Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan ilk, orta ve lise eğitim yatırımları.

h) Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından desteklenen AR-GE projeleri neticesinde geliştirilen ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar

olarak 2012/3305 sayılı Karar'ın 17. maddesinde belirtilmiştir.

2.4. ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİNDE YAPILAN VEYA SEKTÖREL İŞBİRLİĞİNE DAYALI YATIRIMLARDA TEŞVİK UYGULAMASI

Yeni Teşvik Sisteminde, OSB'lerde yapılacak yatırımlar veya sektörel işbirliğine dayalı yatırımlar yatırımın bulunduğu bölgenin bir alt bölgesine sağlanan destek unsurlarından yararlanacaktır.

2012/3305 sayılı Karar'ın 18. maddesinde, büyük ölçekli yatırımlar veya bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesi düzenlenen yatırımların, aşağıda belirtilen koşullardan en az birini sağlamaları halinde vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından buldukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabileceği belirtilmiştir. Bir alt bölge desteğinden yararlanmak için;

a) Yatırımın organize sanayi bölgesinde (OSB) gerçekleştirilmesi,

ve/veya

b) Yatırımın, aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilmesi ve ortak faaliyet gösterilen alanda entegrasyonu sağlayacak bir yatırım olması

---

⁶ Hali hazırda Bakanlar Kurulu tarafından kültür ve turizm gelişme bölgeleri olarak ilan edilen yerlerin sayısı 254 olup, Bakanlar Kurulu tarafından kültür ve turizm gelişme bölgeleri olarak ilan edilen yerlerin listesi <http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,9671/ulkemizdeki-turizm-bolge-olan-ve-merkezleri-ile-kultur-.html> adresinde ayrıntılı olarak yer almaktadır.

gerekmektedir.

Yukarıda şartlara uygun olarak 6. bölgede gerçekleştirilecek büyük ölçekli ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlar için ise sigorta primi işveren hissesi desteği, bölgede geçerli olan süreye iki yıl ilave edilmek, vergi indirimi desteği ise bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına beş puan ilave edilmek suretiyle uygulanacaktır.

Yeni teşvik sistemiyle 1. bölgede yer alan bir ilde bulunan Organize Sanayi Bölgesi içinde yapılacak bir yatırım 2. bölge için belirlenmiş olan teşvik unsurlarından yararlanacaktır. Aynı şekilde 2. bölge 3. bölgenin, 3. bölge 4. bölgenin, 4. bölge 5. bölgenin, 5. bölge 6. bölgenin teşvik unsurlarından; 6. bölge ise kendi bölgesi için belirlenmiş olan teşvik unsurları için belirlenmiş olan oran ve sürelerden daha yüksek oran ve süreler üzerinden teşvik unsurlarından yararlanacaktır.

Bu bağlamda kitabımızın BİRİNCİ BÖLÜM 2.4 ve 2.5. bölümünde yer alan "BÖLGESEL TEŞVİKLER" ve "BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLARA SAĞLANAN TEŞVİKLER" başlıklı tablodan görüleceği üzere; yatırıma katkı oranı ve sigorta primi işveren hissesi desteği süresi bir alt bölge için belirlenmiş olan oran ve süreler üzerinden uygulanacaktır.

2.5. AR-GE VE ÇEVRE YATIRIMLARINA SAĞLANAN DESTEKLER

2012/3305 sayılı Karar'ın tanımlar başlıklı 2. Maddesinde AR-GE ve çevre yatırımlarının tanımı yapılmıştır.

AR-GE yatırımı: Yeni bir ürün geliştirilmesi, ürün kalite ve standardının yükseltilmesi, maliyet düşürücü ve standart yükseltici yeni bir teknolojinin ülke şartlarına uyumunun sağlanması amacıyla bilimsel esaslara uygun olarak yapılan ve her aşaması belirlenmiş araştırma ve geliştirme çalışmaları için gerçekleştirilecek yatırımları,

Çevre yatırımı: Doğrudan ticari mal üretimine yönelik olmayan, mevcut veya gerçekleştirilecek tesislerin katı, sıvı veya gaz gibi atıklarının temizlenmesine veya yok edilmesine yönelik yatırımları,

ifade etmektedir.

Tanımlardan da görüldüğü üzere, Ar-Ge ve çevre yatırımları doğrudan ticari amaçlarla yapılmayan yatırımları ifade etmekte olup, 2012/3305 sayılı Karar'ın 19. Maddesine göre, AR-GE ve çevre yatırımları; KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti ve faiz desteğinden yararlandırılacaktır.

Söz konusu yatırımlar, 6 ncı bölgede gerçekleştirilmesi halinde gelir vergisi stopajı ve sigorta primi desteğinden de yararlanabileceklerdir. Buna göre, AR-GE ve çevre yatırımlarının yararlanabileceği destek unsurları bölgeler itibariyle aşağıdaki gibi olacaktır.

BÖLGESEL TEŞVİKLER						
DESTEK UNSURLARI	I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faiz Desteği	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Gelir Vergisi Stopaj Desteği	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 YIL
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 YIL

AR-GE ve evre yatırımları için sağlanacak faiz desteği 500.000 Türk lirasını geçemeyecektir.

2.6. BÖLGELER İTİBARI İLE SAĞLANACAK DESTEK UNSURLARI

2012/3305 sayılı Karar'ın 4. maddesinin (3) numaralı fıkrasında, Karar eki-2/A'da yer alan illerdeki yatırımcıların Karar eki-2B'de bölgeler itibarıyla numaraları belirtilen sektörlerde yapacakları yatırımlar için, bulunduğu bölgedeki şartları sağlamaları halinde aşağıdaki desteklerden yararlanabilecekleri belirtilmiştir.

- Gümrük vergisi muafiyeti.
- KDV istisnası.
- Vergi indirimi.
- Sigorta primi işveren hissesi desteği.
- Yatırım yeri tahsisi.
- Faiz desteği (3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerdeki yatırımlar için).
- Gelir vergisi stopajı desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için).
- Sigorta primi desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için).

Yeni teşvik sisteminde uygulanacak bölgesel teşvikler ana hatlarıyla aşağıdaki tabloda yer aldığı gibidir.

BÖLGESEL TEşVİKLER							
DESTEK UNSURLARI		I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB Dışı	15	20	25	30	40	50
	OSB İçi ⁷	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren His. Desteği (Destek Süresi)	OSB Dışı	2 YIL	3 YIL	5 YIL	6 YIL	7 YIL	10 YIL
	OSB İçi	3YIL	5 YIL	6 YIL	7 YIL	10 YIL	12 YIL
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faiz Desteği		YOK	YOK	✓	✓	✓	✓
Gelir Vergisi Stopaj Desteği		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 YIL
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 YIL

⁷ 2012/3305 sayılı Karar'ın 18. maddesine göre, sektörel işbirliğine dayalı bölgesel yatırımlarda bir alt bölgeye ait vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanabilecektir.

2.6. BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLARA SAĞLANACAK DESTEK UNSURLARI

2009/15199 sayılı Karar ile uygulamaya konulan büyük ölçekli yatırımlar için teşvik uygulaması yeni sistemde de aynı şekilde devam etmekte olup, bölgesel olarak belirlenmiş olan illerde yapılacak olan büyük ölçekli yatırımlara, ilgili bölgeler için belirlenmiş olan teşvik unsurlarından daha avantajlı teşvik unsurları sunulmaktadır.

2012/3305 sayılı Karar'ın 4. Maddesinin (4) numaralı fıkrasında büyük ölçekli yatırımların;

- a) Gümrük vergisi muafiyeti
- b) KDV istisnası
- c) Vergi indirimi
- ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği
- d) Yatırım yeri tahsisi
- e) Gelir vergisi stopajı desteği (6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için)
- f) Sigorta primi desteği (6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için)

ile destekleneceği belirtilmiştir. Büyük ölçekli yatırımlara faiz desteği ise öngörülmemiştir.

Yukarıda görüldüğü üzere, yatırımın 6. bölgede yapılması halinde ise yeni bir uygulama olarak asgari ücret üzerinden hesaplanan **Gelir Vergisi Stopajı Desteği** ve **Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği** sağlanacak olup, sağlanan destek unsurları genel hatlarıyla aşağıdaki gibidir.

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR TEŞVİKİ							
DESTEK UNSURLARI		I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB Dışı	25	30	35	40	50	60
	OSB İçi ⁸	30	35	40	50	60	55
Sigorta Primi İşveren His. Desteği (Destek Süresi)	OSB Dışı	2 YIL	3 YIL	5 YIL	6 YIL	7 YIL	10 YIL
	OSB İçi	3YIL	5 YIL	6 YIL	7 YIL	10 YIL	12 YIL
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faiz Desteği		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK
Gelir Vergisi Stopaj Desteği		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 YIL
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 YIL

⁸ 2012/3305 sayılı Karar'ın 18. maddesine göre, sektörel işbirliğine dayalı büyük ölçekli yatırımlarda bir alt bölgenin vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanabilecektir.

Mevcut teşvik sisteminde yer alan büyük ölçekli yatırım konuları için belirlenmiş olan azami yatırım tutarlarının yeni teşvik sisteminde düşürüldüğü görülmektedir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun (KVK) 32/A maddesinde belirtilen büyük ölçekli yatırımların neler olduğu 2012/3305 sayılı Karar'ın 3 numaralı ekinde belirtilmiştir.

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR

Sıra No	Yatırım Konuları	Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
1	Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1000
2	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	200
3	Liman ve Liman Hizmetleri Yatırımları	200
4	Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları: a) Motorlu Kara Taşıtları Ana Sanayi Yatırımları b) Motorlu Kara Taşıtları Yan Sanayi Yatırımları	200 50
5	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları	50
6	Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	
7	Elektronik Sanayi Yatırımları	
8	Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
9	İlaç Üretimi Yatırımları	
10	Hava ve Uzay Taşıtları ve/veya Parçaları İmalatı Yatırımları	
11	Makine (Elektrikli Makine ve Cihazlar Dahil) İmalatı Yatırımları	
12	Metal Üretimine Yönelik Yatırımlar: [Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerin cevher ve/veya konsantresinden nihai metal üretimine yönelik yatırımlar (bu tesislere entegre madencilik yatırımları dahil)]	

3. TEŞVİK EDİLEMEYECEK YATIRIM KONULARI

2012/3305 sayılı Karar'ın 4. maddesinin (2) numaralı fıkrasında;

1- Karar'a ekli 4 numaralı listede yer alan teşvik edilmeyecek yatırım konularının,

2- Karar'a ekli 4 numaralı listede yer alan ve teşviki öngörülen şartları sağlayamayan yatırım konularının ve

3- Asgarî sabit yatırım tutarının altında kalan yatırımların

teşvik edilmeyeceği belirtilmiştir.

Öte yandan, 2012/3305 sayılı Karar'ın 2-A ekinde bölgesel destek unsurlarından yararlanacak sektörler sektörün US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Kodlarıyla birlikte verilmiş ve bu kodlar 2-A ekinin 2. sütununda gösterilmiştir. Bu sütunun incelenmesinden bazı yatırım konularının destek unsurları haricinde bırakıldığı görülmektedir.

Teşvik edilmeyecek yatırım konularını aşağıdaki başlıklar altında irdeleyelim.

3.1. KARAR'IN 4 NUMARALI EKİNDE YER ALAN VE TEŞVİK EDİLEMEYECEK YATIRIMLAR

2012/3305 sayılı Karar'ın 4 numaralı ekinde "I- TEŞVİK EDİLEMEYECEK YATIRIMLAR" başlığı altında yer alan yatırım konuları hiçbir şekilde getirilmiş olan destek unsurlarından yararlanamayacaktır. Söz konusu yatırımlar aşağıdaki gibidir.

3.1.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi

1. Un, irmik (makarna imalatı ile entegre irmik yatırımları ve mısır irmiği yatırımları hariç), yem (balık unu, balık yağı, balık yemi ve entegre hayvancılık üretimi içindeki yem üretimi hariç), nişasta ve nişasta bazlı şeker,

2. Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek),

3. Küp şeker,

4. 5 dekarın altındaki seracılık yatırımları,

5. Bitkisel üretim (5 dekar ve üstü seracılık yatırımları, kültür mantarı yetiştiriciliği ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği hariç),

6. Bölgesel uygulamalar kapsamında teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları,

7. 5 ton/gün ve altında üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımları.

3.1.2. İmalat, Enerji Ve Madencilik Yatırımları

1. Tuğla ve kiremit üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar,

2. Kütlü pamuk işleme yatırımları,

3. İplik ve dokuma (yün ipliği, 15 Milyon Türk Lirasının üzerindeki iplik yatırımları, 5 Milyon Türk Lirasının üzerindeki dokuma yatırımları, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış/örülmemiş kumaş ve çuval üretimine yönelik yatırımlar hariç) konularında modernizasyon yatırımları dışındaki yatırımlar,

4. Doğalgaza dayalı elektrik üretimi yatırımları,

5. Rödovans sözleşmesine istinaden gerçekleştirilecek madencilik yatırımları (Kamu kurum ve kuruluşları veya bunların doğrudan iştirakleri ile yapılan anlaşmalara istinaden kamuya ait maden sahalarında yapılan madencilik yatırımları bu kapsamda değerlendirilmez)⁹

6. Kömür istihracına yönelik yatırımlar (Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunun uluslararası kodifikasyon sistemine göre “düşük C” kategorisinde yer alan kömürler hariç),

7. 2012/3305 sayılı Karar eki-5’de yer alan (kitabın sonuna eklenmiştir) demir çelik ürünlerinin üretimine yönelik yatırımlar,

(Ancak, bu üretim konularında aşağıdaki kriterleri birlikte sağlayan işletmeler sadece genel teşvik sisteminden desteklenebilir,

a) Ortaklık yapısındaki bir veya birden fazla tüzel kişinin veya kamu kurum ve kuruluşunun hisseleri toplamının %25 veya daha fazla olmaması,

b) Başka bir işletmenin sermayesinin %25 veya daha fazlasına sahip olmaması,

c) Çalışan sayısı yıllık 250 kişiden az olması,

ç) Yıllık net satış hasılatı 50 milyon Avro veya mali bilançosu değeri 43 milyon Avro karşılığı Türk Lirasını aşmaması,

Bu kriterler, 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden düzenlenen belgelere de uygulanabilir)

8. Sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon yöntemiyle üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar (Ancak, söz konusu modernizasyon yatırımları ile 7 nci maddede belirtilen kriterleri birlikte sağlayan işletmelerin sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon yöntemiyle üretimine yönelik yatırımları sadece genel teşvik sisteminden desteklenebilir).

3.1.3. Hizmetler Sektörü

1. İlkokul, ortaokul, lise, yüksekokul, üniversite, yükseköğretim ve teknik ve mesleki öğretim dışında kalan eğitim yatırımları ile yetişkinlerin eğitilmesine yönelik (kurslar, dershaneler vb) yatırımlar,

2. Hastane yatırımları, tıp merkezleri, diyaliz merkezleri, tahlil laboratuvarları ve manyetik görüntüleme merkezleri dışında kalan sağlık yatırımları,

⁹ (Rödovans sözleşmelerine bağlı olarak yapılan yatırımlar: Rödovans, maden ruhsat sahalarının hukuku uhdesinde kalmak kaydıyla hak sahibi tarafından sözleşme ile özel veya tüzel bir kişiye bir süre tahsis edilmesi durumunda maden ocağının işletilmesini üstlenen özel veya tüzel kişinin esas ruhsat sahibine ürettiği beher ton maden için ödemeyi taahhüt ettiği meblağdır. (Bkz. M. Topaloğlu, “Rödovans Sözleşmesi; Hukuksal Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, Türkiye 17. Uluslararası Madencilik Kongresi ve Sergisi- TUMAKS-2001, s.249

Rödovans sözleşmesinde ruhsat sahibi olan madenci işletme iznini devretmekte ve bunun karşılığında rödovans bedeli denen pay almaktadır. Rödovans sözleşmelerine, Borçlar Yasası’ndaki hasılat kirasına ait hükümler uygulamaktadırlar. Rödovans sözleşmesinin Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bir ay içinde bildirilerek uygun görüş alınması zorunludur. (http://www.maden.org.tr/resimler/ekler/afd8346a677af9d_ek.pdf)

3. Turizm yatırım/işletme belgeli oteller, butik oteller, tatil köyleri, özel konaklama tesisleri ve dağ/yayla evleri dışında kalan turizm konaklama tesisleri,

4. Ülke genelinde yayım yapan günlük gazete basım hizmetleri, televizyon/radyo yayıncılığı ve baskı, basım, matbaa ve ambalaj yatırımları dışındaki basın ve yayın yatırımları,

5. Sinema salonu yatırımları,

6. Müteahhitlik hizmetleri ve konut üretimine yönelik yatırımlar,

7. Yolcu ve yük taşımacılığına yönelik otobüs ile çekici ve treyler yatırımları (Belediyelerin yapacakları yatırımlar hariç),

8. Hipermarket, ticaret merkezi, alışveriş merkezi ve otopark yatırımları dâhil toptan ve perakende ticarete yönelik yatırımlar,

9. Kara taşıtları bakım, onarım ve servis istasyonu yatırımları,

10. Petrol ürünleri (LPG dâhil) dağıtım yatırımları, akaryakıt istasyonu yatırımları,

11. Karayolları dinlenme tesisi yatırımları, mola noktaları,

12. Lokantalar, kafeteryalar, eğlence yerleri, günübirlik tesisler, termal kür tesisleri, sağlıklı yaşam tesisleri, yüzme havuzları,

13. Yat ithali yatırımları,

14. Taşıt kiralama yatırımları,

15. Halı yıkama yatırımları,

16. Gayrimenkul kiralama ve iş faaliyetleri (Yazılım, AR-GE faaliyetleri, veri tabanı faaliyetleri, veri işleme, teknik test ve analiz faaliyetleri, ambalajlama faaliyetleri ile gösteri, sergi ve kongre faaliyetleri hariç),

17. **Finansal kiralama faaliyetleri hariç olmak üzere** mali aracı kuruluşların yatırımları,

18. Kapalı alanı 500 m²'nin altında olan soğuk hava deposu yatırımları,

19. Komple yeni ve tevsi niteliğindeki tersane yatırımları.

3.2. 2012/3305 SAYILI KARAR'IN 2-A EKİNDE YER ALAN US 97 ULUSAL FAALİYET VE ÜRÜN SINIFLAMASI KODLARI İTİBARIYLA DESTEK UNSURLARINDAN HARIÇ BIRAKILAN SEKTÖRLER

2012/3305 sayılı Karar'ın 2-A ekinde bölgesel teşvik unsurlarından yararlanacak sektörler, Sektörün US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Kodlarıyla birlikte verilmiş ve bu kodlar anılan ekin 3. sütununda gösterilmiştir. US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Kodları 7046 satırdan oluşan bir listedir. Bu nedenle bu listenin tamamına bu kitapta yer verilmemektedir.¹⁰

¹⁰ US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Koduna <http://diweb.die.gov.tr/DIESS> kaynağından ulaşılabilir.

2012/3305 sayılı Karar'ın 2-A ekinin 2. sütünun incelenmesinden bazı sektörlere yapılan yatırımların, parantez içi hükümlerle, teşvik unsurlarından hariç bırakıldığı görülmektedir. Aynı ekin 3. sütünunda ise bölgesel teşvik unsurlarından yararlanacak sektörler belirtilmiş olup, parantez içi hükümlerde US 97 kodu ile belirtilen sektörlerin bazılarının teşviklerden yararlanamayacağı belirtilmiştir.

Örneğin; Karar eki 2-A'nın sektör kodu 18 ile belirtilen satırda US 97 Kodu 26 olarak belirtilen "metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı" sektörünün 261, 2693.2, 2694.1, 2695.3 ve 2695.4 alt kodlarında yer alan sektörleri bölgesel teşviklerden yararlanamayacak sektörler olarak belirtilmiştir. US 97 kod numaraları verilen söz konusu sektörlerin hangileri olduğu ise 2012/3305 sayılı Karar'ın 2-A ekinin 3. sütünunda parantez içi hükümde belirtilmiş olup, sektör kodu 18 ile belirtilen satırda US 97 Kodu 26 olarak belirtilen sektörün parantez içi hükmünde yer alan 261, 2693.2, 2694.1, 2695.3 ve 2695.4 alt kodları cam ve cam ürünleri imalatı ,fırınlanmış kilden kiremit, briket, tuğla ve inşaat malzemeleri imalatı, çimento imalatı, hazır beton imalatı ve harç imalatını ifade etmektedir.

4. TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMİYEN YATIRIM HARCAMALARI

2012/3305 sayılı Karar'ın 3. maddesinde tanımlara yer verilmiş ve “sabit yatırım tutarı” kavramı tanımlanmıştır. Buna göre, sabit yatırım tutarı; arazi-arsa, bina-inşaat, makine ve teçhizat ile diğer yatırım harcaması kalemlerinin toplamıdır.

Ayrıca, 2012/1 sayılı Tebliğ'in 8. maddesinde, teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyen harcamalar belirlenmiştir. Buna göre;

1. **Müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları** teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmez.

2. Ayrıca;

a) Kararın 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilenler hariç olmak üzere ham madde, ara malı ve işletme malzemesi,

b) Kullanılmış yerli makine ve teçhizat,

c) Karayolu nakil vasıtaları ve her türlü binek araçları (sağlık ve belediye hizmetlerinde kullanılan araçlar, trafiğe çıkamayacak nitelikte olup apron veya limanda kullanılan araçlar ve madencilik ve hazır beton yatırımlarında kullanılan araçlar ile Kararın 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen araçlar hariç),

ç) Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar dışındaki diğer yatırımlar için uçak ve helikopter,

d) Porselenden, seramikten ve camdan mamul sofras ve mutfak eşyası,

Teşvik belgeleri kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Yukarıda belirtilenler dışında, teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyecek harcamalar sektörel özellikler dikkate alınarak proje bazında belirlenir.

Teşvik belgelerine ait ithal ve yerli makine ve teçhizat listelerinde inşaat malzemelerine yer verilmez.

5. 2012/3305 SAYILI KARAR'IN 4 NUMARALI EKİ GEREĞİNCE DESTEK UNSURLARINDAN BELLİ ŞARTLARLA YARARLANABİLECEK SEKTÖR VE YATIRIMLAR

5.1. TARIM VE TARIMSAL SANAYİ

1. Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,
2. Et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,
3. Damızlık büyükbaş entegre hayvan yetiştiriciliğinde (et/süt yönlü) asgari 150 büyükbaş/dönem,
4. Kanatlı entegre yatırımlarında 100.000 adet/dönem,
5. Süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında (damızlık dâhil) 1.000 küçükbaş/dönem şartı aranır,

5.2. HİZMETLER SEKTÖRÜ

1. Bir veya birkaç yerde gümrükleme ve sigortacılık hizmetlerinin de sunulduğu antrepo, elleçleme-paketleme ve otomasyon hizmetlerini birlikte içeren, asgari toplam kapalı alanı 10.000 m² olan entegre lojistik yatırımları için, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığında alınmış L2 belgesinin yatırım süresi sonuna kadar ibraz edilmesi kaydıyla, teşvik belgesi düzenlenebilir. Söz konusu teşvik belgeleri kapsamına yük taşımacılığına yönelik araçlar dâhil edilmez.
2. Boru hattıyla taşımacılık, petrol ve doğalgaz ürünleri, dolun ve depolama tesisi yatırımlarında dağıtım araçları ve tüpler hariç olmak üzere, sadece sabit tesise yönelik harcamalar için teşvik belgesi düzenlenebilir.
3. Kültür yatırımları için, Kültür ve Turizm Bakanlığında alınacak kültür belgesine istinaden teşvik belgesi düzenlenebilir. Ancak, münhasıran bu amaçla inşa edilenler dışında, yeme-içme, spor, eğlence ve satış üniteleri gibi birimler kapsama dâhil edilmez.
4. Kültür ve Turizm Bakanlığında alınacak turizm belgesini haiz eğlence merkezi ve temalı tesis gibi konaklama içermeyen turizm yatırımları teşvik belgesine bağlanabilir. Ancak, münhasıran bu amaçla inşa edilenler dışında, yeme-içme, spor, eğlence ve satış üniteleri gibi birimler kapsama dâhil edilmez.
5. Kültür ve Turizm Bakanlığında alınacak Kültür veya Turizm Belgesini haiz fuar, kongre, sergi ve gösteri merkezi yatırımları için teşvik belgesi düzenlenebilir. Fuar ve sergi merkezlerinde, otopark hariç asgari kapalı alanın 5000 m², kongre merkezlerinde asgari koltuk sayısının 1000, gösteri merkezlerinde ise asgari koltuk sayısının 2500 olması şartı aranır.
6. Spor tesisi yatırımlarında asgari 10 Milyon TL sabit yatırım şartı aranır.
7. Havaalanı yer hizmeti yatırımlarında teşvik belgesi kapsamına trafiğe çıkmayan ve sadece apronda kullanılan motorlu taşıtlar dâhil edilebilir. Binek otomobilleri proje kapsamına dâhil edilmez.
8. Havayolu işletmeciliği ve kargo taşımacılığı yatırımlarında temin edilecek uçaklarda birim başına asgari kapasitenin 50 koltuk, kargo uçaklarında ise asgari kargo kapasitesinin 30.000 kg olması şartı aranır. Faaliyet konusu bizatihi havayolu işletmeciliği

ve/veya kargo taşımacılığı olan yatırımlar dışında genel amaçlı ve hava taksi işletmeciliği amaçlı yatırımlar için teşvik belgesi düzenlenmez.

9. Uydu, telsiz, kablo vb. iletişim ortamlarından gelen haberleşme, radyo, televizyon ve veri sinyallerini birleştirip tek bir paket halinde nihai tüketiciye iletimini sağlayan hizmet yatırımlarında nihai hizmeti alanlar tarafından kullanılan yatırım malları destek unsurlarından faydalandırılmaz.

10. Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, il özel idareleri, birlik, kooperatif vb. kuruluşların görev alanlarına yönelik olarak yapacakları yatırımlar proje bazında değerlendirilerek teşvik belgesi düzenlenebilir.

11. Sadece vinç hizmetlerine yönelik yatırımlarda her bir vinç için asgari 100 ton kaldırma kapasitesi aranır. 500 ton kaldırma kapasitesinin altında kullanılmış vinç ithaline izin verilmez.

12. Çamaşır yıkama ve kurutma yatırımlarında asgari 2 Milyon TL sabit yatırım şartı aranır.

13. Yat inşa yatırımlarında teşvik belgesi düzenlenebilmesi için yat boyunun asgari 24 metre olması şartı aranır.

6. SABİT YATIRIM TUTARLARI VE ASGARİ KAPASİTELER

2012/3305 sayılı Karar'ın 3. maddesinde sabit yatırım tutarı; arazi-arsa, bina-inşaat, makine ve teçhizat ile diğer yatırım harcaması kalemlerinin toplamı şeklinde tanımlanmıştır.

2012/3305 sayılı Karar'da öncelikle tüm destek unsurları açısından geçerli olacak **sabit yatırım tutarları ve asgarî kapasiteler** belirlenmiştir. Bu kapsamda anılan Karar'ın 5. maddesinde, yatırımın, destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgarî sabit yatırım tutarları belirlenmiştir. Buna göre; yatırımın, en az;

- I inci ve II nci bölgelerde 1.000.000 TL.,

- III üncü ,IV üncü, V inci ve VI ncı bölgelerde ise 500.000 TL tutarında olması gerekir.

Ancak, stratejik yatırımlar, büyük ölçekli yatırımlar, bölgesel yatırımlar ile genel teşvik sisteminden yararlanacak yatırımların varsa ekli listelerde her bir konuya yönelik olarak belirlenen yukarıdaki tutarların üzerindeki asgarî sabit yatırım ve/veya asgarî kapasite şartlarını sağlaması gerekir. Dolayısıyla yapılan yatırımın destek unsurlarından yararlanabilmesi için belirlenen **bu asgari yatırım büyüklükleri aşılmalı ve ayrıca her bir bölge ve sektör itibarıyla 2012/3305 sayılı Karar'ın 8. maddesi veya Karar eki listelerde belirlenen asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlaması da gerekir.**

Örneğin, 1. bölgede yer alan İstanbul ilinde “ilaç / eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı” sektörü için asgari yatırım tutarı 4.000.000 TL. olarak belirlenmiştir. Yani bu sektörde yapılacak bir yatırımın destek unsurlarından (gümrük muafiyeti ve KDV desteği dahil) yararlanabilmesi için yatırımın 1.000.000 TL.'nin üzerinde olması yeterli değildir. En az 4.000.000 TL tutarında bir yatırımın yapılması gerekir.

Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın her bir finansal kiralama şirketi için asgarî 200.000 TL. olması gerekir.

Teşvik belgesi kapsamında yatırım harcaması olarak kabul edilen maddi olmayan duran varlıkların (marka, lisans, know-how vb.) oranı, teşvik belgesinde kayıtlı toplam sabit yatırım tutarının yüzde ellisini aşamayacaktır.

7. BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANACAK SEKTÖR, YATIRIM KONULARI VE ASGARİ YATIRIM TUTARLARI

Bölgesel desteklerden yararlanacak yatırım konuları her bir il grubunun yatırım potansiyeli ve rekabet gücü dikkate alınarak 2012/3305 sayılı Karar'ın 2 numaralı ekinde belirlenmiştir. Karar'ın 2-A ekinde "BÖLGESEL DESTEKLERDEN FAYDALANABİLECEK SEKTÖRLER VE BÖLGELER İTİBARIYLA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VEYA KAPASİTELERİ" ve 2-B ekinde "İLLERİN BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANABİLECEK SEKTÖRLERİNE İLİŞKİN SEKTÖR NUMARALARI" ayrı ayrı belirlenmiştir. Uygulamada kolaylık olması açısından iki ek birleştirilerek "İLLER İTİBARIYLA BÖLGESEL DESTEKLERDEN FAYDALANABİLECEK SEKTÖRLER İLE ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VEYA KAPASİTELERİ" aşağıda gösterildiği şekildedir. Tabloda hangi yatırımların hangi illerde asgari ne kadar tutardan veya kapasite ile yapılacağı ayrıntılı olarak görülmekte olup, yatırımcıların yatırım yapacakları illerde hangi sektörün desteklendiğini ve asgari yatırım tutarı veya yatırım kapasitesini söz konusu tabloya bakarak tespit etmeleri gerekecektir.

İLLER İTİBARIYLA BÖLGESEL DESTEKLERDEN FAYDALANABİLECEK SEKTÖRLER İLE ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VEYA KAPASİTELERİ (US 97 ULUSAL FAALİYET VE ÜRÜN SINIFLAMASI KODLARIYLA)

Bölge	İl Adı	Sektör Kodu	US-97 Kodu	Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	Asgari Yatırım Tutarları ve Kapasiteleri
1. BÖLGE	ANKARA	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	4 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	4 Milyon TL
		22	2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4, 2610.5.07, 2691.3	Düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam, cam elyaf ve camdan elektrik izolatörleri ve seramik yalıtım malzemeleri imalatı	4 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	4 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	4 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	4 Milyon TL
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	4 Milyon TL		

	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 4 Milyon TL
	37	3530.0.15	Hava taşıtları ve motorlarının bakım ve onarımı	4 Milyon TL
	39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	4 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
	50		Seracılık	40 dekar
ANTALYA	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	4 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	13	2421	Pestisit (haşarat ilacı) ve diğer zirai-kimyasal ürünlerin imalatı	4 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	4 Milyon TL
	15	2424	Parfüm ile kozmetik ve tuvalet malzemeleri imalatı	1 Milyon TL
	24	2695.1	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı	4 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	4 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	4 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	4 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
	37	3530.0.15	Hava taşıtları ve motorlarının bakım ve onarımı	4 Milyon TL
	39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	4 Milyon TL

	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
	50		Seracılık	40 dekar
BURSA	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin apelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
	6	19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi	1 Milyon TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	4 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	4 Milyon TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	4 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	4 Milyon TL
	29	2812.2, 2813	Merkezi ısıtma radyatörleri ve kazanlarının imalatı, buhar kazanı imalatı (merkezi kalorifer kazanları hariç)	4 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	4 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	4 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 4 Milyon TL

	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
	50		Seracılık	40 dekar
ESKİŞEHİR	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin apelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	4 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	4 Milyon TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	4 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	4 Milyon TL
	29	2812.2, 2813	Merkezi ısıtma radyatörleri ve kazanlarının imalatı, buhar kazanı imalatı (merkezi kalorifer kazanları hariç)	4 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	4 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	4 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 4 Milyon TL

	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
	49		Kömür gazı üretimi (sentez gazı)	50 Milyon TL
	50		Seracılık	40 dekar
İSTANBUL	7	1911	Derinin tabaklanması, işlenmesi (sadece İstanbul Deri İhtisas OSB ve Tuzla OSB'de yapılacak yatırımlar)	1 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	4 Milyon TL
	31	2929	Sınai kalıp	4 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	4 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
İZMİR	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	4 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	4 Milyon TL
	23	2691.2, 2691.3, 2693.1	Seramikten yapılan sıhhi ürünler, seramik yalıtım malzemeleri, seramik karo ve kalıdırım taşı imalatı	4 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	4 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	4 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL

			Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 4 Milyon TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi
	37	3530.0.15	Hava taşıtları ve motorlarının bakım ve onarımı
	38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi
	39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi
	48		Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri
	50		1 Milyon TL
			Seracılık
			40 dekar
KOCAELİ	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)
	9	20	Tekstilin aprelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
			Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı
	4 Milyon TL		
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı
	11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı
	17	2511	İç ve dış lastik imalatı
	4 Milyon TL		
	21	2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4	Düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam ve cam elyafı imalatı
	4 Milyon TL		
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi
	4 Milyon TL		
30	29	Makine ve teçhizat imalatı	
4 Milyon TL			
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	
4 Milyon TL			
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	
4 Milyon TL			
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	
4 Milyon TL			
35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	
1 Milyon TL			

		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 4 Milyon TL
		38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	4 Milyon TL
		39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	4 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
		50		Seracılık	40 dekar
	MUĞLA	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	4 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	4 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	4 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	4 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	4 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL

		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 4 Milyon TL
		38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	4 Milyon TL
		39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	4 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
		49		Kömür gazı üretimi (sentez gazı)	50 Milyon TL
		50		Seracılık	40 dekar
2. BÖLGE	ADANA	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	3 Milyon TL
		20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	3 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	3 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve	3 Milyon TL		

			cihazları imalatı	
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 3 Milyon TL
	37	3530.0.15	Hava taşıtları ve motorlarının bakım ve onarımı	3 Milyon TL
	39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
	50		Seracılık	40 dekar
AYDIN	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	3 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	3 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL

		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 3 Milyon TL
		38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	3 Milyon TL
		39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
		50		Seracılık	40 dekar
	BOLU	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
		6	19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi	1 Milyon TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	3 Milyon TL
		21	2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4	Düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam ve cam elyafı imalatı	3 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	3 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL

		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 3 Milyon TL
		38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	3 Milyon TL
		39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
		50		Seracılık	40 dekar
ÇANAKKALE (GÖKÇEADA VE BOZCAADA İLÇELERİ HARİÇ)		1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	3 milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 milyon TL
		28	28	Metal eşya	3 milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	3 milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
		39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL	

		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
		49		Kömür gazı üretimi (sentez gazı)	50 Milyon TL
		50		Seracılık	40 dekar
	DENİZLİ	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
		6	19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi	1 Milyon TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	3 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	3 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 3 Milyon TL
		38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	3 Milyon TL
		39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare	
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL	

	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
	50		Seracılık	40 dekar
EDİRNE	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	3 Milyon TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	3 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	3 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 3 Milyon TL
	38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	3 Milyon TL
	39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare	
44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL	

		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
		50		Seracılık	40 dekar
ISPARTA		1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
		6	19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi	1 Milyon TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		12	2412	Kimyasal Gübre ve Azotlu Bileşenlerin İmalatı	3 Milyon TL
		13	2421	Pestisit (haşarat ilacı) ve diğer zirai-kimyasal ürünlerin imalatı	3 Milyon TL
		14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	3 Milyon TL
		15	2424	Parfüm ile kozmetik ve tuvalet malzemeleri imalatı	1 Milyon TL
		24	2695.1	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı	3 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	3 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
			36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi
		37	3530.0.15	Hava taşıtları ve motorlarının bakım ve onarımı	3 Milyon TL
		39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL

	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
	50		Seracılık	40 dekar
KAYSERİ	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	3 Milyon TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	3 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	3 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 3 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri

	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekaare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
	50		Seracılık	40 dekar
KIRKLARELİ	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin apelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	3 Milyon TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	3 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	3 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 3 Milyon TL
	38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	3 Milyon TL
	39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri

		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
		50		Seracılık	40 dekar
	KONYA	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	3 Milyon TL
		24	2695.1	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı	3 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	3 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 3 Milyon TL
		38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	3 Milyon TL
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare	
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL	
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL	
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi	

		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
		49		Kömür gazı üretimi (sentez gazı)	50 Milyon TL
		50		Seracılık	40 dekar
SAKARYA		1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	3 Milyon TL
		21	2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4	Düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam ve cam elyafı imalatı	3 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	3 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 3 Milyon TL
		38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	3 Milyon TL
		39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL	
	50		Seracılık	40 dekar	

YALOVA	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL	
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL	
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL	
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL	
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 Milyon TL	
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL	
	11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	3 Milyon TL	
	21	2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4	Düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam ve cam elyafı imalatı	3 Milyon TL	
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 Milyon TL	
	28	28	Metal eşya	3 Milyon TL	
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL	
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL	
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL	
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL	
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL	
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 3 Milyon TL	
	38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	3 Milyon TL	
	39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL	
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri	
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci	
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare	
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL	
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL	
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi	
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL	
	50		Seracılık	40 dekar	
	TEKİRDAĞ	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL

2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL
4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL
6	19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi	1 Milyon TL
9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 Milyon TL
10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	3 Milyon TL
20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	3 Milyon TL
27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 Milyon TL
28	28	Metal eşya	3 Milyon TL
30	29	Makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL
36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 3 Milyon TL
38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	3 Milyon TL
39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
41	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi
47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL
48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL
50		Seracılık	40 dekar

3. BÖLGE	BALIKESİR	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL		
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL		
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL		
		5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları		
		6	19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi	1 Milyon TL		
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	2 Milyon TL		
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL		
		16	2429.1	Patlayıcı madde imalatı	1 Milyon TL		
		20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	2 Milyon TL		
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	2 Milyon TL		
		28	28	Metal eşya	2 Milyon TL		
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL		
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	2 Milyon TL		
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL		
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL		
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL		
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL		
		41	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri		
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci		
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare		
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL		
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL		
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi		
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL		
		50		Seracılık	20 dekar		
			BİLECİK	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
				2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
				3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
				4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım

			konularında 1 Milyon TL	
5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları	
9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	2 Milyon TL	
10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL	
14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	2 Milyon TL	
20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	2 Milyon TL	
27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	2 Milyon TL	
28	28	Metal eşya	2 Milyon TL	
30	29	Makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL	
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	2 Milyon TL	
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL	
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL	
35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL	
36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 2 Milyon TL	
40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL	
41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri	
42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci	
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare	
44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL	
45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL	
46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi	
47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL	
48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL	
50		Seracılık	20 dekar	
BURDUR	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL

3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsii ve modernizasyon yatırımları
8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL
9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	2 Milyon TL
10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
13	2421	Pestisit (haşarat ilacı) ve diğer zirai-kimyasal ürünlerin imalatı	2 Milyon TL
14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	2 Milyon TL
15	2424	Parfüm ile kozmetik ve tuvalet malzemeleri imalatı	1 Milyon TL
24	2695.1	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı	2 Milyon TL
27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	2 Milyon TL
28	28	Metal eşya	2 Milyon TL
30	29	Makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	2 Milyon TL
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 2 Milyon TL
40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
50		Seracılık	20 dekar

GAZIANTEP

1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL
9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	2 Milyon TL
10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	2 Milyon TL
18	26 (261, 2693.2, 2694.1, 2695.3 ve 2695.4 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (cam ve cam ürünleri, fırınlanmış kilden kiremit, briket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, hazır beton ve harç hariç)	2 Milyon TL
27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	2 Milyon TL
28	28	Metal eşya	2 Milyon TL
30	29	Makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	2 Milyon TL
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 2 Milyon TL
37	3530.0.15	Hava taşıtları ve motorlarının bakım ve onarımı	2 Milyon TL
38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	2 Milyon TL
40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
41	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL

		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		50		Seracılık	20 dekar
KARABÜK		1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
		5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	2 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	2 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	2 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	2 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	2 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 2 Milyon TL
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL	
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL	
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi	

	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	20 dekar
KARAMAN	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	2 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	2 Milyon TL
	24	2695.1	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı	2 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	2 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	2 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	2 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 2 Milyon TL
	38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	2 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	20 dekar
MANİSA	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari	500 Bin TL

		kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	
2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	2 Milyon TL
10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	2 Milyon TL
20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	2 Milyon TL
27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	2 Milyon TL
28	28	Metal eşya	2 Milyon TL
30	29	Makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	2 Milyon TL
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 2 Milyon TL
38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	2 Milyon TL
40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
41	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi

	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	49		Kömür gazı üretimi (sentez gazı)	50 Milyon TL
	50		Seracılık	20 dekar
MERSİN	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	2 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	2 Milyon TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yapıtım camları hariç)	2 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	2 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	2 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	2 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 2 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci	
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare	
44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL	
45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve	500 Bin TL	

			diğer eğitim faaliyetleri hariç)	
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	20 dekar
SAMSUN	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin apelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	2 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	2 Milyon TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	2 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	2 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	2 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	2 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 2 Milyon TL
	37	3530.0.15	Hava taşıtları ve motorlarının bakım ve onarımı	2 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL

	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	20 dekar
TRABZON	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilün apelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	2 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	2 Milyon TL
	25	2695.1, 2694.2.01, 2694.3.01	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; inşaat amaçlı beton ürünleri imalatı, kireç, alçı	2 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	2 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	2 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	2 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	37	3530.0.15	Hava taşıtları ve motorlarının bakım ve onarımı	2 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller

	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekaare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	20 dekar
UŞAK	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	6	19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi	1 Milyon TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	2 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	2 Milyon TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (firınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	2 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	2 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	2 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	2 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 2 Milyon TL
38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	2 Milyon TL	

		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL	
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri	
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci	
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare	
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL	
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL	
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi	
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL	
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL	
		50		Seracılık	20 dekar	
	ZONGULDAK	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL	
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL	
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL	
		5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsii ve modernizasyon yatırımları	
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL	
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	2 Milyon TL	
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL	
		20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	2 Milyon TL	
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	2 Milyon TL	
		28	28	Metal eşya	2 Milyon TL	
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL	
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	2 Milyon TL	
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL	
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL	
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL	
		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 2 Milyon TL	
			40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL

		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		50		Seracılık	20 dekar
4. BÖLGE	AFYONKARAHİSAR	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin apelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
		5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
		20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	1 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon		

			TL	
	38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	1 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
AMASYA	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin apelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri	1 Milyon TL

		imalatı		
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
ARTVİN	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
	25	2695.1, 2694.2.01, 2694.3.01	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; inşaat amaçlı beton ürünleri imalatı, kireç, alçı	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL

	28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
BARTIN	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL

		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		50		Seracılık	10 dekar
ÇORUM		1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
		5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
		20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	1 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri	1 Milyon TL	

		imalatı		
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
DÜZCE	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
	21	2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4	Düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam ve cam elyafı imalatı	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL

	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
	38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	1 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
ELAZIĞ	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
	25	2695.1, 2694.2.01, 2694.3.01	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; inşaat amaçlı beton ürünleri imalatı, kireç, alçı	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi,	1 Milyon TL

		metal döküm sanayi	
28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
50		Seracılık	10 dekar
ERZİNCAN			
1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin apelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
19	26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	1 Milyon TL
27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri	1 Milyon TL

			imalatı	
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
HATAY	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL

		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		50		Seracılık	10 dekar
KASTAMONU		1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
		5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
		20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	1 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri	1 Milyon TL

		imalatı		
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
KIRIKKALE	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
	17	2511	İç ve dış lastik imalatı	1 Milyon TL
	26	2695.1, 2699.2.06.30	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı ve ısı veya ses izole edici eşya ve karışımlar	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL

	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
KIRŞEHİR	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
	17	2511	İç ve dış lastik imalatı	1 Milyon TL
	26	2695.1, 2699.2.06.30	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı ve ısı veya ses izole edici eşya ve karışımlar	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri	1 Milyon TL

		imalatı		
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
KÜTAHYA	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
28	28	Metal eşya	1 Milyon TL	

	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
	38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	1 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	49		Kömür gazı üretimi (sentez gazı)	50 Milyon TL
	50		Seracılık	10 dekar
MALATYA	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilün aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL

		25	2695.1, 2694.2.01, 2694.3.01	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; inşaat amaçlı beton ürünleri imalatı, kireç, alçı	1 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		50		Seracılık	10 dekar
	NEVŞEHİR	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
		5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
		17	2511	İç ve dış lastik imalatı	1 Milyon TL
		26	2695.1, 2699.2.06.30	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı ve ısı veya ses izole edici eşya ve karışımlar	1 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri	1 Milyon TL

		imalatı		
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
RİZE	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
	25	2695.1, 2694.2.01, 2694.3.01	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; inşaat amaçlı beton ürünleri imalatı, kireç, alçı	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	1 Milyon TL

	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
SİVAS	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsii ve modernizasyon yatırımları
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL	

		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		49		Kömür gazı üretimi (sentez gazı)	50 Milyon TL
		50		Seracılık	10 dekar
5. BÖLGE	ADIYAMAN	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin apelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
		5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
		18	26 (261, 2693.2, 2694.1, 2695.3 ve 2695.4 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (cam ve cam ürünleri, fırınlanmış kilden kiremit, briket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, hazır beton ve harç hariç)	1 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve	1 Milyon TL		

		cihazları imalatı		
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
	38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	1 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
AKSARAY	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin apelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
	26	2695.1, 2699.2.06.30	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı ve ısı veya ses izole edici eşya ve karışımlar	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı

		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		50		Seracılık	10 dekar
BAYBURT		1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
		5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
		19	26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	1 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL	
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL	

		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		50		Seracılık	10 dekar
ÇANKIRI		1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
		5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
		16	2429.1	Patlayıcı madde imalatı	500 Bin TL
		17	2511	İç ve dış lastik imalatı	1 Milyon TL
		20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	1 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL	

				Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri
		49		Kömür gazı üretimi (sentez gazı)
		50		Seracılık
		1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)
		5	18	Giyim eşyası imalatı
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı
		14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı
		19	26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi
		28	28	Metal eşya
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve
	ERZURUM			

			cihazları imalatı	
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
GİRESUN	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
	19	26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL	
41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri	

		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		50		Seracılık	10 dekar
GÜMÜŞHANE		1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
		5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
		19	26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	1 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
			42	5510.3.01	Öğrenci yurtları
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL

		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		50		Seracılık	10 dekar
KAHRAMANMARAŞ		1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
		5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare	
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL	
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL	
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi	

		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		49		Kömür gazı üretimi (sentez gazı)	50 Milyon TL
		50		Seracılık	10 dekar
KİLİS		1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
		5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
		18	26 (261, 2693.2, 2694.1, 2695.3 ve 2695.4 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (cam ve cam ürünleri, fırınlanmış kilden kiremit, briket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, hazır beton ve harç hariç)	1 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
		38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	1 Milyon TL
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL	
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL	

		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		50		Seracılık	10 dekar
NİĞDE		1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
		5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
		6	19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi	500 Bin TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
		26	2695.1, 2699.2.06.30	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı ve ısı veya ses izole edici eşya ve karışımlar	1 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci	
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare	
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL	
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL	

		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		50		Seracılık	10 dekar
ORDU		1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
		5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
		8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
		19	26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	1 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		50		Seracılık	10 dekar

OSMANİYE	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL	
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL	
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL	
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL	
	5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL	
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL	
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL	
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL	
	11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	1 Milyon TL	
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL	
	28	28	Metal eşya	1 Milyon TL	
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL	
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL	
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL	
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL	
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL	
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL	
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL	
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri	
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci	
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare	
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL	
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL	
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi	
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL	
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL	
	50		Seracılık	10 dekar	
	SİNOP	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL

2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	1 Milyon TL
27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
49		Kömür gazı üretimi (sentez gazı)	50 Milyon TL
50		Seracılık	10 dekar

TOKAT	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin apelenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (firınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL

	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
TUNCELİ	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
	25	2695.1, 2694.2.01, 2694.3.01	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; inşaat amaçlı beton ürünleri imalatı, kireç, alçı	1 Milyon TL
	27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
	28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
	30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
	32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
	33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
	35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
	40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
	47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	10 dekar
YOZGAT	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL

		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
		4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL
		5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
		9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	1 Milyon TL
		10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
		11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	1 Milyon TL
		19	26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	1 Milyon TL
		27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
		28	28	Metal eşya	1 Milyon TL
		30	29	Makine ve teçhizat imalatı	1 Milyon TL
		32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	1 Milyon TL
		33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
		35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
		36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL
		40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	1 Milyon TL
		41	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
		42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
		43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi
		47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
		50		Seracılık	10 dekar
6. BÖLGE	BOZCAADA VE GÖKÇEADA	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
		2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
		3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	500 Bin TL

	41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	500 Bin TL
	43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	500 Bin TL
	45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	500 Bin TL
	48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
	50		Seracılık	5 dekar
AĞRI, ARDAHAN, BATMAN, BİNGÖL, BİTLİS, DİYARBAKIR, HAKKARİ, İĞDIR, KARS, MARDİN, MUŞ, SİİRT, ŞANLIURFA, ŞIRNAK, VAN (Dipnot 13 dikkate alınarak her bir il için yandaki sektörlerde yatırım yapılabilir)	1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
	2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
	3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	500 Bin TL
	4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	500 Bin TL
	5	18	Giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
	6	19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi	500 Bin TL
	7	1911	Derinin tabaklanması, işlenmesi (sadece İstanbul Deri İhtisas OSB ve Tuzla OSB'de yapılacak yatırımlar)	-
	8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
	9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	500 Bin TL
	10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	500 Bin TL
	11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	500 Bin TL
	12	2412	Kimyasal Gübre ve Azotlu Bileşenlerin İmalatı	500 Bin TL
	13	2421	Pestisit (haşarat ilacı) ve diğer zirai-kimyasal ürünlerin imalatı	500 Bin TL
	14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	500 Bin TL
	15	2424	Parfüm ile kozmetik ve tuvalet malzemeleri imalatı	500 Bin TL
	16	2429.1	Patlayıcı madde imalatı	500 Bin TL
	17	2511	İç ve dış lastik imalatı	500 Bin TL
	18	26 (261, 2693.2, 2694.1, 2695.3 ve 2695.4 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (cam ve cam ürünleri, fırınlanmış kilden kiremit, briket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, hazır beton ve harç hariç)	500 Bin TL
	19	26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	500 Bin TL
	20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, briket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	500 Bin TL
	21	2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4	Düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam ve cam elyafı imalatı	500 Bin TL

22	2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4, 2610.5.07, 2691.3	Düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam, cam elyaf ve camdan elektrik izolatörleri ve seramik yalıtım malzemeleri imalatı	500 Bin TL
23	2691.2, 2691.3, 2693.1	Seramikten yapılan sıhhi ürünler, seramik yalıtım malzemeleri, seramik karo ve kalıdırım taşı imalatı	500 Bin TL
24	2695.1	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı	500 Bin TL
25	2695.1, 2694.2.01, 2694.3.01	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; inşaat amaçlı beton ürünleri imalatı, kireç, alçı	500 Bin TL
26	2695.1, 2699.2.06.30	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı ve ısı veya ses izole edici eşya ve karışımlar	500 Bin TL
27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	500 Bin TL
28	28	Metal eşya	500 Bin TL
29	2812.2, 2813	Merkezi ısıtma radyatörleri ve kazanlarının imalatı, buhar kazanı imalatı (merkezi kalorifer kazanları hariç)	500 Bin TL
30	29	Makine ve teçhizat imalatı	500 Bin TL
31	2929	Sınai kalıp	500 Bin TL
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	500 Bin TL
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	500 Bin TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	500 Bin TL
35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	500 Bin TL
37	3530.0.15	Hava taşıtları ve motorlarının bakım ve onarımı	500 Bin TL
38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	500 Bin TL
39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	500 Bin TL
40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	500 Bin TL
41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	500 Bin TL
42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	500 Bin TL
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekaare
44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	500 Bin TL
45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	500 Bin TL
47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
49		Kömür gazı üretimi (sentez gazı)	500 Bin TL
50		Seracılık	5 dekar

DİP NOTLAR:

1- İstanbul ili hariç olmak üzere, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilan edilen İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinde gerçekleştirilecek ihtisas konusundaki yatırımlar, ilgili bölgede seçilmiş sektörler arasında yer almasa dahi bölgesel desteklerden yararlanır.

2- Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar 1 inci bölgede uygulanan desteklerden yararlanır. Havayolu taksi işletmeciliği yatırımları teşvik edilmez.

3- Turizm yatırım/işletme belgeli özel tesis, yayla/dağ evi ve butik otel yatırımlarında "3 yıldız ve üzeri" şartı aranmaz.

4- 6 ncı bölge hariç olmak üzere, sadece kağıt hamurundan başlayan entegre kağıt ve kağıt ürünleri üretimi konusundaki yatırımlar bölgesel desteklerden yararlanabilir.

5- Entegre hayvancılık yatırımlarında;

- 1 inci ve 2 nci bölgede: süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 700 büyükbaş/dönem, damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş, damızlık küçükbaş hayvan entegre yatırımlarında 2.000 küçükbaş, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 2.000 küçükbaş/dönem ve kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem asgari kapasite şartı aranır (damızlık kanatlı entegre yatırımlarında kapasite şartı aranmaz).

- 3 üncü, 4 üncü ve 5 inci bölgede: süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş/dönem, damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, damızlık küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş/dönem ve kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem asgari kapasite şartı aranır (damızlık kanatlı entegre yatırımlarında kapasite şartı aranmaz).

6- 6 ncı bölge hariç olmak üzere, gıda ürünleri ve içecek imalatı yatırımlarından "makarna, makarna ile entegre irmik yatırımları, şehriye, kuskus, yufka, kadayıf, pirinç, ev hayvanları için hazır yem, balık unu, balık yağı, balık yemi, ekmekek, rakı, bira, kuruyemiş, turşu, linter pamuğu, çay, fındık kırma/kavurma, hazır çorba ve et suları ve müstahzarları üretimleri ile tahıl ve baklagil tasnif ve ambalajlanması" yatırımları bölgesel desteklerden yararlanamaz.

7- Derinin tabaklanmasına yönelik yatırımlar sadece organize sanayi bölgelerinde teşvik edilir.

8- Altıncı Bölge hariç olmak üzere, iplik ve dokuma (yün ipliği, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış-örülmemiş kumaş, çuval hariç) konularında sadece modernizasyon cinsindeki yatırımlar bölgesel desteklerden yararlanır.

9- 6 ncı bölge hariç olmak üzere, I. grup madenler ve mıcır yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek maden istihraç ve/veya işleme yatırımları bölgesel desteklerden yararlanamaz.

10- Aşağıda belirtilen yatırım konuları bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır:

a) Mühür harik karakterli araçlar hariç olmak üzere lojistik yatırımları.

b) Jeotermal enerji ile veya enerji santralleri atık ısı ile konut ısıtma/soğutma yatırımları.

c) İstanbul ili hariç olmak üzere, asgari 2 milyon TL tutarındaki "demiryolu ve tramvay lokomotifleri ile vagonlarının imalatı" ve "hava ve uzay taşıtları imalatı" ile bunların aksam ve parçaları konusundaki yatırımlar.

ç) Asgari 5 Milyon TL tutarındaki liman ve liman hizmetleri yatırımları (yat limanı ve marina dahil).

11- Birden fazla bölgede gerçekleştirilecek bölgesel yatırımlar, görece daha fazla gelişmiş bölgenin desteklerinden yararlanır.

12- Asgari 50 Milyon TL tutarındaki yeraltı doğalgaz depolama yatırımları ile asgari 5 Milyon TL tutarındaki sondaj yatırımları 2 nci bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır.

13- 6. bölge illerinde yapılacak yatırımlar aşağıda yer alanlar hariç, Karar eki 2-A yer alan bölgesel desteklerden yararlanır.

- Karar eki-4'te yer alan teşvik edilmeyen veya teşvik edilebilmesi için belirlenen şartları sağlamayan yatırımlar.

- Enerji üretimine yönelik yatırımlar.

- Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki diğer kuruluşlar tarafından gerçekleştirilecek hizmet ve altyapı yatırımları.

- Mühür harik karakterli yatırımlar (dipnot 2 ve 12 hükümleri saklı kalmak kaydıyla)

7.1. TEŞVİK UNSURLARINDAN YARARLANACAK SEKTÖRLERİ BELİRLEMEDE 2012/3305 SAYILI KARAR'IN 2 NUMARALI EKİNİN DİPNOTLARININ ÖNEMİ

Teşvik unsurlarından yararlanacak sektörler bölgeler itibariyle 2012/3305 sayılı Karar'ın 2 numaralı ekinde belirtilmiştir. Aynı ekin dipnotlarına ise bu sektörlerin belirlemesine ilişkin önemli açıklamalar yapılmıştır. Bu açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

1- İstanbul ili hariç olmak üzere, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilan edilen İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinde gerçekleştirilecek ihtisas konusundaki yatırımlar, ilgili bölgede seçilmiş sektörler arasında yer almasa dahi bölgesel desteklerden yararlanacaktır.

2- Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar 1 inci bölgede uygulanan desteklerden yararlanır. Havayolu taksi işletmeciliği yatırımları teşvikten yararlanamayacaktır.

3- Turizm yatırım/işletme belgeli özel tesis, yayla/dağ evi ve butik otel yatırımlarında "3 yıldız ve üzeri" şartı aranmayacaktır.

4- 6 ncı bölge hariç olmak üzere, sadece kağıt hamurundan başlayan entegre kağıt ve kağıt ürünleri üretimi konusundaki yatırımlar bölgesel desteklerden yararlanabilir.

5- Entegre hayvancılık yatırımlarında;

- 1 inci ve 2 nci bölgede: süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 700 büyükbaş/dönem, damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş, damızlık küçükbaş hayvan entegre yatırımlarında 2.000 küçükbaş, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 2.000 küçükbaş/dönem ve kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem asgari kapasite şartı aranır (damızlık kanatlı entegre yatırımlarında kapasite şartı aranmaz).

- 3 üncü, 4 üncü ve 5 inci bölgede: süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş/dönem, damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, damızlık küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş/dönem ve kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem asgari kapasite şartı aranır (damızlık kanatlı entegre yatırımlarında kapasite şartı aranmaz).

6- 6 ncı bölge hariç olmak üzere, gıda ürünleri ve içecek imalatı yatırımlarından "makarna, makarna ile entegre irmik yatırımları, şehriye, kuskus, yufka, kadayıf, pirinç, ev hayvanları için hazır yem, balık unu, balık yağı, balık yemi, ekme, rakı, bira, kuruyemiş, turşu, linter pamuğu, çay, fındık kırma/kavurma, hazır çorba ve et suları ve müstahzarları üretimleri ile tahıl ve baklagil tasnif ve ambalajlanması" yatırımları bölgesel desteklerden yararlanamayacaktır.

7- Derinin tabaklanmasına yönelik yatırımlar sadece organize sanayi bölgelerinde teşvik edilecektir.

8- Altıncı Bölge hariç olmak üzere, iplik ve dokuma (yün ipliği, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış-örülmemiş kumaş, çuval hariç) konularında sadece modernizasyon cinsindeki yatırımlar bölgesel desteklerden yararlanır.

9- 6 ncı bölge hariç olmak üzere, I. grup madenler ve mıcır yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek maden istihraç ve/veya işleme yatırımları bölgesel desteklerden yararlanamaz.

10- Aşağıda belirtilen yatırım konuları bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır:

a) Mühür karakterli araçlar hariç olmak üzere lojistik yatırımları.

b) Jeotermal enerji ile veya enerji santralleri atık ısı ile konut ısıtma/soğutma yatırımları.

c) İstanbul ili hariç olmak üzere, asgari 2 milyon TL tutarındaki "demiryolu ve tramvay lokomotifleri ile vagonlarının imalatı" ve "hava ve uzay taşıtları imalatı" ile bunların aksam ve parçaları konusundaki yatırımlar.

ç) Asgari 5 Milyon TL tutarındaki liman ve liman hizmetleri yatırımları (yat limanı ve marina dahil).

11- Birden fazla bölgede gerçekleştirilecek bölgesel yatırımlar, görece daha fazla gelişmiş bölgenin desteklerinden yararlanır.

12- Asgari 50 Milyon TL tutarındaki yeraltı doğalgaz depolama yatırımları ile asgari 5 Milyon TL tutarındaki sondaj yatırımları 2 nci bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır.

13- 6. bölgede yer alan illerde yapılacak yatırımlarda, aşağıda yer alanlar hariç, Karar eki 2-A da sektör olarak belirtilen diğer yatırımların tamamı bölgesel desteklerden yararlanacaktır. 6. bölgede yer alan illerin teşvikten yararlanamayacağı yatırımlar aşağıdaki gibidir.

- Karar eki-4'te yer alan teşvik edilmeyen veya teşvik edilebilmesi için belirlenen şartları sağlamayan yatırımlar.

- Enerji üretimine yönelik yatırımlar.

- Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki diğer kuruluşlar tarafından gerçekleştirilecek hizmet ve altyapı yatırımları.

- Mütteharrik karakterli yatırımlar (dipnot 2 ve 12 hükümleri saklı kalmak kaydıyla)

8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR

2012/3305 sayılı Karar'ın (7) numaralı fıkrasında, yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için, makro ekonomik programlar, arz-talep dengesi, sektörel, malî ve teknik değerlendirmeler çerçevesinde projenin uygun görülmesi ve teşvik belgesi düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Teşvik belgesi, yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden, yatırımın bu değerler ve tespit edilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde üzerinde kayıtlı destek unsurlarından istifade imkanı sağlayan, Karar'ın amaçları doğrultusunda gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen belgedir.

Teşvik belgesinin düzenlenmiş olması teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla ilgili olarak diğer mevzuat gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gerekli izin ve ruhsat gibi belgelerin verilmesi gerekliliğine mesnet teşkil etmeyeceği gibi söz konusu belgelerin temin edilmesi gerekliliğini de ortadan kaldırmaz.

8.1. KİMLER TEŞVİK BELGESİ ALABİLİR ?

2012/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde teşvik belgesi için müracaat edebilecek gerçek ve tüzel kişilerin kimler olduğu belirtilmiştir. Buna göre;

Teşvik belgesi düzenlenebilmesi için

- gerçek kişiler,
- adi ortaklıklar,
- sermaye şirketleri (anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler),
- kooperatifler,
- birlikler,
- iş ortaklıkları¹¹,
- kamu kurum ve kuruluşları (genel ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları %50'yi geçen kurum ve kuruluşlar),
- kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları,
- dernekler ve vakıflar ile
- yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri

müracaat edebilir.

Öte yandan, kuruluş süreci tamamlanmamış tüzel kişiler adına yapılacak teşvik belgesi müracaatların değerlendirmeye alınmayacağı anılan maddede belirtilmiştir.

Tebliğde, teşvik belgesi için müracaat edecekler arasında şahıs şirketleri (kollektif şirketler ve adi komandit şirketler) ile dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerin yer almadığı görülmektedir. Bunların durumuna aşağıdaki başlıklar altında değinilmiştir.

---

¹¹ KVK'nın 32/A maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca iş ortaklıklarının vergi indiriminden faydalanması mümkün değildir.

8.1.1. Kollektif Şirketler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?

Bilindiği üzere, kollektif şirketler gelir veya kurumlar vergisi mükellefi değildir. Bu tür şirketlerin ortakları gelir vergisi mükellefi olurlar ve elde ettikleri kazanç şahsi ticari kazanç olarak vergilendirilir.

Yukarıda belirtildiği üzere, 2012/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde, teşvik belgesi için müracaat edebilecekler arasında gerçek kişiler sayılmasına rağmen kollektif şirketler sayılmamıştır. Kollektif şirket ortağı olan gerçek kişiler tarafından alınan teşvik belgeleri ile kollektif şirketler tarafından yatırım yapılıp yapılmayacağı sorusunun cevabı şu an için belirsizdir. Bu durum yapılan düzenlemelerdeki bir eksikliği karşımıza çıkarmaktadır.

8.1.2. Dernek veya Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?

2012/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde, teşvik belgesi için müracaat edebilecekler arasında dernekler ve vakıflar sayılmasına rağmen dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler sayılmamıştır.

KVK'nın 1. maddesine göre ise dernek veya vakıflar kurumlar vergisi mükellefi değildirler. Ancak, bunlara ait iktisadi işletmeler kurumlar vergisi mükellefi olabilirler.

KVK'nın 2. maddesinin (5) numaralı fıkrasında, dernek veya vakıflara ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve bu maddenin sermaye şirketleri ile kooperatifler dışında kalan ticarî, sınaî ve ziraî işletmeler ile benzer nitelikteki yabancı işletmeler, dernek veya vakıfların iktisadî işletmeleri olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlamadan da anlaşılacağı üzere, dernek veya vakfa ait iktisadi işletmelerin ilgili dernek veya vakfa ait veya bağlı olması gerekmektedir. Öte yandan, bu işletmelerin tüzel kişilikleri yoktur.

Bu açılardan bakıldığında, dernek veya vakıf adına teşvik belgesi için yapılan başvuru aslında bunların iktisadi işletmeleri için yapılmış başvuru olarak kabul edilmelidir. Tüzel kişiliğe sahip dernek veya vakıf tarafından alınan teşvik belgesinin, aslında, bunlara ait olan iktisadi işletmeler tarafından alındığının kabul edilmesi gerekmektedir.

8.1.3. Finansal Kiralama Şirketlerinin Teşvik Belgesi Alması Gerekir Mi?

2012/3305 sayılı Karar'ın 7. maddesinin (3) numaralı fıkrasında, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeyeceği belirtilmiştir.

8.2. TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATI

8.2.1. Müracaat Mercii

2012/3305 sayılı Karar'ın 6. maddesi ile 2012/1 sayılı Tebliğ'in 5 ve 6. maddelerinde teşvik belgesi başvurularına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Buna göre, teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin talepler Ekonomi Bakanlığına yapılacaktır.

Genel teşvik uygulamaları kapsamında yer alan, sabit yatırım tutarı onmilyon Türk Lirasını aşmayan ve 2012/1 sayılı Tebliğ eki-4'te belirtilen yatırımlar için ise firmanın tercihine bağlı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki yerel birimlere de müracaat edilebilecektir.

2012/1 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre, teşvik belgelerinin geçerlilik süresi içerisindeki işlemlerle ilgili müracaatlar, teşvik belgesi müracaatını değerlendiren ilgili kuruma yapılır. Müracaatlar, bu Tebliğde belirtilen esaslar çerçevesinde değerlendirilerek ilgili merci tarafından sonuçlandırılır.

Ancak devir, satış, ihraç, kiralama ve yatırımcı talebine istinaden yapılan iptaller dışındaki teşvik belgesi iptali işlemlerine ilişkin müracaatlar ile yatırım konusu değişikliği ve yatırımın nakli konusundaki talepler Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün görüşü alınarak sonuçlandırılır.

8.2.2. Yerel Birimler Kimdir?

2012/3305 sayılı Karar'ın 2. maddesinin (k) numaralı fıkrasında yerel birimler; Kalkınma Ajansları, sanayi odaları ve Bakanlıkça görevlendirilecek diğer odalar olarak belirtilmiştir. Yerel birimler 2012/1 sayılı Tebliğ eki 3 belirtilmiş olup, aşağıdaki gibidir.

TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATLARINI DEĞERLENDİREBİLECEK YEREL BİRİMLER

A) SANAYİ ODALARI

- 1) Adana Sanayi Odası
- 2) Ankara Sanayi Odası
- 3) Aydın Sanayi Odası
- 4) Balıkesir Sanayi Odası
- 5) Denizli Sanayi Odası
- 6) Ege Bölgesi Sanayi Odası¹²
- 7) Eskişehir Sanayi Odası
- 8) Gaziantep Sanayi Odası
- 9) İstanbul Sanayi Odası
- 10) Kayseri Sanayi Odası
- 11) Kocaeli Sanayi Odası
- 12) Konya Sanayi Odası

B) KALKINMA AJANSLARI

- 1) Ahiler Kalkınma Ajansı (Kırşehir, Kırıkkale, Nevşehir, Niğde, Aksaray)
- 2) Ankara Kalkınma Ajansı
- 3) Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (Antalya, Isparta, Burdur)
- 4) Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (Zonguldak, Karabük, Bartın)
- 5) Bursa-Eskişehir-Bilecik Kalkınma Ajansı
- 6) Çukurova Kalkınma Ajansı (Adana – Mersin)
- 7) Dicle Kalkınma Ajansı (Mardin, Şırnak, Siirt, Batman)
- 8) Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (Kahramanmaraş, Osmaniye, Hatay)
- 9) Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (Van, Hakkari, Muş, Bitlis)
- 10) Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (Ordu, Trabzon, Giresun, Rize, Gümüşhane, Artvin)

---

¹² Ege Bölgesi Sanayi Odası kapsamında İzmir ve Muğla illeri yer almaktadır.

- 11) Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (Kocaeli, Sakarya, Yalova, Bolu, Düzce)
- 12) Fırat Kalkınma Ajansı (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)
- 13) Güney Ege Kalkınma Ajansı (Aydın, Muğla, Denizli)
- 14) Güney Marmara Kalkınma Ajansı (Çanakkale, Balıkesir)
- 15) İpek Yolu Kalkınma Ajansı (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)
- 16) İstanbul Kalkınma Ajansı
- 17) İzmir Kalkınma Ajansı
- 18) Karacadağ Kalkınma Ajansı (Şanlıurfa, Diyarbakır)
- 19) Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (Sinop, Kastamonu, Çankırı)
- 20) Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (Erzurum, Erzincan, Bayburt)
- 21) Mevlana Kalkınma Ajansı (Konya, Karaman)
- 22) Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (Kayseri, Sivas, Yozgat)
- 23) Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (Samsun, Çorum, Tokat, Amasya)
- 24) Serhat Kalkınma Ajansı (Kars, Ardahan, Iğdır, Ağrı)
- 25) Trakya Kalkınma Ajansı (Edirne, Tekirdağ, Kırklareli)
- 26) Zafer Kalkınma Ajansı (Kütahya, Manisa, Uşak, Afyonkarahisar)

8.2.3. Yerel Birimlerce Teşvik Belgesi Düzenlenebilecek Sektör Ve Konular

Genel teşvik uygulamaları kapsamında yer alan, sabit yatırım tutarı onmilyon Türk Lirasını aşmayan ve 2012/1 sayılı Tebliğ eki-4'e göre aşağıda belirtilen yatırım konuları için yerel birimlerce teşvik belgesi düzenlenebilecektir.

YEREL BİRİMLERCE TEŞVİK BELGESİ DÜZENLENEBİLECEK SEKTÖR VE KONULAR

Sektörün US 97 KODU	YATIRIM KONULARI
15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı
17	Tekstil ürünleri imalatı (Yün ipliği hariç olmak üzere, tekstil elyafının hazırlanması ve eğirilmesi konusunda sadece modernizasyon yatırımları ve halı, tafting, dokunmamış ve örülmemiş kumaş ile çuval hariç olmak üzere tekstil dokumacılığı konusunda sadece modernizasyon yatırımları)
18	Giyim eşyası imalatı
19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi
20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) ; hasır ve buna benzer,
21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı
23	Rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı (Madencilik yatırımları hariç)
24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı
25	Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı
26	Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı
27	Ana metal sanayi (2710 demir çelik ana sanayi hariç)
28	Metal eşya sanayi
29	B.y.s. makine ve teçhizat imalatı

30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı
31	B.y.s. elektrikli makine ve cihazların imalatı
32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı
33	Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler ile saat imalatı
34	Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı
35	Diğer ulaşım araçlarının imalatı (Gemi ve yat inşa yatırımları hariç)
36	Mobilya imalatı; b.y.s. diğer imalat
	Ürün paketleme hizmeti yatırımları
	Belediye ve il özel idarelerinin hizmet ve altyapı yatırımları

8.2.4. Yerel Birimlerce Yapılacak İşlemler

2012/3305 sayılı Karar'ın 9 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendinde yer alan "Kullanılmış komple tesisin proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda ithali" işlemleri ile 22 nci ve 23 üncü maddelerinde yer alan " teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın devir, satış, ihraç veya kiralanması ve yatırımların nakli" dışındaki işlemler, teşvik belgesini düzenleyen ilgili yerel birimlerce sonuçlandırılır.

Tamamlama vizesi yapılacak yatırımlarla ilgili olarak yerel birimler, söz konusu yatırımların gerçekleşmelerini tespit ederek tebliğle belirlenecek formatta Ekonomi Bakanlığı'na bildirir. Bakanlığın uygun görüşü alınmadan tamamlama vizesi işlemleri tekemmül etmiş sayılmaz.

Yerel birimler, teşvik belgeleri ile ilgili yapılacak işlemleri kadrolarında tam süreli olarak çalışan teknik/uzman personel aracılığıyla yürütmek zorundadırlar.

Bu Karar hükümlerine aykırı davrandığı tespit edilen yerel birimlerin yetkilerine Bakanlıkça son verilir ve gerekli tedbirleri alınca kadar yeni görev verilmez.

Kalkınma Ajansları, Bakanlıkça düzenlenen teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımların gerçekleşmelerini izleyerek gerçekleştirme durumlarını altışar aylık dönemler halinde Bakanlığa bildirirler.

8.2.5. Teşvik Belgesi Müracaat Bedeli

2012/3305 sayılı Karar'ın 6. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, müracaat sahibi tarafından;

- teşvik belgesine ilişkin müracaatın Bakanlığa yapılması halinde dört yüz Türk Lirası Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi hesabına,

- yerel birimlere yapılması halinde üç yüz Türk Lirası Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi hesabına, yüz Türk Lirası ise ilgili yerel birim hesabına

yatırılacağı ve bu meblağların hiçbir surette iade edilmeyeceği belirtilmiştir.

Ayrıca, ilgili yerel birimlerce, teşvik belgesi ile ilgili olarak yapılacak işlemler için tebliğle belirlenen ücretlerin dışında ilave hiçbir ücret talep edilemeyeceği de aynı maddenin (2) numaralı fıkrasında belirtilmiştir.

8.2.6. Teşvik Belgesi Müracaatında Aranacak Belgeler

2012/1 sayılı Tebliğ'in 6. maddesine göre, teşvik belgesi düzenlenebilmesi için yapılacak müracaatlarda aşağıda belirtilen belgeler aranacaktır.

1. Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce imzalı müracaat dilekçesi.
2. Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişilere ait noter tasdikli imza sirküleri, kamu kurumları ve şahıs şirketleri ile gerçek kişiler için imza beyannamesi.
3. 2012/1 sayılı Tebliğ eki-1'deki (kitaba ekli) örneğe uygun olarak hazırlanmış, her sayfası yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce imzalı ve kaşeli yatırım bilgi formu ve taahhütname ile makine ve teçhizat listeleri.
4. Ekonomi Bakanlığı'na yapılacak müracaatlarda, dört yüz Türk Lirası tutarındaki meblağın Bakanlık Döner Sermaye İşletmesine ait Tebliğ eki-9'da (kitaba ekli) belirtilen hesaba yatırıldığına dair belge, müracaatın yerel birimlere yapılması durumunda, yukarıda belirtilen meblağın yüz Türk Lirası tutarındaki kısmının ilgili yerel birim hesabına yatırıldığına, bakiye kısmının ise Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi hesabına yatırıldığına dair belge.
5. Firmanın ortaklık yapısı, sermaye miktarı ve faaliyet konuları açısından nihai durumunu gösterir Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi veya Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi aslı veya noterden veya sicil merciinden tasdikli örneği.
6. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak müracaatlar hariç olmak üzere, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığına veya tecil ve/veya taksitlendirildiğine ya da yapılandırıldığına ve yapılandırmanın bozulmadığına dair Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili birimlerinden alınacak yazı veya Kurumun elektronik bilgi iletişim ortamından alınacak barkodlu çıktı.
7. 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununa istinaden, sadece 17/7/2008 tarihli ve 26939 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği eki listelerde yer alan "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı" veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir Kararı" şartı aranması gereken yatırım konuları için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan alınan Karar ve/veya Karara ilişkin yazı.
8. Teşvik belgesi talebinde bulunulmadan önce yatırımın karakteristiğine bağlı olarak ilgili mevzuatı gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gereken ve tebliğ eki 2'de (kitaba ekli) belirtilen bilgi ve belgeler.
9. Stratejik yatırımlar için ayrıca, yatırım konusu ile ilgili olarak sektörel, mali ve teknik analizlerin yanında 10 uncu maddede belirtilen kriterlerin her birinin yerine getirildiğini tevsik eden bilgi, belge, hesap ve tabloları içeren fizibilite raporu.
10. Yatırımın sektörüne, büyüklüğüne veya teşvik uygulamalarına bağlı olarak Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce talep edilebilecek diğer bilgi ve belgeler.

8.3. TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATININ DEĞERLENDİRİLMESİ

8.3.1. Bakanlığa Yapılan Müracaatların Değerlendirmesi

Teşvik belgesi düzenlenmesi talep edilen yatırım projelerinin, makro ekonomik politikalar, arz-talep dengesi, sektörel, mali ve teknik yönden yapılacak değerlendirme ve gerektiğinde ilgili kurum, kurul ve kuruluşlardan alınacak görüşler sonucunda uygun bulunması halinde, yatırıma ait teşvik belgesi, döviz ve kredi kullanım formu ile ithal ve yerli makine ve teçhizat listeleri Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce onaylanır.

Yatırım bilgi formunda yer alan ve teşvik belgesinin düzenlenmesine mesnet teşkil edecek bilgilerin eksik ve/veya çelişkili olması halinde, yatırımcının müracaatı değerlendirmeye alınmaz. Bu durumun giderilmesine yönelik müracaatlar, en son müracaatın yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirilir.

Yatırım bilgi formunda ibraz edilen bilgi ve belgelerin doğruluğundan yatırımcılar sorumlu olup, yatırımın herhangi bir aşamasında aksinin tespiti halinde, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce teşvik belgesi iptal edilebileceği gibi belge iptalini gerektirmeyen durumlarda belge kapsamında sağlanan desteklerden bir kısmı müeyyide uygulanmak suretiyle geri alınır.

8.3.1. Yerel Birimlere Yapılan Müracaatların Değerlendirmesi

Yerel birimlere yapılan müracaatlarla ilgili olarak yerel birimler, yapılan değerlendirme sonucunda uygun görülen yatırım projeleri için,

1. Yapılan müracaata istinaden düzenlenen ve yerel birim yetkililerinin paraf ve imzalarını haiz yatırım projesi değerlendirme formunu,
2. Yerel birimce onaylı üçer nüsha teşvik belgesi ve eki makine ve teçhizat listelerini,

Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'ne gönderirler. Genel Müdürlükçe de uygun görülen yatırımlara ilişkin teşvik belgeleri onaylanarak bir nüshası muhafaza edilmek, bir nüshası da yatırımcıya verilmek üzere iki nüshası ilgili yerel birime iletilir.

Yerel birimin yaptığı değerlendirme sonucunda uygun görülmeyen yatırım projeleri ile ilgili ihtilafli durumlarda Genel Müdürlüğün görüşü doğrultusunda işlem yapılır.

Yatırım bilgi formunda yer alan ve teşvik belgesinin düzenlenmesine mesnet teşkil edecek bilgilerin eksik ve/veya çelişkili olması halinde, yatırımcının müracaatı değerlendirmeye alınmaz. Bu durumun giderilmesine yönelik müracaatlar, en son müracaatın yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirilir.

Yatırım bilgi formunda ibraz edilen bilgi ve belgelerin doğruluğundan yatırımcılar sorumlu olup, yatırımın herhangi bir aşamasında aksinin tespiti halinde, Genel Müdürlükçe teşvik belgesi iptal edilebileceği gibi belge iptalini gerektirmeyen durumlarda belge kapsamında sağlanan desteklerden bir kısmı müeyyide uygulanmak suretiyle geri alınır.

8.4. TEŞVİK BELGESİ ALINMADAN ÖNCE YAPILAN YATIRIMLAR

2012/3305 sayılı Karar'ın 7. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, teşvik belgesi düzenlenmesine yönelik müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamalarının teşvik belgesi kapsamına alınmayacağı belirtilmiştir. Bu durumda, teşvik

belgesi için müracaat yapılmadan önce yapılmış yatırımlar destek unsurlarından faydalandırılmayacaktır. Bu ise uygulamanın eksik yönlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

8.5. TEŞVİK BELGESİNE İLİŞKİN DİĞER İŞLEMLER

2012/3305 sayılı Karar'ın 22. ve müteakip maddeleri ile 2012/1 sayılı Tebliğ'in 16. ve müteakip maddelerinde teşvik belgesine ilişkin çeşitli değişiklik ve revize talepleri olması halinde ne şekilde işlem yapılacağı belirlenmiştir. Bu durumlar aşağıdaki başlıklar altında açıklanmıştır.

8.5.1. İthal ve Yerli Makine Ve Teçhizat Listesi Değişikliği Talepleri

Teşvik belgesi ekinde yer alan ithal ve yerli olarak temin edilecek makine ve teçhizat listelerinde yapılacak değişiklik talepleri, teşvik belgesi düzenlenmesi için müracaat edilen merci tarafından sonuçlandırılır. Ancak, kullanılmış komple tesislerin teşvik belgesi kapsamına dahil edilmesine ilişkin müracaatlar Ekonomi Bakanlığı'na yapılır.

İthal ve yerli makine ve teçhizat listelerinde yer alan fiyatların, her bir makine ve teçhizat itibarıyla %100'e kadar olan artış veya % 50'ye kadar azalışlarında liste tadilatı yapılmaksızın doğrudan işlem yapılabilecektir.

İthal ve yerli makine ve teçhizatın fiyatlarında yukarıda belirtilen oranların üzerindeki değişikliklerde teşvik belgesini düzenleyen mercie müracaat edilerek ilgili değişikliklerin onaylatılması gerekir.

8.5.2. Teşvik Belgesinin Revizesi

Teşvik belgesinde kayıtlı olan değerler nihai değerler olmayıp, yatırımın her aşamasında tevsik edilen bilgi ve belgelere istinaden yapılacak değerlendirme sonucunda teşvik belgesini düzenleyen merci tarafından değişiklik yapılabilir.

Teşvik belgesinin **sabit yatırım tutarında %50'nin üzerinde artış veya azalışlar ile belgede kayıtlı diğer bilgilerde değişiklik olması halinde** yatırımcılar, teşvik belgesini düzenleyen mercie müracaat ederek, teşvik belgesinin revizesi talebinde bulunabilirler.

Yatırıma başlama tarihinden sonra temin edilen, ancak makine teçhizat listelerinde yer almayan makine ve teçhizatın proje ile uyumlu olanları, teşvik belgesi kapsamında temin edilmiş sayılmak suretiyle teşvik belgesi kapsamına dahil edilebilir.

8.5.3. Yatırım Konusu Değişikliği

Yatırım konusu değişikliği talepleri için teşvik belgesi müracaatını değerlendiren mercie müracaat edilir. Yatırımcı tarafından yeni yatırıma ilişkin olarak verilecek yatırım bilgi formuna istinaden yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde bölgesel ve sektörel kısıtlamalar da dikkate alınarak, teşvik belgesi üzerinde yatırım konusuna ilişkin gerekli değişiklik yapılabilir. Değişikliğin ilgili sanayi odası tarafından yapılabilmesi için Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün uygun görüşünün alınması gerekir. Yatırım konusu değişikliğinden önce satın alınmış ancak, yeni yatırım

konusu ile ilgili olmayan makine ve teçhizat harcamalarına uygulanan destek unsurları ilgili mevzuatı çerçevesinde geri alınır.

8.5.4. Belge Zayii

Teşvik belgesi veya eki belgelerin zayi olması nedeniyle yatırımcı tarafından yeniden tasdikinin talep edilmesi durumunda, 2012/1 sayılı tebliğle belirlenen ve aşağıda belirtilen mücbir sebep ve fevkalade hal durumları hariç olmak üzere tasdiki istenilen her bir belge için Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi hesabına üçyüz Türk Lirası yatırılacaktır. Yatırılan bu meblağ hiçbir surette iade edilmeyeceği Karar'ın 25. Maddesinde belirtilmiştir.

8.5.5. Yatırımların Takibi, Denetimi Ve Görevli Kurum Ve Kuruluşların Yükümlülükleri

Ekonomi Bakanlığı, teşvik belgesi kapsamındaki yatırımların mevzuata uygun şekilde yerine getirilip getirilmediğini denetlemeye, gerekli gördüğü takdirde yatırımın her aşamasında yatırımların ve ilgili birimlerin verilen görevlere ilişkin olarak yaptıkları işlemlerin takip ve kontrolünü yetkilidir.

Teşvik belgesinde öngörülen destek unsurlarının ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından uygulanması zorunludur. Bakanlık, tebliğler ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde 2012/3305 sayılı Karar kapsamındaki uygulamaya yönelik bazı işlemleri diğer kurum ve kuruluşlar aracılığı ile yürütebilir.

2012/3305 sayılı Karar'ın 27. Maddesine göre, Ekonomi Bakanlığı 2012/3305 sayılı Karar'ın uygulanmasını temin etmek için;

1. Uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye, talimat vermeye,
2. Makroekonomik politikalar ve gelişen şartları göz önünde bulundurarak gerekli tedbirleri almaya ve bu yönde düzenlemeler yapmaya,
3. İlgili kişi, kurum ve kuruluşlardan gerekli görülen her türlü ilave bilgi, belge, görüş, izin, ruhsat vb. istemeye,
4. Bu Kararda öngörülen hâller dışında kalan özel durumları inceleyip sonuçlandırmaya, görüş vermeye, mücbir sebep ve fevkalade hal durumlarının varlığı hâlinde teşvik belgesi ile ilgili gerekli işlemleri yapmaya ve uygulamada ortaya çıkacak ihtilafları çözmeye,
- 5 Teşvik belgesinde öngörülen şartlara uyulup uyulmadığını denetlemeye ve denetim sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almaya,

yetkilidir.

Denetim sırasında, denetim görevlilerinin yatırımla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi inceleme taleplerinin karşılanması, talep edilmesi halinde belgelerin onaylı örneklerinin verilmesi ve mahallinde incelemeye izin verilmesi zorunludur.

2012/1 sayılı Tebliğ'in 24. Maddesinde ise; yerel birimler ile valilikler, odalar, bankalar, yeminli mali müşavirler gibi görev verilen kurum ve kuruluşların Karar ve Tebliğ'in uygulamasına yönelik olarak yapmış oldukları işlemlerden sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Görev verilen ilgili kurum ve kuruluşlar yapılan müracaatları iki ay içerisinde sonuçlandırmakla yükümlüdür. Karar veya tebliğ hükümlerine aykırı davrandığı tespit edilen,

Ekonomi Bakanlığı tarafından verilen görüşleri ve talimatları uygulamayan yerel birimler ile görev verilen diğer kuruluşların yetkilerine Bakanlıkça son verilir ve gerekli tedbirleri alınca kadar yeni görev verilmez.

8.5.6. Teşvik Belgesi İptal Sebepleri Ve Müeyyide Uygulanması

2012/3305 sayılı Karar'ın 28. Maddesinde teşvik belgesi iptal sebepleri ve uygulanacak müeyyide belirtilmiş olup, maddeye göre;

- söz konusu Karar ve 2012/1 sayılı Tebliğ'de belirlenen hükümlere aykırı davranan,
- teşvik belgesindeki kayıt ve koşulları yerine getirmeyen,
- teşvik belgesi ile diğer belgelerde tahrifat yapan,
- sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleyen veya kullanan,
- yanlış ve yanıltıcı bilgi veren,
- diğer kurum, kuruluş veya firmalara karşı yükümlülüklerin yerine getirilmemesi nedeniyle icra veya iflas yoluyla yapılan işlemler de dâhil belge kapsamındaki makine ve teçhizatı öngörülen sürelerden önce satan veya satılmasına sebebiyet veren,
- teşvik belgesinde öngörülen sürede yatırımları tamamlamayan,
- belirlenen asgari yatırım tutarlarına uymayan

yatırımcıların teşvik belgeleri, yatırımcının mükellefiyetlerini kısmen yerine getirmediği ancak, belge iptalinin de gerekmediği durumlar saklı kalmak kaydıyla, iptal edilir.

Yatırımcının mükellefiyetlerini kısmen yerine getirmediği ancak, belge iptalinin de gerekmediği durumlarda belge kapsamında sağlanan desteklerden bir kısmı müeyyide uygulanarak geri alınır.

Teşvik belgelerinin iptal edilmesi veya kısmi müeyyide uygulanması halinde sağlanan destekler 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yatırımcıdan geri alınır.

Yatırımcının mükellefiyetlerini yerine getirmemesi hâlinde uygulanacak olan müeyyidelerden finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata tekabül eden bölümü, kısmen veya tamamen finansal kiralama şirketlerine de uygulanabilir.

Görüldüğü üzere yukarıdaki iptal gerekçelerinden herhangi biri gerçekleştiği anda iptal edilen teşvik belgeleri ile ilgili olarak yatırımcıların yararlandıkları destek unsurları, ilgili mevzuatı hükümleri çerçevesinde ilgililerden geri alınacaktır. **Bu kapsamda, örneğin, katma değer vergisi istisnasından yararlanmış ise yararlanılan istisna tutarı vergi ziyaı cezası ve gecikme faizi ile birlikte tahsil edilecektir. İndirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanmış olması halinde zamanında alınmayan vergi, vergi ziyaı cezası uygulanmaksızın sadece gecikme faizi ile tahsil edilecektir.** Nitekim, KVK'nın 32/A maddesi hükmü bunu emretmektedir. Bu konuya ilgili bölümde tekrar değinilecektir.

8.5.7. Diğer Desteklerden Yararlanmama Yasağı

2012/3305 sayılı Karar kapsamındaki destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamaları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanamaz.

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanılan veya yararlanılacak yatırım harcamaları için, bu Karar kapsamındaki desteklerden yararlanmak üzere Ekonomi Bakanlığı'na müracaat edilemeyecektir. Bu madde hükmüne aykırı davranılması halinde, bu Karar kapsamında yararlanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınacaktır.

8.5.8. Sonuçlandırılmamış Teşvik Belgesi Müracaatları

2012/3305 sayılı Karar'ın Geçici 1. Maddesinde; 2012/3305 sayılı Kararın yayımı tarihinden önce sonuçlandırılmamış müracaatların, müracaat tarihinde yürürlükte bulunan Karar çerçevesinde sonuçlandırılacakları belirtilmiştir. Ancak, yeni teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaatlar, talep edilmesi halinde bu Karara istinaden değerlendirilir.

Bu bağlamda, 2012/3305 sayılı Karar'ın yayım tarihi olan 19.06.2012 tarihinden önce yapılmış olan teşvik belgesi başvuruları, 19.06.2012 tarihinden önce yürürlükte olan, 2009/15199 sayılı karar çerçevesinde sonuçlandırılacaktır. Bununla birlikte, yatırımcıların talebi halinde yeni teşvik belgesi 2012/3305 sayılı Karar kapsamında da değerlendirilebilecektir.

8.5.9. Eski Teşvik Belgeleri İçin Uygulanacak Hükümler

2012/3305 sayılı Karar'ın yayım tarihi olan 19.06.2012 tarihinden önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri ile ilgili uygulamalara, teşvik belgesinin dayandığı karar ve ilgili diğer kararlar çerçevesinde devam olunacaktır.

Ancak, 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden 1/1/2012 tarihinden bu Kararın yayımı tarihine kadar geçen dönemde yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri, **talep edilmesi halinde** bu Kararın lehte olan hükümlerinden yararlanacaktır.

Daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın bu Karara istinaden düzenlenen teşvik belgesine devri halinde, söz konusu makine ve teçhizat için devralan yatırımcının, genel teşvik uygulamaları dışındaki faiz desteği, vergi indirim, yatırım yeri tahsisi gibi diğer desteklerden yararlanması mümkün değildir.

2012/3305 sayılı Karar'ın 22. maddesinin ikinci fıkrası ile 24. maddesinin ikinci fıkrası daha önceki kararlara istinaden düzenlenmiş teşvik belgelerine de uygulanacaktır. Bu hüküm, iptal edilmiş ancak ilgili kurumlarca müeyyide uygulanmamış veya müeyyide uygulanmasına rağmen henüz tahsil edilmemiş teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlar için de geçerlidir.

2012/3305 sayılı Karar'ın 22. maddesinin ikinci fıkrasında; teşvik belgesi kapsamındaki yatırımını tamamlamış ancak tamamlama vizesi yapılmamış yatırımlarla ilgili makine ve teçhizatın, teminini müteakip beş yıl geçtikten sonra satışının yapılmış olması ve işletmenin asgari beş yıl süreyle faaliyette bulunmuş olması şartıyla, Bakanlıkça herhangi bir müeyyide uygulanmaksızın tamamlama vizesi yapılabileceği belirtilmiştir.

Anılan Karar'ın 24. maddenin ikinci fıkrasında ise; teşvik belgesi kapsamındaki yatırımların proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda öngörülen sürede gerçekleştirilmesinin esas olduğu ve yatırımın öngörülen sürede gerçekleştirilememesi hâlinde, teşvik belgesinde kayıtlı ilk sürenin yarısı kadar ek süre verilebileceği, ancak bu şekilde hesaplanan ek sürenin bir yıldan az olması halinde ek süre bir yıl olarak uygulanabileceği belirtilmiştir.

Daha önceki yıllara ait Bakanlar Kurulu Kararlarına istinaden düzenlenmiş teşvik belgelerinden Kaynak Kullanımını Destekleme Primi ihtiva edenlerin tamamlama vizesi işlemleri, ilgili banka tarafından fiziki, mali ve teknik inceleme yapılmak suretiyle tanzim

edilmiş olan ve prim ödemesine esas teşkil eden raporlara istinaden doğrudan ekonomi Bakanlığı'na yapılabilecektir.

Van ilinde gerçekleştirilecek olan yatırımlar için düzenlenmiş teşvik belgelerinden, ek süreler dâhil 23/10/2011 tarihi itibarıyla yatırım süresi bitmemiş olanlara, talep edilmesi halinde belgede kayıtlı süre kadar ilave süre verilebilecektir.

8.6. DESTEK UNSURLARININ UYGULANMASI BAKIMINDAN YATIRIMA BAŞLAMA TARİHİNİN BELİRLENMESİ

Yatırıma başlama tarihine göre uygulanacak destek unsurları farklılık arz edebilecektir. Örneğin, I. ve II. bölgelerde sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanılabilmesi için 31.12.2013 tarihinden önce yatırıma başlanması gerekir. Ya da 31.12.2013 tarihine kadar başlanılan yatırımlardan elde edilen kazançlara daha fazla katkı tutarı daha yüksek oranda vergi indirimi yapılmak suretiyle gerçekleştirilmektedir. Bu açıdan yatırıma başlama tarihinin belirlenmesi önem arz etmektedir.

2012/3305 sayılı Karar'ın 24. Maddesinin birinci fıkrasında yatırıma başlama tarihinin ne şekilde belirleneceği açıklanmıştır. Maddeye göre, **yatırımın başlangıç tarihi, teşvik belgesi için Ekonomi Bakanlığı'na veya ilgili yerel birime müracaat tarihidir.**

Ancak, yatırıma başlanıldığının kabul edilebilmesi için, yatırımın başlangıç tarihinden sonra arazi-arsa, altyapı, bina-inşaat, makine ve teçhizat (avans ve ön ödemeler dahil) ile diğer yatırım harcamalarına yönelik olarak teşvik belgesinin ilk düzenlendiği tarihteki sabit yatırım tutarı esas alınmak üzere, sabit yatırım tutarının en az yüzde onu oranında (sabit yatırım tutarı ellimilyon Türk Lirasının üzerindeki yatırımlar için en az beşmilyon Türk Lirası) harcama yapılması gerekir.

Ekonomi Bakanlığı gerekli görülen hallerde yatırıma başlamaya ilişkin faaliyetlerin fiziki gerçekleştirmelerini tespit amacıyla bizzat veya 2012/3305 sayılı Karar'ın 24. maddesinde belirtilen kurum ve kuruluşlar (Kalkınma Ajansları, ticaret ve sanayi odaları, sanayi odaları, bankalar veya yatırımın bulunduğu il valiliği) aracılığı ile yatırım mahallinde incelemeler de yapabilir.

Yatırım projesine ilişkin fizibilite yapmak ve şirket kurmak yatırıma başlama sayılmaz.

8.7. DESTEK UNSURLARININ UYGULANMASI BAKIMINDAN İŞLETMEYE GEÇİŞ TARİHİNİN BELİRLENMESİ

2012/1 sayılı Tebliğ'in 2. Maddesinin 1. Fıkrasının (c) bendinde işletmeye geçiş tarihinin ne şekilde belirleneceği açıklanmıştır. Buna göre;

İşletmeye geçiş tarihi;

- Yatırım süresinin (ek süre dahil) bitiş tarihini

veya

- bu tarihten önce tamamlama vizesi için müracaat edilmiş ise müracaat tarihini

ifade ettiği belirtilmiştir.

8.8. YATIRIM SÜRESİ VE SÜRE UZATIMI

Teşvik belgesi kapsamı yatırımların proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda öngörülecek sürede gerçekleştirilmesi esastır. Yatırımın öngörülen sürede gerçekleştirilememesi halinde, yatırıma başlanılmış olması kaydıyla 2012/1 sayılı Tebliğ'in 6 numaralı ekinde yer alan Yatırım Takip Formu ile birlikte teşvik belgesinin düzenlendiği mercie süre uzatımı talebinde bulunulması durumunda, **teşvik belgesinde kayıtlı ilk sürenin yarısı kadar** ek süre verilebilir. Bu şekilde hesaplanan sürenin bir yıldan az olması halinde ek süre bir yıl olarak uygulanabilecektir.

İlgili mevzuatı gereği kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gerekli izin ve ruhsat gibi diğer belgelerin temin edilememesi veya kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamaları sonucu yatırımcıların faaliyetlerini durdurmaları veya yürütememeleri, yatırım süresi içerisinde gerçekleşecek, 2012/1 sayılı Tebliğ'in 22. Maddesinde belirtilen, mücbir sebep veya fevkalade hâl durumu nedeniyle yatırımın belgede kayıtlı süre içerisinde gerçekleştirilemediğinin yatırımcılar tarafından tevsik edilmesi hâlinde Ekonomi Bakanlığı tarafından bu durum göz önünde bulundurularak ilave süre verilebilir.

Yatırımcı, öngörülen süre veya ek süre bitimini müteakip altı ay içinde yatırımın tamamlama vizesinin yapılması için teşvik belgesini düzenleyen yerel birime veya Ekonomi Bakanlığı'na müracaat eder. Bu süre içerisinde müracaat edilmemesi ve daha sonra teşvik belgesinin herhangi bir nedenle iptal edilmesi veya kısmi müeyyide uygulanması durumunda geçen süreden kaynaklanan cezanın sorumluluğu yatırımcıya aittir.

8.9. MÜCBİR SEBEP VE FEVKALADE HAL DURUMLARI

2012/1 sayılı Tebliğ'in 22. Maddesinde, yatırımların teşvik belgesine bağlanması ve tamamlama vizesi işlemleri sonuçlanıncaya kadar devam eden işlemlerle ilgili olarak;

a-) Tabii afetler ve yangın (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı veya Tarım ve Köyişleri Bakanlığı il müdürlükleri, itfaiye müdürlükleri veya ilgili diğer kurumlardan alınacak yazı ve sigorta hasar ekspertiz raporu),

b-) Yatırımcının faaliyetlerinden kaynaklı olmayan diğer nedenlerle kamu idarelerinin aldığı kararlar sonucu yatırımcının faaliyet yapamaz hale gelmesi (ilgili kamu kurumundan alınacak yazı),

c-) Grev ve lokavt (İl çalışma müdürlüklerinden alınacak yazı),

d-) Devletçe konulan yasaklar, savaş ve abluka hali,

e-) Yatırımcının çoğunluk hissesi sahiplerinin ölümü (mahkeme kararı),

f-) Yatırım konusu makine ve teçhizatın, yatırımcının iradesi ve kusuru dışında çalınma vb. sebeplerle elden çıkması (resmi kurumlardan alınacak yazı),

gibi durumlar mücbir sebep ve fevkalade hal durumları olarak değerlendirilir.

8.10. TAMAMLAMA VİZESİ

Yatırımcıların, **teşvik belgesinde öngörülen süre veya ek süre bitimini izleyen altı ay içinde** tamamlama vizesinin yapılması için teşvik belgesini düzenleyen yerel birime veya Ekonomi Bakanlığı'na başvurmaları zorunludur. Bu süre içerisinde müracaat edilmemesi ve daha sonra teşvik belgesinin herhangi bir nedenle iptal edilmesi veya kısmi müeyyide uygulanması durumunda geçen süreden kaynaklanan cezanın sorumluluğu yatırımcıya aittir.

Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından, yatırımların tamamlama vizesi işlemleri için Kalkınma Ajansları, ticaret ve sanayi odaları, sanayi odaları, bankalar veya yatırımın bulunduğu il valiliği görevlendirilebilir.

Ayrıca, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce uygun görülmesi halinde, daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri de dahil olmak üzere tamamlama vizesi işlemleri, 2012/1 sayılı Tebliğ eki-5'de yer alan bilgi ve belgelere ilave olarak yeminli mali müşavirlerce düzenlenecek tamamlama ekspertiz raporuna istinaden de yapılabilir. Ancak, Genel Müdürlük gerekli görülen hallerde yatırım yerinde tespit yapmaya yetkilidir.

Ekspertiz işlemlerinin Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce yapılacak olması halinde, yatırım mahallinde ekspertiz yapmak üzere Genel Müdürlükten en az iki, en fazla üç personel görevlendirilir. Genel Müdürlük tarafından yerel birimler, odalar, bankalar veya yatırımın bulunduğu il valiliğinin görevlendirilmesi halinde; tamamlama ekspertizi ve/veya vizesi işlemleri, görevlendirilen mercinin kadrolu iki personeli ile yatırımcı tarafından tayin edilecek yeminli mali müşavirin yapacakları inceleme sonucunda müştereken düzenlenecek 2012/1 sayılı Tebliğ eki-7'de yer alan yatırım tamamlama ekspertiz raporuna istinaden ilgili merci tarafından yapılır.

Tamamlama vizesi için görevlendirilen merci tarafından yapılan ekspertiz işlemleri sonucunda yatırımın gerçekleşme değerleri ile birlikte tamamlama vizesi şerhi, ilgili merci tarafından doğrudan teşvik belgeleri üzerine derc edilerek sonucundan Genel Müdürlüğe bilgi verilir. Tamamlama vizesi işlemi ile ilgili olarak, 2012/1 sayılı Tebliğ eki -7'de yer alan yatırım tamamlama ekspertiz raporu, teşvik belgesinin aslı, ithal ve yerli makine ve teçhizat liste asılları ve gerçekleşen değerler üzerinden hazırlanmış ilgili merci tarafından onaylı yeni listeler bir ay içerisinde nihai onay için Genel Müdürlüğe gönderilir. Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce uygun görülen tamamlama vizesi işlemleri ile ilgili olarak yatırımcıya ve ekspertiz işlemi yapan mercie bilgi verilir.

Faiz desteği ihtiva eden teşvik belgelerinin tamamlama vizesi işlemleri yapılmak üzere, ekspertiz raporu ve eklerinin ilgili merci tarafından Genel Müdürlüğe gönderilmesi gerekir.

Daha önceki Kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri de dahil olmak üzere, ekspertiz işlemleri için görevlendirilecek personelin her birine ödenecek ekspertiz ücreti yüz Türk Lirasıdır. Bu görevlendirmelerde ekspertiz ücreti, yol ve konaklama giderleri yatırımcı tarafından karşılanır. Yatırımcılardan, başka hiçbir ad altında ilave ücret talep edilemez.

Kamu kuruluşlarınca gerçekleştirilen yatırımların tamamlama vizesi işlemleri ekspertiz işlemi yapılmaksızın doğrudan ilgili kuruluş tarafından verilecek bilgi ve belgelere istinaden Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce yapılır.

Mücbir sebep ve fevkalade hal durumları nedeniyle tamamlama vizesine ilişkin aranan belgelerin ibraz edilememesi durumunda tamamlama vizesine ilişkin talepler;

a) Teşvik belgesi kapsamında ithali yapılan makine ve teçhizata ilişkin ilgili gümrük idaresinden temin edilecek gümrük giriş beyannamelerinin onaylı örneklerinin,

b) Alımı gerçekleştirilen yerli makine ve teçhizata ait satıcı firmalardan temin edilecek fatura nüşhalarının,

c) Varsa diğer yatırım harcamalarına ait ilgili kurum ve kuruluşlardan temin edilecek belgelerin,

) Arsa bedeli için ilgili tapu dairesinden temin edilecek tapu örneğinin,

d) Bina-inşaat harcamaları için ilgili belediyeden temin edilecek yapı ruhsatı ve/veya yapı kullanım izin belgesi örneğinin,

e) Mücbir sebep ve fevkalade hal durumunu tevsik eden ilgili resmi kurumlardan alınacak yazının,

Genel Müdürlüğe ibraz edilmesini müteakip sonuçlandırılabilir.

Daha nceki yıllara ait Bakanlar Kurulu Kararlarına istinaden düzenlenmiş olan teşvik belgelerinin tamamlama vizeleri, ilgili olduğu kararlardaki lehe gelen hükümler saklı kalmak kaydı ile belgenin düzenlendiği şekli dikkate alınarak yapılır. Bu belgelerden, Kaynak Kullanımını Destekleme Primi ihtiva edenlerin tamamlama vizesi işlemleri, ilgili banka tarafından fiziki, mali ve teknik inceleme yapılmak suretiyle tanzim edilmiş olan ve prim ödemesine esas teşkil eden raporlara istinaden doğrudan Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünce yapılabilir.

9. TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDA YAPILACAK YATIRIM TÜRLERİ

Teşvik belgesi kapsamında yapılacak yatırım türleri 2012/1 sayılı Tebliğ'in 9. Maddesinde komple yeni, tevsi, modernizasyon, ürün çeşitlendirme ve entegrasyondan olarak belirtilmiştir.

Komple yeni, tevsi, modernizasyon ve ürün çeşitlendirme cinslerindeki yatırımların, aynı işletmede veya aynı organize sanayi bölgesinde olması gerekir. Bu hüküm, ilgili olduğu kararlardaki lehe gelen hükümler saklı kalmak kaydı ile daha önceki kararlara göre düzenlenen teşvik belgeleri kapsamı yatırımlara da uygulanacaktır.

Teşvik belgesi kapsamında yapılacak 5 çeşit yatırım türünün tanımı anılan tebliğin 2. Maddesinde yapılmıştır. Bunlar aşağıdaki gibidir.

9.1. KOMPLE YENİ YATIRIM

Mal ve hizmet üretimine yönelik olarak ana makine ve teçhizat ile yardımcı tesisleri içeren, gerektiğinde arazi-arsa, bina-inşaat harcamalarını da ihtiva eden, yatırımın yapılacağı yerde aynı üretim konusunda mevcut tesisi veya altyapı bütünlüğü bulunmayan yatırımlardır. Ayrıca, Hazır giyim yatırımlarında, mevcut tesislerde makine ve teçhizat ilavesi nedeniyle kapasite artışının yüzde yüzü geçmesi halinde bu yatırımlar komple yeni yatırım olarak değerlendirilir.

9.2. TEVSI

Mevcut bir yatırıma ilave üretim hattı veya makine ve teçhizat ilave yapılması suretiyle üretim miktarının artırılması veya yeni bir yatırım hüviyeti taşımayan, mevcut üretim hattında yer alan makine ve teçhizatların bir bölümünün kapasite açısından ve işlevsel olarak üretim akışındaki diğer makine ve teçhizatlarla uyum içinde olmadığı durumlarda makine ve teçhizatların değiştirilmesi veya yenilerinin ilave edilmesi ve genişleme yapıldıktan sonra mevcut tesis ile alt yapı müşterekliği oluşturarak bir bütün teşkil eden, aynı işletmede aynı mal ve hizmetin kapasitesini en fazla %100'e kadar artırmaya yönelik yatırımlardır.

9.3. MODERNİZASYON

Mevcut tesislerin üretim hatlarında teknik ve/veya ekonomik ömrünü tamamlamış makine ve teçhizata uygun parçaların eklenmesini veya mevcut makine ve teçhizatın yenileri ile değiştirilmesini, tesiste eksik kalmış bölümlerin tamamlanmasını, nihai ürünün doğrudan kalitesinin yükseltilmesini veya modelinin değiştirilmesini içeren yatırımlardır.

9.4. ÜRÜN ÇEŞİTLENDİRMESİ

Mevcut tesisler ile altyapı müşterekliği olan, aynı işletmede mevcut makine ve teçhizata yapılacak ilave yatırımla farklı bir nihai ürün elde edilmesine yönelik yatırımlardır.

9.5. ENTEGRASYON

Mal ve hizmet üreten tesislerin mevcut üretim hatlarında elde edilen nihai ürüne bütünleyici nitelikte ara malı verecek ve/veya üretilmekte olan nihai ürünü ara malı olarak kullanabilecek şekilde, mevcut tesise ileri ve/veya geriye doğru entegre olan, yatırımın

konusu ve projenin özelliği dikkate alınarak kaideten aynı il sınırları içinde veya aynı yerde ve aynı tesis bünyesinde olan yatırımlardır.

Hayvancılık yatırımları;

a) Süt yönlü büyükbaş/küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yatırımlarında, yetiştiricilik ve süt mamulleri üretimi başlangıç olmak kaydıyla, proje bazında yem ünitesi (yem bitkileri yetiştiriciliği ve/veya yem üretimi) ve/veya soğuk hava deposu,

b) Et yönlü büyükbaş/küçükbaş besicilik yatırımlarında, yetiştiricilik ve kesimhane başlangıç olmak kaydıyla, soğuk hava deposu ve/veya proje bazında yem ünitesi (yem bitkileri yetiştiriciliği ve/veya yem üretimi) ve/veya et mamulleri üretimi,

c) Damızlık büyükbaş/küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yatırımlarında, yetiştiricilik ve proje bazında yem ünitesi (yem bitkileri yetiştiriciliği ve/veya yem üretimi),

ç) Damızlık kanatlı yetiştiriciliği yatırımlarında, damızlık tavuk veya hindi yetiştiriciliği ve kuluçkahane ile proje bazında yem üretimi,

d) Et yönlü kanatlı yetiştiriciliği yatırımlarında, hindi veya et yönlü tavuk yetiştiriciliği ve kesimhane başlangıç olmak kaydıyla, ileri işleme ve/veya soğuk hava deposu ve/veya yem tesisi,

e) Yumurta yönlü kanatlı yetiştiriciliği yatırımlarında, yumurta tavuğu yetiştiriciliği başlangıç olmak kaydıyla, yem tesisi ve/veya soğuk hava deposu ve/veya yumurta tasnif ve paketleme ünitesi,

olması halinde **entegre hayvancılık** yatırımını olarak değerlendirilir.

10. FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ ARACILIĞIYLA YAPILACAK YATIRIMLARDA DESTEK UNSURLARININ UYGULANMASI

Finansal kiralama yoluyla yapılan yatırımlarda da DESTEK UNSURLARININ uygulanması mümkündür. 2012/3305 sayılı Karar'ın "Teşvik belgesi düzenlenmesi" başlıklı 7. maddesinin (3) numaralı fıkrasında, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeyeceği belirtilmiştir.

Karar'ın **gümrük vergisi muafiyetinin** düzenlendiği 9. Maddesinin (5) numaralı fıkrasında, finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeksizin yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak ithalat işlemlerinin yapılacağı ve ithalat işlemleri ile ilgili olarak yatırımcı ile finansal kiralama şirketlerinin müteselsilen sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Yine **faiz desteğinin** düzenlendiği aynı Karar'ın 11. Maddesinde ise;

- Faiz desteği içeren teşvik belgelerine konu yatırımlardan finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek olanlar için de faiz veya kâr payı ödemelerini içeren itfa planı yapılması kaydıyla aynı şartlarla faiz desteği öngörülebileceği,

- Kredinin amacı dışında kullanıldığının tespiti halinde, finansal kiralama şirketlerince ise ödenen faiz desteği miktarına itfa planının düzenlenmesinde uygulanan faiz veya kâr payı üzerinden tespit edilen tutarın beş iş günü içerisinde bütçeye gelir yazılmak üzere muhasebe birimi hesabına yatırılması gerektiği,

- Aksi takdirde söz konusu meblağların Ekonomi Bakanlığı tarafından 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanarak finansal kiralama şirketlerinden geri alınacağı,

belirtilmiştir.

Öte yandan, 2012/3305 sayılı Karar'ın sabit yatırım tutarları ve asgari kapasitelerin belirlendiği 5. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın her bir finansal kiralama şirketi için asgarî 200.000 TL. olması gerektiği belirtilmiştir.

Finansal kiralama yoluyla yapılan yatırımların destek unsurlarından yararlanma şekline ilişkin ayrıntılı açıklamalar ise 2012/1 sayılı Tebliğ'in 20. maddesinde yapılmıştır. Anılan maddede yapılan açıklamalar aşağıdaki gibidir.

1-) Teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın tamamının veya bir kısmının finansal kiralama yolu ile temini mümkündür.

2-) Finansal kiralama şirketinin **gümrük vergisi muafiyeti ve KDV istisnası** desteklerinden yararlanabilmesi için, teşvik belgesi sahibi yatırımcı ile sözleşme yapılmış olması ve teşvik belgesini düzenleyen ilgili merci tarafından finansal kiralamaya konu makine ve teçhizat listesinin onaylanmış olması gerekir.

3-) Yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak finansal kiralama şirketi adına düzenlenen makine ve teçhizat listesi ile yerli temin ve/veya ithalat işlemleri yapılır. Bu işlemlerde yatırımcı, finansal kiralama şirketleri ile müteselsilen sorumludur.

4-) Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın devir, satış ve ihraç işlemleri, finansal kiralama şirketi ve yatırımcının birlikte müracaat etmeleri halinde, 2012/1 sayılı Tebliğ'in 21 inci madde hükümleri çerçevesinde 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 10/6/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu'nun ilgili hükümleri saklı kalmak kaydıyla değerlendirilir.

5-) Finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın, yatırımcının mülkiyetine geçiş tarihine kadar Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün izni olmaksızın üçüncü kişilere satışı veya kiralanması durumunda her türlü sorumluluk finansal kiralama şirketine aittir. İflas veya sözleşmenin feshi veya yatırımın gerçekleşmemesi durumunda, yatırımcının mülkiyetine geçmemiş makine ve teçhizat için faydalanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde finansal kiralama şirketinden geri alınır. Ancak, makine ve teçhizatın yatırımcının mülkiyetine geçmiş olması durumunda ilgili yasal düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla yatırımcı sorumlu olacaktır.

6-) Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın başka bir yatırımcıya devrinin talep edilmesi halinde; finansal kiralama şirketi, devredecek yatırımcı ve devralacak yatırımcının birlikte müracaatı üzerine yeni sözleşmeye istinaden devir işlemi yapılabilir. Bu durumda yatırım bütünlüğünün bozulması halinde söz konusu makine ve teçhizatın yeniden temin edilmesi gerekir. Ayrıca, yeni yatırımcının teşvik belgesinde kayıtlı destek unsurlarının, ilk yatırımcının yararlandığı destek unsurlarından daha düşük olması veya destek unsurunun hiç bulunmaması durumunda fazladan yararlanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınacaktır.

7-) Finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın başka bir finansal kiralama şirketine devri, ancak yatırımcının uygun görüşü ve Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün onayına istinaden yapılabilir.

8-) Teşvik belgesi kapsamındaki kullanılmış ithal makine ve teçhizatın finansal kiralama yoluyla teminine Ekonomi Bakanlığı'na izin verilebilir.

9-) 3226 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ihbar süresinin bitimini müteakip en geç üç ay içerisinde kiralaayan veya kiracı tarafından ilgili mercie bildirimde bulunulması kaydıyla, sözleşmenin feshedilmesi ve finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın bildirim takip eden bir yıl içerisinde (2012/1 sayılı Tebliğ'in 22 nci madde hükümleri hariç) devrinin talep edilmesi durumunda, finansal kiralama şirketi ile devralacak teşvik belgeli yatırımcının birlikte müracaatına istinaden yeni sözleşme çerçevesinde devir işlemi uygun görülebilir. Aksi takdirde, yararlanılan destekler finansal kiralama şirketinden geri alınır.

10-) Bu maddede belirtilmeyen hususlarda 3226 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınarak Genel Müdürlüğün görüşü doğrultusunda işlem tesis edilir.

11-) Finansal kiralamaya konu işlemin tamamlanmasını müteakip, finansal kiralama şirketi tarafından Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne veya ilgili mercie gerçekleştirmelerle ilgili bilgi verilecektir.

11. YATIRIMIN DEVİR, SATIŞ, İHRAÇ VE KİRALAMA İŞLEMLERİ

2012/3305 sayılı Karar'ın 22. Maddesi ve 2012/1 sayılı Tebliğ'in 21. maddesinde, devir, satış, ihraç ve kiralama işlemlerinde uygulanacak usul ve esaslar belirlenmiştir. Teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın, devir, satış, ihraç veya kiralanmasında uygulanacak kurallar özetle aşağıdaki gibidir¹³

İşlem	Düzenleme
Yatırım tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın, devir, satış, ihraç veya kiralanması	Yatırım mallarının teminini izleyen beş yılı doldurmuş olması hâlinde serbest
Yatırım tamamlamış ancak tamamlama vizesi yapılmamış yatırımlarla ilgili makine ve teçhizatın satışı	Temininden sonra beş yıl geçtikten sonra satışın yapılması hâlinde, işletmenin asgarî beş yıl süreyle faaliyette bulunmuş olması şartıyla, herhangi bir müeyyide uygulanmaksızın tamamlama vizesi yapılabilir Tamamlama vizesi yapılmamış olan teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın satışının talep edilmesi durumunda Genel Müdürlükçe, yatırımcıdan teşvik belgesinin iptali halinde satış yapılan makine ve teçhizata ait desteklerin kendileri tarafından ödeneceğine dair taahhütname alınır.
Tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın beş yılını doldurmamış makine ve teçhizatın yatırımın bütünlüğünün bozulmaması kaydıyla veya bütünü ile birlikte; - Teşvik belgeli bir başka yatırım için devri - Teşvik belgesi olmayan bir başka yatırımcıya satışı - İhracı - Kiralanması	Bakanlığın (Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün) iznine tabidir.
Tamamlama vizesi yapılmamış veya tamamlama vizesi yapılmış olmakla birlikte beş yılını doldurmamış makine ve teçhizatın satışı	Satış izni verilebilmesi için yatırımın bütünlüğünün bozulmaması gerekir. Satış izni verilen makine ve teçhizata uygulanan destekler tahsil edilmez. Yatırımcının teşvik belgesinin satış iznini müteakip diğer nedenlerle iptali hâlinde izin verilen makine ve teçhizata uygulanan destekler de ilgili mevzuatı çerçevesinde kısmen veya tamamen geri alınır.

¹³ 20.06.2012 – 2012/60 sayılı pwc teşvik bülteni, Kaynak: <http://www.vergiportali.com/Content.aspx?Type=BulletinD&Id=3590>

Beş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizatın tamamlama vizesinin yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın izinsiz satışı	Satışı yapılan makine ve teçhizat ile ilgili yararlanılan destekler ilgili mevzuatı çerçevesinde tahsil edilir.
Teşvik belgesi kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın, üretilecek mal veya hizmetlerin teşvik belgesi sahibi yatırımcı tarafından satın alınması koşuluyla diğer bir yatırımcıya herhangi bir ücret alınmaksızın geçici olarak verilmesi veya kiralanması	Bakanlığın (Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün) iznine tabidir.
Teşvik belgesi kapsamı yatırımların bütün olarak satışı,	Tamamlama vizesinin yapılmış olması ve işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıl faaliyette bulunmuş olması halinde serbesttir. Bu tür durumlarda devir işlemi yapılmaz.
Sadece modernizasyon cinsinde teşvik belgesi düzenlenebilen konularda düzenlenecek teşvik belgelerinde modernizasyona yönelik olarak aktiflerden düşülecek makine ve teçhizatın	Asgari üç yıl firma aktifinde bulunmuş olması ve aktiflerden düşmeye yönelik satışlarda satışı yapan firmanın ortakları ve birinci derece yakınlarının satın alan firma ortaklık yapısında yüzde ellinin üzerinde pay sahibi olmamaları şartı aranır.
Tamamlama vizesi yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıllık süreyi doldurmamış yatırımların bütün olarak devri,	Teşvik belgesi üzerinde unvan değişikliği yapılmak suretiyle uygun görülebilir.
Teşvik belgesi kapsamında yer alan yatırımlardan tamamlama vizesi ve belgede kayıtlı özel şartların vizesi yapılabilecek durumda olan firmaların cebrî icra takiplerine konu olması veya iflas masasına girmesi	İcra ile satışın veya iflasın kesinleşme tarihinden önce talep edilmesi hâlinde, teşvik belgesinin tamamlama vizesi yapılabilir. Satışın kesinleşmesi hâlinde kesinleşme tarihi itibarıyla varsa satış için gerekli süreleri doldurmamış olan makine ve teçhizata yönelik olarak yararlanılan destekler ilgili mevzuatı çerçevesinde geri alınır.
Yatırımcının tasfiyeye girmesi	Yatırımcının, ilgili tasfiye kurulunun veya organının talebi üzerine bir önceki satırda açıklanan şekilde işlem yapılır.

12. YATIRIMLARIN NAKLİ

2012/3305 sayılı Karar'ın 23. Maddesine göre, Büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel uygulama kapsamında gerçekleştirilen yatırımların, işletmeye geçiş tarihinden itibaren asgarî beş yıl süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunması gerekir. Örneğin, 15.06.2013 tarihi itibarıyla işletmeye geçen bir yatırımın 15.06.2018 tarihine kadar bulunduğu bölgede faaliyetine devam etmesi gerekir.

Ancak, Ekonomi Bakanlığı'ndan izin alınması ve yatırım konusunun taşınacak bölgede desteklenecek konular arasında yer alması kaydıyla diğer bölgelere taşınması mümkündür. Bulunduğu bölgeden daha az destek alan üst bölgelere, aynı bölgede bulunan OSB'den OSB dışına veya ilgili yatırım konusunun desteklenmediği bölgelere taşınmalarda, taşındığı bölgenin yararlandığı desteği aşan kısım ile taşındığı bölgede bulunmayan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır.

İşletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıllık süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunan yatırımların diğer bölgelere taşınması serbesttir. Ancak, bu durumda, varsa taşınma tarihinden itibaren bakiye yatırıma katkı tutarı için indirimli kurumlar vergisi veya gelir vergisi uygulaması yapılmaz.

Tamamlanmış yatırımlardan beş yıllık süreyi doldurmuş ancak tamamlama vizesi yaptırılmamış yatırımlar için, taşınma öncesinde Bakanlığa müracaat edilerek tamamlama vizelerinin yaptırılması gerekir. Bu tür yatırımlara taşınma sonrasında da yer değişikliği izni verilebilir.

Ayrıca, genel teşvik sisteminden yararlanan yatırımların yer değişikliği talepleri, yatırım dönemi de dâhil olmak üzere Bakanlıkça değerlendirilerek proje bazında sonuçlandırılır.

İKİNCİ BÖLÜM
DESTEK UNSURLARI

1. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ

Getirilen yeni teşvik sisteminde, herhangi bir bölge sınırlaması olmaksızın uygulanabilecek destek unsurlarından biri olarak gümrük vergisi muafiyeti öngörülmüştür. Öteden beri uygulanmakta olan bu destek, 2012/3305 sayılı Karar'ın 4. maddesi ile belirlenen yeni usul ve esaslara göre uygulanmaya devam edecektir. Söz konusu maddede, teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları hariç olmak üzere, asgarî sabit yatırım tutarının üzerindeki tüm yatırımların, bölgesel ayırım yapılmaksızın gümrük vergisi muafiyetinden yararlanabileceği belirtilmiştir. Ayrıca, Ar-Ge ve çevre yatırımları, gümrük vergisi muafiyetinden yararlanacaktır.

Bu uygulamanın ayrıntıları, anılan Karar, 2012/1 sayılı Tebliğ ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, aşağıda anlatılmıştır.

1.1. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİNİN UYGULANACAĞI YATIRIMLAR

Yukarıda da açıklandığı üzere, gümrük vergisi muafiyeti herhangi bir bölge ayırımı olmaksızın ülkemiz sınırları içerisinde yapılacak bütün teşvik belgeli yatırımlara (aşağıda belirtilenler hariç) uygulanacaktır. Bu bağlamda;

- bölge ayırımı yapılmaksızın bütün bölgelerde yapılan yatırımlara,
- büyük ölçekli yatırımlara,
- öncelikli yatırım olarak belirtilen yatırımlara,
- stratejik yatırımlara,

dahil olmak üzere bütün teşvik belgeli yatırımlara gümrük vergisi muafiyeti uygulanacaktır.

Ayrıca, Ar-Ge ve çevre yatırımları da gümrük vergisi muafiyetinden yararlanacaktır.

1.2. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR

2012/3305 sayılı Karar'a ekli 4 numaralı listede yer alan; teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları gümrük vergisi muafiyetinden yararlanamayacaktır. Bunun dışındaki tüm yatırımlar gümrük vergisi muafiyetinden yararlanabilecektir. 2012/3305 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan ve dolayısıyla gümrük vergisi muafiyetinden yararlanamayacak yatırımlar şunlardır.

Tarım ve Tarımsal Sanayi

1. Un, irmik (makarna imalatı ile entegre irmik yatırımları ve mısır irmiği yatırımları hariç), yem (balık unu, balık yağı, balık yemi ve entegre hayvancılık üretimi içindeki yem üretimi hariç), nişasta ve nişasta bazlı şeker,

2. Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek),

3. Küp şeker,

4. 5 dekarın altındaki seracılık yatırımları,
5. Bitkisel üretim (5 dekar ve üstü seracılık yatırımları, kültür mantarı yetiştiriciliği ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği hariç),
6. Bölgesel uygulamalar kapsamında teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları,
7. 5 ton/gün ve altında üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımları.

İmalat, Enerji Ve Madencilik Yatırımları

1. Tuğla ve kiremit üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar,
2. Kütlü pamuk işleme yatırımları,
3. İplik ve dokuma (yün ipliği, 15 Milyon Türk Lirasının üzerindeki iplik yatırımları, 5 Milyon Türk Lirasının üzerindeki dokuma yatırımları, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış/örülmemiş kumaş ve çuval üretimine yönelik yatırımlar hariç) konularında modernizasyon yatırımları dışındaki yatırımlar,
4. Doğalgaza dayalı elektrik üretimi yatırımları,
5. Rödovans sözleşmesine istinaden gerçekleştirilecek madencilik yatırımları (Kamu kurum ve kuruluşları veya bunların doğrudan iştirakleri ile yapılan anlaşmalara istinaden kamuya ait maden sahalarında yapılan madencilik yatırımları bu kapsamda değerlendirilmez)¹⁴
6. Kömür istihracına yönelik yatırımlar (Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunun uluslararası kodifikasyon sistemine göre “düşük C” kategorisinde yer alan kömürler hariç),
7. 2012/3305 sayılı Karar eki-5’de yer alan (kitabın sonuna eklenmiştir) demir çelik ürünlerinin üretimine yönelik yatırımlar,

(Ancak, bu üretim konularında aşağıdaki kriterleri birlikte sağlayan işletmeler sadece genel teşvik sisteminden desteklenebilir,

- a) Ortaklık yapısındaki bir veya birden fazla tüzel kişinin veya kamu kurum ve kuruluşunun hisseleri toplamının %25 veya daha fazla olmaması,
- b) Başka bir işletmenin sermayesinin %25 veya daha fazlasına sahip olmaması,
- c) Çalışan sayısı yıllık 250 kişiden az olması,
- ç) Yıllık net satış hasılatı 50 milyon Avro veya mali bilançosu değeri 43 milyon Avro karşılığı Türk Lirasını aşmaması,

Bu kriterler, 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden düzenlenen belgelere de uygulanabilir)

---

¹⁴ Bkz. M. Topaloğlu, “Rödovans Sözleşmesi; Hukuksal Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, Türkiye 17. Uluslararası Madencilik Kongresi ve Sergisi- TUMAKS-2001, s.249
http://www.maden.org.tr/resimler/ekler/afd8346a677af9d_ek.pdf

8. Sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon yöntemiyle üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar (Ancak, söz konusu modernizasyon yatırımları ile 7 nci maddede belirtilen kriterleri birlikte sağlayan işletmelerin sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon yöntemiyle üretimine yönelik yatırımları sadece genel teşvik sisteminden desteklenebilir).

Hizmetler Sektörü

1. İlkokul, ortaokul, lise, yüksekokul, üniversite, yükseköğretim ve teknik ve mesleki öğretim dışında kalan eğitim yatırımları ile yetişkinlerin eğitilmesine yönelik (kurslar, dershaneler vb) yatırımlar,

2. Hastane yatırımları, tıp merkezleri, diyaliz merkezleri, tahlil laboratuvarları ve manyetik görüntüleme merkezleri dışında kalan sağlık yatırımları,

3. Turizm yatırım/işletme belgeli oteller, butik oteller, tatil köyleri, özel konaklama tesisleri ve dağ/yayla evleri dışında kalan turizm konaklama tesisleri,

4. Ülke genelinde yayım yapan günlük gazete basım hizmetleri, televizyon/radyo yayıncılığı ve baskı, basım, matbaa ve ambalaj yatırımları dışındaki basın ve yayın yatırımları,

5. Sinema salonu yatırımları,

6. Müteahhitlik hizmetleri ve konut üretimine yönelik yatırımlar,

7. Yolcu ve yük taşımacılığına yönelik otobüs ile çekici ve treyler yatırımları (Belediyelerin yapacakları yatırımlar hariç),

8. Hipermarket, ticaret merkezi, alışveriş merkezi ve otopark yatırımları dâhil toptan ve perakende ticarete yönelik yatırımlar,

9. Kara taşıtları bakım, onarım ve servis istasyonu yatırımları,

10. Petrol ürünleri (LPG dâhil) dağıtım yatırımları, akaryakıt istasyonu yatırımları,

11. Karayolları dinlenme tesisi yatırımları, mola noktaları,

12. Lokantalar, kafeteryalar, eğlence yerleri, günübirlik tesisler, termal kür tesisleri, sağlıklı yaşam tesisleri, yüzme havuzları,

13. Yat ithali yatırımları,

14. Taşıt kiralama yatırımları,

15. Halı yıkama yatırımları,

16. Gayrimenkul kiralama ve iş faaliyetleri (Yazılım, AR-GE faaliyetleri, veri tabanı faaliyetleri, veri işleme, teknik test ve analiz faaliyetleri, ambalajlama faaliyetleri ile gösteri, sergi ve kongre faaliyetleri hariç),

17. **Finansal kiralama faaliyetleri hariç olmak üzere** mali aracı kuruluşların yatırımları,

18. Kapalı alanı 500 m²'nin altında olan soğuk hava deposu yatırımları,

19. Komple yeni ve tevsi niteliğindeki tersane yatırımları.

1.3. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER

Yapılan yatırımın gümrük vergisi muafiyetinden yararlanabilmesi için 2012/3305 sayılı Karar'ın 5. maddesinde belirtilen asgarî yatırım tutarları ile sabit kapasiteleri sağlaması gerekmektedir. Anılan maddeye göre, Yatırımın, destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgarî sabit yatırım tutarının aşağıdaki tabloda belirtilen tutarlar kadar olması gerekir.

Yatırımın Yapılacağı Bölge/Sektör	Asgari Sabit Yatırım Tutarı
1. Bölge	1.000.000 TL
2. Bölge	1.000.000 TL
3. Bölge	500.000 TL
4. Bölge	500.000 TL
5. Bölge	500.000 TL
6. Bölge	500.000 TL

Desteklerden yararlanacak yatırımların stratejik yatırımlar olması halinde asgarî sabit yatırım tutarının 50.000.000 TL olması gerekir. Ayrıca yapılacak yatırımın 2012/3305 sayılı Karara ekli listelerde belirlenen asgarî kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlaması da gerekir.

Bu aşamada bölgesel ayırımın gümrük vergisi muafiyeti uygulamasında da karşımıza çıktığı görülmektedir. Bölgeler itibariyle illerin gösterildiği listeye kitabımızın I. Bölüm, "1. TÜRKİYE'NİN BÖLGESEL AYRIMI" başlığı altında yer verilmiştir.

1.4. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI

Diğer bütün destek unsurlarında olduğu gibi gümrük vergisi muafiyetinden faydalanabilmek için yatırımın teşvik belgesine bağlanması gerekmektedir. Teşvik belgesi başvurusundan, kapanmasına kadar yapılacak işlemler kitabımızın I. Bölüm, "8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR" başlığı altında ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

1.5. UYGULAMA USUL VE ESASLARI

1.5.1. Gümrük Vergisinden Muaf Olanlar

Gümrük vergisi muafiyetine ilişkin usul ve esaslar, 2012/3305 sayılı Karar'ın 9. Maddesi ve 2012/1 sayılı Tebliğ'in 11 ve 12. maddesinde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Buna göre, Teşvik belgesi kapsamındaki;

- yatırım malı makine ve teçhizatın ithali,
- otomobil ve hafif ticarî araç yatırımlarında yatırım dönemi içerisinde kalmak kaydıyla monte edilmemiş haldeki (CKD) aksam ve parçaların ithali,
- gemi ve elli metrenin üzerindeki yat inşa yatırımlarında tekne kabuğu ithali

yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı gereğince ödenmesi gereken gümrük vergisinden¹⁵ muaftır.

1.5.2. Gümrük Vergisine Tabi Olanlar

Yukarıda belirtilenler dışında, ham madde, ara malı ve işletme malzemesi ithal edilemez. Ayrıca, binek aracı, inşaat malzemeleri, porselenden ve seramikten mamul sofr ve mutfak eşyası teşvik belgesi kapsamına alınmaz.

Ayrıca, makine ve teçhizat bedelinin %5'ini geçmemek kaydıyla yedek parçaların, teşvik belgesi kapsamındaki otobüs, çekici (Euro normlarına uygun yeşil motoru haiz olanlar hariç), mobilya, yat, motorbot, kamyon (off-road truck tipi karayoluna çıkması mümkün olmayan kaya tipi damperli kamyonlar hariç), transmikser, beton santrali, forklift ve beton pompası ithal edilmesi halinde yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı'nda öngörülen oranlarda Gümrük Vergisi tahsil edilir.

1.5.3. Başlandığı Halde Yatırım Süresinin Bitiş tarihi itibariyle İthalatı Gerçekleşmeyen İşlemlerde Uygulama

Yatırım süresi içerisinde Kambiyo Mevzuatında yer alan ödeme şekillerinden herhangi biri ile ithalat işlemlerine başlanılmış ve bedeli kısmen veya tamamen ödenmiş ancak ithalatı gerçekleştirilememiş makine ve teçhizatın ithaline, yatırım süresi bitiş tarihini izleyen 4 ay içerisinde, gümrük idarelerince belge kapsamında sağlanan destek unsurları uygulanmak suretiyle izin verilir.

1.5.4. Mahrece İade İşlemlerinde Uygulama

Teşvik belgesinin yatırım süresi içerisinde;

a-) Evsafa uygun çıkmaması nedeniyle, eşyanın serbest dolaşıma girişini müteakip garanti süresi içinde yurt dışı edilecek makine ve teçhizatın,

b-) Herhangi bir şekilde tamir ve bakım veya diğer nedenlerle yurt dışına gönderilecek makine ve teçhizatın

mahrece iade işlemleri için doğrudan gümrük idaresine müracaat edilir. Bu yöndeki talepler ilgili gümrük idaresince, gümrük mevzuatı çerçevesinde sonuçlandırılır. Mahrece iade işlemine konu yatırım mallarının yurt dışı edilmesinden itibaren bir yıl içinde aynısı veya yenisinin yurda giriş işlemleri, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün herhangi bir iznine tabi olmaksızın gümrük vergisi ile katma değer vergisi istisnasından yararlandırılmak suretiyle doğrudan gümrük idarelerince sonuçlandırılır.

1.5.5. Teşvik Belgesi Almadan Önce Yapılan İthalatta Uygulama

Teşvik belgesi almak üzere müracaat edilmiş, ancak teşvik belgesine bağlanmamış yatırımlara ilişkin makine ve teçhizatın ithaline, Bakanlığın görüşüne istinaden Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca, teşvik belgesi kapsamında muafiyet tanınabilecek ve istisna edilebilecek vergi ve kesintilerin toplam tutarı kadar teminatın alınması suretiyle müsaade edilebilir.

¹⁵ Yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı gereğince ödenmesi gereken Gümrük Vergisi tutarlarına, <http://www.dtm.gov.tr/dtmweb/index.cfm?action=detay&yayinID=1902&icerikID=2043&dil=TR> kaynağından ulaşılabilir.

Teminatla ithalatta, bir defada verilecek teminat süresi azami altı aydır. Teminat süresi içerisinde teşvik belgesinin düzenlenememiş olması halinde süre uzatımı için Gümrük ve Ticaret Bakanlığına müracaat edilir. Teminatın başlangıç tarihi, eşyanın serbest dolaşıma giriş tarihidir. Yatırımcının, teminatın çözümü için teminat süresi içinde (ek süreler dahil) teşvik belgesi ve eki ithal makine ve teçhizat listesi ile birlikte Gümrük ve Ticaret Bakanlığına müracaat etmesi gerekir. Aksi takdirde teminat irat kaydedilir.

Teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın ithaline ilişkin işlemler, Gümrük Mevzuatı çerçevesinde ilgili gümrük idaresince yerine getirilir. **Uygulamaya ilişkin usuller, Müsteşarlık ve Gümrük Müsteşarlığınca müştereken tespit edilir.** Bu Tebliğin uygulamasından doğacak ihtilaflar Gümrük Müsteşarlığınca Müsteşarlığa iletilir ve Müsteşarlığın görüşü doğrultusunda işlem yapılır.

1.5.6. Finansal Kiralama İşlemlerinde Gümrük Vergisi Muafiyeti

2012/3305 sayılı Karar'ın 9. Maddesinin (5) numaralı fıkrasına göre, finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeksizin yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak ithalat işlemleri yapılacaktır.

İthalat işlemleri ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek müeyyidelerden yatırımcı ile finansal kiralama şirketleri müteselsilen sorumludur.

1.5.7. Gümrüksüz Otomobil İthal Hakkı

2012/3305 sayılı Karar'ın 9. Maddesinin (7) numaralı fıkrasına göre, otomobil üretimine yönelik olarak asgari yüzbin adet/yıl kapasiteli yeni bir yatırım yapılması veya mevcut tesislerin kurulu kapasitelerinin en az yüzbin adet/yıl artırılması halinde, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının yüzde yirmisinin gerçekleştirilmesini müteakip, yatırım süresi içerisinde olmak kaydıyla gümrük vergisine tabi olmaksızın yatırımcılara A, B ve C segmentlerinden otomobil ithaline izin verilebilecektir.

Ancak, teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilen toplam otomobil sayısı, belgede kayıtlı ilave kapasitenin yüzde onbeşini aşamayacaktır.

Belge kapsamında motor üretiminin de yer alması halinde, motor üretim kapasitesinin yüzde onbeşi kadar daha (motor üretim kapasitesinin, otomobil üretim kapasitesinden fazla olması durumunda otomobil kapasitesi dikkate alınır) yukarıda belirtilen segmentlerden ilave otomobil ithaline izin verilebilecektir.

1.6. KULLANILMIŞ MAKİNE VE TEÇHİZAT İTHALİNDE GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ

2012/1 sayılı Tebliğ'in 12. maddesinde, kullanılmış makine ve teçhizat ithalinde gümrük vergisi uygulamasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Anılan maddenin (1) numaralı fıkrasında, 2012/3305 sayılı Karar hükümleri ve sektörel kısıtlamalar dikkate alınarak bazı yatırım mallarının gümrük vergisi uygulanmadan ithal edilebileceği

belirtmiştir. Bu nedenle, 2012/3305 sayılı Karar’ın 2-A ekinde¹⁶ yer alan yatırım yapılacak sektörlere baktığımızda, bölgeler itibariyle sektörel kısıtlamalar bu noktada yeniden kendisini göstermektedir.

2012/3305 sayılı Karar’ın 9. Maddesinin (4) numaralı fıkrasına göre, Baskı, basım, matbaa, tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon yatırımlarına yönelik teşvik belgeleri kapsamında kullanılmış makine ve teçhizat ithal edilemez.

Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeksizin yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak kullanılmış makine ve teçhizat ithalat işlemleri yapılır. İthalat işlemleri ile ilgili olarak yatırımcı ile finansal kiralama şirketleri müteselsilen sorumludur.

1.6.1. İthaline İzin Verilen Kullanılmış Makine ve Teçhizatlar

2012/3305 sayılı Karar ekinde yer alan kısıtlamalar göz önüne alınarak, ithaline izin verilecek kullanılmış makine ve teçhizatlar şunlardır.

a-) İthalat Rejimi Kararı uyarınca yayımlanan “Kullanılmış Veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilebilecek Bazı Maddelere İlişkin Tebliğ” hükümleri uyarınca ithali mümkün olan makine ve teçhizat (karayolu nakil vasıtaları hariç).

Gümrük tarife istatistik pozisyonları gösterilen eşyanın kullanılmış veya yenileştirilmiş olanlarına İthalat Rejimi Kararı’nın 7 nci maddesi çerçevesinde verilecek izne ilişkin usul ve esaslar “Kullanılmış Veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilebilecek Bazı Maddelere İlişkin Tebliğ¹⁷ (İthalat: 2012/9)”de yer almaktadır.

İthalat:2012/9 sayılı Tebliğ hükmüne göre, tebliğ eki-1/A’da yer alan ve aşağıda gümrük tarife istatistik pozisyonları (G.T.İ.P) belirtilen liste kapsamı kullanılmış veya yenileştirilmiş eşyalar İthalat Rejimi Kararı’nın 7 nci maddesi çerçevesinde Ekonomi Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü’nden (Genel Müdürlük) izin alınmaksızın ithal edilebilir.

İTHALİNDE İZİN BELGESİ ALINMAYACAK EŞYA LİSTESİ

Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu¹⁸

8207.13.00.00.00	8440.10.10.00.00	8453.20.00.00.00	8505.90.50.00.00
8207.19.10.00.00	8440.10.20.00.00	8453.80.00.00.00	8510.20.00.00.12
8207.19.90.00.11	8440.10.30.00.11	8454.10.00.00.00	8541.10.00.00.11
8207.19.90.00.19	8440.10.30.00.12	8454.20.00.00.00	8541.10.00.00.12
8405.10.00.00.11	8440.10.30.00.13	8454.30.10.00.00	8541.10.00.00.19
8405.10.00.00.12	8440.10.40.00.11	8454.30.90.00.00	8541.21.00.00.11
8405.10.00.00.13	8440.10.40.00.19	8464.10.00.00.00	8541.21.00.00.12
8405.10.00.00.14	8440.10.90.00.11	8464.20.11.00.00	8541.21.00.00.19
8405.10.00.00.19	8440.10.90.00.12	8464.20.19.00.00	8541.29.00.00.11
8406.10.00.00.00	8440.10.90.00.13	8464.20.80.00.00	8541.29.00.00.12

¹⁶ Bu listeye, kitabımızın, I. Bölüm, “7. BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANACAK SEKTÖR, YATIRIM KONULARI VE ASGARİ YATIRIM TUTARLARI” başlığı altında yer verilmiştir.

¹⁷ 31.12.2011 tarih ve 28159 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanmıştır

¹⁸ Gümrük tarife istatistik pozisyonu verilen ürünlerin neler olduğuna dair ayrıntılı liste <http://tuikapp.tuik.gov.tr/DIESS/SiniflamaSurumDetayAction.do?surumId=240&turId=3> adresinde yer almaktadır.

8406.81.00.00.00
8406.82.00.00.00
8410.11.00.00.00
8410.12.00.00.00
8410.13.00.00.00
8411.11.00.90.00
8411.12.10.90.00
8411.12.30.90.00
8411.12.80.90.00
8411.21.00.90.00
8411.22.20.90.00
8411.22.80.90.00
8411.81.00.90.00
8411.82.20.90.00
8411.82.60.90.00
8411.82.80.90.00
8416.10.10.00.00
8416.10.90.00.00
8416.20.10.00.00
8416.20.20.00.11
8416.20.20.00.19
8416.20.80.00.11
8416.20.80.00.19
8416.30.00.00.00
8425.31.00.00.19
8425.39.00.00.10
8425.39.00.00.90
8429.11.00.00.11
8429.11.00.00.12
8429.19.00.00.11
8429.19.00.00.12
8429.30.00.00.00
8439.10.00.00.11
8439.10.00.00.12
8439.20.00.00.00
8439.30.00.00.00
9008.90.00.10.00
9008.90.00.90.00
9010.10.00.10.11
9010.10.00.10.19
9010.10.00.90.11
9010.10.00.90.19
9010.50.00.10.11
9010.50.00.10.19
9010.50.00.90.11
9010.50.00.90.12
9010.50.00.90.13
9010.50.00.90.19
9010.60.00.00.00
9010.90.00.00.00
9011.10.10.00.00
9011.10.90.00.00

8440.10.90.00.19
8441.20.00.00.11
8441.20.00.00.19
8441.30.00.00.00
8441.40.00.00.00
8441.80.00.00.11
8441.80.00.00.12
8441.80.00.00.19
8442.30.10.00.00
8442.30.91.00.00
8442.30.99.10.00
8442.30.99.90.11
8442.30.99.90.12
8442.30.99.90.19
8442.40.00.00.00
8442.50.20.00.00
8442.50.80.00.00
8443.11.00.00.00
8443.12.00.00.00
8443.13.10.00.00
8443.13.31.00.00
8443.13.35.00.00
8443.13.39.00.00
8443.13.90.00.00
8443.14.00.00.00
8443.15.00.00.11
8443.15.00.00.12
8443.15.00.00.19
8443.16.00.00.00
8443.17.00.00.00
8443.19.20.00.00
8443.19.40.00.00
8443.19.70.10.00
8443.19.70.90.11
8443.19.70.90.19
8453.10.00.00.00
9015.10.90.90.00
9015.20.10.00.00
9015.20.90.10.00
9015.20.90.90.00
9015.30.10.00.00
9015.30.90.10.00
9015.30.90.90.00
9015.40.10.00.00
9015.40.90.10.00
9015.40.90.90.00
9015.80.11.00.11
9015.80.11.00.12
9015.80.11.00.19
9015.80.19.00.11
9015.80.19.00.19
9015.80.91.10.11

8464.90.00.00.00
8472.90.30.00.00
8475.10.00.00.00
8475.21.00.00.00
8475.29.00.00.00
8478.10.00.00.00
8479.10.00.00.11
8479.10.00.00.12
8479.10.00.00.19
8479.20.00.00.11
8479.20.00.00.19
8479.30.10.00.00
8479.30.90.00.00
8479.40.00.00.00
8479.50.00.00.00
8479.60.00.00.00
8479.81.00.00.00
8479.89.30.00.00
8479.89.60.00.00
8479.89.97.10.00
8479.89.97.20.00
8479.89.97.30.00
8479.89.97.90.00
8480.10.00.00.00
8480.20.00.00.00
8480.30.10.00.00
8480.30.90.10.11
8480.30.90.10.19
8480.30.90.20.00
8480.30.90.80.00
8480.41.00.00.00
8480.49.00.00.00
8480.50.00.00.00
8480.60.00.00.00
8480.71.00.00.00
8480.79.00.00.00
9024.10.19.00.00
9024.10.90.10.00
9024.10.90.90.00
9024.80.11.00.00
9024.80.19.00.00
9024.80.90.10.00
9024.80.90.90.00
9024.90.00.10.00
9024.90.00.90.00
9027.10.10.00.00
9027.10.90.00.00
9027.20.00.00.00
9027.30.00.00.11
9027.30.00.00.19
9027.50.00.00.00
9027.80.05.00.00

8541.29.00.00.19
8541.30.00.00.11
8541.30.00.00.12
8541.30.00.00.13
8541.40.10.00.00
8541.40.90.00.11
8541.40.90.00.12
8541.40.90.00.13
8541.40.90.00.19
8541.50.00.00.11
8541.50.00.00.12
8541.50.00.00.19
8541.60.00.00.11
8541.60.00.00.19
8541.90.00.00.00
8542.31.10.00.00
8542.31.90.00.00
8542.32.10.00.00
8542.32.31.00.00
8542.32.39.00.00
8542.32.45.00.00
8542.32.55.00.00
8542.32.61.00.00
8542.32.69.00.00
8542.32.75.00.00
8542.32.90.00.00
8542.33.00.00.00
8542.39.10.00.00
8542.39.90.00.00
8542.90.00.00.00
8543.20.00.00.00
8543.30.00.00.00
8543.90.00.10.00
9002.11.00.10.00
9002.11.00.90.00
9008.50.00.00.00
9030.84.00.90.00
9030.89.30.90.00
9030.89.90.90.00
9030.90.20.00.00
9030.90.85.90.00
9031.20.00.10.00
9031.20.00.90.00
9031.41.00.00.00
9031.49.10.00.00
9031.49.90.00.00
9031.80.32.00.00
9031.80.34.00.11
9031.80.34.00.19
9031.80.38.90.19
9031.80.91.20.11
9031.80.91.20.19

9011.20.10.00.00	9015.80.91.10.19	9027.80.11.00.00	9031.80.91.90.11
9011.20.90.00.11	9015.80.91.90.11	9027.80.13.00.00	9031.80.91.90.19
9011.20.90.00.12	9015.80.91.90.19	9027.80.17.00.00	9031.80.98.20.00
9011.20.90.00.13	9015.80.93.10.11	9027.80.91.00.00	9031.90.20.00.19
9011.80.00.00.11	9015.80.93.10.12	9027.80.99.00.00	9031.90.30.00.19
9011.80.00.00.19	9015.80.93.10.19	9027.90.10.00.00	9031.90.85.21.00
9011.90.10.00.00	9015.80.93.90.11	9027.90.50.00.00	9031.90.85.29.00
9011.90.90.00.00	9015.80.93.90.19	9027.90.80.00.00	
9012.10.10.00.00	9015.80.99.10.00	9030.10.00.90.00	
9012.10.90.00.11	9015.80.99.90.00	9030.20.10.90.00	
9012.10.90.00.12	9015.90.00.10.11	9030.20.30.90.00	
9012.90.10.00.00	9015.90.00.10.19	9030.20.91.90.00	
9012.90.90.00.00	9015.90.00.90.00	9030.20.99.90.00	
9015.10.10.00.00	9024.10.11.00.00	9030.40.00.90.00	
9015.10.90.10.00	9024.10.13.00.00	9030.82.00.00.00	

İthalat:2012/9 sayılı Tebliğ eki-1/B'da yer alan ve aşağıda gümrük tarife istatistik pozisyonları (G.T.İ.P) belirtilen liste kapsamı kullanılmış veya yenileştirilmiş eşyanın ithalatında ise listede belirtilen kurumdan alınan uygunluk yazısı aranır. Uygunluk yazısının bir örneği gümrük beyannamesine eklenir.

İLGİLİ KURUMLARDAN UYGUNLUK BELGESİ ALINACAK EŞYA LİSTESİ

- Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığında (Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü) uygunluk yazısı alınması kaydıyla ithaline izin verilen sivil hava taşıtları ve sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus eşyalar.

Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu

3917.21.90.00.00*	7304.51.81.10.00	8408.90.45.10.00	8413.60.70.10.00
3917.22.90.00.00*	7304.51.89.10.00	8408.90.47.10.00	8413.60.80.10.00
3917.23.90.00.00*	7304.59.92.10.00	8408.90.61.10.00	8413.70.21.10.00
3917.29.00.20.00	7304.59.93.10.00	8408.90.65.10.00	8413.70.29.10.00
3917.31.00.10.00	7304.59.99.10.00	8408.90.67.10.00	8413.70.30.10.00
3917.33.00.00.00	7304.90.00.10.00	8408.90.81.10.00	8413.70.35.10.00
3917.39.00.20.00	7306.30.11.10.00	8408.90.85.10.00	8413.70.45.10.00
3917.40.00.00.11	7306.30.19.10.00	8408.90.89.10.00	8413.70.51.10.00
3917.40.00.00.12	7306.30.41.10.00	8409.10.00.10.00	8413.70.59.10.00
3917.40.00.00.19	7306.30.49.10.00	8411.11.00.10.00	8413.70.65.10.00
3926.90*	7306.30.72.10.00	8411.12.10.10.00	8413.70.75.10.00
4008.29.00.10.00	7306.30.77.10.00	8411.12.30.10.00	8413.70.81.10.00
4009.12.00.10.00	7306.30.80.10.00	8411.12.80.10.00	8413.70.89.10.00
4009.22.00.10.00	7306.40.20.10.00	8411.21.00.10.00	8413.81.00.00.00
4009.32.00.10.00	7306.40.80.10.00	8411.22.20.10.00	8413.91.00.00.00
4009.42.00.10.00	7306.50.20.10.00	8411.22.80.10.00	8414.10.20.00.00
4011.30.00.10.00	7306.50.80.10.00	8411.81.00.10.00	8414.10.25.10.00
4012.13.00.10.00	7306.61.92.10.00	8411.82.20.10.00	8414.10.81.10.00
4012.20.00.10.00	7306.61.99.10.00	8411.82.60.10.00	8414.10.89.10.00
4016.10.00.11.00	7306.69.10.10.00	8411.82.80.10.00	8414.20.80.10.00
4016.10.00.12.00	7306.69.90.10.00	8411.91.00.10.00	8414.30.20.10.00
4016.10.00.19.00	7312.10*	8411.99.00.10.00	8414.30.81.10.00
4016.93.00.11.00	7312.90*	8412.10.00.10.00	8414.30.89.10.00
4016.93.00.12.00	7322.90*	8412.21.20.10.00	8414.51.00.10.00
4016.93.00.19.00	7324.10.00.00.00	8412.21.80.10.00	8414.59.20.10.00
4016.99.91.90.11	7324.90*	8412.29.20.10.00	8414.59.40.10.00
4016.99.97.19.11	7326.20.30.00.00	8412.29.81.10.00	8414.59.80.10.00

4016.99.97.90.11	7326.20.50.00.00	8412.29.89.10.00	8414.80.11.10.00
4017.00.00.91.00	7326.20.80.00.00	8412.31.00.10.00	8414.80.19.10.00
4504.90*	7413.00*	8412.39.00.10.00	8414.80.22.10.00
4823.90.85.20.00	7608.10.00.10.11	8412.80.80.10.00	8414.80.28.10.00
6812.80*	7608.10.00.10.12	8412.90.20.10.00	8414.80.51.10.00
6812.99.10.10.00	7608.20.20.10.00	8412.90.40.10.00	8414.80.59.10.00
6812.99.90.10.00	7608.20.81.10.00	8412.90.80.20.00	8414.80.73.10.00
6813.20*	7608.20.89.10.00	8413.19.00.10.00	8414.80.75.10.00
6813.81*	8108.90*	8413.20.00.10.00	8414.80.78.10.00
6813.89*	8302.10.00.00.00	8413.30.20.10.00	8414.80.80.10.00
7007.21*	8302.20.00.00.00	8413.30.80.10.00	8414.90.00.10.00
7304.31.20.10.00	8302.42.00.00.00	8413.50.20.10.00	8415.81.00.10.00
7304.31.80.10.00	8302.49.00.00.00	8413.50.40.10.00	8415.82.00.10.00
7304.39.52.10.00	8302.60.00.00.00	8413.50.61.10.00	8415.83.00.10.00
7304.39.58.10.00	8307.10*	8413.50.69.10.00	8415.90.00.10.00
7304.39.92.10.00	8307.90*	8413.50.80.10.00	8418.10.20.00.00
7304.39.93.10.00	8407.10.00.10.11	8413.60.20.10.00	8418.10.80.00.00
7304.39.98.10.00	8407.10.00.10.12	8413.60.31.10.00	8418.30.20.00.00
7304.41.00.10.00	8408.90.27.10.00	8413.60.39.10.00	8418.30.80.00.00
7304.49.95.10.00	8408.90.41.10.00	8413.60.61.10.00	8418.40.20.00.00
7304.49.99.10.00	8408.90.43.10.00	8413.60.69.10.00	8418.40.80.00.00
8418.61.00.00.00	8479.90.20.90.19	8501.52.90.10.00	8507.10.20.00.12
8418.69.00.10.00	8479.90.80.10.00	8501.53.50.00.00	8507.10.80.00.11
8418.69.00.91.00	8479.90.80.90.11	8501.53.81.10.00	8507.10.80.00.12
8418.69.00.99.00	8479.90.80.90.19	8501.61.20.10.00	8507.20.20.00.11
8419.50.00.00.00	8483.10.21.10.00	8501.61.80.10.00	8507.20.20.00.19
8419.81.20.00.11	8483.10.25.10.00	8501.62.00.11.00	8507.20.80.00.00
8419.81.20.00.19	8483.10.29.10.00	8501.62.00.12.00	8507.30.20.00.00
8419.81.80.00.00	8483.10.50.10.00	8501.62.00.13.00	8507.30.80.00.00
8419.90.85.90.13	8483.10.95.10.00	8501.63.00.00.00	8507.40.00.00.00
8421.19.20.10.00	8483.30.32.10.00	8502.11.20.10.00	8507.50.00.00.00
8421.19.70.10.00	8483.30.38.10.00	8502.11.80.10.00	8507.60.00.00.00
8421.21.00.00.00	8483.30.80.10.00	8502.12.00.11.00	8507.80.00.00.00
8421.23.00.00.00	8483.40.21.10.00	8502.12.00.12.00	8507.90.30.00.00
8421.29.00.00.11	8483.40.23.10.00	8502.12.00.13.00	8507.90.80.00.00
8421.29.00.00.19	8483.40.25.10.00	8502.13.20.10.00	8511.10.00.10.00
8421.31.00.10.00	8483.40.29.10.00	8502.13.40.10.00	8511.20.00.10.00
8421.39.20.10.00	8483.40.30.10.00	8502.13.80.10.00	8511.30.00.10.00
8421.39.60.10.00	8483.40.51.10.00	8502.20.20.10.00	8511.40.00.10.00
8421.39.80.10.00	8483.40.59.10.00	8502.20.40.10.00	8511.50.00.10.00
8424.10.00.00.00	8483.40.90.10.00	8502.20.60.10.00	8511.80.00.10.00
8425.11.00.00.00	8483.50.20.00.11	8502.20.80.10.00	8516.80.20*
8425.19.00.00.00	8483.50.20.00.12	8502.31.00.11.00	8517.12*
8425.31.00.00.19	8483.50.80.00.11	8502.31.00.12.00	8517.61*
8425.39.00.00.90	8483.50.80.00.12	8502.31.00.13.00	8517.62*
8425.42.00.00.00	8483.60.20.10.00	8502.39.20.21.00	8517.69.31*
8425.49.00.00.00	8483.60.80.10.00	8502.39.20.22.00	8517.69.39*
8426.99.00.10.00	8483.90.20.10.00	8502.39.20.23.00	8517.69.90*
8428.10.20.10.00	8483.90.81.10.00	8502.39.80.11.00	8517.70.11.10.00
8428.10.80.10.00	8483.90.89.10.00	8502.39.80.12.00	8517.70.15.00.00
8428.20.20.10.00	8484.10.00.00.11	8502.39.80.13.00	8517.70.19.00.11
8428.20.80.10.00	8484.10.00.00.19	8502.40.00.10.00	8517.70.19.00.19
8428.33.00.10.00	8484.90.00.00.00	8504.10.20.10.00	8518.10.30.00.00
8428.39.20.10.00	8501.20.00.11.00	8504.10.80.10.00	8518.10.95.10.00
8428.39.90.10.00	8501.20.00.12.00	8504.31.21.00.00	8518.10.95.90.00
8428.90.90.20.00	8501.31.00.10.11	8504.31.29.00.00	8518.21.00.00.00

8443.32.10.20.00	8501.31.00.10.12	8504.31.80.10.00	8518.22.00.00.00
8471.41.00.10.00	8501.32.00.11.00	8504.31.80.90.11	8518.29.30.10.00
8471.49.00.10.00	8501.32.00.19.00	8504.31.80.90.19	8518.29.95.00.00
8471.50.00.10.00	8501.33.00.10.00	8504.32.00.10.00	8518.30.20.00.00
8471.60.60.10.00	8501.33.00.21.00	8504.32.00.80.00	8518.30.95.10.00
8471.60.70.10.00	8501.33.00.22.00	8504.33.00.00.00	8518.40.30.00.00
8471.70.20.10.00	8501.33.00.23.00	8504.40.30.20.00	8518.40.80.00.00
8471.70.30.10.00	8501.34.00.20.00	8504.40.55.10.00	8518.50.00.00.00
8471.70.50.10.00	8501.40.20.11.00	8504.40.82.10.00	8519.81.95.00.00
8471.70.70.10.00	8501.40.20.19.00	8504.40.84.10.00	8519.89.90.10.00
8471.70.80.10.00	8501.40.80.11.00	8504.40.88.10.00	8519.89.90.90.00
8471.70.98.10.00	8501.40.80.12.00	8504.40.90.10.00	8521.10.20.00.00
8479.89*	8501.51.00.10.00	8504.50.20.10.00	8521.10.95.00.00
8479.90.20.10.00	8501.52.20.10.00	8504.50.95.00.00	8522.90*
8479.90.20.90.11	8501.52.30.10.00	8507.10.20.00.11	8526.10.00.00.11
8526.10.00.00.12	8802.12.00.00.00	9025.80.20.90.00	9030.89.90.10.00
8526.10.00.00.19	8802.20.00.10.00	9025.80.40.10.00	9030.90.20.00.00
8526.91.20.00.00	8802.20.00.20.00	9025.80.80.10.00	9030.90.85.10.00
8526.91.80.00.11	8802.20.00.90.00	9025.90.00.11.00	9031.80.32.00.00
8526.91.80.00.13	8802.30.00.10.00	9025.90.00.19.00	9031.80.34.00.11
8526.91.80.00.19	8802.30.00.20.00	9026.10.21.10.00	9031.80.34.00.19
8526.92.00.20.00	8802.30.00.90.00	9026.10.29.10.00	9031.80.38.10.00
8528.41.00.00.00	8802.40.00.10.00	9026.10.81.10.00	9031.80.91.10.00
8528.51.00.00.00	8802.40.00.90.00	9026.10.89.10.00	9031.80.98.10.00
8528.61.00.00.00	8803.10.00.00.00	9026.20.20.10.00	9031.90.20.00.11
8529.10.11.00.00	8803.20.00.00.00	9026.20.40.10.00	9031.90.30.00.11
8529.10.31.10.00	8803.30.00.00.00	9026.20.80.10.00	9031.90.85.10.00
8529.10.39.10.00	8803.90.90*	9026.80.20.10.00	9032.10.20.10.00
8529.10.65.10.00	8805.29.00.00.00	9026.80.80.10.00	9032.10.81.10.00
8529.10.69.10.00	9001.90.00.11.00	9026.90.00.10.00	9032.10.89.10.00
8529.10.80.10.00	9001.90.00.19.00	9029.10.00.10.00	9032.20.00.10.00
8529.10.95.10.00	9002.90.00.11.00	9029.20.38.10.00	9032.81.00.10.00
8529.90.65.10.00	9002.90.00.19.00	9029.90*	9032.89.00.00.00
8529.90.97.10.00	9014.10.00.00.00	9030.10.00.10.00	9032.90.00.10.00
8531.10.95.00.00	9014.20.20.11.00	9030.20.10.10.00	9032.90.00.90.00
8531.20.20.00.00	9014.20.20.91.00	9030.20.30.10.00	9104.00.00.00.11
8531.20.40.00.11	9014.20.80.10.00	9030.20.91.10.00	9104.00.00.00.19
8531.20.40.00.12	9014.20.80.90.00	9030.20.99.10.00	9109.10*
8531.20.95.00.00	9014.90.00.11.00	9030.31.00.10.00	9109.90*
8531.80.20.00.00	9014.90.00.19.00	9030.32.00.10.00	9401.10.00.10.00
8531.80.95.10.00	9020.00.00.00.11	9030.33.10.10.00	9403.20.20.00.00
8539.10.00.10.00	9020.00.00.00.12	9030.33.91.10.00	9403.20.80.10.00
8543.70.90*	9025.11.20.00.00	9030.33.99.10.00	9403.20.80.90.00
8543.90*	9025.11.80.00.11	9030.39.00.11.00	9403.70.00.00.00
8544.30.00.00.00	9025.11.80.00.19	9030.39.00.21.00	9405.10*
8801.00.10.00.00	9025.19.20.11.00	9030.40.00.10.00	9405.60*
8801.00.90.00.00	9025.19.80.21.00	9030.84.00.10.00	9405.92*
8802.11.00.00.00	9025.80.20.10.00	9030.89.30.10.00	9405.99*

(*) İthalat Rejimi Kararı Eki VI Sayılı Listede madde ismi sütununda tanımlanan eşya için geçerlidir.

- Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığında uygunluk yazısı alınması kaydıyla ithaline izin verilen deniz taşıtları.

Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu

8901.10.10.00.11	8901.20.10.00.13	8903.10.10.00.00	8904.00.10.00.13
8901.10.10.00.19	8901.20.10.00.14	8903.10.90.00.00	8904.00.91.00.00
8901.10.10.00.21	8901.20.90.00.00	8903.91.10.00.00	8904.00.99.00.00
8901.10.10.00.22	8901.30.10.00.11	8903.91.90.00.00	8905.10.10.00.00
8901.10.10.00.29	8901.30.10.00.12	8903.92.10.00.00	8905.10.90.00.00
8901.10.10.00.31	8901.30.10.00.13	8903.92.91.00.00	8905.20.00.00.00
8901.10.10.00.32	8901.30.10.00.14	8903.92.99.00.00	8905.90.10.00.00
8901.10.10.00.39	8901.30.90.00.00	8903.99.10.00.11	8905.90.90.00.00
8901.10.10.00.41	8901.90.10.00.11	8903.99.10.00.19	8906.10.00.00.00
8901.10.10.00.42	8901.90.10.00.12	8903.99.91.00.11	8906.90.10.00.00
8901.10.10.00.49	8901.90.10.00.13	8903.99.91.00.19	8906.90.91.00.00
8901.10.90.00.11	8901.90.10.00.14	8903.99.99.00.11	8906.90.99.00.00
8901.10.90.00.19	8901.90.90.00.00	8903.99.99.00.19	8907.10.00.00.00
8901.20.10.00.11	8902.00.10.00.00	8904.00.10.00.11	8907.90.00.00.11
8901.20.10.00.12	8902.00.90.00.00	8904.00.10.00.12	8907.90.00.00.16

İthalat:2012/9 sayılı Tebliğ eki-1/A veya eki-2’de yer alan eşyanın, ek-1/B’de yer alması ve sivil hava taşıtlarında kullanılmak kaydıyla ithal edilmesi halinde söz konusu ürünler için Ekonomi Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü (Genel Müdürlük) izni aranmaz.

İthalat:2012/9 sayılı Tebliğ eki-2 ’de yer alan listede Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (G.T.İ.P) verilen ve aşağıda belirtilen kullanılmış veya yenileştirilmiş eşyanın gümrük beyannamelerinin tescilinde Genel Müdürlük’ten alınan İzin Belgesi aranır. İzin Belgesinin bir örneği gümrük beyannamesine eklenir.

İTHALİNDE İZİN BELGESİ ALINACAK EŞYA LİSTESİ

Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu ve CIF Birim Kıymet

8414.40.10.00.11	15 \$ /KG	8423.30.00.10.19	25 \$ /KG	8430.20.00.00.11	15 \$ /KG
8414.40.10.00.12	15 \$ /KG	8423.30.00.90.11	25 \$ /KG	8430.20.00.00.12	15 \$ /KG
8414.40.10.00.19	15 \$ /KG	8423.30.00.90.19	25 \$ /KG	8430.31.00.00.00	15 \$ /KG
8414.40.90.00.11	15 \$ /KG	8423.81.10.00.00	25 \$ /KG	8430.39.00.00.00	15 \$ /KG
8414.40.90.00.12	15 \$ /KG	8423.81.30.00.00	25 \$ /KG	8430.50.00.00.00	15 \$ /KG
8414.40.90.00.19	15 \$ /KG	8423.82.10.00.00	25 \$ /KG	8430.61.00.00.11	15 \$ /KG
8414.80.11.90.00	15 \$ /KG	8423.82.90.10.11	25 \$ /KG	8430.61.00.00.19	15 \$ /KG
8414.80.19.90.00	15 \$ /KG	8423.82.90.10.19	25 \$ /KG	8430.69.00.00.00	15 \$ /KG
8414.80.22.90.00	15 \$ /KG	8423.82.90.90.11	25 \$ /KG	8433.53.30.00.12	10 \$ /KG
8414.80.28.90.00	15 \$ /KG	8423.82.90.90.19	25 \$ /KG	8433.53.90.00.11	10 \$ /KG
8414.80.51.90.00	15 \$ /KG	8423.89.00.10.11	25 \$ /KG	8433.53.90.00.12	10 \$ /KG
8414.80.59.90.00	15 \$ /KG	8423.89.00.10.19	25 \$ /KG	8433.60.00.00.11	10 \$ /KG
8414.80.73.90.00	15 \$ /KG	8423.89.00.90.11	25 \$ /KG	8433.60.00.00.12	10 \$ /KG
8414.80.75.90.00	15 \$ /KG	8423.89.00.90.19	25 \$ /KG	8433.60.00.00.13	10 \$ /KG
8414.80.78.90.00	15 \$ /KG	8424.30.01.00.00	15 \$ /KG	8433.60.00.00.19	10 \$ /KG
8417.10.00.00.11	10 \$ /KG	8424.30.08.00.00	15 \$ /KG	8435.10.00.00.11	10 \$ /KG
8417.10.00.00.12	10 \$ /KG	8424.30.10.00.00	15 \$ /KG	8435.10.00.00.12	10 \$ /KG
8417.10.00.00.13	10 \$ /KG	8424.30.90.00.00	15 \$ /KG	8435.10.00.00.19	10 \$ /KG
8417.10.00.00.19	10 \$ /KG	8425.31.00.00.11	10 \$ /KG	8436.10.00.00.00	10 \$ /KG
8417.20.10.00.00	10 \$ /KG	8426.11.00.00.00	10 \$ /KG	8436.21.00.00.11	10 \$ /KG
8417.20.90.00.00	10 \$ /KG	8426.12.00.90.00	10 \$ /KG	8436.21.00.00.12	10 \$ /KG
8417.80.50.00.00	10 \$ /KG	8426.19.00.00.11	10 \$ /KG	8436.29.00.00.11	10 \$ /KG
8417.80.70.00.00	10 \$ /KG	8426.19.00.00.12	10 \$ /KG	8436.29.00.00.12	10 \$ /KG
8418.69.00.91.00	20 \$ /KG	8426.19.00.00.13	10 \$ /KG	8436.29.00.00.13	10 \$ /KG

8419.20.00.00.11	20 \$ /KG
8419.20.00.00.19	20 \$ /KG
8419.31.00.00.00	20 \$ /KG
8419.32.00.00.00	20 \$ /KG
8419.39.00.00.00	20 \$ /KG
8419.40.00.00.11	20 \$ /KG
8419.40.00.00.19	20 \$ /KG
8419.50.00.00.00	20 \$ /KG
8419.60.00.00.00	20 \$ /KG
8419.89.30.00.00	20 \$ /KG
8419.89.98.10.00	20 \$ /KG
8419.89.98.90.11	20 \$ /KG
8419.89.98.90.12	20 \$ /KG
8419.89.98.90.19	20 \$ /KG
8420.10.10.00.00	10 \$ /KG
8420.10.30.00.00	10 \$ /KG
8420.10.80.00.00	10 \$ /KG
8421.11.00.00.00	25 \$ /KG
8421.19.20.90.00	25 \$ /KG
8421.21.00.00.00	25 \$ /KG
8421.22.00.00.00	25 \$ /KG
8421.39.20.90.00	25 \$ /KG
8421.39.60.90.00	25 \$ /KG
8421.39.80.90.00	25 \$ /KG
8422.19.00.00.00	15 \$ /KG
8422.20.00.00.00	15 \$ /KG
8422.30.00.00.00	15 \$ /KG
8422.40.00.00.00	15 \$ /KG
8423.20.00.00.11	25 \$ /KG
8423.20.00.00.19	25 \$ /KG
8423.30.00.10.11	25 \$ /KG
8445.19.00.90.13	10 \$ /KG
8445.19.00.90.14	10 \$ /KG
8445.19.00.90.19	10 \$ /KG
8445.20.00.00.11	10 \$ /KG
8445.20.00.00.12	10 \$ /KG
8445.20.00.00.19	10 \$ /KG
8445.30.00.00.00	10 \$ /KG
8445.40.00.00.11	10 \$ /KG
8445.40.00.00.12	10 \$ /KG
8445.40.00.00.19	10 \$ /KG
8445.90.00.00.11	10 \$ /KG
8445.90.00.00.12	10 \$ /KG
8445.90.00.00.13	10 \$ /KG
8445.90.00.00.14	10 \$ /KG
8445.90.00.00.19	10 \$ /KG
8446.10.00.00.00	10 \$ /KG
8446.21.00.00.00	10 \$ /KG
8446.29.00.00.00	10 \$ /KG
8446.30.00.00.00	10 \$ /KG
8447.11.00.00.11	10 \$ /KG
8447.11.00.00.12	10 \$ /KG

8426.19.00.00.19	10 \$ /KG
8426.20.00.00.00	10 \$ /KG
8426.30.00.00.00	10 \$ /KG
8426.41.00.10.00	10 \$ /KG
8426.41.00.90.00	10 \$ /KG
8426.49.00.00.00	10 \$ /KG
8426.91.10.00.00	10 \$ /KG
8426.91.90.00.00	10 \$ /KG
8428.10.20.90.11	10 \$ /KG
8428.10.20.90.12	10 \$ /KG
8428.10.20.90.19	10 \$ /KG
8428.10.80.90.00	10 \$ /KG
8428.20.20.90.00	10 \$ /KG
8428.20.80.90.00	10 \$ /KG
8428.31.00.00.00	10 \$ /KG
8428.32.00.00.00	10 \$ /KG
8428.39.20.90.00	10 \$ /KG
8428.39.90.90.00	10 \$ /KG
8428.40.00.00.00	10 \$ /KG
8428.60.00.00.00	10 \$ /KG
8428.90.79.00.00	10 \$ /KG
8428.90.90.10.00	10 \$ /KG
8428.90.90.90.00	10 \$ /KG
8429.20.00.00.11	5 \$ /KG
8429.20.00.00.12	5 \$ /KG
8429.40.10.00.11	5 \$ /KG
8429.40.10.00.19	5 \$ /KG
8429.40.30.00.00	5 \$ /KG
8429.40.90.00.00	5 \$ /KG
8430.10.00.10.00	15 \$ /KG
8430.10.00.20.00	15 \$ /KG
8456.20.00.10.00	10 \$ /KG
8456.20.00.20.00	10 \$ /KG
8456.20.00.90.00	10 \$ /KG
8456.30.11.00.00	10 \$ /KG
8456.30.19.10.00	10 \$ /KG
8456.30.19.20.00	10 \$ /KG
8456.30.19.90.00	10 \$ /KG
8456.30.90.10.00	10 \$ /KG
8456.30.90.20.00	10 \$ /KG
8456.30.90.90.00	10 \$ /KG
8456.90.20.00.00	10 \$ /KG
8456.90.80.00.00	10 \$ /KG
8457.10.10.00.00	10 \$ /KG
8457.10.90.00.00	10 \$ /KG
8457.20.00.00.00	10 \$ /KG
8457.30.10.00.00	10 \$ /KG
8457.30.90.00.00	10 \$ /KG
8458.11.20.00.00	20 \$ /KG
8458.11.41.00.00	20 \$ /KG
8458.11.49.00.00	20 \$ /KG
8458.11.80.00.11	20 \$ /KG

8436.29.00.00.19	10 \$ /KG
8436.80.10.00.00	10 \$ /KG
8436.80.90.00.00	10 \$ /KG
8437.10.00.00.00	10 \$ /KG
8437.80.00.10.11	10 \$ /KG
8437.80.00.10.12	10 \$ /KG
8437.80.00.10.19	10 \$ /KG
8437.80.00.90.00	10 \$ /KG
8438.10.10.00.00	15 \$ /KG
8438.10.90.00.00	15 \$ /KG
8438.20.00.00.00	15 \$ /KG
8438.30.00.00.00	15 \$ /KG
8438.40.00.00.00	15 \$ /KG
8438.50.00.00.00	15 \$ /KG
8438.60.00.00.11	15 \$ /KG
8438.60.00.00.12	15 \$ /KG
8438.60.00.00.13	15 \$ /KG
8438.80.10.10.00	15 \$ /KG
8438.80.10.90.00	15 \$ /KG
8438.80.91.00.00	15 \$ /KG
8438.80.99.10.00	15 \$ /KG
8438.80.99.90.11	15 \$ /KG
8438.80.99.90.19	15 \$ /KG
8444.00.10.00.00	10 \$ /KG
8444.00.90.00.00	10 \$ /KG
8445.11.00.00.00	10 \$ /KG
8445.12.00.00.00	10 \$ /KG
8445.13.00.00.00	10 \$ /KG
8445.19.00.10.00	10 \$ /KG
8445.19.00.90.11	10 \$ /KG
8445.19.00.90.12	10 \$ /KG
8460.40.90.00.11	15 \$ /KG
8460.40.90.00.12	15 \$ /KG
8460.90.10.00.11	15 \$ /KG
8460.90.10.00.19	15 \$ /KG
8460.90.90.00.11	15 \$ /KG
8460.90.90.00.19	15 \$ /KG
8461.20.00.00.11	15 \$ /KG
8461.20.00.00.12	15 \$ /KG
8461.30.10.00.00	15 \$ /KG
8461.30.90.00.00	15 \$ /KG
8461.40.11.00.00	15 \$ /KG
8461.40.19.00.00	15 \$ /KG
8461.40.31.00.00	15 \$ /KG
8461.40.39.00.00	15 \$ /KG
8461.40.71.00.11	15 \$ /KG
8461.40.71.00.12	15 \$ /KG
8461.40.79.00.11	15 \$ /KG
8461.40.79.00.12	15 \$ /KG
8461.40.90.00.11	15 \$ /KG
8461.40.90.00.12	15 \$ /KG
8461.50.11.00.00	15 \$ /KG

8447.12.00.00.11	10 \$ /KG
8447.12.00.00.12	10 \$ /KG
8447.20.20.00.11	10 \$ /KG
8447.20.20.00.12	10 \$ /KG
8447.20.20.00.13	10 \$ /KG
8447.20.20.00.14	10 \$ /KG
8447.20.80.00.00	10 \$ /KG
8447.90.00.00.11	10 \$ /KG
8447.90.00.00.12	10 \$ /KG
8447.90.00.00.19	10 \$ /KG
8448.11.00.00.00	20 \$ /KG
8448.19.00.10.00	20 \$ /KG
8448.19.00.90.00	20 \$ /KG
8449.00.00.10.00	20 \$ /KG
8450.20.00.00.00	50 \$ /KG
8451.30.00.00.00	15 \$ /KG
8451.40.00.00.11	15 \$ /KG
8451.40.00.00.12	15 \$ /KG
8451.40.00.00.13	15 \$ /KG
8451.50.00.00.11	15 \$ /KG
8451.50.00.00.12	15 \$ /KG
8451.50.00.00.19	15 \$ /KG
8451.80.10.00.00	15 \$ /KG
8451.80.30.00.00	15 \$ /KG
8451.80.80.00.00	15 \$ /KG
8452.21.00.00.00	15 \$ /KG
8452.29.00.00.00	15 \$ /KG
8455.10.00.00.00	10 \$ /KG
8455.21.00.00.11	10 \$ /KG
8455.21.00.00.12	10 \$ /KG
8455.21.00.00.19	10 \$ /KG
8455.22.00.00.00	10 \$ /KG
8456.10.00.10.00	10 \$ /KG
8456.10.00.20.00	10 \$ /KG
8456.10.00.30.00	10 \$ /KG
8456.10.00.90.00	10 \$ /KG
8462.99.20.10.00	10 \$ /KG
8462.99.20.90.00	10 \$ /KG
8462.99.80.10.00	10 \$ /KG
8462.99.80.90.00	10 \$ /KG
8463.10.10.00.00	10 \$ /KG
8463.10.90.00.00	10 \$ /KG
8463.20.00.00.11	10 \$ /KG
8463.20.00.00.19	10 \$ /KG
8463.30.00.00.00	10 \$ /KG
8463.90.00.00.00	10 \$ /KG
8465.10.10.00.00	15 \$ /KG
8465.10.90.00.00	15 \$ /KG
8465.91.10.00.00	15 \$ /KG
8465.91.20.00.00	15 \$ /KG
8465.91.90.00.00	15 \$ /KG
8465.92.00.00.11	15 \$ /KG

8458.11.80.00.12	20 \$ /KG
8458.11.80.00.13	20 \$ /KG
8458.11.80.00.14	20 \$ /KG
8458.11.80.00.15	20 \$ /KG
8458.11.80.00.16	20 \$ /KG
8458.11.80.00.19	20 \$ /KG
8458.19.00.00.00	20 \$ /KG
8458.91.20.00.00	20 \$ /KG
8458.91.80.00.00	20 \$ /KG
8458.99.00.00.00	20 \$ /KG
8459.10.00.00.00	15 \$ /KG
8459.21.00.00.00	15 \$ /KG
8459.29.00.00.00	15 \$ /KG
8459.31.00.00.00	15 \$ /KG
8459.39.00.00.00	15 \$ /KG
8459.40.10.00.00	15 \$ /KG
8459.40.90.00.00	15 \$ /KG
8459.51.00.00.00	15 \$ /KG
8459.59.00.00.00	15 \$ /KG
8459.61.10.00.00	15 \$ /KG
8459.61.90.00.00	15 \$ /KG
8459.69.10.00.00	15 \$ /KG
8459.69.90.00.00	15 \$ /KG
8459.70.00.00.00	15 \$ /KG
8460.11.00.00.00	15 \$ /KG
8460.19.00.00.00	15 \$ /KG
8460.21.11.00.00	15 \$ /KG
8460.21.15.00.00	15 \$ /KG
8460.21.19.00.00	15 \$ /KG
8460.21.90.00.00	15 \$ /KG
8460.29.10.00.00	15 \$ /KG
8460.29.90.00.00	15 \$ /KG
8460.31.00.00.00	15 \$ /KG
8460.39.00.00.00	15 \$ /KG
8460.40.10.00.11	15 \$ /KG
8460.40.10.00.12	15 \$ /KG
8473.21.10.00.00	500 \$ /KG
8473.21.90.00.00	500 \$ /KG
8473.29.10.00.00	500 \$ /KG
8473.29.90.00.11	500 \$ /KG
8473.29.90.00.12	500 \$ /KG
8473.29.90.00.19	500 \$ /KG
8473.29.90.00.29	500 \$ /KG
8473.30.20.00.00	500 \$ /KG
8473.30.80.00.00	500 \$ /KG
8473.40.11.00.00	500 \$ /KG
8473.40.18.00.00	500 \$ /KG
8473.40.80.00.11	500 \$ /KG
8473.40.80.00.12	500 \$ /KG
8473.40.80.00.19	500 \$ /KG
8473.50.20.00.00	500 \$ /KG
8473.50.80.00.00	500 \$ /KG

8461.50.19.00.00	15 \$ /KG
8461.50.90.00.00	15 \$ /KG
8461.90.00.00.00	15 \$ /KG
8462.10.10.00.11	10 \$ /KG
8462.10.10.00.19	10 \$ /KG
8462.10.90.00.11	10 \$ /KG
8462.10.90.00.19	10 \$ /KG
8462.21.10.00.00	10 \$ /KG
8462.21.80.00.00	10 \$ /KG
8462.29.10.00.00	10 \$ /KG
8462.29.91.00.00	10 \$ /KG
8462.29.98.00.00	10 \$ /KG
8462.31.00.00.11	10 \$ /KG
8462.31.00.00.19	10 \$ /KG
8462.39.10.00.11	10 \$ /KG
8462.39.10.00.19	10 \$ /KG
8462.39.91.00.11	10 \$ /KG
8462.39.91.00.12	10 \$ /KG
8462.39.99.00.11	10 \$ /KG
8462.39.99.00.12	10 \$ /KG
8462.41.10.00.11	10 \$ /KG
8462.41.10.00.12	10 \$ /KG
8462.41.10.00.19	10 \$ /KG
8462.41.90.00.11	10 \$ /KG
8462.41.90.00.12	10 \$ /KG
8462.41.90.00.19	10 \$ /KG
8462.49.10.00.11	10 \$ /KG
8462.49.10.00.12	10 \$ /KG
8462.49.10.00.19	10 \$ /KG
8462.49.90.00.11	10 \$ /KG
8462.49.90.00.12	10 \$ /KG
8462.49.90.00.19	10 \$ /KG
8462.91.20.10.00	10 \$ /KG
8462.91.20.90.00	10 \$ /KG
8462.91.80.10.00	10 \$ /KG
8462.91.80.90.00	10 \$ /KG
8501.10.93.10.00	150 \$ /KG
8501.10.93.90.00	150 \$ /KG
8501.10.99.10.00	150 \$ /KG
8501.10.99.90.00	150 \$ /KG
8501.20.00.90.00	150 \$ /KG
8501.31.00.90.11	150 \$ /KG
8501.31.00.90.12	150 \$ /KG
8501.32.00.90.00	150 \$ /KG
8501.33.00.31.00	150 \$ /KG
8501.33.00.41.00	150 \$ /KG
8501.33.00.42.00	150 \$ /KG
8501.33.00.43.00	150 \$ /KG
8501.34.00.10.00	150 \$ /KG
8501.34.00.30.00	150 \$ /KG
8501.40.20.21.00	150 \$ /KG
8501.40.20.29.00	150 \$ /KG

8465.92.00.00.12	15 \$ /KG	8474.10.00.10.00	15 \$ /KG	8501.40.80.11.00	150 \$ /KG
8465.92.00.00.13	15 \$ /KG	8474.10.00.90.00	15 \$ /KG	8501.40.80.12.00	150 \$ /KG
8465.93.00.00.11	15 \$ /KG	8474.20.00.10.00	15 \$ /KG	8501.40.80.13.00	150 \$ /KG
8465.93.00.00.12	15 \$ /KG	8474.20.00.90.00	15 \$ /KG	8501.51.00.90.00	150 \$ /KG
8465.93.00.00.13	15 \$ /KG	8474.31.00.00.00	15 \$ /KG	8501.52.20.90.00	150 \$ /KG
8465.94.00.00.00	15 \$ /KG	8474.39.00.00.00	15 \$ /KG	8501.52.30.90.00	150 \$ /KG
8465.95.00.00.00	15 \$ /KG	8474.80.90.00.11	15 \$ /KG	8501.52.90.90.00	150 \$ /KG
8465.96.00.00.00	15 \$ /KG	8474.80.90.00.12	15 \$ /KG	8501.53.50.00.00	150 \$ /KG
8465.99.00.00.11	15 \$ /KG	8474.80.90.00.13	15 \$ /KG	8501.53.81.90.00	150 \$ /KG
8465.99.00.00.19	15 \$ /KG	8474.80.90.00.19	15 \$ /KG	8501.53.94.00.00	150 \$ /KG
8467.81.00.00.00	30 \$ /KG	8477.10.00.00.00	10 \$ /KG	8501.53.99.00.00	150 \$ /KG
8471.60.60.90.00	500 \$ /KG	8477.20.00.00.00	10 \$ /KG	8501.61.20.90.00	150 \$ /KG
8471.60.70.90.11	500 \$ /KG	8477.30.00.00.00	10 \$ /KG	8501.61.80.90.00	150 \$ /KG
8471.60.70.90.12	500 \$ /KG	8477.40.00.00.11	15 \$ /KG	8501.62.00.91.00	150 \$ /KG
8471.60.70.90.13	500 \$ /KG	8477.40.00.00.19	15 \$ /KG	8501.62.00.92.00	150 \$ /KG
8471.60.70.90.14	500 \$ /KG	8477.51.00.00.11	15 \$ /KG	8501.62.00.93.00	150 \$ /KG
8471.60.70.90.15	500 \$ /KG	8477.51.00.00.12	15 \$ /KG	8501.63.00.00.00	150 \$ /KG
8471.60.70.90.16	500 \$ /KG	8477.51.00.00.13	15 \$ /KG	8501.64.00.00.00	150 \$ /KG
8471.60.70.90.19	500 \$ /KG	8477.51.00.00.14	15 \$ /KG	8609.00.10.00.00	1000 \$ /Adet
8471.70.20.90.00	500 \$ /KG	8477.59.10.00.00	15 \$ /KG	8609.00.90.00.00	500 \$ /Adet
8471.70.30.90.00	500 \$ /KG	8477.59.80.00.00	15 \$ /KG		600000 \$
8471.70.50.90.00	500 \$ /KG	8477.80.11.00.00	15 \$ /KG	8705.10.00.00.19	/Adet
8471.70.70.90.00	500 \$ /KG	8477.80.19.00.00	15 \$ /KG		
8471.70.80.90.00	500 \$ /KG	8477.80.91.00.00	15 \$ /KG		
8471.70.98.90.00	500 \$ /KG	8477.80.93.00.00	15 \$ /KG		
8471.80.00.00.00	500 \$ /KG	8477.80.95.00.00	15 \$ /KG		
8471.90.00.00.00	500 \$ /KG	8477.80.99.00.00	15 \$ /KG		
8473.10.11.00.00	500 \$ /KG	8479.82.00.00.00	10 \$ /KG		
8473.10.19.00.00	500 \$ /KG	8501.10.10.00.00	150 \$ /KG		
8473.10.90.00.00	500 \$ /KG	8501.10.91.00.00	150 \$ /KG		

G.T.İ.P.	Madde İsmi	CIF Birim Kıymet
* 8207.30.10.00.00	Sıkıştırma kalıpları	25 \$ /KG
* 8412.29.20.90.00	Hidrolik ünite	30 \$ /KG
* 8467.19.00.00.00	Pnömatik kablo bağlama tabancaları	30 \$ /KG
* 8479.90.80.90.19	Conta giydirme presi	25 \$ /KG
* 8515.90.00.90.19	RBIK-ILS işlemci	50 \$ /KG
* 8525.80.30.00.00	Görüntüleme makinası (vision machine)	100 \$ /ADET
* 9030.33.10.90.00	Test ekipmanları, alt ekipmanlarıyla beraber (voltmetre ve ampermetreler hariç)	120 \$ /KG
* 9030.33.99.90.00	Test ekipmanları, alt ekipmanlarıyla beraber (voltmetre ve ampermetreler hariç)	120 \$ /KG
* 9403.20.80.90.00	Üretim panosu, alt ekipmanlarıyla beraber	20 \$ /KG
* 9403.60.90.90.00	Üretim panosu, alt ekipmanlarıyla beraber	20 \$ /KG

(*): Bu G.T.İ.P.'ler, sadece Madde İsmi sütununda özellikleri belirtilen ürünler için işbu Tebliğ hükümlerine tabidir.

b-) İthalat Rejimi Kararının 7 nci maddesi uyarınca ithaline izin verilen makine ve teçhizat,

Yürürlükte bulunan İthalat Rejim Kararı'nın¹⁹ 7. maddesinde, eski, kullanılmış, yenileştirilmiş, kusurlu (defolu) ve yatık (zamanla dayanıklılığını yitirmiş) malların ithalinin izne tabi olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla, bölgesel ve sektörel kısıtlamalar dikkate alınmak suretiyle yatırım teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizattan kullanılmış olanları izin alınmak şartıyla gümrük vergisi muafiyeti uygulanarak ithal edilebilecektir.

1.6.2. Kullanılmış Komple Tesislerin İthali

2012/1 sayılı Tebliğ'in 12. Maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre, kullanılmış komple tesisler Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda uygun görülmesi halinde teşvik belgesi kapsamında ithal edilebilir.

Kullanılmış komple tesislerin (karayolu nakil vasıtaları hariç) ithaline yönelik talepler, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce, ülke ekonomisine katkısı, katma değeri, istihdama etkisi, makine parkının teknolojik ve ekonomik ömrü gibi esaslar dikkate alınmak suretiyle proje bazında değerlendirilir. Teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilen bu tesisler, yatırım konusuna bağlı olarak yardımcı tesislerden bağımsız, bir mal veya hizmeti üretebilecek komple bir hattan veya teşvik belgesinde kayıtlı üretimi yapabilecek bir veya birden fazla makine ve teçhizattan da oluşabilir. Ancak, farklı firmalardan temin edilen münferit makine ve teçhizat ile tesis oluşturulamayacağı gibi, söz konusu tesislerin revizyon ve ticareti ile iştigal eden firmalardan da teşvik belgesi kapsamında ithalat yapılamaz.

Kullanılmış komple tesis taleplerinin değerlendirilebilmesi için yatırımcıların, tesise ait makine ve teçhizatın model ve imal yıllarını da gösterir dökümlü fatura veya proforma fatura asılları ile birlikte Ekonomi Bakanlığı'na müracaat etmeleri gerekir.

Bakanlıkça görevlendirilecek en az iki en fazla üç personelin komple tesisin bulunduğu ülkede yapacakları ekspertiz neticesinde uygun görülmesi halinde, kullanılmış komple tesisin teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilebilir.

Türkiye'deki serbest bölgelerden yapılacak kullanılmış komple tesis ithali taleplerinde; Bakanlığın Serbest Bölgeler, Yurt Dışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğünden alınmış mevcut tesisin faaliyet ruhsatı ile tesisin ülke içerisine ithalinde serbest bölgeler mevzuatı açısından herhangi bir sakınca bulunmadığına ilişkin uygunluk yazısının Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'ne ibrazını müteakip, Genel Müdürlük personeline kullanılmış komple tesisin bulunduğu serbest bölgede yapılacak ekspertiz neticesinde düzenlenecek rapora istinaden teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilebilir.

1.6.3. Kullanılmış Olarak İthal Edilen Makine Ve Teçhizatın Amacı Dışında Kullanılması ve Satılması

Kullanılmış olarak ithal edilen makine ve teçhizatın amacı dışında kullanılması veya 2012/1 sayılı Tebliğ'in 21. Maddesinde yer alan devir, satış, ihraç ve kiralamalara ilişkin hükümler saklı kalmak üzere satılması halinde sağlanan destek unsurları ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır ve söz konusu makine ve teçhizat gümrüklere iade edilir.

¹⁹ 31.12.1995 tarih ve 22510 sayılı Mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

2. KATMA DEĞER VERGİSİ İSTİSNASI

2012/3305 sayılı Karar'ın 10. maddesinde, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu (KDVK) gereğince, teşvik belgesi kapsamında uygun görülen makine ve teçhizatın ithali ve yerli teslimlerinin katma değer vergisinden istisna edileceği, aynı hükmün teşvik belgesinin veya teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın devir işlemlerinde ve makine ve teçhizat listelerinde set, ünite, takım vb. olarak belirtilen malların kısmi teslimlerinde de uygulanacağı belirtilmiştir.

Ayrıca, 2012/3305 sayılı Karar'ın 19. Maddesine göre Ar-Ge ve çevre yatırımları da katma değer vergisi istisnasından yararlanacaktır.

Gerek 2012/3305 sayılı Karar'da gerekse 2012/1 sayılı Tebliğ'de uygulamanın ayrıntılarına ilişkin açıklama yapılmamış, KDVK'ya göre istisna uygulamasının devam edeceği belirtilmiştir.

Bilindiği üzere, KDVK'nın 13/d maddesine göre, yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makine ve teçhizat teslimleri KDV'den istisnadır. Ancak, yatırımın teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde, zamanında alınmayan vergi alıcıdan, vergi ziyai cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Zamanında alınmayan vergiler ile vergi cezalarında zamanaşımı, verginin tarhını veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren başlar.

İstisna uygulamasının usul ve esasları ise 69, 87, 93 ve 99 seri numaralı KDVK Genel Tebliğleri ile açıklanmıştır.

2.1. KDV İSTİSNASININ UYGULANACAĞI BÖLGELER

01.08.1998 tarihinden itibaren KDVK'nın 13/d maddesi kapsamında uygulanmakta olan istisna bundan böyle de herhangi bir bölge ayrımı olmaksızın ülkemiz sınırları içerisinde yapılacak bütün teşvik belgeli yatırımlara (aşağıda belirtilenler dışında kalan) uygulanacaktır.

2.2. KDV İSTİSNASINDAN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR

2012/3305 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan; teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları KDV istisnasından da yararlanamayacaktır. Bunun dışındaki tüm yatırımlar KDV istisnasından yararlanabilecektir. 2012/3305 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan ve dolayısıyla KDV istisnasından yararlanamayacak yatırımlar kitabımızın I. Bölüm, "3.1. KARAR'IN 4 NUMARALI EKİNDE YER ALAN VE TEŞVİK EDİLEMeyecek Yatırımlar" başlığı altında gösterilmiştir.

2.3. KDV İSTİSNASI UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER

Yapılan yatırımın katma değer vergisi istisnasından yararlanabilmesi için 2012/3305 sayılı Karar'ın 5. maddesinde belirtilen asgarî yatırım tutarları ile sabit kapasiteleri sağlaması gerekmektedir. Anılan maddeye göre, Yatırımın, destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgarî sabit yatırım tutarının aşağıdaki tabloda belirtilen tutarlar kadar olması gerekir.

Yatırımın Yapılacağı Bölge/Sektör	Asgari Sabit Yatırım Tutarı
1. Bölge	1.000.000 TL
2. Bölge	1.000.000 TL
3. Bölge	500.000 TL
4. Bölge	500.000 TL
5. Bölge	500.000 TL
6. Bölge	500.000 TL

Desteklerden yararlanacak yatırımların stratejik yatırımlar olması halinde asgari sabit yatırım tutarının 50.000.000 TL olması gerekir. Ayrıca yapılacak yatırımın 2012/3305 sayılı Karara ekli listelerde belirlenen asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlaması da gerekir.

Bu aşamada bölgesel ayırımın katma değer vergisi istisnası uygulamasında da karşımıza çıktığı görülmektedir. Bölgeler itibariyle illerin gösterildiği listeye kitabımızın I. Bölüm, “1. TÜRKİYE’NİN BÖLGESEL AYRIMI” başlığı altında yer verilmiştir.

2.4. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI

Diğer bütün destek unsurlarında olduğu gibi katma değer vergisi istisnasından faydalanabilmek için yatırımın teşvik belgesine bağlanması gerekmektedir. Teşvik belgesi başvurusundan, kapanmasına kadar yapılacak işlemler kitabımızın I. Bölüm, “8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR” başlığı altında ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

2.5. UYGULAMA USUL VE ESASLARI

Yukarıda belirtildiği üzere, istisna uygulamasının usul ve esasları ise 69, 87, 93 ve 99 seri numaralı KDVK Genel Tebliği ile açıklanmıştır. 2, 47 ve 60 numaralı KDV Sirküplerinde konuya ilişkin açıklamalar yapılmıştır. Konu, yapılan bu düzenlemeler çerçevesinde aşağıda açıklanmıştır.

İstisna uygulamasına ilişkin usul ve esaslar temel olarak 69 seri numaralı KDVK Genel Tebliği ile belirlenmiştir. Tebliğde istisnaya konu edilecek olan makine ve teçhizatın tanımı yapılmıştır.

2.5.1. Kapsam ve Tanım

Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinde makine ve cihazlar, üretimde kullanılan her türlü makine ve cihazlar ile bunların eklentileri ve bu amaçla kullanılan taşıma gereçleri şeklinde tanımlanmıştır.

Buna göre makine ve teçhizat, amortismanına tabi iktisadi kıymet niteliği taşıyan ve mal ve hizmet üretiminde kullanılan sabit kıymetlerdir. Bir sabit kıymetin istisnadan yararlanabilmesi için, öncelikle makine ve teçhizat niteliğinde olması, ayrıca mal ve hizmet üretiminde kullanılması gerekmektedir.

2.5.2 İstisna Kapsamına Girmeyen Kıymetler

Sektörlerin yapısı itibariyle üretim faaliyetinin yanı sıra idari ve pazarlama gibi üretim dışı alanlarda kullanılan aynı cins sabit kıymetler istisna kapsamına girmeyecektir. Sarf malzemeleri ve yedek parçalar ile hizmet üretiminde doğrudan ve zorunlu olarak kullanılanlar dışındaki masa, sandalye, koltuk, dolap, mefruşat gibi demirbaşlar makine ve teçhizat kapsamına girmediğinden istisnadan yararlanamayacaktır.

Taşıt araçları da makine ve teçhizat kapsamına girmemektedir. Bu nedenle otomobil, panel, arazi taşıtı, otobüs, minibüs, kamyonet, kamyon, treyler ve çekici (Euro I ve Euro II normlarına uygun yeşil motoru haiz olanlar hariç) gibi taşıt araçları istisnadan faydalanamayacaktır. Ancak; yüklü ağırlığı 45 tonu geçen off road truck tipi kamyonlar ile karayoluna çıkması mümkün olmayan kaya tipi damperli kamyonlar, madencilikte kullanılan damperli kamyonlar, frigorifik kamyonlar, forkliftler, iş makineleri, vinçler, tarım makineleri ve benzerlerinin teslim ve ithalinde istisna kapsamında işlem yapılacaktır. Hava, deniz ve demiryolu taşıma araçları da makine ve teçhizat kapsamına girmemektedir. Ancak Katma Değer Vergisi Kanununun 13/a maddesindeki şartların mevcudiyeti halinde bu araçların teslim ve ithalinde, sözü edilen 13 üncü maddede düzenlenen "araçlara ilişkin istisna" hükümleri çerçevesinde istisna uygulanabilecektir.

99 Seri nolu KDVK Genel Tebliğine göre yalnızca havaalanlarında yolcuları terminalden uçağa ve uçaktan terminale taşımak için kullanılan ve trafiğe çıkmayan apron otobüslerinin; yatırım teşvik belgesi eki listelerde yer almaları, indirim hakkı tanınan işlemlerde kullanılmalrı, apron dışında taşımacılık işi yapmamaları, şartıyla KDV Kanununun 13/d maddesinde düzenlenen istisna kapsamında değerlendirilmesi uygun görülmüştür.

Hava, deniz ve demiryolu taşıma araçları da makine ve teçhizat kapsamına girmemektedir. Ancak KDVK'nun 13/a maddesindeki şartların mevcudiyeti halinde bu araçların teslim ve ithalinde, sözü edilen 13 üncü maddede düzenlenen "araçlara ilişkin istisna" hükümleri çerçevesinde istisna uygulanabilecektir.

2.5.3. Uygulama

01.08.1998 tarihinden sonra düzenlenen yatırım teşvik belgelerine ekli listelerde makine ve teçhizat tanımına giren sabit kıymetler, belgeyi veren idareler tarafından yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde belirlenerek istisnadan yararlanacakları açıkça ifade edilecektir. İstisnadan yararlanmak isteyen yatırımcılar teşvik belgesini ve eki listenin aslını satıcıya veya gümrük idaresine ibraz ederek istisna uygulanmasını talep edeceklerdir.

Bu kapsamda işlem yapan satıcılar ve gümrük idareleri sabit kıymetin belgede istisna kapsamına giren mallar arasında yer aldığını belirledikten sonra KDV uygulamaksızın işlem yapacaklardır. Ayrıca listenin uygun bir yerine satılan veya ithal edilen mal miktarını belirten "*Listenin ..... sırasındaki ..... adet makine ve teçhizat ..... tarih ve ..... sayılı fatura /beyanname ile satılmıştır/ithali yapılmıştır.*" şerhini koyarak imza ve kaşe (gümrük idarelerinde mühür) tatbiki suretiyle onaylayacaklardır. Bu şekilde şerh düşülen liste ile yatırım teşvik belgesinin birer fotokopisi belge sahipleri tarafından imza ve kaşe tatbik edilmek suretiyle onaylanarak gümrük idarelerine veya satıcılara verilecektir.

Yatırımcılar, yatırım teşvik belgesi eki listelerde her bir makine ve teçhizat için belirtilen miktardan fazla istisna kapsamında mal alamayacaktır. Satıcıların, ibraz edilen listelerdeki şerhlere bakarak, bu miktarın aşılmamasına dikkat etmeleri gerekmektedir.

İstisna kapsamında yapılan teslimlere ilişkin bedeller katma değer vergisi beyannamesinin 28 inci satırına dahil edilerek matrahtan düşülecektir. İstisnayı belgelemek üzere bu dönem beyannamesine, örneği 69 nolu KDV Tebliği ekinde yer alan form doldurularak eklenecektir.

2.5.4. Yatırım Teşvik Belgesi Sahibi Mükelleflerin KDV İstisnasından Yararlanabilmesi İçin Vergi Dairesinden Alacakları Yazı

60 seri nolu KDV Sirküleri'nin 3.3.1. nolu bölümünde yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflerin KDV istisnasından yararlanabilmesi için vergi dairesinden alacakları yazıya ilişkin yapılmış olan açıklamalar aşağıdaki gibidir.

87 Seri No.lu KDV Genel Tebliğinin (A) bölümünde, istisna kapsamında mal satın almak isteyen alıcıların, bağlı oldukları vergi dairesine başvurarak, KDV mükellefiyetlerinin bulunduğu ve makine - teçhizatı indirim hakkı tanınan işlemlerde kullanacaklarına dair bir yazı alarak, noter veya YMM onaylı örneklerini gümrük idarelerine veya yurt içindeki satıcılara ibraz etmeleri gerektiği belirtilmiştir.

KDV Kanununun 13/d maddesinde düzenlenen istisnadan faydalanmak üzere vergi dairelerine dilekçe ile başvuran yatırımcılara 87 Seri No.lu KDV Genel Tebliğinde belirtilen yazı verilirken aşağıdaki hususlara dikkat edilecektir.

Yatırımcının vergi dairesinde KDV mükellefiyetinin bulunup bulunmadığı tespit edilecektir.

Yatırımcının işteğal konusu ve yatırım sonunda üretilecek mal ya da hizmetin mahiyeti göz önünde tutularak, yatırım teşvik belgesi eki listelerde belirtilen makine-teçhizatın indirim hakkı tanınan işlemlerle ilgili olup olmadığı tespit edilecektir.

Yatırımcının durumunun Tebliğde belirtilen şartlara uygun olmasının anlaşılması halinde kendisine aşağıdaki yazı verilecektir.

".....

İLGİ : .....tarihli dilekçeniz.

Dairemizde ..... vergi kimlik numarası ile katma değer vergisi mükellefiyetiniz bulunmaktadır.

.....tarih ve .....sayılı Yatırım Teşvik Belgesi eki listede KDV istisnasından faydalanılabileceği belirtilmiş bulunan makine-teçhizatın KDV mevzuatına göre indirim hakkı tanınan işlemlerle ilgili olduğu tespit edilmiştir.

Bu makine ve teçhizatın ithalinde ve tarafınıza tesliminde KDV Kanununun 13/d maddesi kapsamında istisna uygulanabilecektir.

İstisnanın uygulanmasında, ilgili Genel Tebliğlerdeki usul ve esaslara uyulmaması halinde gerekli müeyyidelerin uygulanacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim."

Daha sonra ihtilaflara neden olmaması için, indirim hakkı tanınan ve tanınmayan işlemleri birlikte yapan mükelleflerin (Devlet üniversite ve hastaneleri, Belediyeler vb.) durumu değerlendirilirken, teşvik belgelerinde yer alan makine-teçhizatın hangi amaçla kullanılacağı mutlaka araştırılacaktır.

Örneğin, bir Devlet üniversitesinin öğrencilerin eğitiminde kullanacağı makine ve teçhizat, yatırım teşvik belgesinde yer alsa bile, üniversiteye yukarıda belirtildiği şekilde yazı verilmeyecektir. Bunun gibi, Belediyelerin asfalt dökümü, kanalizasyon inşası gibi verginin konusuna girmeyen beledi faaliyetlerde kullanacakları makine-teçhizat için, yatırım teşvik belgesinde yer alsa bile, istisnadan yararlanmasına imkan tanıyan yazı verilmeyecektir.

2.5.5. Yatırımın Usulüne Uygun Olarak Gerçekleşmemesi

Yukarıdaki şartlara uygun olarak satış yapanlar, teslimden sonra yatırımın teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi nedeniyle ortaya çıkan vergi ve cezalardan sorumlu olmayacaklardır. Bu durumda ziyaa uğratılan vergi alıcılardan, yürürlükteki mevzuata göre ceza uygulanacak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilecektir.

Zamanında alınmayan vergiler ile vergi cezalarında zamanaşımı, verginin tarihini veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren başlayacaktır.

2.5.6. İade Uygulaması

Yatırım teşvik belgesinde yer alan makine ve teçhizatın teslim ve ithalatı ile ilgili istisna, "tam istisna" mahiyetindedir. İstisna kapsamına giren makine ve teçhizatı teslim edenler, bu malların iktisabı dolayısıyla yükledikleri katma değer vergilerini genel esaslara bağlı kalmak şartıyla indirim konusu yapacaklar, indirimin mümkün olmaması halinde nakden veya mahsuben iade olarak talep edebileceklerdir.

İade talep eden mükellefler beyannamelerine ayrıca alış ve satış faturalarının (imalatçılarda sadece satış faturalarının; fotokopileri veya bu faturaların dökümünü gösteren bir listeyi ekleyeceklerdir. İstisnadan doğan iade, beyannameye eklenecek Bildirimin 77 ve 78 inci satırlarında gösterilecektir.

2.6. MAKİNE VE TEÇHİZAT ALIMININ FİNANSAL KİRALAMA YOLUYLA YAPILMASI

KDVK'nın 13/d maddesinde "Yatırım Teşvik Belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makine ve teçhizat teslimleri" KDV'den istisna edilmiştir. 10/06/1985 tarih ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu'nun 4842 sayılı Kanunla değişik 28 inci maddesinde "*Yatırımların tamamının veya bir bölümünün finansal kiralama yoluyla gerçekleştirilmesi halinde kiralayan, finansal kiralamaya konu olan iktisadi kıymetlerle ilgili olarak bunların satın alınması halinde uygulanan teşviklerden yararlanır.*" hükmü yer almaktadır.

Teşvik belgesine sahip mükelleflerin finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirdikleri yatırımlar kapsamında finansal kiralama şirketlerine yapılan makine-teçhizat teslimlerinde KDVK'nun 13/d maddesinde yer alan istisnanın uygulanmasına ilişkin açıklamalar 60 nolu Katma Değer Vergisi Sirkülerinin 3.3.2. bölümünde yer almakta olup, ilgili bölüm aşağıdaki gibidir.

“3.3.2. Yatırım Teşvik Belgesi Sahibi Mükelleflerin Finansal Kiralama Yoluyla Makine ve Teçhizat Temini

14/7/2009 tarih ve 2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlarda finansal kiralama şirketleri adına teşvik belgesi düzenlenmesi uygulaması kaldırılmıştır. Söz konusu Kararın 3/6 ncı maddesinde "Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmez. Yatırımcının mükellefiyetlerini yerine getirmemesi halinde uygulanacak olan müeyyidelerden finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata tekabül eden bölümü kısmen veya tamamen finansal kiralama şirketlerine de uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca, anılan Kararın uygulanmasına ilişkin 28/7/2009 tarih ve 27302 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/1 No.lu Tebliğin 29/3 üncü maddesinde "Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeksizin yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak ve teşvik belgesini düzenleyen mercice onaylanan finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizat listesi ile yerli temin ve/veya ithalat işlemleri yapılır. Bu işlemlerde yatırımcı ile finansal kiralama şirketleri müteselsilen sorumludur." denilmiştir.

Buna göre, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi verilmediğinden, vergi dairelerine dilekçe ile başvuran ve adına teşvik belgesi düzenlenen yatırımcılara yazı verilirken aşağıdaki hususa da yer verilecektir.

"Ayrıca, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlara ilişkin finansal kiralama şirketlerinin teşvik belgesi sahibi firmalara kiralanmak üzere teslim alacakları veya ithal edecekleri makine ve teçhizat için teşvik belgesi sahibi firma adına düzenlenen bu belge ile KDV Kanununun 13/d maddesi kapsamında istisna uygulanabilecektir."

Bu yazıya istinaden finansal kiralama şirketi yatırım teşvik belgesi eki listede yer alan ve yatırımcıya kiralanacak olan makine ve teçhizatı Kanunun 13/d maddesindeki istisna kapsamında temin edebilecektir. Finansal kiralama şirketinin bu kapsamda temin edeceği makine ve teçhizatı, ilgili mevzuat uyarınca kiracının kullanımına bırakması ise "teslim" hükmünde olmadığından genel hükümlere göre KDV'ye tabi tutulacaktır.

Öte yandan finansal kiralama şirketi ile yatırımcı (kiracı) arasında yapılan sözleşmede belirtilen sürenin sonunda, makine-teçhizatın yatırımcının (kiracının) mülkiyetine geçmemesi veya yatırımın teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde, finansal kiralama şirketine yapılan teslim sırasında alınmayan vergi tutarları KDV Kanununun 13/d maddesi çerçevesinde yatırımcıdan (kiracıdan) vergi ziyai cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilecektir."

Finansal kiralama yoluyla yapılacak makine ve teçhizat teslimlerine ilişkin 60 nolu Sirkülerde yapılan açıklamalar 2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ve 2009/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de yer alan düzenlemelere göre belirtilmiştir.

2012/3305 sayılı Karar ile 2009/15199 sayılı Karar yürürlükten kaldırılmış, ancak finansal kiralama yoluyla makine ve teçhizat teminine ilişkin 2009/15199 sayılı Karar'da yer alan hükümler 2012/3305 sayılı Karar ve bu kararın uygulamasına ilişkin çıkarılan 2012/1 sayılı Tebliğ'de aynen muhafaza edilmiştir. Dolayısıyla, finansal kiralama yoluyla makine ve teçhizat teminine ilişkin 60 nolu KDV sirkülerinde yapılan açıklamalar 2012/3305 sayılı Karar kapsamında yapılacak olan teşvik belgeli yatırımlar içinde geçerli olacaktır.

Bu bağlamda, , teşvik belgesi sahibi yatırımcı finansal kiralama yoluyla makine ve teçhizat temin etmek istediğinde finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeyecek, teşvik belgesi sahibi yatırımcının teşvik belgesi üzerinden finansal kiralama şirketi KDV Kanunu 13/d maddesinden yararlanabilecektir. Ancak, vergi dairelerine dilekçe ile başvuran ve adına teşvik belgesi düzenlenen yatırımcılara yazı verilirken, finansal kiralama yoluyla yapılacak makine ve teçhizat temini için, aşağıdaki hususa da yer verilecektir.

"Ayrıca, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlara ilişkin finansal kiralama şirketlerinin teşvik belgesi sahibi firmalara kiralanmak üzere teslim alacakları veya ithal edecekleri makine ve teçhizat için teşvik belgesi sahibi firma adına düzenlenen bu belge ile KDV Kanununun 13/d maddesi kapsamında istisna uygulanabilecektir."

Bu yazıya istinaden finansal kiralama şirketi yatırım teşvik belgesi eki listede yer alan ve yatırımcıya kiralanacak olan makine ve teçhizatı Kanununun 13/d maddesindeki istisna kapsamında temin edebilecektir. Finansal kiralama şirketinin bu kapsamda temin edeceği makine ve teçhizatı, ilgili mevzuat uyarınca kiracının kullanımına bırakması ise "teslim" hükmünde olmadığından genel hükümlere göre KDV'ye tabi tutulacaktır.

27 Aralık 2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2011/2604 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile, KDV Kanunu'nun 13. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendi uyarınca yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makine ve teçhizatın Finansal Kiralama Kanunu'na göre finansal kiralama şirketleri tarafından kiralanması işlemlerinde KDV oranı % 1 olarak uygulanacaktır.

Finansal kiralama şirketi ile yatırımcı (kiracı) arasında yapılan sözleşmede belirtilen sürenin sonunda, makine-teçhizatın yatırımcının (kiracının) mülkiyetine geçmemesi veya yatırımın teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde, finansal kiralama şirketine yapılan teslim sırasında alınmayan vergi tutarları KDV Kanununun 13/d maddesi çerçevesinde yatırımcıdan (kiracıdan) vergi ziyayı cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilecektir.

2.5.2. Teşvik Belgesi Kapsamındaki Makine Ve Teçhizat Teslimlerine İlişkin İstisnada Beyannamenin Doldurulması

Örnek²⁰: Mak-Bak Makine ve Bakım Sanayi Ticaret A.Ş. , yatırım teşvik belgesi sahibi Ufuk Proje Yatırım Ltd. Şti.'ne, Kasım 2011 döneminde yatırım teşvik belgesi kapsamında 325.000 TL. tutarında 2 adet erozyon tezgahı teslim etmiştir. Mak-Bak A.Ş.'nin 2008 yılında Ufuk Proje' Ltd. Şti.'ne sattığı erozyon tezgahları için gerekli olan yedek parçalarda Kasım 2011 döneminde 55.000 TL. bedelle teslim edilmiştir. Mak-Bak A.Ş.'nin bu dönemde gerçekleştirdiği teslimler nedeniyle yüklendiği KDV tutarı 50.000 TL. olup, bu tutarın 42.000 TL.'si teslim edilen erozyon tezgahlarına ilişkindir. Firmanın önceki dönemden devreden KDV bulunmamaktadır.

KDV Beyannamesi:	
<u>Tablo 1 Tevkifat Uygulanmayan İşlemler</u>	<u>TL</u>
(10) Teslim Ve Hizmetlerin Karşılığını Teş. Ed. Bedel	: 55.000
(11) Hesaplanan KDV	: 99.000
<u>Tablo 3 Diğer İşlemler</u>	
(28) Matrah	: 55.000
(29) Hesaplanan KDV Toplamı	: 9.900
(31) Toplam KDV	: 9.900
<u>Tablo 4 İndirimler</u>	
(32) Önceki Dönem devreden KDV	:
(33) Bu Dönem İnd.KDV	: 50.000
(37) İndirim Toplamı	: 50.000
<u>Tablo 5 Sonuç Hesapları</u>	
(41) Sonraki Döneme Devir KDV(37-31-40)	: 0
(40) İade Edilmesi Gereken KDV (53)	: 40.100
<u>İstisnalar ve İade Hakkı Doğuran İşlemlere İlişkin Bildirim:</u>	
<u>Tablo 8 Tam İstisna Kapsamına Giren İşlemler</u>	
(68) KDVK m.13/ d (Tes. Ve Hiz. Bedeli)	: 325.000
(69) Yüklenen KDV	: 42.000
(82) İade Edilebilir KDV	: 42.000
(40) İade Edilmesi Gereken KDV	: 40.100

Söz konusu madde hükmüne göre sadece yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamında yapılan makine ve teçhizat teslimleri KDV'den istisna olduğuna göre; mükellefin 325.000 TL. tutarındaki makine teslimi bu istisnadan yararlanacaktır. Yedek parça mahiyetinde yapılan teslimler, teşvik belgeli makineye ait bile olsa istisnadan yararlanamayacağından, 55.000 YTL tutarındaki yedek parça teslimi KDV'ye tabi olacaktır.

Bu istisna tam istisna mahiyetinde olduğundan, istisnaya konu teslim nedeniyle, indirim mekanizması yoluyla giderilemeyen KDV mükellefe iade edilecektir.

²⁰ KELEÇİOĞLU, Aykut; Son Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Katma Değer Vergisinde İstisna ve İade Uygulama Rehberi, İSMMM Yayınları,

2.5.3. Konuya İlişkin Yargı Kararları

- **İstemin Özeti** : Davacı, yatırım teşvik belgesi kapsamında alınan otobüsün, 3065 sayılı Yasanın 13/d maddesinde belirtilen teşvik belgeli mükelleflere yapılan makine ve teçhizat teslimlerine ilişkin istisna hükmü kapsamında sayılmasını engelleme 69 seri nolu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinin, (1) işaretli bölümündeki; "... taşıt araçlarının, makine ve teçhizat kapsamına girmediği..." yolundaki düzenlemesinin iptalini istemiştir.

Bu düzenlemeye karşı açılan davayı inceleyen Danıştay Onbirinci Dairesi, 15.11.1999 günlü ve E:1998/4267, K:1999/4199 sayılı kararıyla; iptali istenen Tebliğde açıklanan, 3065 sayılı Kanunun 13/d maddesinde "makine ve teçhizat" ibaresi ile kastedilen malların, amortisman tabi iktisadi kıymet niteliği taşıyan ve mal ve hizmet üretiminde kullanılan sabit kıymetler olduğu, madde gerekçesinde de, makine ve teçhizat ifadesinin vergiye tabi mal ve hizmetin üretiminde kullanılan ve sarf malzemesi olmayan sabit kıymetleri ifade ettiği, yatırım teşvik belgesi eki listede yer almakla birlikte, hali hazırdaki uygulamaya göre ithalde katma değer vergisi erteleme uygulamasından yararlanamayan taşıt araçlarının, bu madde ile getirilen istisnadan da yararlanmayacağı açıkça belirtildiği, mevcut uygulamanın ise 4369 sayılı Kanunun 82 nci maddesi ile yürürlükten kaldırılan 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 49 uncu maddesinin ikinci fıkrasının verdiği yetkiye dayanarak hazırlanan 42 seri nolu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği ile düzenlendiği ve bu Tebliğde de, otobüsler de dahil bir kısım taşıt araçlarının ithalde alınan katma değer vergisi ertelemeinden yararlandırılmadığı, gerek uygulamadan kaldırılan ithalde katma değer vergisi erteleme, gerekse yürürlüğe konulan teşvik belgeli mükelleflere yapılacak makine ve teçhizat teslimleri istisnası yönünden, taşıt araçlarının prensip olarak istisna kapsamına alınmadığı sonucuna varıldığı, 3065 sayılı Yasanın 13 üncü maddesinin (d) bendinin gerekçesinden hareketle belirlendiği anlaşılan iptali istenen düzenlemede kanuna aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davayı reddetmiştir.

Yükümlünün temyiz başvurusunu inceleyen Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu 9.6.2000 günlü ve E:2000/16, K:2000/232 sayılı kararıyla; Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesini değiştiren 4369 sayılı Yasanın genel gerekçesinde, Kanunun İkinci Kısım İkinci Bölüm başlığı ile 13 üncü madde başlığının yapılan yeni düzenlemeye uygun olarak değiştirilip maddeye bir bent eklendiği, makine ve teçhizat ifadesinin, vergiye tabi mal ve hizmetin üretiminde kullanılan ve sarf malzemesi niteliğinde olmayan sabit kıymetleri ifade ettiği, yatırım teşvik belgesi eki yerli global listede yer almakla birlikte hali hazırdaki uygulamaya göre ithalde katma değer vergisi erteleme uygulamasından yararlanamayan taşıt araçlarının bu madde ile getirilen istisnadan da yararlanmasının söz konusu olmadığına yer verildiği, kanunun gerekçesinde de açıklandığı doğrultuda düzenlemelere yer veren dava konusu Genel Tebliğin ilgili bölümünde Katma Değer Vergisi Kanununa aykırılık bulunmadığı sonucuna varıldığı gerekçesiyle temyiz istemini reddetmiştir. Yükümlü aracı yatırım teşvik belgesi kapsamında alındığını, teşvik belgeli makine ve teçhizatın katma değer vergisinden müstesna olduğunu ileri sürerek kararın düzeltilmesini istemiştir.

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulunca dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü: 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54 üncü maddesinde, Danıştay tarafından verilen yargısal kararlar hakkında, bu maddede yazılı sebeplerle kararın düzeltilmesinin istenebileceği belirtildiğinden ve dilekçe sahibinin ileri sürdüğü sebeplerin bunlardan hiçbirine uymadığı anlaşıldığından, yerinde olmayan istemin

reddine 9.2.2001 gününde oyçokluğu ile karar verildi. (**Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu: 09.02.2001 Tarih- Karar No: 54- Esas No: 314**)

- İstemin Özeti : Davacı şirketin yatırım teşvik belgesi sahibi bir otele sattığı iki adet halı nedeniyle istisna hükmünden yararlanamayacağına ilişkin 11.1.2002 günlü, 77 sayılı işlem ile ihtirazi kayıtla ödediği katma değer vergisi ve bu malların iktisabında yüklendiği katma değer vergisinin iadesi için yaptığı başvurunun reddine ilişkin 5.2.2002 günlü, 486 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davayı; 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13. maddesinin, 4369 sayılı Kanunun 59. maddesiyle eklenen (d) bendinde, yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makine ve teçhizat teslimlerinin Katma Değer Vergisinden müstesna olduğunun hükme bağlandığı, 14.08.1998 tarih ve 23433 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 69 seri no'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinin " Kapsam ve Tanım" başlıklı, 1.1.1.bölümünde; makine ve teçhizatın; amortismanına tabi iktisadi kıymet niteliğini taşıyan ve mal ve hizmet üretiminde kullanılan sabit kıymet olduğu, bir sabit kıymetin istisnadan yararlanabilmesi için, öncelikle makine ve teçhizat niteliğinde olması, ayrıca mal ve hizmet üretiminde kullanılması gerektiği, sektörlerin yapısı itibarıyla üretim faaliyetinin yanı sıra idari ve pazarlama gibi üretim dışı alanlarda kullanılan aynı cins sabit kıymetlerin bu kapsama girmeyeceği, sarf malzemeleri ve yedek parçalar ile hizmet üretiminde doğrudan ve zorunlu olarak kullanılanlar dışındaki masa, sandalye, koltuk, dolap, mefruşat gibi demirbaşların makine ve teçhizat kapsamına girmediğinden istisnadan yararlanamayacaklarının açıklandığı, aynı Tebliğin Yatırım Teşvik Belgesi tarihine göre istisna uygulaması başlığını taşıyan 1.1.2. bölümünde, 1.8.1998 tarihinden sonra düzenlenen yatırım teşvik belgelerine ekli listelerde makine ve teçhizat tanımına giren sabit kıymetlerin, belgeyi veren idareler tarafından belirleneceğinin öngörüldüğü, dosyanın incelenmesinden, davacı şirketin yatırım teşvik belgesi sahibi bir otel işletmesine iki adet halı sattığı ve düzenlediği faturada, istisna kapsamında olduğu nedeniyle katma değer vergisi hesaplamadığı, otel yatırımı için 3.3.1999 tarih ve 3179 sayılı izin ve Teşvik Belgesi sahibi... A.Ş.'ne Hazine Müsteşarlığı'nca yurt içinde temin edilecek makine ve teçhizat listesi verildiği, listenin 31 ve 32. sırasında davacının satışını yaptığı halıların da belirtildiğinin anlaşıldığı, dolayısıyla makine ve teçhizat kapsamında olan halıların satışının katma değer vergisinden istisna olduğu sonucuna varıldığı, kaldı ki satışı yapılan halının ebatlarının büyüklüğü ve otel işletmesine satılması nedeniyle hizmet üretiminde kullanılacağına da açık olduğu, bu nedenle halının otel işletmesinde kullanılması zorunlu olan mefruşat olduğunun kabulü icab ettiği gerekçesiyle kabul eden İstanbul 3. Vergi Mahkemesinin 18.10.2002 tarih ve E: 2002/278 K:2002/1761 sayılı kararının; satışı yapılan halının makine ve tevhizat kavramı içinde değerlendirilmesine imkan bulunmadığından, yapılan işlemin yerinde olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Dayandığı hukuki ve kanuni nedenlerle gerekçesi yukarıda açıklanan Vergi Mahkemesi kararı, aynı gerekçe ve nedenlerle Dairemizce de uygun görülmüş olup, temyiz istemine ilişkin dilekçede ileri sürülen iddialar, sözü geçen kararın bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddine ve kararın onanmasına...

(Danıştay 9. Daire: 24.02.2005 Tarih- Karar No:415-Esas No:2150)

3. İNDİRİMLİ GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ

Uzun süredir uygulanan yatırım indirimi müessesesinin 01.01.2009 tarihi itibari ile tamamen yürürlükten kalkması ile yatırımları vergisel açıdan teşvik eden bir müessesenin eksikliğini sıkıntıları hissedilmeye başlanmıştı. Özellikle 2008 yılında ortaya çıkan ve 2009 yılının başında da etkisini yoğun bir şekilde hissettiren küresel ekonomik krizle birlikte işsizlik oranındaki hızlı yükseliş, gelişmekte olan pek çok ülkeyi yatırım teşviklerine yeniden önem vermeye zorladı.

Bu kapsamda, ülkemizde de çeşitli adımlar atılmaya başlanmış ve bu adımların ilki olarak 5838 sayılı Kanun²¹ ile çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Yatırım teşvikleri açısından anılan Kanun ile yapılan en önemli düzenleme KVK'ya eklenen 32/A maddesinde karşımıza çıkmaktadır. Yapılan yasal düzenleme ile teşvik belgesi kapsamında yapılan yatırımlar üzerinden elde edilen kazançların vergilendirilmesinde indirimli gelir ve kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle yatırım maliyetlerinin bir kısmının Devlet tarafından karşılanması amaçlanmıştır.

Ancak, mevcut 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A maddesinde yer alan hükümler kapsamında, indirimli kurumlar vergisi oranı uygulamasına yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren **sadece bu yatırımdan elde edilen kazançta** uygulanabileceğine dair düzenleme yatırımcılar açısından, yatırımın finansmanında katkı sağlaması açısından çok yeterli görülmemiş ve eleştiri konusu edilmiştir. Destekten sadece işletme döneminde ve yatırım teşvik belgesi konusu yatırımdan elde edilen kazanç üzerinden yararlanılması halinde, destekten yararlanma süresi uzayabilmekte, ayrıca, yatırımcıların diğer ekonomik faaliyetlerinden elde ettikleri kazançların yatırıma yönlendirilmesi zorlaşmaktadır. Yeni teşvikle, yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde ettiği kazançlarına indirimli kurumlar vergisi uygulanması imkanı getirilmek suretiyle, yatırımların finansmanına daha yatırım aşamasında destek sağlanmakta, böylece yatırımlar daha fazla özendirilmektedir.

Bu bağlamda, kanun maddesine yukarıdaki şekilde getirilen eleştiriler kapsamında, KVK 32/A maddesinde 6322 sayılı Kanun²² ile değişiklik yapılmıştır. Yapılan değişiklik ile Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile belirlenecek illerde, yatırıma başlama tarihinden itibaren maddeye göre hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben, toplam yatırıma katkı tutarının % 50'sini ve gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını geçmemek üzere; yatırım döneminde kurumun diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli kurumlar vergisi oranı uygulamak suretiyle yatırıma katkı tutarını kısmen kullandırmaya, bu oranı her bir il grubu için % 80'e kadar artırma veya % 0'a kadar indirme hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir.

KVK 32/A maddesi aynen aşağıdaki gibidir.

“MADDE 32/A- (Ek: 18/2/2009-5838/9 md.)

1) Finans ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar, iş ortaklıkları, taahhüt işleri, 16/7/1997 tarihli ve 4283 sayılı Kanun ile 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Kanun kapsamında yapılan yatırımlar ile rödovans sözleşmelerine bağlı olarak yapılan yatırımlar hariç olmak üzere, bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen ve (6322 sayılı kanunun 39. maddesiyle değişen ibare; Yürürlük 15.06.2012)Ekonomi Bakanlığı tarafından

²¹ 28.02.2009 tarih ve 27155 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²² 15.06.2012 tarih ve 28324 sayılı resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşınca kadar indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulur.

(2) Bu maddenin uygulamasında yatırıma katkı tutarı, indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla yatırımların Devletçe karşılanacak tutarını, bu tutarın yapılan toplam yatırıma bölünmesi suretiyle bulunacak oran ise yatırıma katkı oranını ifade eder. Bakanlar Kurulu;

(6322 sayılı kanunun 39. maddesiyle değişen bent; Yürürlük 15.06.2012)a) İstatistikî bölge birimleri sınıflandırması ile kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeylerini dikkate almak suretiyle illeri gruplandırmaya ve gruplar itibarıyla teşvik edilecek sektörleri ve bu sektörler ile organize sanayi bölgeleri, Gökçeada ve Bozcaada'da yapılan yatırımlara ve Bakanlar Kurulunca belirlenen kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde yapılan turizm yatırımlarına ilişkin yatırım ve istihdam büyüklüklerini belirlemeye,

b) **(6322 sayılı kanunun 39. maddesiyle değişen ibare; Yürürlük 15.06.2012)** Her bir il grubu, stratejik yatırımlar veya (a) bendinde belirtilen yerler için yatırıma katkı oranını **(6111 Sayılı Kanunla değiştirilen ibare Yürürlük; 25.02.2011)** % 55'i, yatırım tutarı 50 milyon Türk Lirasını aşan büyük ölçekli yatırımlarda ise **(6111 Sayılı Kanunla değiştirilen ibare Yürürlük; 25.02.2011)** % 65'i geçmemek üzere belirlemeye, kurumlar vergisi oranını % 90'a kadar indirimli uygulamaya,

(6322 sayılı kanunun 39. maddesiyle eklenen bent; Yürürlük 15.06.2012)c) Yatırıma başlanan tarihten itibaren bu maddeye göre hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben, toplam yatırıma katkı tutarının %50'sini ve gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını geçmemek üzere; yatırım döneminde kurumun diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli kurumlar vergisi oranı uygulamak suretiyle yatırıma katkı tutarını kısmen kullandırmaya, bu oranı her bir il grubu için sifıra kadar indirmeye veya %80'e kadar artırmaya,

ç) Yatırım harcamaları içindeki arsa, bina, kullanılmış makine, yedek parça, yazılım, patent, lisans ve know-how bedeli gibi harcamaların oranlarını ayrı ayrı veya topluca sınırlandırmaya,

yetkilidir.

(3) İkinci fıkraya göre yatırıma katkı ve vergi oranı farklı illerde aynı mükellef tarafından yapılan yatırımlarda, toplam yatırımın her bir ile isabet eden oranına göre ilgili ilin yatırıma katkı oranı ve indirimli vergi oranı uygulanır.

(4) Tevsi yatırımlarda, elde edilen kazancın işletme bütünlüğü çerçevesinde ayrı hesaplarda izlenmek suretiyle tespit edilebilmesi halinde, indirimli oran bu kazançta uygulanır. Kazancın ayrı bir şekilde tespit edilememesi halinde ise indirimli oran uygulanacak kazanç, yapılan tevsi yatırım tutarının, dönem sonunda kurumun aktifine kayıtlı bulunan toplam sabit kıymet tutarına (devam eden yatırımlara ait tutarlar da dahil) oranlanması suretiyle belirlenir. Bu hesaplama sırasında işletme aktifinde yer alan sabit kıymetlerin kayıtlı değeri, yeniden değerlendirilmiş tutarları ile dikkate alınır. İndirimli oran

uygulamasına yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçtiği geçici vergi döneminde başlanır.

(5) Hesap dönemi itibarıyla ikinci fıkrada belirtilen şartların sağlanamadığının tespit edilmesi halinde, söz konusu vergilendirme döneminde indirimli vergi oranı uygulanması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur.

(6) Yatırımın faaliyete geçmesinden önce devri halinde, devralan kurum, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla indirimli vergi oranından yararlanır. **(6322 sayılı kanunun 39. maddesiyle eklenen cümle; Yürürlük 15.06.2012)** Yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanmadan önce indirimli kurumlar vergisi uygulanan hallerde, yatırımın tamamlanıp işletilmeye geçilmemesi durumunda ikinci fıkranın (c) bendi uyarınca indirimli vergi oranı uygulanması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil edilir.

(7) Yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde indirimli vergi oranından devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise devralan, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla yatırıma katkı tutarının kalan kısmı için yararlanır.

(8) Bu madde gelir vergisi mükellefleri hakkında da uygulanır.

(9) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

Bu madde ile yatırımlara doğrudan destek sağlamak yerine yatırım devam ederken diğer kazançlardan yada yatırım tamamlandıktan sonra o yatırımdan elde edilecek kazançta vergi indirimini uygulanması öngörülmüştür. Yapılan kanuni düzenleme ile uygulamanın pek çok ayrıntısı Bakanlar Kuruluna bırakılmış ve Bakanlar Kurulu bu ayrıntıları 2012/3305 sayılı Karar ile düzenlemiştir. Uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda ise Maliye Bakanlığına yetki verilmiştir. Kitabımızın kalem alındığı tarih itibarıyla Maliye Bakanlığınca yayımlanmış bir genel tebliğ bulunmamaktadır.

Anılan Karar ile Kalkınma Planları ve Yıllık Programlarda öngörülen hedefler ile uluslararası anlaşmalara uygun olarak, tasarrufları katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirmek, üretimi ve istihdamı artırmak, yatırım eğiliminin devamlılığını ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak, uluslararası rekabet gücünü artıracak teknoloji ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımları özendirme, doğrudan yabancı yatırımları artırmak, bölgesel gelişmişlik farklılıklarını gidermek, çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek amaçlanmıştır. Bu amacı gerçekleştirmenin yollarından biri olarak da yatırımlardan elde edilecek gelirlere indirimli gelir veya kurumlar vergisi oranı uygulamak suretiyle bu yatırımlara devlet desteği sağlanması öngörülmüştür.

Konunun önemini dikkate alarak ve gerekirse bazı tekrarlara yer vererek ayrıntılı açıklamalar aşağıda yapılmıştır.

3.1. İNDİRİMLİ VERGİ UYGULAMASINDAN YARARLANAMAYACAK SEKTÖR VE YATIRIMLAR

3.1.1. KVK'nın 32/A Maddesi Gereğince İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanamayacak Sektör ve Yatırımlar

İndirimli vergi uygulamasından yararlanamayacak sektör ve yatırımlar KVK'nın 32/A maddesinde şu şekilde belirtilmiştir.

- Finans ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar,
- İş ortaklıkları,
- Taahhüt işleri,

- 16/7/1997 tarihli ve 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli İle Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması Ve İşletilmesi İle Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki yatırımlar: Bu kanun; hidroelektrik, jeotermal, nükleer santraller ve diğer yenilenebilir enerji kaynakları ile çalıştırılacak santrallerin **dışında** kalan "Yap-İşlet Modeli" ile üretim şirketlerine ülke enerji plan ve politikalarına uygun biçimde elektrik enerjisi üretmek için mülkiyetleri kendilerine ait olmak üzere termik santral kurma ve işletme izni verilmesi ile enerji satışına dair esas ve usulleri belirlemektir.

- 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım Ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun kapsamında yapılan yatırımlar: Bu Kanun, köprü, tünel, baraj, sulama, içme ve kullanma suyu, arıtma tesisi, kanalizasyon, haberleşme, elektrik üretim, iletim, dağıtım ve ticareti, maden ve işletmeleri, fabrika ve benzeri tesisler, çevre kirliliğini önleyici yatırımlar, otoyol, trafiği yoğun karayolu, demiryolu, gar kompleksi, lojistik merkezi, yeraltı ve yerüstü otoparkı ve sivil kullanıma yönelik deniz ve hava alanları ve limanları, yük ve/veya yolcu ve yat limanları ile kompleksleri, sınır kapıları, milli park (özel kanunu olan hariç), tabiat parkı, tabiatı koruma alanı ve yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında planlarda öngörülen yapı ve tesisleri, toptancı halleri ve benzeri yatırım ve hizmetlerin yaptırılması, işletilmesi ve devredilmesi konularında, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde sermaye şirketlerinin veya yabancı şirketlerin görevlendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

- Rödovans sözleşmelerine bağlı olarak yapılan yatırımlar: Rödovans, maden ruhsat sahalarının hukuku uhdesinde kalmak kaydıyla hak sahibi tarafından sözleşme ile özel veya tüzel bir kişiye bir süre tahsis edilmesi durumunda maden ocağının işletilmesini üstlenen özel veya tüzel kişinin esas ruhsat sahibine ürettiği beher ton maden için ödemeyi taahhüt ettiği meblağdır.²³ Rödovans sözleşmesinde ruhsat sahibi olan madenci işletme iznini devretmekte ve bunun karşılığında rödovans bedeli denilen pay almaktadır. Rödovans sözleşmelerine, Borçlar Yasası'ndaki hasılat kirasına ait hükümler uygulamaktadırlar. Rödovans sözleşmesinin Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bir ay içinde bildirilerek uygun görüş alınması zorunludur.²⁴

3.1.2. 2012/3305 sayılı Karar'ın 4 numaralı Eki Gereğince İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanamayacak Sektör ve Yatırımlar

²³ Bkz. <http://www.taskomuru.gov.tr/index.php?entityType=HTML&id=175>

²⁴ Bkz. M. Topaloğlu, "Rödovans Sözleşmesi; Hukuksal Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri", Türkiye 17. Uluslararası Madencilik Kongresi ve Sergisi- TUMAKS-2001, s.249. http://www.maden.org.tr/resimler/ekler/afd8346a677af9d_ek.pdf

3.1.2.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi

1. Un, irmik (makarna imalatı ile entegre irmik yatırımları ve mısır irmiği yatırımları hariç), yem (balık unu, balık yağı, balık yemi ve entegre hayvancılık üretimi içindeki yem üretimi hariç), nişasta ve nişasta bazlı şeker,
2. Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek),
3. Küp şeker,
4. 5 dekarın altındaki seracılık yatırımları,
5. Bitkisel üretim (5 dekar ve üstü seracılık yatırımları, kültür mantarı yetiştiriciliği ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği hariç),
6. Bölgesel uygulamalar kapsamında teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları,
7. 5 ton/gün ve altında üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımları.

3.1.2.2. İmalat ve Madencilik Yatırımları

1. Tuğla ve kiremit üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar,
2. Kütlü pamuk işleme yatırımları,
3. İplik ve dokuma (yün ipliği, 15 Milyon Türk Lirasının üzerindeki iplik yatırımları, 5 Milyon Türk Lirasının üzerindeki dokuma yatırımları, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış/örülmemiş kumaş ve çuval üretimine yönelik yatırımlar hariç) konularında modernizasyon yatırımları dışındaki yatırımlar,
4. Doğalgaza dayalı elektrik üretimi yatırımları,
5. Röдовans sözleşmesine istinaden gerçekleştirilecek madencilik yatırımları (Kamu kurum ve kuruluşları veya bunların doğrudan iştirakleri ile yapılan anlaşmalara istinaden kamuya ait maden sahalarında yapılan madencilik yatırımları bu kapsamda değerlendirilmez)²⁵
6. Kömür istihracına yönelik yatırımlar (Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunun uluslararası kodifikasyon sistemine göre “düşük C” kategorisinde yer alan kömürler hariç),
7. 2012/3305 sayılı Karar eki-5’de yer alan (kitabın sonuna eklenmiştir) demir çelik ürünlerinin üretimine yönelik yatırımlar,

(Ancak, bu üretim konularında aşağıdaki kriterleri birlikte sağlayan işletmeler sadece genel teşvik sisteminden desteklenebilir,

---

²⁵ (Röдовans sözleşmelerine bağlı olarak yapılan yatırımlar: Röдовans, maden ruhsat sahalarının hukuku uhdesinde kalmak kaydıyla hak sahibi tarafından sözleşme ile özel veya tüzel bir kişiye bir süre tahsis edilmesi durumunda maden ocağının işletilmesini üstlenen özel veya tüzel kişinin esas ruhsat sahibine ürettiği beher ton maden için ödemeyi taahhüt ettiği meblağdır. (Bkz. M. Topaloğlu, “Röдовans Sözleşmesi; Hukuksal Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, Türkiye 17. Uluslararası Madencilik Kongresi ve Sergisi- TUMAKS-2001, s.249

Röдовans sözleşmesinde ruhsat sahibi olan madenci işletme iznini devretmekte ve bunun karşılığında röдовans bedeli denen pay almaktadır. Röдовans sözleşmelerine, Borçlar Yasası’ndaki hasılat kirasına ait hükümler uygulamaktadırlar. Röдовans sözleşmesinin Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bir ay içinde bildirilerek uygun görüş alınması zorunludur. (http://www.maden.org.tr/resimler/ekler/afd8346a677af9d_ek.pdf)

a) Ortaklık yapısındaki bir veya birden fazla tüzel kişinin veya kamu kurum ve kuruluşunun hisseleri toplamının %25 veya daha fazla olmaması,

b) Başka bir işletmenin sermayesinin %25 veya daha fazlasına sahip olmaması,

c) Çalışan sayısı yıllık 250 kişiden az olması,

ç) Yıllık net satış hasılatı 50 milyon Avro veya mali bilançosu değeri 43 milyon Avro karşılığı Türk Lirasını aşmaması,

Bu kriterler, 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden düzenlenen belgelere de uygulanabilir)

8. Sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon yöntemiyle üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar (Ancak, söz konusu modernizasyon yatırımları ile 7 nci maddede belirtilen kriterleri birlikte sağlayan işletmelerin sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon yöntemiyle üretimine yönelik yatırımları sadece genel teşvik sisteminden desteklenebilir).

3.1.2.3. Hizmetler Sektörü

1. İlkokul, ortaokul, lise, yüksekokul, üniversite, yükseköğretim ve teknik ve mesleki öğretim dışında kalan eğitim yatırımları ile yetişkinlerin eğitilmesine yönelik (kurslar, dershaneler vb) yatırımlar,

2. Hastane yatırımları, tıp merkezleri, diyaliz merkezleri, tahlil laboratuvarları ve manyetik görüntüleme merkezleri dışında kalan sağlık yatırımları,

3. Turizm yatırım/işletme belgeli oteller, butik oteller, tatil köyleri, özel konaklama tesisleri ve dağ/yayla evleri dışında kalan turizm konaklama tesisleri,

4. Ülke genelinde yayım yapan günlük gazete basım hizmetleri, televizyon/radyo yayıncılığı ve baskı, basım, matbaa ve ambalaj yatırımları dışındaki basın ve yayın yatırımları,

5. Sinema salonu yatırımları,

6. Müteahhitlik hizmetleri ve konut üretimine yönelik yatırımlar,

7. Yolcu ve yük taşımacılığına yönelik otobüs ile çekici ve treyler yatırımları (Belediyelerin yapacakları yatırımlar hariç),

8. Hipermarket, ticaret merkezi, alışveriş merkezi ve otopark yatırımları dâhil toptan ve perakende ticarete yönelik yatırımlar,

9. Kara taşıtları bakım, onarım ve servis istasyonu yatırımları,

10. Petrol ürünleri (LPG dâhil) dağıtım yatırımları, akaryakıt istasyonu yatırımları,

11. Karayolları dinlenme tesisi yatırımları, mola noktaları,

12. Lokantalar, kafeteryalar, eğlence yerleri, günübirlik tesisler, termal kür tesisleri, sağlıklı yaşam tesisleri, yüzme havuzları,

13. Yat ithali yatırımları,

14. Taşıt kiralama yatırımları,

15. Halı yıkama yatırımları,

16. Gayrimenkul kiralama ve iş faaliyetleri (Yazılım, AR-GE faaliyetleri, veri tabanı faaliyetleri, veri işleme, teknik test ve analiz faaliyetleri, ambalajlama faaliyetleri ile gösteri, sergi ve kongre faaliyetleri hariç),

17. **Finansal kiralama faaliyetleri hariç olmak üzere** mali aracı kuruluşların yatırımları,

18. Kapalı alanı 500 m²'nin altında olan soğuk hava deposu yatırımları,

19. Komple yeni ve tevsi niteliğindeki tersane yatırımları.

3.1.3. 2012/3305 sayılı Karar'ın 2-A Ekinde Yer Alan US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Kodları İtibariyle Destek Unsurlarından Hariç Bırakılan Sektörler

2012/3305 sayılı Karar'ın 2-A ekinde bölgesel teşvik unsurlarından yararlanacak sektörler, Sektörün US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Kodlarıyla birlikte verilmiş ve bu kodlar anılan ekin 3. sütununda gösterilmiştir. US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Kodları 7046 satırdan oluşan bir listedir. Bu nedenle bu listenin tamamına bu kitapta yer verilmemektedir.²⁶

2012/3305 sayılı Karar'ın 2-A ekinin 2. sütunun incelenmesinden bazı sektörler yapılan yatırımların, parantez içi hükümlerle, teşvik unsurlarından hariç bırakıldığı görülmektedir. Aynı ekin 3. sütununda ise bölgesel teşvik unsurlarından yararlanacak sektörler belirtilmiş olup, parantez içi hükümlerde US 97 kodu ile belirtilen sektörlerin bazılarının teşviklerden yararlanamayacağı belirtilmiştir.

Örneğin; Karar eki 2-A'nın sektör kodu 18 ile belirtilen satırda US 97 Kodu 26 olarak belirtilen "metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı" sektörünün 261, 2693.2, 2694.1, 2695.3 ve 2695.4 alt kodlarında yer alan sektörleri bölgesel teşviklerden yararlanamayacak sektörler olarak belirtilmiştir. US 97 kod numaraları verilen söz konusu sektörlerin hangileri olduğu ise 2012/3305 sayılı Karar'ın 2-A ekinin 3. sütununda parantez içi hükümde belirtilmiş olup, sektör kodu 18 ile belirtilen satırda US 97 Kodu 26 olarak belirtilen sektörün parantez içi hükmünde yer alan 261, 2693.2, 2694.1, 2695.3 ve 2695.4 alt kodları cam ve cam ürünleri imalatı, fırınlanmış kilden kiremit, briket, tuğla ve inşaat malzemeleri imalatı, çimento imalatı, hazır beton imalatı ve harç imalatını ifade etmektedir.

3.1.4. 2012/3305 sayılı Karar'ın 4 numaralı Eki Gereğince İndirimli Vergi Uygulamasından Belli Şartlarla Yararlanabilecek Sektör ve Yatırımlar

3.1.4.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi

1. Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,
2. Et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,
3. Damızlık büyükbaş entegre hayvan yetiştiriciliğinde (et/süt yönlü) asgari 150 büyükbaş/dönem,
4. Kanatlı entegre yatırımlarında 100.000 adet/dönem,

²⁶ US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Koduna <http://diweb.die.gov.tr/DIESS> kaynağından ulaşılabilir.

5. Süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında (damızlık dâhil) 1.000 küçükbaş/dönem

şartı aranır.

3.1.4.2. Hizmetler Sektörü

1. Bir veya birkaç yerde gümrükleme ve sigortacılık hizmetlerinin de sunulduğu antrepo, elleçleme-paketleme ve otomasyon hizmetlerini birlikte içeren, asgari toplam kapalı alanı 10.000 m² olan entegre lojistik yatırımları için, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığında alınmış L2 belgesinin yatırım süresi sonuna kadar ibraz edilmesi kaydıyla, teşvik belgesi düzenlenebilir. Söz konusu teşvik belgeleri kapsamına yük taşımacılığına yönelik araçlar dâhil edilmez.

2. Boru hattıyla taşımacılık, petrol ve doğalgaz ürünleri, dolum ve depolama tesisi yatırımlarında dağıtım araçları ve tüpler hariç olmak üzere, sadece sabit tesise yönelik harcamalar için teşvik belgesi düzenlenebilir.

3. Kültür yatırımları için, Kültür ve Turizm Bakanlığında alınacak kültür belgesine istinaden teşvik belgesi düzenlenebilir. Ancak, münhasıran bu amaçla inşa edilenler dışında, yeme-içme, spor, eğlence ve satış üniteleri gibi birimler kapsama dâhil edilmez.

4. Kültür ve Turizm Bakanlığında alınacak turizm belgesini haiz eğlence merkezi ve temalı tesis gibi konaklama içermeyen turizm yatırımları teşvik belgesine bağlanabilir. Ancak, münhasıran bu amaçla inşa edilenler dışında, yeme-içme, spor, eğlence ve satış üniteleri gibi birimler kapsama dâhil edilmez.

5. Kültür ve Turizm Bakanlığında alınacak Kültür veya Turizm Belgesini haiz fuar, kongre, sergi ve gösteri merkezi yatırımları için teşvik belgesi düzenlenebilir. Fuar ve sergi merkezlerinde, otopark hariç asgari kapalı alanın 5000 m², kongre merkezlerinde asgari koltuk sayısının 1000, gösteri merkezlerinde ise asgari koltuk sayısının 2500 olması şartı aranır.

6. Spor tesisi yatırımlarında asgari 10 Milyon TL sabit yatırım şartı aranır.

7. Havaalanı yer hizmeti yatırımlarında teşvik belgesi kapsamına trafiğe çıkmayan ve sadece apronda kullanılan motorlu taşıtlar dâhil edilebilir. Binek otomobilleri proje kapsamına dâhil edilmez.

8. Havayolu işletmeciliği ve kargo taşımacılığı yatırımlarında temin edilecek uçaklarda birim başına asgari kapasitenin 50 koltuk, kargo uçaklarında ise asgari kargo kapasitesinin 30.000 kg olması şartı aranır. Faaliyet konusu bizatihi havayolu işletmeciliği ve/veya kargo taşımacılığı olan yatırımlar dışında genel amaçlı ve hava taksi işletmeciliği amaçlı yatırımlar için teşvik belgesi düzenlenmez.

9. Uydu, telsiz, kablo vb. iletişim ortamlarından gelen haberleşme, radyo, televizyon ve veri sinyallerini birleştirip tek bir paket halinde nihai tüketiciye iletimini sağlayan hizmet yatırımlarında nihai hizmeti alanlar tarafından kullanılan yatırım malları destek unsurlarından faydalandırılmaz.

10. Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, il özel idareleri, birlik, kooperatif vb. kuruluşların görev alanlarına yönelik olarak yapacakları yatırımlar proje bazında değerlendirilerek teşvik belgesi düzenlenebilir.

11. Sadece vinç hizmetlerine yönelik yatırımlarda her bir vinç için asgari 100 ton kaldırma kapasitesi aranır. 500 ton kaldırma kapasitesinin altında kullanılmış vinç ithaline izin verilmez.

12. Çamaşır yıkama ve kurutma yatırımlarında asgari 2 Milyon TL sabit yatırım şartı aranır.

13. Yat inşaa yatırımlarında teşvik belgesi düzenlenebilmesi için yat boyunun asgari 24 metre olması şartı aranır.

3.1.5. Teşvik Unsurlarından Yararlanacak Sektörleri Belirlemede 2012/3305 sayılı Karar'ın 2 numaralı Ekinin Dipnotlarının Önemi

Teşvik unsurlarından yararlanacak sektörler bölgeler itibariyle 2012/3305 sayılı Karar'ın 2 numaralı ekinde belirtilmiştir. Aynı ekin dipnotlarına ise bu sektörlerin belirlemesine ilişkin önemli açıklamalar yapılmıştır. Bu açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

1- İstanbul ili hariç olmak üzere, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilan edilen İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinde gerçekleştirilecek ihtisas konusundaki yatırımlar, ilgili bölgede seçilmiş sektörler arasında yer almasa dahi bölgesel desteklerden yararlanacaktır.

2- Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar 1 inci bölgede uygulanan desteklerden yararlanır. Havayolu taksi işletmeciliği yatırımları teşvikten yararlanamayacaktır.

3- Turizm yatırım/işletme belgeli özel tesis, yayla/dağ evi ve butik otel yatırımlarında "3 yıldız ve üzeri" şartı aranmayacaktır.

4- 6 ncı bölge hariç olmak üzere, sadece kağıt hamurundan başlayan entegre kağıt ve kağıt ürünleri üretimi konusundaki yatırımlar bölgesel desteklerden yararlanabilir.

5- Entegre hayvancılık yatırımlarında;

- 1 inci ve 2 nci bölgede: süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 700 büyükbaş/dönem, damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş, damızlık küçükbaş hayvan entegre yatırımlarında 2.000 küçükbaş, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 2.000 küçükbaş/dönem ve kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem asgari kapasite şartı aranır (damızlık kanatlı entegre yatırımlarında kapasite şartı aranmaz).

- 3 üncü, 4 üncü ve 5 inci bölgede: süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş/dönem, damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, damızlık küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş/dönem ve kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem asgari kapasite şartı aranır (damızlık kanatlı entegre yatırımlarında kapasite şartı aranmaz).

6- 6 ncı bölge hariç olmak üzere, gıda ürünleri ve içecek imalatı yatırımlarından "makarna, makarna ile entegre irmik yatırımları, şehriye, kuskus, yufka, kadayıf, pirinç, ev

hayvanları için hazır yem, balık unu, balık yağı, balık yemi, ekmek, rakı, bira, kuruyemiş, turşu, linter pamuğu, çay, fındık kırma/kavurma, hazır çorba ve et suları ve müstahzarları üretimleri ile tahıl ve baklagil tasnif ve ambalajlanması" yatırımları bölgesel desteklerden yararlanamayacaktır.

7- Derinin tabaklanmasına yönelik yatırımlar sadece organize sanayi bölgelerinde teşvik edilecektir.

8- Altıncı Bölge hariç olmak üzere, iplik ve dokuma (yün ipliği, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış-örülmemiş kumaş, çuval hariç) konularında sadece modernizasyon cinsindeki yatırımlar bölgesel desteklerden yararlanır.

9- 6 ncı bölge hariç olmak üzere, I. grup madenler ve mısır yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek maden istihraç ve/veya işleme yatırımları bölgesel desteklerden yararlanamaz.

10- Aşağıda belirtilen yatırım konuları bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır:

a) Mühendislik karakterli araçlar hariç olmak üzere lojistik yatırımları.

b) Jeotermal enerji ile veya enerji santralleri atık ısısı ile konut ısıtma/soğutma yatırımları.

c) İstanbul ili hariç olmak üzere, asgari 2 milyon TL tutarındaki "demiryolu ve tramvay lokomotifleri ile vagonlarının imalatı" ve "hava ve uzay taşıtları imalatı" ile bunların aksam ve parçaları konusundaki yatırımlar.

ç) Asgari 5 Milyon TL tutarındaki liman ve liman hizmetleri yatırımları (yat limanı ve marina dahil).

11- Birden fazla bölgede gerçekleştirilecek bölgesel yatırımlar, görece daha fazla gelişmiş bölgenin desteklerinden yararlanır.

12- Asgari 50 Milyon TL tutarındaki yeraltı doğalgaz depolama yatırımları ile asgari 5 Milyon TL tutarındaki sondaj yatırımları 2 ncı bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır.

13- 6. bölgede yer alan illerde yapılacak yatırımlarda, aşağıda yer alanlar hariç, Karar eki 2-A da sektör olarak belirtilen diğer yatırımların tamamı bölgesel desteklerden yararlanacaktır. 6. bölgede yer alan illerin teşvikten yararlanamayacağı yatırımlar aşağıdaki gibidir.

- Karar eki-4'te yer alan teşvik edilmeyen veya teşvik edilebilmesi için belirlenen şartları sağlamayan yatırımlar.

- Enerji üretimine yönelik yatırımlar.

- Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki diğer kuruluşlar tarafından gerçekleştirilecek hizmet ve altyapı yatırımları.

- Mütéharrik karakterli yatırımlar (dipnot 2 ve 12 hükümleri saklı kalmak kaydıyla)

3.2. İNDİRİMLİ VERGİ UYGULAMASINDAN YARARLANAMAYACAK HARCAMALAR

3.2.1. KVK 32/A Maddesine Göre İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanamayacak Harcamalar

KVK'nın 32/A maddesinin (2) numaralı fıkrasının (c) bendi ile yatırım harcamaları içindeki arsa, bina, kullanılmış makine, yedek parça, yazılım, patent, lisans ve know-how bedeli gibi harcamaların oranlarını ayrı ayrı veya topluca sınırlandırma konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir.

Bakanlar Kurulu bu yetkisini 2012/3305 sayılı Karar ile kullanmış ve Karar'ın 15. Maddesinin (6) numaralı fıkrasında arazi, arsa, royalti, yedek parça ve amortismanâ tâbi olmayan diğér harcamaların indirimli vergi uygulamasından yararlanamayacağını belirtmiştir. Bina, kullanılmış makine, yedek parça, yazılım harcamaları konusunda Bakanlar Kurulu herhangi bir kısıtlamaya gitmemiştir. Dolayısıyla bu tür yatırımlardan elde edilecek kazançlara indirimli vergi uygulaması mümkün olabilecektir.

3.2.2. 2012/1 Sayılı Tebliğ'e Göre İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanamayacak Harcamalar

2012/1 sayılı Tebliğ'in 8. maddesinde, teşvik belgesi kapsamında değérlendirilmeyen harcamalar belirlenmiştir. Buna göre;

1. Müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları teşvik belgesi kapsamında değérlendirilmez.

2. Ayrıca;

a) Kararın 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilenler hariç olmak üzere ham madde, ara malı ve işletme malzemesi,

b) Kullanılmış yerli makine ve teçhizat,

c) Karayolu nakil vasıtaları ve her türlü binek araçları (sağlık ve belediye hizmetlerinde kullanılan araçlar, trafiğè çıkamayacak nitelikte olup apron veya limanda kullanılan araçlar ve madencilik ve hazır beton yatırımlarında kullanılan araçlar ile Kararın 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen araçlar hariç),

ç) Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar dışındaki diğér yatırımlar için uçak ve helikopter,

d) Porselenden, seramikten ve camdan mamul sofrâ ve mutfak eşyası,

Teşvik belgeleri kapsamında değérlendirilmeyecektir.

Yukarıda belirtilenler dışında, teşvik belgesi kapsamında değérlendirilmeyecek harcamalar sektörel özellikler dikkate alınarak proje bazında belirlenir.

Teşvik belgelerine ait ithal ve yerli makine ve teçhizat listelerinde inşaat malzemelerine yer verilmez.

3.3. İNDİRİMLİ VERGİ UYGULAMASININ USUL VE ESASLARI

Yukarıda belirtildiği üzere, KVK 32/A maddesinde yapılan değişiklik ile, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile belirlenecek illerde, yatırıma başlama tarihinden itibaren maddeye göre hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben, toplam yatırıma katkı tutarının % 50'sini ve gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını geçmemek üzere; yatırım döneminde kurumun diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli kurumlar vergisi oranı uygulamak suretiyle yatırıma katkı tutarını kısmen kullandırmaya, bu oranı her bir il grubu için % 80'e kadar artırma veya % 0'a kadar indirme hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir. Söz konusu yetki kapsamında Bakanlar Kurulu 2012/3305 Sayılı Kararıyla, bölgeler ve sektörler itibariyle, yatırıma katkı tutarı, yatırım döneminde ve işletme döneminde yararlanılacak yatırıma katkı oranı ve indirimli kurumlar vergisi oranlarını belirlemiştir. Böylece yatırımcı yatırımlarını tamamen bitirmeden teşvik unsurlarından yararlanmaya başlamaktadır.

İndirimli vergi uygulaması ile yatırım harcamalarına doğrudan destek sağlanmamakta, yatırıma katkı tutarı kadar kazancın yatırım döneminde diğer kazançlara ve işletme döneminde yatırımdan elde edilecek kazançlara indirimli vergi uygulanmak suretiyle yatırıma katkı sağlanmaktadır. Bu noktada yatırıma katkı tutarı ve yatırıma katkı oranı kavramları önem kazanmaktadır. Bu kavramlar, KVK'nın 32/A maddesinin (2) numaralı fıkrasında açıklanmıştır. Buna göre;

- Yatırıma Katkı Tutarı: İndirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla yatırımların Devletçe karşılanacak tutarıdır.

- Yatırıma Katkı Oranı: Yatırıma katkı tutarının yapılan toplam yatırıma bölünmesi suretiyle bulunacak orandır.

3.3.1. İndirimli Vergi Uygulaması Teşvik Belgesi Şartını Aramaktadır

Yukarıda belirtildiği üzere, KVK'nın 32/A maddesi, Ekonomi Bakanlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli oranlar üzerinden gelir veya kurumlar vergisi uygulanmasını öngörmektedir.

Teşvik belgesi, yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden, yatırımın bu değerler ve tespit edilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde üzerinde kayıtlı destek unsurlarından istifade imkanı sağlayan, Karar'ın amaçları doğrultusunda gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen belgedir.

Teşvik belgesinin düzenlenmiş olması teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla ilgili olarak diğer mevzuat gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gerekli izin ve ruhsat gibi belgelerin verilmesi gerekliliğine mesnet teşkil etmeyeceği gibi söz konusu belgelerin temin edilmesi gerekliliğini de ortadan kaldırmaz.

3.3.1.1. Kimler Teşvik Belgesi Alabilir?

2012/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde teşvik belgesi için müracaat edebilecek gerçek ve tüzel kişilerin kimler olduğu belirtilmiştir. Buna göre;

Teşvik belgesi düzenlenebilmesi için

- gerçek kişiler,
- adi ortaklıklar,
- sermaye şirketleri (anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler),
- kooperatifler,
- birlikler,
- iş ortaklıkları²⁷,
- kamu kurum ve kuruluşları (genel ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları %50'yi geçen kurum ve kuruluşlar),
- kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları,
- dernekler ve vakıflar ile
- yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri

müracaat edebilir.

Öte yandan, kuruluş süreçleri tamamlanmamış tüzel kişiler adına yapılacak teşvik belgesi taleplerinin dikkate alınmayacağı anılan maddede belirtilmiştir.

Tebliğde, teşvik belgesi için müracaat edecekler arasında şahıs şirketleri (kollektif şirketler ve adi komandit şirketler) ile dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerin yer almadığı görülmektedir. Bunların durumuna aşağıdaki başlıklar altında değinilmiştir.

3.3.1.1.1. Kollektif Şirketler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?

Bilindiği üzere, kollektif şirketler gelir veya kurumlar vergisi mükellefi değildir. Bu tür şirketlerin ortakları gelir vergisi mükellefi olurlar ve elde ettikleri kazanç şahsi ticari kazanç olarak vergilendirilir.

Yukarıda belirtildiği üzere, 2012/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde, teşvik belgesi için müracaat edebilecekler arasında gerçek kişiler sayılmasına rağmen kollektif şirketler sayılmamıştır. Kollektif şirket ortağı olan gerçek kişiler tarafından alınan teşvik belgeleri ile kollektif şirketler tarafından yatırım yapılıp yapılmayacağı sorusunun cevabı şu an için belirsizdir. Bu durum yapılan düzenlemelerdeki bir eksikliği karşımıza çıkarmaktadır.

3.3.1.1.2. Dernek veya Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?

---

²⁷ KVK'nın 32/A maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca iş ortaklıklarının vergi indiriminden faydalanması mümkün değildir.

2012/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde, teşvik belgesi için müracaat edebilecekler arasında dernekler ve vakıflar sayılmasına rağmen dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler sayılmamıştır.

KVK'nın 1. maddesine göre ise dernek veya vakıflar kurumlar vergisi mükellefi değildirler. Ancak, bunlara ait iktisadi işletmeler kurumlar vergisi mükellefi olabilirler.

KVK'nın 2. maddesinin (5) numaralı fıkrasında, dernek veya vakıflara ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve bu maddenin sermaye şirketleri ile kooperatifler dışında kalan ticarî, sınaî ve ziraî işletmeler ile benzer nitelikteki yabancı işletmeler, dernek veya vakıfların iktisadî işletmeleri olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlamadan da anlaşılacağı üzere, dernek veya vakfa ait iktisadi işletmelerin ilgili dernek veya vakfa ait veya bağlı olması gerekmektedir. Öte yandan, bu işletmelerin tüzel kişilikleri yoktur.

Bu açılardan bakıldığında, dernek veya vakıf adına teşvik belgesi için yapılan başvuru aslında bunların iktisadi işletmeleri için yapılmış başvuru olarak kabul edilmelidir. Kurumlar vergisi mükellefi olmayan bir tüzel kişiliğin kurumlar vergisi indiriminden faydalanabilmek için teşvik belgesi başvuru yapmasını izah etmek biraz güç olacaktır. Tüzel kişiliğe sahip dernek veya vakıf tarafından alınan teşvik belgesinin, aslında, bunlara ait olan iktisadi işletmeler tarafından alındığının kabul edilmesi gerekmektedir.

3.3.1.2. Teşvik Belgesi Müracaatı

3.3.1.2.1. Müracaat Mercii

2012/3305 sayılı Karar'ın 6. maddesi ile 2012/1 sayılı Tebliğ'in 5 ve 6. maddelerinde teşvik belgesi başvurularına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Buna göre, teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin talepler Ekonomi Bakanlığına yapılacaktır.

Genel teşvik uygulamaları kapsamında yer alan, sabit yatırım tutarı onmilyon Türk Lirasını aşmayan ve 2012/1 sayılı Tebliğ eki-4'te belirtilen yatırımlar için ise firmanın tercihine bağlı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki yerel birimlere de müracaat edilebilecektir.

2012/1 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre, teşvik belgelerinin geçerlilik süresi içerisindeki işlemlerle ilgili müracaatlar, teşvik belgesi müracaatını değerlendiren ilgili kuruma yapılır. Müracaatlar, bu Tebliğde belirtilen esaslar çerçevesinde değerlendirilerek ilgili merci tarafından sonuçlandırılır.

Ancak devir, satış, ihraç, kiralama ve yatırımcı talebine istinaden yapılan iptaller dışındaki teşvik belgesi iptali işlemlerine ilişkin müracaatlar ile yatırım konusu değişikliği ve yatırımın nakli konusundaki talepler Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün görüşü alınarak sonuçlandırılır.

3.3.1.2. 2. Yerel Birimler Kimdir?

2012/3305 sayılı Karar'ın 2. maddesinin (k) numaralı fıkrasında yerel birimler; Kalkınma Ajansları, sanayi odaları ve Bakanlıkça görevlendirilecek diğer odalar olarak belirtilmiştir. Yerel birimler 2012/1 sayılı Tebliğ eki 3 belirtilmiş olup, aşağıdaki gibidir.

TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATLARINI DEĞERLENDİREBİLECEK YEREL BİRİMLER

A) SANAYİ ODALARI

- 13) Adana Sanayi Odası
- 14) Ankara Sanayi Odası
- 15) Aydın Sanayi Odası
- 16) Balıkesir Sanayi Odası
- 17) Denizli Sanayi Odası
- 18) Ege Bölgesi Sanayi Odası²⁸
- 19) Eskişehir Sanayi Odası
- 20) Gaziantep Sanayi Odası
- 21) İstanbul Sanayi Odası
- 22) Kayseri Sanayi Odası
- 23) Kocaeli Sanayi Odası
- 24) Konya Sanayi Odası

B) KALKINMA AJANSLARI

- 27) Ahiler Kalkınma Ajansı (Kırşehir, Kırıkkale, Nevşehir, Niğde, Aksaray)
- 28) Ankara Kalkınma Ajansı
- 29) Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (Antalya, Isparta, Burdur)
- 30) Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (Zonguldak, Karabük, Bartın)
- 31) Bursa-Eskişehir-Bilecik Kalkınma Ajansı
- 32) Çukurova Kalkınma Ajansı (Adana – Mersin)
- 33) Dicle Kalkınma Ajansı (Mardin, Şırnak, Siirt, Batman)
- 34) Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (Kahramanmaraş, Osmaniye, Hatay)
- 35) Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (Van, Hakkari, Muş, Bitlis)
- 36) Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (Ordu, Trabzon, Giresun, Rize, Gümüşhane, Artvin)
- 37) Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (Kocaeli, Sakarya, Yalova, Bolu, Düzce)
- 38) Fırat Kalkınma Ajansı (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)
- 39) Güney Ege Kalkınma Ajansı (Aydın, Muğla, Denizli)
- 40) Güney Marmara Kalkınma Ajansı (Çanakkale, Balıkesir)
- 41) İpek Yolu Kalkınma Ajansı (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)
- 42) İstanbul Kalkınma Ajansı
- 43) İzmir Kalkınma Ajansı
- 44) Karacadağ Kalkınma Ajansı (Şanlıurfa, Diyarbakır)
- 45) Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (Sinop, Kastamonu, Çankırı)
- 46) Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (Erzurum, Erzincan, Bayburt)
- 47) Mevlana Kalkınma Ajansı (Konya, Karaman)
- 48) Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (Kayseri, Sivas, Yozgat)
- 49) Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (Samsun, Çorum, Tokat, Amasya)
- 50) Serhat Kalkınma Ajansı (Kars, Ardahan, Iğdır, Ağrı)
- 51) Trakya Kalkınma Ajansı (Edirne, Tekirdağ, Kırklareli)
- 52) Zafer Kalkınma Ajansı (Kütahya, Manisa, Uşak, Afyonkarahisar)

3.3.1.2.3. Yerel Birimlerce Teşvik Belgesi Düzenlenebilecek Sektör Ve Konular

Genel teşvik uygulamaları kapsamında yer alan, sabit yatırım tutarı onmilyon Türk Lirasını aşmayan ve 2012/1 sayılı Tebliğ eki-4'e göre aşağıda belirtilen yatırım konuları için yerel birimlerce teşvik belgesi düzenlenebilecektir.

²⁸ Ege Bölgesi Sanayi Odası kapsamında İzmir ve Muğla illeri yer almaktadır.

**YEREL BİRİMLERCE TEŞVİK BELGESİ DÜZENLENEBİLECEK SEKTÖR
VE KONULAR**

Sektörün US 97 KODU	YATIRIM KONULARI
15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı
17	Tekstil ürünleri imalatı (Yün ipliği hariç olmak üzere, tekstil elyafının hazırlanması ve eğirilmesi konusunda sadece modernizasyon yatırımları ve halı, tafting, dokunmamış ve örülmemiş kumaş ile çuval hariç olmak üzere tekstil dokumacılığı konusunda sadece modernizasyon yatırımları)
18	Giyim eşyası imalatı
19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi
20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) ; hasır ve buna benzer,
21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı
23	Rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı (Madencilik yatırımları hariç)
24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı
25	Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı
26	Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı
27	Ana metal sanayi (2710 demir çelik ana sanayi hariç)
28	Metal eşya sanayi
29	B.y.s. makine ve teçhizat imalatı
30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı
31	B.y.s. elektrikli makine ve cihazların imalatı
32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı
33	Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler ile saat imalatı
34	Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı
35	Diğer ulaşım araçlarının imalatı (Gemi ve yat inşa yatırımları hariç)
36	Mobilya imalatı; b.y.s. diğer imalat
	Ürün paketleme hizmeti yatırımları
	Belediye ve il özel idarelerinin hizmet ve altyapı yatırımları

3.3.1.2.4. Yerel Birimlerde Yapılacak İşlemler

2012/3305 sayılı Karar'ın 9 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendinde yer alan "Kullanılmış komple tesisin proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda ithali" işlemleri ile 22 nci ve 23 üncü maddelerinde yer alan " teşvik belgesi kapsamındaki makine ve

teçhizatın devir, satış, ihraç veya kiralanması ve yatırımların nakli" dışındaki işlemler, teşvik belgesini düzenleyen ilgili yerel birimlerce sonuçlandırılır.

Tamamlama vizesi yapılacak yatırımlarla ilgili olarak yerel birimler, söz konusu yatırımların gerçekleşmelerini tespit ederek tebliğle belirlenecek formatta Ekonomi Bakanlığı'na bildirir. Bakanlığın uygun görüşü alınmadan tamamlama vizesi işlemleri tekemmül etmiş sayılmaz.

Yerel birimler, teşvik belgeleri ile ilgili yapılacak işlemleri kadrolarında tam süreli olarak çalışan teknik/uzman personel aracılığıyla yürütmek zorundadırlar.

Bu Karar hükümlerine aykırı davrandığı tespit edilen yerel birimlerin yetkilerine Bakanlıkça son verilir ve gerekli tedbirleri alınca kadar yeni görev verilmez.

Kalkınma Ajansları, Bakanlıkça düzenlenen teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımların gerçekleşmelerini izleyerek gerçekleşme durumlarını altışar aylık dönemler halinde Bakanlığa bildirirler.

3.3.1.2.5. Teşvik Belgesi Müracaat Bedeli

2012/3305 sayılı Karar'ın 6. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, müracaat sahibi tarafından;

- teşvik belgesine ilişkin müracaatın Bakanlığa yapılması halinde dört yüz Türk Lirası Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi hesabına,

- yerel birimlere yapılması halinde üç yüz Türk Lirası Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi hesabına, yüz Türk Lirası ise ilgili yerel birim hesabına

yatırılacağı ve bu meblağların hiçbir surette iade edilmeyeceği belirtilmiştir.

Ayrıca, ilgili yerel birimlerce, teşvik belgesi ile ilgili olarak yapılacak işlemler için tebliğle belirlenen ücretlerin dışında ilave hiçbir ücret talep edilemeyeceği de aynı maddenin (2) numaralı fıkrasında belirtilmiştir.

3.3.1.2.6. Teşvik Belgesi Müracaatında Aranacak Belgeler

2012/1 sayılı Tebliğ'in 7 maddesine göre, teşvik belgesi düzenlenebilmesi için yapılacak müracaatlarda aşağıda belirtilen belgeler aranacaktır.

1. Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce imzalı müracaat dilekçesi.
2. Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişilere ait noter tasdikli imza sirküleri, kamu kurumları ve şahıs şirketleri ile gerçek kişiler için imza beyannamesi.
3. 2012/1 sayılı Tebliğ eki-1'deki (kitaba ekli) örneğe uygun olarak hazırlanmış, her sayfası yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce imzalı ve kaşeli yatırım bilgi formu ve taahhütname ile makine ve teçhizat listeleri.
4. Ekonomi Bakanlığı'na yapılacak müracaatlarda, dört yüz Türk Lirası tutarındaki meblağın Bakanlık Döner Sermaye İşletmesine ait tebliğ eki-9'da (kitaba ekli) belirtilen hesaba yatırıldığına dair belge, müracaatın yerel birimlere yapılması durumunda, yukarıda belirtilen meblağın yüz Türk Lirası tutarındaki kısmının ilgili yerel birim hesabına yatırıldığına, bakiye kısmının ise Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi hesabına yatırıldığına dair belge.

5. Firmanın ortaklık yapısı, sermaye miktarı ve faaliyet konuları açısından nihai durumunu gösterir Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi veya Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi aslı veya noterden veya sicil merciinden tasdikli örneği.

6. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak müracaatlar hariç olmak üzere, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığına veya tecil ve/veya taksitlendirildiğine ya da yapılandırıldığına ve yapılandırmanın bozulmadığına dair Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili birimlerinden alınacak yazı veya Kurumun elektronik bilgi iletişim ortamından alınacak barkodlu çıktı.

7. 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununa istinaden, sadece 17/7/2008 tarihli ve 26939 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği eki listelerde yer alan “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı” veya “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı” şartı aranması gereken yatırım konuları için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’ndan alınan Karar ve/veya Karara ilişkin yazı.

8. Teşvik belgesi talebinde bulunulmadan önce yatırımın karakteristiğine bağlı olarak ilgili mevzuatı gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gereken ve tebliğ eki 2’de (kitaba ekli) belirtilen bilgi ve belgeler.

9. Stratejik yatırımlar için ayrıca, yatırım konusu ile ilgili olarak sektörel, mali ve teknik analizlerin yanında 10 uncu maddede belirtilen kriterlerin her birinin yerine getirildiğini tevsik eden bilgi, belge, hesap ve tabloları içeren fizibilite raporu.

10. Yatırımın sektörüne, büyüklüğüne veya teşvik uygulamalarına bağlı olarak Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü’nce talep edilebilecek diğer bilgi ve belgeler.

3.3.1.3. Teşvik Belgesi Müracaatının Değerlendirilmesi

3.3.1.3.1. Bakanlığa Yapılan Müracaatların Değerlendirmesi

Teşvik belgesi düzenlenmesi talep edilen yatırım projelerinin, makro ekonomik politikalar, arz-talep dengesi, sektörel, mali ve teknik yönden yapılacak değerlendirme ve gerektiğinde ilgili kurum, kurul ve kuruluşlardan alınacak görüşler sonucunda uygun bulunması halinde, yatırıma ait teşvik belgesi, döviz ve kredi kullanım formu ile ithal ve yerli makine ve teçhizat listeleri Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü’nce onaylanır.

Yatırım bilgi formunda yer alan ve teşvik belgesinin düzenlenmesine mesnet teşkil edecek bilgilerin eksik ve/veya çelişkili olması halinde, yatırımcının müracaatı değerlendirmeye alınmaz. Bu durumun giderilmesine yönelik müracaatlar, en son müracaatın yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirilir.

Yatırım bilgi formunda ibraz edilen bilgi ve belgelerin doğruluğundan yatırımcılar sorumlu olup, yatırımın herhangi bir aşamasında aksinin tespiti halinde, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü’nce teşvik belgesi iptal edilebileceği gibi belge iptalini gerektirmeyen durumlarda belge kapsamında sağlanan desteklerden bir kısmı müeyyide uygulanmak suretiyle geri alınır.

3.3.1.3.2. Yerel Birimlere Yapılan Müracaatların Değerlendirmesi

Yerel birimlere yapılan müracaatlarla ilgili olarak yerel birimler, yapılan değerlendirme sonucunda uygun görülen yatırım projeleri için,

1. Yapılan müracaata istinaden düzenlenen ve yerel birim yetkililerinin paraf ve imzalarını haiz yatırım projesi değerlendirme formunu,

2. Yerel birimce onaylı üçer nüsha teşvik belgesi ve eki makine ve teçhizat listelerini,

Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'ne gönderirler. Genel Müdürlükçe de uygun görülen yatırımlara ilişkin teşvik belgeleri onaylanarak bir nüshası muhafaza edilmek, bir nüshası da yatırımcıya verilmek üzere iki nüshası ilgili yerel birime iletilir.

Yerel birimin yaptığı değerlendirme sonucunda uygun görülmeyen yatırım projeleri ile ilgili ihtilaflı durumlarda Genel Müdürlüğün görüşü doğrultusunda işlem yapılır.

Yatırım bilgi formunda yer alan ve teşvik belgesinin düzenlenmesine mesnet teşkil edecek bilgilerin eksik ve/veya çelişkili olması halinde, yatırımcının müracaatı değerlendirmeye alınmaz. Bu durumun giderilmesine yönelik müracaatlar, en son müracaatın yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirilir.

Yatırım bilgi formunda ibraz edilen bilgi ve belgelerin doğruluğundan yatırımcılar sorumlu olup, yatırımın herhangi bir aşamasında aksinin tespiti halinde, Genel Müdürlükçe teşvik belgesi iptal edilebileceği gibi belge iptalini gerektirmeyen durumlarda belge kapsamında sağlanan desteklerden bir kısmı müeyyide uygulanmak suretiyle geri alınır.

3.3.1.4. Teşvik Belgesi Alınmadan Önce Yapılan Yatırımlar

2012/3305 sayılı Karar'ın 7. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, teşvik belgesi düzenlenmesine yönelik müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamalarının teşvik belgesi kapsamına alınmayacağı belirtilmiştir. Bu durumda, teşvik belgesi için müracaat yapılmadan önce yapılmış yatırımlar destek unsurlarından faydalandırılmayacaktır. Bu ise uygulamanın eksik yönlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.3.2. İl Grupları, Gruplar İtibarıyla Teşvik Edilecek Sektörler ve Bunlara İlişkin Yatırım ve İstihdam Büyüklükleri

KVK'nın 32/A maddesinin 2/a bendinde, Bakanlar Kuruluna, İstatistikî bölge birimleri sınıflandırması ile kişi başına düşen milli gelir ve sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerini dikkate almak suretiyle illeri gruplandırma ve gruplar itibarıyla teşvik edilecek sektörleri ve bunlara ilişkin yatırım ve istihdam büyüklüklerini belirleme konusunda yetki verilmiştir. 2012/3305 sayılı Karar ile ilk temelleri atılan yeni yatırım teşviklerinde bölgesel ve sektörel bazlı belirlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda 2012/3305 sayılı Karar'ın 3. maddesi ile ülkemiz sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri dikkate alınarak altı bölgeye ayrılmıştır. Bu gruplar 2012/3305 sayılı Karar'ın 1 numaralı ekinde gösterilmiştir. Anılan ek aynen aşağıdaki gibidir.

YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARINDA BÖLGELER

1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
Ankara	Adana	Balıkesir	Afyonkarahisar	Adıyaman	Ağrı
Antalya	Aydın	Bilecik	Amasya	Aksaray	Ardahan
Bursa	Bolu	Burdur	Artvin	Bayburt	Batman
Eskişehir	Çanakkale	Gaziantep	Bartın	Çankırı	Bingöl
İstanbul	Denizli	Karabük	Çorum	Erzurum	Bitlis
İzmir	Edirne	Karaman	Düzce	Giresun	Diyarbakır
Kocaeli	Isparta	Manisa	Elazığ	Gümüşhane	Hakkari
Muğla	Kayseri	Mersin	Erzincan	Kahramanmaraş	Iğdır
	Kırklareli	Samsun	Hatay	Kilis	Kars
	Konya	Trabzon	Kastamonu	Niğde	Mardin
	Sakarya	Uşak	Kırıkkale	Ordu	Muş
	Tekirdağ	Zonguldak	Kırşehir	Osmaniye	Siirt
	Yalova		Kütahya	Sinop	Şanlıurfa
			Malatya	Tokat	Şırnak
			Nevşehir	Tunceli	Van
			Rize	Yozgat	Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri
			Sivas		

2012/3305 sayılı Karar'da öncelikle tüm destek unsurları açısından geçerli olacak **sabit yatırım tutarları ve asgarî kapasiteler** belirlenmiştir. Bu kapsamda anılan Karar'ın 5. maddesinde, yatırımın, destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgarî sabit yatırım tutarları belirlenmiştir. Buna göre; yatırımın, en az;

- I inci ve II nci bölgelerde 1.000.000 TL.,

- III üncü ,IV üncü, V inci ve VI ncı bölgelerde ise 500.000 TL tutarında olması gerekir.

Ancak, stratejik yatırımlar, büyük ölçekli yatırımlar, bölgesel yatırımlar ile genel teşvik sisteminden yararlanacak yatırımların varsa ekli listelerde her bir konuya yönelik olarak belirlenen yukarıdaki tutarların üzerindeki asgarî sabit yatırım ve/veya asgarî kapasite şartlarını sağlaması gerekir.

Dolayısıyla yapılan yatırımın destek unsurlarından yararlanabilmesi için belirlenen bu asgari yatırım büyüklükleri aşılmalı ve ayrıca her bir bölge ve sektör itibarıyla 2012/3305 sayılı Karar'ın 8. maddesi veya Karar eki listelerde belirlenen asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlaması da gerekir.

Örneğin, 1. bölgede yer alan İstanbul ilinde “ilaç / eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı” sektörü için asgari yatırım tutarı 4.000.000 TL. olarak belirlenmiştir. Yani bu sektörde yapılacak bir yatırımın vergi indirimi (diğer destek unsurlarından) uygulamasından yararlanabilmesi için yatırımın 1.000.000 TL.'nin üzerinde olması yeterli değildir. En az 4.000.000 TL tutarında bir yatırımın yapılması gerekir.

3.3.3. İndirimli Kurumlar Vergisi Yatırım Döneminde de Uygulanabilecektir

Mevcut teşvik sisteminde indirimli kurumlar vergisi uygulamasından 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A maddesinde yer alan hükümler kapsamında, indirimli kurumlar vergisi oranı uygulamasına yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren **sadece bu yatırımdan elde edilen kazançta** uygulanabilmektedir.

Bu durum yatırımcılar açısından, yatırımın finansmanında katkı sağlaması açısından çok yeterli görülmemiş ve eleştiri konusu edilmiştir. Destekten sadece işletme döneminde ve yatırım teşvik belgesi konusu yatırımdan elde edilen kazanç üzerinden yararlanılması halinde, destekten yararlanma süresi uzayabilmekte, ayrıca, yatırımcıların diğer ekonomik faaliyetlerinden elde ettikleri kazançların yatırıma yönlendirilmesi zorlaşmaktadır. Yeni teşvikle, yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde ettiği kazançlarına indirimli kurumlar vergisi uygulanması imkanı getirilmek suretiyle, yatırımların finansmanına daha yatırım aşamasında destek sağlanmakta, böylece yatırımlar daha fazla özendirilmektedir.

KVK 32/A maddesinde yapılan değişiklik ile Bakanlar Kurulu'na Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında belirlenene il ve sektörler itibariyle, söz konusu yatırımlar üzerinden hesaplanacak olan yatırıma katkı tutarlarının belli bir kısmının yatırım devam ederken yatırımcıların diğer faaliyetlerinden elde etmiş olduğu kazançlara indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle kullandırılması sağlanmaktadır. Bu kapsamda, 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında BKK ile iller ve sektörler bazında yatırım dönemi ve işletme döneminde uygulanacak yatırıma katkı oranları ve indirimli kurumlar /vergisi oranları belirlenmiş ve yürürlüğe girmiştir.

Buna göre kurumlar, yatırıma başlama tarihinden itibaren, hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben ;

- 2, 3, 4, 5, ve 6. bölgelerde yapılacak yatırımlar için,
- BKK ile belirlenen yatırıma katkı oranına göre hesaplanan yatırıma katkı tutarı kadar ve ,
- yatırım döneminde gerçekleşen yatırım harcaması tutarını geçmemek üzere,
- yatırım döneminde kurumun diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli kurumlar vergisi oranı uygulamak suretiyle yatırıma katkı tutarını kısmen kullanabileceklerdir.

Ancak, yatırım döneminde diğer kazançlar üzerinden katkı tutarı kullandırılmasına ilişkin düzenlemenin **1.1.2013 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanacağı hususu** unutulmamalıdır.²⁹Bu bağlamda yapılacak olan yatırımlar üzerinden hak kazanılan

---

²⁹ 6322 sayılı Kanun

“MADDE 43 – Bu Kanunun;

.....

d) 39 uncu maddesinde öngörülen yatırım döneminde katkı tutarı kullandırılmasına ilişkin düzenleme 1/1/2013 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

.....

yatırıma katkı tutarı, yatırım yapanların, ancak 01.01.2013 tarihinden itibaren elde edecekleri diğer kazançları üzerinden uygulanabilecektir.

1. bölgede yapılan yatırımlar için yatırım döneminde indirimli kurumlar vergisi uygulanamayacak olup, söz konusu yatırımın işletmeye geçmesinden sonra o yatırım üzerinden elde edilen kazançta uygulanabilecektir.

Yatırıma katkı oranları, indirimli kurumlar vergisi oranları ve yatırıma katkı oranlarının yatırım ve işletme döneminde uygulanmasına ilişkin hususlar örneklerle aşağıdaki gibidir.

3.3.4. Yatırıma Katkı Oranları ve Vergi İndirim Oranları - Örneklerle Anlatım

KVK'nın 32/A maddesinin 2/b bendinin **6322 sayılı kanunun 39. maddesiyle değişen** hükmünde Bakanlar Kurulu'nun, her bir il grubu, stratejik yatırımlar veya KVK 32/A maddesinin (a) bendinde belirtilen yerler için yatırıma katkı oranını 55'i, yatırım tutarı 50 milyon Türk Lirasını aşan büyük ölçekli yatırımlarda ise % 65'i geçmemek üzere belirlemeye, kurumlar vergisi oranını % 90'a kadar indirimli uygulamaya yetkili olduğu belirtilmiştir.

Bakanlar Kurulu bu yetkisini 2012/3305 sayılı Karar'ın 15. maddesinde kullanmış ve büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel uygulama kapsamında gerçekleştirilen yatırımlarda, kurumlar vergisi veya gelir vergisine uygulanacak indirim oranları ile yatırıma katkı oranlarını belirlemiştir.

Yeni teşvik sisteminde 2, 3, 4, 5 ve 6. bölgelerde yatırım yapan firmalar için yapılan yatırım üzerinden hesaplanan yatırıma katkı tutarının belirli bir kısmının, yatırım işletmeye geçmeden önce, yatırım yapanların tüm faaliyetlerinden elde ettiği kazançları üzerinden indirimli kurumlar vergisi yoluyla karşılanmasının önü açılmaktadır.

Yeni Teşvik Sisteminde, OSB'lerde yapılacak yatırımlar veya sektörel işbirliğine dayalı yatırımlar daha avantajlı hale getirilmiştir. 2012/3305 sayılı Karar'ın 18. maddesinde, büyük ölçekli yatırımlar veya bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesi düzenlenen yatırımların OSB'lerde yapılması veya sektörel işbirliğine dayalı yatırımlar olması halinde vergi indirimi desteği açısından buldukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oranlarda desteklerden yararlanacakları belirtilmiştir. 6 ncı bölgede gerçekleştirilecek büyük ölçekli ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlar için vergi indirimi desteği bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına beş puan ilave edilmek suretiyle uygulanacaktır.

Bu bağlamda, Bakanlar Kurulu'nun 2012/3305 sayılı Kararı ile teşvik belgesi kapsamında, 31.12.2013 tarihine kadar başlanacak yatırımlar ve 31.12.2013 tarihinden sonra başlanacak bölgesel ve büyük ölçekli yatırımlar için ayrı ayrı olmak üzere, öngörülen yatırıma katkı tutarı, vergi indirim oranı ile yatırım ve işletme döneminde uygulanacak yatırıma katkı oranları aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

3.3.4.1. Bölgeler İtibariyle Yatırıma Katkı Oranı ve Vergi İndirim Oranları

2012/3305 sayılı Karar ile Türkiye 6 farklı bölgeye ayrılarak her bir bölgede uygulanacak yatırıma katkı oranı, vergi indirim oranı ve işletme/yatırım döneminde uygulanacak yatırıma katkı oranları ayrı ayrı belirlenmiş olup, aşağıdaki gibidir.

31.12.2013 Tarihine Kadar (Bu Tarih Dahil) Başlanacak Yatırımlar

BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARINDA VERGİ İNDİRİMİ				
Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi İndirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Azami Yatırıma Katkı Oranı (Yatırıma Katkı Tutarının % si)	
			Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
I. Bölge	15	50	0	100
II. Bölge	20	55	10	90
III. Bölge	25	60	20	80
IV. Bölge	30	70	30	70
V. Bölge	40	80	50	50
VI. Bölge	50	90	80	20

31.12.2013 Tarihinden Sonra Başlanılan Yatırımlar

BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARINDA VERGİ İNDİRİMİ				
Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi İndirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Azami Yatırıma Katkı Oranı (Yatırıma Katkı Tutarının % si)	
			Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
I. Bölge	10	30	0	100
II. Bölge	15	40	10	90
III. Bölge	20	50	20	80
IV. Bölge	25	60	30	70
V. Bölge	30	70	50	50
VI. Bölge	35	90	80	20

Tablodan görüldüğü üzere, 2, 3, 4, 5 ve 6. bölgelerde yapılacak yatırımlar üzerinden hesaplanacak yatırıma katkı tutarlarının tabloda belirtilen oranlarının yatırım işletmeye geçmeden önce, **yatırım sahibinin diğer faaliyetlerinden elde ettiği kazançları üzerinden indirimli kurumlar vergisi yoluyla karşılanması** sağlanmaktadır. Bu hak sadece 1. bölge illeri haricindeki diğer tüm iller için verilmiş olup, 1. bölge illerinde yapılacak yatırımlar için indirimli kurumlar vergisinin yatırım döneminde diğer faaliyetlerden elde edilecek kazançlara uygulanmasına izin verilmemektedir.

Örnek:

31.12.2013 tarihine kadar OSB dışında bir yerde yatırıma başlanılan 10.000.000 TL tutarında bir yatırım için, bölgeler itibariyle, yatırım ve işletme dönemlerinde yararlanılabilecek azami yatırıma katkı tutarları aşağıdaki gibi olacaktır. Söz konusu yatırım OSB içinde yapıldığı takdirde, bir alt bölgenin desteğinden yararlanacaktır.

Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Toplam Yatırıma Katkı Tutarı (10.000.000 X A)	İşletme / Yatırım Döneminde İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulanacak Azami Yatırma Katkı Oranı ve Yatırma Katkı Tutarı			
			Yatırım Döneminde Uygulanacak Yatırma Katkı Oranı (C)	Yatırım Döneminde Uygulanacak Azami Yatırma Katkı Tutarı (BXC)	İşletme Döneminde Uygulanacak Yatırma Katkı Oranı (D)	İşletme Döneminde Uygulanacak Azami Yatırma Katkı Tutarı (BXD)
I. Bölge	15	1.500.000,00	0	0,00	100	1.500.000,00
II. Bölge	20	2.000.000,00	10	200.000,00	90	1.800.000,00
III. Bölge	25	2.500.000,00	20	500.000,00	80	2.000.000,00
IV. Bölge	30	3.000.000,00	30	900.000,00	70	2.100.000,00
V. Bölge	40	4.000.000,00	50	2.000.000,00	50	2.000.000,00
VI. Bölge	50	5.000.000,00	80	4.000.000,00	20	1.000.000,00

Görüldüğü üzere, yatırıma katkı tutarı, yatırımın yapıldığı ilin bulunduğu bölgeye göre, yukarıdaki tabloda yer alan oranlarla sınırlı olmak üzere, yatırım döneminde yatırım sahibinin diğer kazançlarına indirimli kurumlar vergisi uygulanması suretiyle yatırımcıya yatırım harcamalarının yatırıma katkı tutarı kadar kısmının devlet tarafından karşılanması sağlanacaktır.

Örnek:

VI. bölgede yer alan Mardin ilinde OSB dışında 31.12.2013 tarihinden önce başlanan 10.000.000 TL tutarındaki bir yatırım için devletçe sağlanan katkı oranı % 50'dir³⁰. Yani bu yatırımın 5.000.000 TL tutarındaki kısmı devletçe karşılanmaktadır. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere, bu katkı doğrudan destek şeklinde olmayıp yatırımdan elde edilecek kazançta indirimli vergi uygulanması şeklinde kendini gösterecektir. Bu örnekteki yatırımın 15.03.2013 tarihinde tamamlanıp faaliyete geçtiğini varsayarsak bu tarihten itibaren elde edilecek kazançlar gelir veya kurumlar vergisi % 90 oranında indirimli olarak uygulanacaktır. Bu indirim uygulamasına da yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçtiği geçici vergi döneminde başlanılacaktır. Bu kapsamda vergi uygulaması aşağıdaki şekilde yapılacaktır.

A	B	C	D	E	F	G	H
Hesap Dönemi	Kazanç Tutarı (TL)	Vergi Oranı ³¹ (%)	Oransal Katkı (%)	Katkı Tutarı (TL) (BxD)	Vergi Tutarı (TL) (BxC)	Toplam Destek Tutarı (TL)	Kalan Destek Tutarı (TL) (G-E)
2013	3.000.000,00	2	18	540.000,00	60.000,00	5.000.000,00	4.460.000,00
2014	4.500.000,00	2	18	810.000,00	90.000,00	4.460.000,00	3.650.000,00
2015	5.000.000,00	2	18	900.000,00	100.000,00	3.650.000,00	2.750.000,00
2016	7.200.000,00	2	18	1.296.000,00	144.000,00	2.750.000,00	1.454.000,00
2017	4.600.000,00	2	18	828.000,00	92.000,00	1.454.000,00	626.000,00
2018	6.000.000,00	2	18	626.000,00	574.000,00	626.000,00	0,00

³⁰ VI. Bölgede 31.12.2013 tarihine kadar OSB dışında yapılan yatırımlarda yatırıma katkı oranı % 50, vergi indirim oranı % 90 olarak uygulanacaktır.

³¹ Bu kazançta % 90 oranında vergi indirimi uygulanması gerekecektir. Dolayısıyla, kurumlar vergisi oranı % 20 yerine % 2 olarak uygulanacak ve yapılan yatırıma, elde edilen kazanç tutarının % 18'i kadar destek sağlanacaktır

		TOPLAM	5.000.000,00			
--	--	---------------	---------------------	--	--	--

2018 yılında elde edilen kazançta % 18 katkı sağlanması durumunda 1.080.000,00 TL katkı tutarı belirlenecektir. Ancak, bu durumda sağlanan toplam katkı tutarı 5.454.000,00 TL olacaktır. Yukarıda açıklandığı üzere bu yatırıma sağlanan katkı oranı %50 yani 5.000.000,00 TL.'dir. Bu nedenle 2018 yılı katkı tutarı 626.000,00 TL. ve vergi tutarı da 574.000,00 TL. olarak hesaplanmıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalardan anlaşılacağı üzere, Bakanlar Kurulu yatırıma erken başlanmasını teşvik etmek amacıyla 31.12.2013 tarihine kadar başlanan yatırımlar için daha yüksek katkı oranı ile daha yüksek vergi indirimi oranı belirlemiştir.

Aynı örneği yatırıma başlama tarihini 15.06.2014 olarak değiştirelim (Yatırımın bitiş tarihi ve elde edilen kazanç tutarları değiştirilmeyecektir). Bu durumda yatırıma katkı oranının % 35, vergi indirimi oranının ise % 90 olarak dikkate alınması gerekecektir³². Dolayısıyla yatırıma sağlanacak devlet desteğinin tutarı 3.500.000 olacaktır. Bu katkı tutarlarının hesaplanması ise aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

A	B	C	D	E	F	G	H
Hesap	Kazanç Tutarı (TL)	Vergi Oranı (%)	Oransal Katkı (%)	Katkı Tutarı (TL)	Vergi Tutarı (TL) (BxC)	Toplam Destek Tutarı (TL)	Kalan Destek Tutarı (TL) (G-E)
Dönemi				(BxD)			
2015	2.400.000,00	2	18	432.000,00	48.000,00	3.500.000,00	3.068.000,00
2016	4.300.000,00	2	18	774.000,00	86.000,00	3.068.000,00	2.294.000,00
1017	6.200.000,00	2	18	1.116.000,00	124.000,00	2.294.000,00	1.178.000,00
2018	8.000.000,00	2	18	1.178.000,00	422.000,00	1.178.000,00	0,00
			TOPLAM	5.000.000,00			

Örneğin ilk şekli ile ikinci şeklinin karşılaştırılmasından yatırıma 31.12.2013 tarihine kadar başlamanın büyük faydasının olacağı anlaşılmaktadır.

3.3.4.2. Büyük Ölçekli Yatırımlar İçin Yatırıma Katkı Oranı ve Vergi İndirim Oranları

KVK'nın 32/A maddesinde belirtilen 50.000.000 TL'yi aşan büyük ölçekli yatırımların neler olduğu 2012/3305 sayılı Karar'ın 3 numaralı ekinde belirtilmiştir. Bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sıra No	Yatırım Konuları	Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
1	Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1000
2	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	200
3	Liman ve Liman Hizmetleri Yatırımları	200
4	Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları:	

³² VI. Bölgede 31.12.2013 tarihinden sonra OSB dışında yapılan yatırımlarda yatırıma katkı oranı % 35, vergi indirim oranı % 90 olarak uygulanacaktır

	a) Motorlu Kara Taşıtları Ana Sanayi Yatırımları	200
	b) Motorlu Kara Taşıtları Yan Sanayi Yatırımları	50
5	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları	50
6	Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	
7	Elektronik Sanayi Yatırımları	
8	Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
9	İlaç Üretimi Yatırımları	
10	Hava ve Uzay Taşıtları ve/veya Parçaları İmalatı Yatırımları	
11	Makine (Elektrikli Makine ve Cihazlar Dahil) İmalatı Yatırımları	
12	Metal Üretimine Yönelik Yatırımlar: [Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerin cevher ve/veya konsantresinden nihai metal üretimine yönelik yatırımlar (bu tesislere entegre madencilik yatırımları dahil)]	

Bu yatırımlar özel önem verilen yatırımlar olarak karşımıza çıkmakta ve indirimli vergi uygulamasında, daha yüksek oranlı katkılardan ve vergi indirimlerinden faydalanmaktadır.

2012/3305 sayılı Karara göre bölgeler itibariyle büyük ölçekli yatırımlar için uygulanacak yatırım katkı oranı, vergi indirim oranı ve işletme/yatırım döneminde uygulanacak yatırım katkı oranları ayrı ayrı belirlenmiş olup, aşağıdaki gibidir.

31.12.2013 Tarihine Kadar (Bu Tarih Dahil) Başlanacak Yatırımlar

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLARIN TEŞVİKİ UYGULAMALARINDA VERGİ İNDİRİMİ				
Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi İndirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Azami Yatırıma Katkı Oranı (Yatırıma Katkı Tutarının % si)	
			Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
I. Bölge	25	50	0	100
II. Bölge	30	55	10	90
III. Bölge	35	60	20	80
IV. Bölge	40	70	30	70
V. Bölge	50	80	50	50
VI. Bölge	60	90	80	20

31.12.2013 Tarihinden Sonra Başlanılan Yatırımlar

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLARIN TEŞVİKİ UYGULAMALARINDA VERGİ İNDİRİMİ				
Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi İndirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Azami Yatırıma Katkı Oranı (Yatırıma Katkı Tutarının % si)	
			Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
I. Bölge	20	30	0	100
II. Bölge	25	40	10	90
III. Bölge	30	50	20	80

IV. Bölge	35	60	30	70
V. Bölge	40	70	50	50
VI. Bölge	45	90	80	20

Örneğin;

100.000.000 TL tutarında büyük ölçekli bir yatırım için, bölgeler itibariyle, yatırım ve işletme dönemlerinde yararlanılabilecek azami yatırıma katkı tutarları aşağıdaki gibi olacaktır.

Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Toplam Yatırıma Katkı Tutarı (100.000.000 X A)	İşletme / Yatırım Döneminde İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulanacak Azami Yatırıma Katkı Oranı ve Yatırıma Katkı Tutarı			
			Yatırım Döneminde Uygulanacak Yatırıma Katkı Oranı (C)	Yatırım Döneminde Uygulanacak Azami Yatırıma Katkı Tutarı (BXC)	İşletme Döneminde Uygulanacak Yatırıma Katkı Oranı (D)	İşletme Döneminde Yararlanılacak Azami Yatırıma Katkı Tutarı (BXD)
	A	B				
I. Bölge	25	25.000.000,00	0	0,00	100	25.000.000,00
II. Bölge	30	30.000.000,00	10	3.000.000,00	90	27.000.000,00
III. Bölge	35	35.000.000,00	20	7.000.000,00	80	28.000.000,00
IV. Bölge	40	40.000.000,00	30	12.000.000,00	70	28.000.000,00
V. Bölge	50	50.000.000,00	50	25.000.000,00	50	25.000.000,00
VI. Bölge	60	60.000.000,00	80	48.000.000,00	20	12.000.000,00

Görüldüğü üzere, 100.000.000 TL toplam yatırım üzerinden hesaplanan ve tablonun B sütununda yer alan yatırıma katkı tutarları, yatırım veya işletme dönemlerinde elde edilecek olan kazançlar üzerinden, kurumlar vergisinin indirimli olarak ödenmesi suretiyle devletten geri alınacaktır.

3.3.4.3. Organize Sanayi Bölgelerinde Yapılan Yatırımlar İçin Yatırıma Katkı Oranı ve Vergi İndirim Oranları

Yeni Teşvik Sisteminde, OSB'lerde yapılacak yatırımlar veya sektörel işbirliğine dayalı yatırımlar daha avantajlı hale getirilmiştir. 2012/3305 sayılı Karar'ın 18 maddesinde, büyük ölçekli yatırımlar veya bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesi düzenlenen yatırımların OSB'lerde yapılması veya sektörel işbirliğine dayalı yatırımlar olması halinde vergi indirimi desteği açısından buldukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oranlarda desteklerden yararlanacakları belirtilmiştir. 6 ncı bölgede gerçekleştirilecek büyük ölçekli ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlar için vergi indirimi desteği bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına beş puan ilave edilmek suretiyle uygulanacaktır.

Bu bağlamda, kitabın yukarıda yer alan 3.3.4.1 ve 3.3.4.2 bölümlerinde belirtilen yatırımlar, 2012/3305 sayılı Karar'ın 18. maddesinde belirtilen OSB'lerde yapılan yatırım veya sektörel işbirliğine dayalı yatırım olduğu takdirde aşağıdaki oranlar uygulanacaktır

BÖLGESEL YATIRIMLAR			
Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı	Vergi İndirim Oranı	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Azami Yatırıma Katkı Oranı (Yatırıma Katkı

	(%)	(%)	Tutarının % si)	
			Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
I. Bölge	20	55	0	100
II. Bölge	25	60	10	90
III. Bölge	30	70	20	80
IV. Bölge	40	80	30	70
V. Bölge	50	90	50	50
VI. Bölge	55	90	80	20

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR				
Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi İndirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Azami Yatırıma Katkı Oranı (Yatırıma Katkı Tutarının % si)	
			Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
I. Bölge	30	55	0	100
II. Bölge	35	60	10	90
III. Bölge	40	70	20	80
IV. Bölge	50	80	30	70
V. Bölge	60	90	50	50
VI. Bölge	65	90	80	20

2012/3305 sayılı Karar'ın 18. maddesi kapsamında yapılacak yatırımlar vergi indirimi desteği açısından buldukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oranlarda desteklerden yararlanacakları belirtilmiştir. Bu bağlamda yukarıdaki tablolarda yatırım katkı ve vergi indirim oranları bir alt bölgenin oranları dikkate alınarak düzenlenmiştir. Ancak, anılan maddede; 6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için vergi indirimi desteği bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına beş puan ilave edilmek suretiyle uygulanacağı belirtildiğinden ve vergi oranı konusunda bir düzenleme bulunmadığından, 6. bölge yatırımlarında sadece yatırıma katkı oranı % 5 fazla olacaktır. Dolayısıyla 6. bölgedeki vergi indirim oranı ile 5. bölgedeki vergi indirim oranlarının aynı olması gibi bir durum ortaya çıkmaktadır.

3.3.4.4. Öncelikli Yatırımlar İçin Yatırıma Katkı Oranı ve Vergi İndirim Oranları

Yeni Teşvik Sistemi ile bazı yatırım konularına, 5. bölgede olmasalar dahi bu bölgeye sağlanan desteklerden yararlanma olanağı sunulmaktadır.

Öncelikli alanlarda yapılacak yatırımlar, 2. , 3. , 4. , 5. bölgelerde yer alması durumunda 5. bölge desteklerinden yararlanacaklardır. Ancak 6. bölgede yer alması halinde bulunduğu bölge desteklerinden yararlanacaktır.

Öncelikli yatırım konuları;

a) Denizyolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar.

b) Özel sektör tarafından yapılacak şehirlerarası yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları ile şehir içi yük taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları.

c) Test merkezleri, rüzgar tüneli ve bu mahiyetteki yatırımlar (otomotiv, uzay veya savunma sanayine yönelik olanlar).

ç) Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde³³ yapılacak turizm yatırımlarından bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki turizm konaklama yatırımları.

d) Asgari ellibin metrekare kapalı alana sahip uluslararası fuar yatırımları (konaklama ve alışveriş merkezi üniteleri hariç).

e) Sağlık Bakanlığında alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek asgari yirmimilyon Türk Lirası tutarındaki biyoteknolojik ilaç, onkoloji ilaçları ve kan ürünleri üretimine yönelik yatırımlar.

f) Savunma Sanayii Müsteşarlığından alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek asgari yirmimilyon Türk Lirası tutarındaki savunma, havacılık ve uzay alanındaki yatırımlar.

g) Maden istihraç yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları (4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanan I. grup madenler ve mıcır yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek istihraç ve/veya işleme yatırımları hariç).

ğ) Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan ilk, orta ve lise eğitim yatırımları.

h) Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından desteklenen AR-GE projeleri neticesinde geliştirilen ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar

olarak 2012/3305 sayılı Karar'ın 17. maddesinde belirtilmiştir.

Buna göre öncelikli yatırımlar için belirlenmiş olan yatırıma katkı oranı ve vergi indirim oranları aşağıdaki gibi olacaktır.

ÖNCELİKLİ YATIRIMLARDA VERGİ İNDİRİMİ				
Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi İndirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Azami Yatırıma Katkı Oranı (Yatırıma Katkı Tutarının % si)	
			Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
I. Bölge	15	50	0	100
II. Bölge ³⁴	40	80	50	50
III. Bölge	40	80	50	50
IV. Bölge	40	80	50	50
V. Bölge	40	80	50	50

³³ Hali hazırda Bakanlar Kurulu tarafından kültür ve turizm gelişme bölgeleri olarak ilan edilen yerlerin sayısı 254 olup, Bakanlar Kurulu tarafından kültür ve turizm gelişme bölgeleri olarak ilan edilen yerlerin listesi <http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,9671/ulkemizdeki-turizm-bolge-alan-ve-merkezleri-ile-kultur-.html> adresinde ayrıntılı olarak yer almaktadır.

³⁴ 31.12.2013 tarihine kadar başlanılan yatırımlar için V. bölgede yatırıma katkı oranı %40, vergi indirim oranı ise %80 dir.

VI. Bölge ³⁵	50	90	80	20
-------------------------	----	----	----	----

3.3.4.5. Stratejik Yatırımlar İçin Yatırıma Katkı Oranı ve Vergi İndirim Oranları

2012/3305 sayılı Karar'ın 8. maddesi ve 2012/1 sayılı Tebliğ'in 10. maddesinde belirtilen ve aşağıda yer alan kriterlerin tamamını birlikte sağlayan, ithalat bağımlılığı yüksek ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırım olarak değerlendirilecektir.

a) Asgari sabit yatırım tutarının ellimilyon Türk Lirasının üzerinde olması (münhasıran bu yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak üzere gerçekleştirilecek doğalgaza dayalı olmayan enerji yatırımlarının tesis kurulu gücü ile orantılanacak kısmı yatırım tutarına dahil edilir).

b) Teşvik belgesine konu yatırımda üretilecek ürünle ilgili yurtiçi toplam üretim kapasitesinin, aynı ürünün ithalatından az olması.

c) Teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek yatırımla asgari yüzde kırk oranında katma değer sağlanması.

ç) Yatırım konusu tesiste üretilecek ürünle ilgili son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının ellimilyon ABD Dolarının üzerinde olması (ithalat miktarının tespitinde, müracaat tarihinden önce yayımlanmış son oniki aylık resmi veriler esas alınır).

Stratejik yatırım kapsamına girdiği halde yurt içinde üretimi olmayan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlarda yukarıdaki (ç) bendinde yer alan " bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının ellimilyon ABD Dolarının üzerinde olması" şartı aranmayacaktır.

Rafineri ve petrokimya yatırımlarında ise (c) bendinde yer alan " Bakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde, belge konusu yatırımla sağlanacak katma değer asgari yüzde kırk olması." şartı aranmayacaktır.

2012/3305 sayılı Karar'ın 15. maddesinin (3) numaralı fıkrasına göre, stratejik yatırımlar için tüm bölgelerde uygulanacak vergi indirimi oranı %90 ve yatırıma katkı oranı %50 olarak dikkate alınacaktır.

Yatırıma katkı oranına göre hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben, gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını aşmamak şartıyla, toplam yatırıma katkı tutarının stratejik yatırımlarda; 6 ncı bölgede %80'ini, diğer bölgelerde %50'sini geçmemek üzere yatırım döneminde yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli gelir veya kurumlar vergisi uygulanabilecektir.

Yeni teşvik uygulamasında en kapsamlı destek unsurları stratejik yatırımlara verilmekte olup, stratejik yatırımlar, yeni teşvik sistemi ile 6 bölgeye ayrılan Türkiye'de, bölge ayrımı yapılmaksızın, ülkenin neresinde yapılırsa yapılsın aşağıda yer alan oranlarda indirimli kurumlar vergisinden yararlanacaktır.

STRATEJİK YATIRIMLARDA VERGİ İNDİRİMİ			
Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi İndirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Azami Yatırıma Katkı Oranı (Yatırıma Katkı Tutarının % si)

³⁵ Öncelikli yatırımlarda VI. Bölge yatırımlarında kendi bölgesinin teşvik oranları uygulanacak olup, V. bölgede yatırıma katkı oranı %50, vergi indirim oranı ise %90 dır.

			Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
I. Bölge	50	90	50	50
II. Bölge	50	90	50	50
III. Bölge	50	90	50	50
IV. Bölge	50	90	50	50
V. Bölge	50	90	50	50
VI. Bölge	50	90	80	20

3.3.4.6. İndirimli Kurumlar Vergisinin Yatırım Döneminde Diğer Kazançlar Üzerinden Uygulanmasına İlişkin Örnek

KVK 32/A maddesinde yapılan değişiklik ile Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile belirlenecek illerde, yatırıma başlama tarihinden itibaren maddeye göre hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben, toplam yatırıma katkı tutarının % 50'sini ve gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını geçmemek üzere; yatırım döneminde kurumun diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli kurumlar vergisi oranı uygulatmak suretiyle yatırıma katkı tutarını kısmen kullandırılabilen kitabın II. kısım 3. Bölüm 3.3.3 alt bölümünde ve yatırıma katkı kullanım oranları 3.3.4. alt bölümünde ayrıntılı olarak belirtilmiş olup, uygulamaya ilişkin örnek aşağıda yer almaktadır.

Örnek; II. bölgede yer alan Çanakkale ilinde 12.000.000 TL tutarındaki yatırıma, 31.12.2013 tarihinden önce teşvik belgesi alarak başlayan ve 2014 yılı sonu itibariyle yatırımı tamamlayan (BC) A.Ş. söz konusu yatırım için 2012 yılı sonu itibariyle 100.000 TL, 2013 yılı sonu itibariyle 500.000 TL ve 2014 yılında 1.200.000 TL harcama yapmıştır. (BC) A.Ş.'nin diğer faaliyetlerinden elde ettiği kazancı; 2012 yılında 1.400.000 TL, 2013 yılında 3.000.000 TL ve 2014 yılında 1.800.000 TL dir. (BC) A.Ş. tamamlamış olduğu söz konusu yatırım üzerinden 2014 yılında 3.000.000 TL kazanç elde etmiştir. Bu bilgilere göre, kurumun yatırım dönemi ve işletme döneminde yararlanacağı yatırıma katkı tutarları ve indirimli kurumlar vergisi uygulaması aşağıdaki gibi olacaktır.

		2012	2013	2014
A1	Diğer Kazançlardan Elde Edilen Kazanç (Kurum Kazancı- Matrah)	1.400.000 TL	3.000.000 TL	1.800.000 TL
A2	Yatırımdan Elde Edilen Kazanç			3.000.000 TL
B	Yapılacak Yatırım Tutarı	12.000.000 TL	12.000.000 TL	12.000.000 TL
C	Yatırıma Katkı Tutarı (B * %20) ³⁶	2.400.000 TL	2.400.000 TL	2.400.000 TL
D	Yatırım Döneminde Uygulanacak Yatırıma Katkı Oranı ³⁷	10%	10%	10%
E	İşletme Döneminde Uygulanacak Yatırıma Katkı Oranı	90%	90%	90%
F	Vergi İndirim Oranı	55%	55%	55%
G	İndirimli Kurumlar Vergisi Oranı (%20*%55)	11%	11%	11%
H	İndirimli Kurumlar Vergisi Tutarı (A1*G) (A2*G)	154.000 TL	330.000 TL	330.000 TL ³⁸

³⁶ II. Bölgede OSB dışında yapılan yatırımlarda yatırıma katkı oranı % 20, vergi indirim oranı % 55 dir.

³⁷ II. Bölgede yatırım döneminde uygulanacak azami yatırıma katkı oranı % 10, işletme döneminde ise % 90 dir

³⁸ Söz konusu yatırım için 2012ve 2013 yılları yatırım dönemi olduğundan ilgili yıllarda indirimli kurumlar vergisi diğer kazançlar üzerinden uygulanmıştır. Yatırım 2014 yılı içinde tamamlandığından indirimli kurumlar vergisi sadece 2014 yılında söz konusu yatırımdan elde edilen kazanç üzerinden uygulanmıştır.

I	Yatırım Dön. Yararlanılabilecek Azami Yatırma Katkı Tutarı (C*D)	240.000 TL ³⁹	240.000 TL	
J	Önceki Dönem Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı		100.000 TL	240.000 TL
K	Gerçekleştirilen Yatırım Harcaması	100.000 TL	500.000 TL	11.400.000 TL
L	Yatırım Döneminde Yararlanılacak Yatırıma Katkı Tutarı	100.000 TL ⁴⁰	140.000 TL ⁴¹	
M	İşletme Döneminde Yararlanılacak Yatırıma Katkı Tutarı (H)			330.000 TL ⁴²
N	Kalan Yatırıma Katkı Tutarı (C-L) (C-M)	2.300.000 TL	2.160.000 TL	1.830.000 TL
O	Hesaplanan Kurumlar Vergisi ((A1+A2)*% 20)	280.000 TL	600.000 TL	960.000 TL
P	İnd. Kur.Vergisi Yoluyla Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı (H)	154.000 TL	330.000 TL	330.000 TL
R	Ödenecek Kurumlar Vergisi (O-P)	180.000 TL	460.000 TL	630.000 TL

KVK 32/A maddesine göre, yatırım döneminde diğer kazançlar üzerinden yatırıma katkı tutarının uygulanmasında; yatırım döneminde yararlanılabilecek azami yatırıma katkı tutarı, gerçekleşen yatırım harcaması ve vergi indirim oranı üzerinden hesaplanan tutarın en düşük olanı ilgili dönemde yatırıma katkı tutarı olarak dikkate alınması gerektiğinden, yukarıdaki örnekteki yatırıma katkı tutarları bu hükümler dikkate alınarak belirlenmiştir.

3.3.5. Yatırıma Başlama ve İşletmeye Geçiş Tarihlerinin Belirlenmesi

2012/3305 sayılı Karar'ın 24. maddesinde yatırıma başlama, 2012/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde ise işletmeye geçiş tarihlerinin ne şekilde belirleneceği açıklanmıştır.

3.3.5.1. Yatırıma Başlama Tarihinin Belirlenmesi

2012/3305 sayılı Karar'ın 24. Maddesinin birinci fıkrasında yatırıma başlama tarihinin ne şekilde belirleneceği açıklanmıştır. Maddeye göre, **yatırımın başlangıç tarihi, teşvik belgesi için Ekonomi Bakanlığı'na veya ilgili yerel birime müracaat tarihidir.**

Ancak, yatırıma başlanıldığının kabul edilebilmesi için, yatırımın başlangıç tarihinden sonra arazi-arsa, altyapı, bina-inşaat, makine ve teçhizat (avans ve ön ödemeler dahil) ile diğer yatırım harcamalarına yönelik olarak teşvik belgesinin ilk düzenlendiği tarihteki sabit yatırım tutarı esas alınmak üzere, sabit yatırım tutarının en az yüzde onu oranında (sabit yatırım tutarı ellimilyon Türk Lirasının üzerindeki yatırımlar için en az beşmilyon Türk Lirası) harcama yapılması gerekir.

Ekonomi Bakanlığı gerekli görülen hallerde yatırıma başlamaya ilişkin faaliyetlerin fiziki gerçekleştirmelerini tespit amacıyla bizzat veya 2012/3305 sayılı Karar'ın 24. maddesinde belirtilen kurum ve kuruluşlar (Kalkınma Ajansları, ticaret ve sanayi odaları, sanayi odaları,

³⁹ II. Bölgede yatırım döneminde uygulanacak azami yatırıma katkı oranı % 10 olduğundan yararlanılacak yatırıma katkı tutarı olan 2.400.000 TL nin % 10 dikkate alınmıştır.

⁴⁰ Yatırım döneminde yararlanılabilecek azami yatırıma katkı tutarı 240.000 TL olmasına rağmen, yararlanılacak azami yatırıma katkı tutarı aynı zamanda ilgili dönemde yapılan yatırım harcamasını geçemeyecektir. İlgili dönemde yapılan yatırım harcaması 100.000 TL olduğundan yararlanılabilecek azami tutar 100.000 TL olacaktır.

⁴¹ yatırım döneminde azami yatırıma katkı oranı % 10 olduğundan yararlanılacak azami yatırıma katkı tutarı 240.000 TL olup, bunun 100.000 TL si 2012 yılında yararlanıldığından 2013 yılında yararlanılabilecek azami yatırıma katkı tutarı 140.000 TL olacaktır.

⁴² Yatırım 2014 yılı içinde tamamlandığından indirimli kurumlar vergisi sadece 2014 yılında söz konusu yatırımdan elde edilen 3.000.000 TL kazanç üzerinden uygulanacak olup, indirimli kurumlar vergisi yoluyla geri alınacak olan yatırıma katkı tutarı bu kazanç üzerinden hesaplanan kurumlar vergisinin % 55'i olan (3.000.000 TL *% 20* %55) 330.000 TL olacaktır.

bankalar veya yatırımın bulunduğu il valiliği) aracılığı ile yatırım mahallinde incelemeler de yapabilir.

Yatırım projesine ilişkin fizibilite yapmak ve şirket kurmak yatırıma başlama sayılmaz.

3.3.5.2. İşletmeye Geçiş Tarihinin Belirlenmesi

2012/1 sayılı Tebliğ'in 2. Maddesinin 1. Fıkrasının (c) bendinde işletmeye geçiş tarihinin ne şekilde belirleneceği açıklanmıştır. Buna göre;

İşletmeye geçiş tarihi;

- Yatırım süresinin (ek süre dahil) bitiş tarihini

veya

- bu tarihten önce tamamlama vizesi için müracaat edilmiş ise müracaat tarihini

ifade ettiği belirtilmiştir.

3.3.5.3. Yatırımların Kısmen İşletmeye Başlanması Halinde İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulaması

İndirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanmak için; 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A maddesine göre yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılmasına bağlanmış olması ve 2012/1 sayılı tebliğde işletmeye geçiş tarihinin yatırım süresinin bitiş tarihinin veya bu tarihten önce tamamlama vizesi için müracaat edilmiş ise müracaat tarihine tarihe bağlanmış olması hususu teşvikten yararlanacak mükellefler açısından uygulamada tereddüt yaratabilecektir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A maddesine göre, indirimli kurumlar vergisi oranı uygulamasına **yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren** başlanacaktır. Kanun maddesi indirimli kurumlar vergisi uygulamasını yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılmasına ve bu yatırımdan kazanç elde edilmesine bağlamıştır.

Kanun maddesinin lafzına baktığımızda indirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanılması için teşvik belgesi alınması yeterli görülmüş ve indirimli kurumlar vergisinden yararlanmak için teşvik belgesi kapsamındaki yatırımın süresinin bitirilmesi yada tamamlama vizesi için başvurulmasını şart koşmamıştır. Buna keza, Ekonomi Bakanlığı tarafından yayımlanmış olan 2012/01 sayılı Tebliğin tanımlar başlıklı 2. Maddesinde işletmeye geçiş tarihi; yatırım süresinin (ek süre dahil) bitiş tarihini veya bu tarihten önce tamamlama vizesi için müracaat edilmiş ise müracaat tarihi olarak belirtilmiştir.

İşletmeler, kısım kısım tamamlanan yatırımlarda, indirimli kurumlar vergisini; 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesine göre yatırımın kısım kısım tamamlandığı tarihten itibaren mi, yoksa 2012/1 sayılı tebliğe göre yatırımın tamamlama vizesinin yapıldığı tarihten itibaren mi uygulayacaklardır?

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesinde yer alan hükümler gayet açık ve nettir. İndirimli kurumlar vergisinden yararlanmak için teşvik belgesinin alınması, yatırıma başlanması ve o yatırımdan kazanç elde edilmesi yeterlidir. 2012/1 sayılı Tebliğinin 2. Maddesinde belirtilen işletmeye geçiş tarihi hususu indirimli kurumlar vergisinin uygulanması açısından bir ön koşul değildir.

2012/1 sayılı Tebliğ genel anlamda 2012/3305 sayılı Karar ile sağlanan destek unsurlarının uygulamasına ilişkin açıklamalar getirmektedir. İndirimli kurumlar vergisinin uygulamasına ilişkin yasal düzenleme 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yapılmasına rağmen, diğer teşvik ve destek unsurları ve yararlanma şekil ve şartları 2012/3305 Karar ve 2012/01 sayılı Tebliğ'de açıklanmıştır. İndirimli kurumlar vergisi uygulamasına ilişkin olarak gerek 2012/3305 sayılı Karar gerekse 2012/1 sayılı Tebliğ'de yapılan açıklamalar Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesinde yer alan hükümlere uygun yapılmıştır. 2012/1 sayılı Tebliğ'in 2. Maddesinde belirtilen işletmeye geçiş hükümleri aynı tebliğin 14. Maddesinde yer alan " sigorta primi işveren hissesi desteği"nin başlanacağı tarihin tespiti ve 2012/3305 sayılı Karar'ın 23. Maddesinde yer alan "yatırımın nakli"ne ilişkin beş yıllık sürenin başlangıcının belirlenmesi açısından önem arz etmektedir. İndirimli kurumlar vergisine ilişkin 2012/3305 sayılı Karar'ın 12. Maddesinde indirimli verginin uygulanacağı tarihe ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamış ve bu hususlar Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A maddesine atıf yapılarak belirtilmiştir. Karar'ın söz konusu bölümünde indirimli kurumlar vergisi uygulamasına yatırımın kısmen yada tamamen işletilmesine başlanmasına bağlanması ve 12. madde de yer alan "işletmeye geçiş" hükümlerine atıf yapmaması da indirimli kurumlar vergisinin uygulama tarihinin işletmeye geçiş tarihi ile bir bağlantısı olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla kısmen faaliyete geçen yatırımlarda indirimli kurumlar vergisinin uygulanması için teşvik belgesinin kapatılmasına gerek bulunmamakta olup, yatırım tamamlanıncaya kadar ilgili yatırımdan kazanç elde edildiği sürece söz konusu kazançta indirimli kurumlar vergisi oranının uygulanmasında bir sorun görülmemektedir.

Nitekim konuya ilişkin tereddüdü içeren bir görüş isteme talebi Manisa Vergi Dairesi Başkanlığı'ndan istenmiş olup, Vergi Dairesi tarafından verilen 13.06.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.45.15.01-KVK-49-2-45 özelge aşağıdaki gibidir.

"İlgide kayıtlı özelge talep formu ile Hazine Müsteşarlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan TEVSI yatırımlarda, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2012/1 sayılı Tebliğe göre indirimli kurumlar vergisinden faydalanabilmek için teşvik belgesi kapatma işleminin yapılmış olma zorunluluğunun olup olmadığı, toplam yatırım tutarı için işletmenize almış olduğunuz makine teçhizatın işletmede kullanılmaya başlandığı dönemde mi yoksa teşvik belgesi kapatma vizesinin yapıldığı tarihten itibaren mi indirimli kurumlar vergisinden yararlanabileceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa 5838 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle eklenen 32/A maddesinde;

"(1) Finans ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar, iş ortaklıkları, taahhüt işleri, 16/7/1997 tarihli ve 4283 sayılı Kanun ile 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Kanun kapsamında yapılan yatırımlar ile rödovans sözleşmelerine bağlı olarak yapılan yatırımlar hariç olmak üzere, bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen ve Hazine Müsteşarlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulur.

(4) Tevsi yatırımlarda, elde edilen kazancın işletme bütünlüğü çerçevesinde ayrı hesaplarda izlenmek suretiyle tespit edilebilmesi halinde, indirimli oran bu kazançta uygulanır. Kazancın ayrı bir şekilde tespit edilememesi halinde ise indirimli oran uygulanacak kazanç, yapılan tevsi yatırım tutarının, dönem sonunda kurumun aktifine kayıtlı bulunan toplam sabit kıymet tutarına (devam eden yatırımlara ait tutarlar da dahil) oranlanması suretiyle belirlenir. Bu hesaplama sırasında işletme aktifinde yer alan sabit kıymetlerin kayıtlı değeri, yeniden değerlendirilmiş tutarları ile dikkate alınır. İndirimli oran uygulamasına yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçtiği geçici vergi döneminde başlanır. "

hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, 14/07/2009 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar"ın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit üzere Hazine Müsteşarlığı tarafından yayımlanan 2012/1 no.lu Tebliğin 21 inci maddesinde, "Vergi İndirimi" uygulamasına ilişkin açıklamalara yer verilmiş bulunmaktadır. Aynı Tebliğin 12 nci maddesinde ise, yatırımın "İşletmeye Geçiş Tarihi" belirlenmiş olup tevsi yatırımlarda teşvik belgesinin tamamlama vizesinin yapıldığı tarih işletmeye geçiş tarihi olarak belirlenmekle birlikte, Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesinin uygulamasında yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılması indirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanabilmek için yeterli görülmektedir.

*Bu hüküm ve açıklamalara göre, Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesinde yer alan indirimli kurumlar vergisinden Hazine Müsteşarlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yararlanabileceğinden, şirketinizin planladığı tevsi yatırım kapsamında **kısmen işletilmeye başlanılan ünitelerden elde edilen kazançlar nedeniyle, yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanabilemeniz mümkün bulunmaktadır.***

Ancak, anılan Kararın "Yatırımın süresi ve tamamlama vizesi" başlıklı 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtildiği üzere, yatırımların öngörülen süre içinde tamamlanamaması veya 4 üncü maddede belirtilen asgarî yatırım tutarlarına uyulmaması hâlinde, teşvik belgelerinin iptal edilerek veya kısmî olarak müeyyide uygulanarak, sağlanmış olan destek unsurlarının ilgili mevzuat çerçevesinde yatırımcılardan geri alınacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim."

Görüldüğü üzere, vergi idaresinin görüşü de bizim görüşümüzü destekler nitelikte olup, kısmen faaliyete geçen teşvik belgeli yatırımdan kazanç elde edildiği takdirde, teşvik belgesinin tamamlama vizesinin yapılması beklenilmeksizin, kazancın elde edildiği yılda indirimli kurumlar vergisi uygulanacaktır

3.3.6. Farklı İllerde Yatırım Yapılması Halinde İndirimli Vergi Uygulaması ve Örnekli Anlatım

KVK'nın 32/A maddesinin (3) numaralı fıkrasında, yatırıma katkı ve vergi oranı farklı illerde aynı mükellef tarafından yapılan yatırımlarda, toplam yatırımın her bir ile isabet eden oranına göre ilgili ilin yatırıma katkı oranı ve indirimli vergi oranı uygulanacağı belirtilmiştir.

Örnek:

(X) A.Ş. tarafından II. bölgede bulunan Adana ilinde 6.000.000 TL. tutarında VI. bölgede bulunan Şanlıurfa ilinde ise 4.000.000 TL. tutarında yatırım yapıldığını ve bu yatırımların 2012 yılı içerisinde başlayıp 2014 yılında tamamlandığını kabul edelim.

Bu durumda II. bölgede yapılan yatırımın toplam yatırıma oranı % 60, IV. bölgede yapılan yatırımın toplam yatırıma oranı ise % 40'dır. Yatırımın % 60'ına tekabül eden 6.000.000 TL.'lik harcama, II. bölge için öngörülen katkı oranı olan % 20 oranında, % 40'ına tekabül eden 4.000.000 TL.'lik harcama ise VI. bölge için öngörülen katkı oranı olan % 50 oranında desteklenecektir. Bu durumda yatırıma sağlanacak katkı tutarları aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Yatırım Yapılan Bölge	Yatırım Tutarı (TL)	Bölge İçin Belirlenen Katkı Oranı (%)	Katkı Tutarı (TL)
II. Bölge	6.000.000	20	1.200.000
VI. Bölge	4.000.000	50	2.000.000
		TOPLAM	3.200.000

Aynı şekilde yatırım tamamlandıktan sonra elde edilecek kazancın % 60'ına II. bölge için belirlenen vergi indirim oranı olan % 55'in, elde edilecek kazancın % 40'ına ise VI. bölge için belirlenen vergi indirim oranı olan % 90'ın uygulanması gerekmektedir. Bu hesaplama aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

A	B	C	D	E	F	G
Hesap Dönemi	Yatırımdan Elde Edilen Kazanç	Kazancın II. Bölgeye İsbet Eden Kısmı (B x %60)	Kazancın IV. Bölgeye İsbet Eden Kısmı (B x %40)	II. Bölgeden Elde Edilen Kazanca İndirimli Oran Uygulanması Yoluyla Sağlanan Katkı Tutarı (C x %12) ⁴³	IV. Bölgeden Elde Edilen Kazanca İndirimli Oran Uygulanması Yoluyla Sağlanan Katkı Tutarı (D x %18) ⁴⁴	Toplam Katkı Tutarı (E + F)
2014	2.000.000	1.200.000	800.000	132.000	144.000	276.000
2015	10.000.000	6.000.000	4.000.000	660.000	792.000	1.452.000
2016	7.000.000	4.200.000	2.800.000	408.000	1.064.000	1.472.000
			TOPLAM	1.200.000	2.000.000	3.200.000

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere, II. bölgeye sağlanacak katkı tutarının en fazla 1.800.000 TL. olması nedeniyle 2015 yılında kazancın bu bölgede yapılan kısmına sağlanacak katkı tutarı 462.000 TL olmasına rağmen yararlanılacak yatırıma katkı tutarı 408.000 TL olmaktadır. Aynı şekilde VI. bölgeye sağlanacak katkı tutarının en fazla 2.000.000 TL. olması nedeniyle 2015 yılında kazancın bu bölgede yapılan kısmına sağlanacak katkı tutarı 1.224.000 TL olmasına rağmen yararlanılacak yatırıma katkı tutarı 1.064.000 TL olmaktadır.

⁴³ Bu kazanca % 55 oranında vergi indirimi uygulanması gerekecektir. Dolayısıyla, kurumlar vergisi oranı % 20 yerine %98 olarak uygulanacak ve yapılan yatırıma, elde edilen kazanç tutarının % 11'i kadar destek sağlanacaktır.

⁴⁴ Bu kazanca % 90 oranında vergi indirimi uygulanması gerekecektir. Dolayısıyla, kurumlar vergisi oranı % 20 yerine % 2 olarak uygulanacak ve yapılan yatırıma, elde edilen kazanç tutarının % 18'i kadar destek sağlanacaktır.

3.3.7. Genişletme (Tevsi) Yatırımlarından Elde Edilecek Kazançlara İndirimli Vergi Uygulaması ve Örnekli Anlatım

Mevcut bir yatırıma ilave üretim hattı veya makine ve teçhizat ilave yapılması suretiyle üretim miktarının artırılması veya yeni bir yatırım hüviyeti taşımayan, mevcut üretim hattında yer alan makine ve teçhizatların bir bölümünün kapasite açısından ve işlevsel olarak üretim akışındaki diğer makine ve teçhizatlarla uyum içinde olmadığı durumlarda makine ve teçhizatların değiştirilmesi veya yenilerinin ilave edilmesi ve genişleme yapıldıktan sonra mevcut tesis ile alt yapı müşterekliği oluşturarak bir bütün teşkil eden, aynı işletmede aynı mal ve hizmetin kapasitesini en fazla %100'e kadar artırmaya yönelik yatırımlar genişletme (tevsi) yatırımlardır.

2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulamasına İlişkin Tebliğ'in 9. Maddesinde yatırım cinsleri; komple yeni yatırım, tevsi, modernizasyon, ürün çeşitlendirmesi ve entegrasyon şeklinde beş ayrı yatırım cinsi olarak sayılmasına rağmen, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A maddesinde indirimler kurumlar vergisi uygulamasından yararlanacak yatırım çeşitleri, yeni yatırımlar ve tevsi yatırımları şeklinde belirtilmiştir. Kanun maddesine bire bir bağlı kalındığı takdirde tebliğ ekinde tanımlanan modernizasyon, ürün çeşitlendirmesi ve entegrasyon yatırımlarının indirimli kurumlar vergisinden yararlanmamaları gerekir. Ancak tebliğ ekinde belirtilen bu yatırım cinslerinin tanımlarına bakıldığında, söz konusu yatırımlarında üretimi artırmaya, genişletmeye ve çeşitlendirmeye yönelik bir nevi tevsi yatırımlar oldukları görülmektedir. Dolayısıyla kanun maddesindeki "tevsi" hükmünü geniş tanımlıyla ele almak ve teşvik uygulamasına ilişkin düzenlemelerin yer aldığı 2012/1 sayılı tebliğde belirtilen modernizasyon, ürün çeşitlendirmesi ve entegrasyon yatırımlarının da tevsi yatırımları kapsamında değerlendirilmesi gerektiği sonucu çıkmaktadır.

KVK'nın 32/A maddesini (4) numaralı fıkrasında, tevsi yatırımlarda, elde edilen kazancın işletme bütünlüğü çerçevesinde ayrı hesaplarda izlenmek suretiyle tespit edilebilmesi halinde, indirimli oranın bu kazançta uygulanacağı belirtilmiştir.

Kazancın ayrı bir şekilde tespit edilememesi halinde ise indirimli oran uygulanacak kazanç tutarının, yapılan tevsi yatırım tutarının, dönem sonunda kurumun aktifine kayıtlı bulunan toplam sabit kıymet tutarına (devam eden yatırımlara ait tutarlar da dahil) oranlanması suretiyle belirleneceği belirtilmiştir. Bu hesaplama sırasında işletme aktifinde yer alan sabit kıymetlerin kayıtlı değeri, yeniden değerlendirilmiş tutarları ile dikkate alınacaktır.

Sabit kıymet ifadesinden;

- Vergi Usul Kanunu'nun 313. maddesi uyarınca amortisman konusunu oluşturan iktisadi kıymetlerin anlaşılması,

- Oranlamada toplam sabit kıymet tutarı olarak, üretimde kullanılsın kullanılmasın tüm amortismanla tabi kıymetlerin birikmiş amortismanlar düşülmeden önceki brüt tutarlarının dikkate alınması,

- Söz konusu sabit kıymetlerin gerekli şartların oluşması halinde yapılan enflasyon düzeltmesi sonucu oluşan yeniden değerlendirilmiş değerinin dikkate alınması, enflasyon düzeltmesi dışında başkaca bir değerlendirme yapılmaması

gerekir⁴⁵.

Genişletme Yatırımından Elde Edilen Kazancın Ayrı Bir Hesapta Takip Edilmesi Durumuna İlişkin Örnek:

V. bölgede yer alan Adıyaman ilinde OSB dışında makine imalatı konusunda faaliyet gösteren (A) A.Ş., 2012 yılında başlayıp 2014 yılında tamamladığı 4.000.000 TL. tutarındaki genişletme yatırımından elde ettiği kazançları, genel giderlerini uygun dağıtım anahtarları ile paylaştırarak, ayrı hesaplarda takip etmiştir. 2014 yılında tamamlanan genişletme yatırımından yıllar itibariyle aşağıdaki tabloda belirtilen kazançların elde edildiği varsayımıyla indirimli vergi uygulaması şu şekilde gerçekleşecektir.

$$\begin{aligned} \text{Yatırıma Katkı Tutarı} &= \text{Yatırım Harcaması Tutarı} \times \text{31.12.2013 Tarihine Kadar} \\ &\quad \text{Başlayan Yatırımlar İçin} \\ &\quad \text{Sağlanan Yatırıma Katkı} \\ &\quad \text{Oranı} \end{aligned}$$

$$= 8.000.000 \times \%40$$

$$=3.200.000 \text{ TL}$$

Hesap Dönemi	Kazanç Tutarı	Elde Edilen Kazanca İndirimli Oran Uygulanması Yoluyla Sağlanan Katkı Tutarı (B x %16) ⁴⁶	Sağlanacak Azami Katkı Tutarı	Kalan Katkı Tutarı
2014	3.000.000	480.000	1.600.000	1.120.000
2015	4.500.000	720.000	1.120.000	400.000
2016	5.000.000	400.000	400.000	0
TOPLAM		1.600.000		

Genişletme Yatırımından Elde Edilen Kazancın Ayrı Bir Hesapta Takip Edilememesi Durumuna İlişkin Örnek:

⁴⁵ Gelir İdaresi Başkanlığı İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından konuya ilişkin olarak verilmiş olan 29.04.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.34.16.01-KVK-32/A-395 sayılı özelge;

"14.10.2009 tarih ve 94409 sayılı yatırım teşvik belgesi kapsamında yatırımlarınızın kısmen tamamlandığını ve üretimde kullanmakta olduğunuzu belirterek, yatırımın kısmen işletilmesinden elde edilen kazancın ayrı tespitinin söz konusu olmaması nedeniyle indirimli kurumlar vergisi uygulanacak kazancın tespiti hakkında" başkanlığın görüşünü talep etmiştir. Konuya ilişkin olarak "Bu itibarla, yatırımın kısmen işletilmesinden elde edilen kazancın ayrı tespitinin söz konusu olmadığı durumda, kısmen tamamlanan ve üretimde kullanılmakta olan yatırımlara ilişkin yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçtiği geçici vergi döneminde başlanmak üzere, Devletçe karşılanacak tutarın tespitinde; amortisman uygulaması ile ilişkilendirilmeksizin, yapılan tevsiyatırıma ait

tutarların, dönem sonunda kurumun aktifine kayıtlı bulunan amortisman düşülmemiş toplam sabit kıymet tutarına (devam eden yatırımlara ait tutarlar da dahil) oranlanması suretiyle indirimli oran uygulanacak kazancın belirlenmesi gerekmektedir. Sabit kıymet ifadesinden ise Vergi Usul Kanununun 313. maddesi uyarınca amortisman mevzuunu oluşturan iktisadi kıymetlerin anlaşılması gerektiği tabiidir."

şeklindedir.

⁴⁶V. Bölge için yatırıma katkı oranı %40, vergi indirim oranı %80 olduğundan, bu kazanca % 80 oranında vergi indirimi uygulanması gerekecektir. Dolayısıyla, kurumlar vergisi oranı % 20 yerine % 4 olarak uygulanacak ve yapılan yatırıma, elde edilen kazanç tutarının % 16'sı kadar destek sağlanacaktır.

Aynı mükellefin genişletme yatırımından elde ettiği kazancı ayrı bir hesapta takip edememesi varsayımıyla örneğimizi şekillendirelim. (A) A.Ş.'nin dönem sonları itibariyle aktifine kayıtlı sabit kıymet tutarları aşağıdaki gibidir.

Hesap Dönemi	(A) A.Ş.'nin Toplam Kazanç Tutarı	Aktifte Kayıtlı Sabit Kıymet Tutarı	Yapılan Tevsi Yatırım Harcaması Tutarı	Tevsi Yatırımın Aktif Büyüklüğüne Oranı (%)	İndirimli Oran Uygulanacak Kazanç Tutarı
2014	20.000.000	90.000.000	4.000.000	4,44	888.888
2015	35.000.000	97.000.000	4.000.000	4,12	1.443.299
2016	30.000.000	105.000.000	4.000.000	3,81	1.142.857

Bulunan bu tutarlara da yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde yıllar itibariyle toplam katkı tutarı olan 1.600.000 TL'ye ulaşınca kadar indirimli vergi uygulaması yapılacak olup, yıllar itibariyle indirimli kurumlar vergisi uygulaması aşağıdaki gibi olacaktır.

Hesap Dönemi	Kazanç Tutarı	Elde Edilen Kazanca İndirimli Oran Uygulanması Yoluyla Sağlanan Katkı Tutarı (B x %16) ⁴⁷	Sağlanacak Azami Katkı Tutarı	Kalan Katkı Tutarı
2014	888.888	142.222	1.600.000	1.457.778
2015	1.443.299	230.928	1.457.778	1.226.850
2016	1.142.857	182.857	1.226.850	1.043.993
TOPLAM		556,007		

3.3.8. Zarar Olması Halinde İndirimli Vergi Uygulaması

Kurumlar vergisi beyannamesi düzenlenirken kurum kazancı kurumun tüm faaliyetlerinden elde ettiği kazançlarının toplamından oluşur. Beyanname üzerinden toplam kazanca varsa ilaveler yapılır, daha sonra indirim istisna ve zarar mahsup edilerek kurum matrahı oluşturulur. Ancak Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A maddesinde indirimli kurumlar vergisinin yatırımdan elde edilecek kazanca uygulanacağı belirtilmiştir.

Bu aşamada uygulamada kurumlar vergisi beyannamesine göre kurumlar vergisi matrahının oluşturulması ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A maddesi kapsamında indirimli kurumlar vergisine konu kazancın tespitinde sorun çıkabilecektir. Teşvik belgesi kapsamında yapılacak yatırımlar, sadece o yatırımla sınırlı olarak faaliyetle bulunacak, tamamen yeni bir işletme tarafından yapılabileceği gibi mevcut ticari ve sınai faaliyetleri devam eden bir işletmenin yeni bir yatırım yapması şeklinde de olabilir. Mükelleflerin teşvik belgesi kapsamında yapacakları söz konusu yatırımların faaliyete geçtiği tarih itibariyle, işletmelerin geçmişten gelen veya cari dönemde teşvik belgeli yatırım ve/veya diğer faaliyetlerden zarar doğması söz konusu olabilir. Zararın mahsubunda; teşvik belgeli yatırımdan elde edilecek kazancın dikkate alınıp alınmayacağı, dikkate alınacak ise toplam kazanca göre oranlama yapılıp yapılmayacağı konusunda farklı görüşler ileri sürülebilir.

⁴⁷ V. Bölge için yatırma katkı oranı %40, vergi indirim oranı %80 olduğundan, bu kazanca % 80 oranında vergi indirimi uygulanması gerekecektir. Dolayısıyla, kurumlar vergisi oranı % 20 yerine % 4 olarak uygulanacak ve yapılan yatırıma, elde edilen kazanç tutarının % 16'sı kadar destek sağlanacaktır.

Bizim düşüncemize göre, indirimli kurumlar vergisi uygulamasında, teşvik belgesine bağlı yatırımdan hak kazanılan yatırıma katkı tutarını mükelleflerin yatırımdan doğacak olan kazançtan, indirimli kurumlar vergisi yoluyla geri almalarında süre sınırı olmadığından, yatırıma katkı tutarına ulaşmaya kadar indirimli kurumlar vergisinin uygulanması mümkündür. Ancak, kurum faaliyetleri üzerinden oluşan mali zararın Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 9. maddesi hükmü gereğince en fazla beş yıl içinde doğacak olan kazançtan mahsubu mümkündür. Bu nedenle işletmelerin zararı olduğu takdirde kurum kazancından önce zararın mahsup edilmesi, bakiye kaldığı takdirde indirimli kurumlar vergisinin uygulanması mükellef lehine olacaktır.

Örneğin; I. bölgede yer alan Antalya ilinde 12.000.000 TL tutarındaki yatırıma, 31.12.2013 tarihinden önce teşvik belgesi alarak, başlayan ve 2013 yılı içinde yatırıma faaliyete geçiren (ABC) A.Ş.'nin, yatırımın faaliyete geçtiği 2013 hesap dönemi itibariyle geçmiş 2012 hesap döneminden devreden 2.900.000 TL mali zararı ve işletmenin yatırım haricindeki diğer faaliyetlerinden 3.100.000 TL cari yıl zararı olmasına rağmen 2012 hesap dönemi itibariyle yatırımdan elde edilen kazanç 9.000.000 TL olduğu takdirde indirimli kurumlar vergisi uygulaması aşağıdaki gibi olacaktır.

Dönem 2012		Tutar
A	Yatırımdan Elde Edilen Kazanç	9.000.000 TL
B	Yapılan Yatırım Tutarı	12.000.000 TL
C	Yatırıma Katkı Tutarı (B X % 15) ⁴⁸	1.800.000 TL
D	Geçmiş Yıl Zararı	2.900.000 TL
E	Cari Dönem Diğer Faaliyetlerden Zarar	3.100.000 TL
F	Bakiye Kazanç (A-(D+E))	3.000.000 TL
G	İndirimli Kurumlar Vergisi Yoluyla Yararlanılacak Yatırıma Katkı Tutarı (F X % 20 X % 50)	300.000 TL
H	Ödenecek Kurumlar Vergisi (F X % 20 X % 50)	300.000 TL
I	Kalan Yatırıma Katkı Tutarı (C-G)	1.500.000 TL

Yukarıdaki tablonun C sütununa göre hesaplanan 1,800.000 TL yatırıma katkı tutarından 300.000 TL'nin mahsup edilmesi ile kalan 1.500.000 TL mükellef kurumun kalan yatırıma katkı tutarı olarak takip eden hesap dönem yada dönemlerinde indirimli kurumlar vergisi uygulamasına konu edilecektir.

Eğer yukarıdaki örnekte, kurumun geçmiş yıl zararı ve cari dönem diğer faaliyetlerinden kaynaklanan toplam 6.000.000 TL zararı kurumun yatırımdan kaynaklanan kazancından indirmeyerek, bu kazancın tamamını indirimli kurumlar vergisi uygulamasına konu etseydi uygulama aşağıdaki gibi olacaktı.

Dönem 2012		Tutar
A	Yatırımdan Elde Edilen Kazanç	9.000.000 TL
B	Yapılan Yatırım Tutarı	12.000.000 TL
C	Yatırıma Katkı Tutarı (B X % 15) ⁴⁹	1.800.000 TL

⁴⁸ II. Bölge ili Mersin'de 31.12.2010 tarihinden önce başlanan yatırımlar için uygulanacak yatırıma katkı oranı % 30, indirimli kurumlar vergisi oranı ise % 60 dir.

⁴⁹ I. bölge ili Antalya'da 31.12.2013 tarihinden önce başlanan yatırımlar için uygulanacak yatırıma katkı oranı % 15, indirimli kurumlar vergisi oranı ise % 50 dir.

D	Geçmiş Yıl Zararı	2.900.000 TL
E	Cari Dönem Diğer Faaliyetlerden Zarar	3.100.000 TL
F	İndirimli Kurumlar Vergisi Yoluyla Yararlanılacak Yatırıma Katkı Tutarı (A X % 20 X % 50)	900.000 TL
G	Ödenecek Kurumlar Vergisi (A X % 20 X % 50)	900.000 TL
H	Kalan Yatırıma Katkı Tutarı (C-F)	900.000 TL
I	Devreden Zarar (D+E)	6.000.000 TL

Örneğimizdeki birinci uygulamada zararın toplam kazançtan mahsup edilmesi sonucunda kalan bakiye kazanç üzerinden 2012 hesap dönemi için **ödenecek kurumlar vergisi 300.000 TL** olmaktadır. İkinci durumda ise, zararın yatırımdan elde edilen kazançtan mahsup edilmeyip devretmesi ve yatırımdan elde edilen kazancın tamamının indirimli kurumlar vergisine konu edilmesi sonucunda **ödenecek kurumlar vergisi 900.000 TL** olmaktadır. Mükellef ikinci uygulamayı seçtiği takdirde birinci uygulamaya göre aynı hesap dönemi için hem daha çok kurumlar vergisi ödemek zorunda kalmakta hem de devreden zararı, takip eden zamanaşımı yılları içinde (devreden zararın indirilebileceği azami beş yıl içinde) kazanç çıkmaması halinde, indirme hakkını kaybetmek zorunda kalacaktır. Hâlbuki birinci uygulamada, kazanç üzerinden hem öncelikle zararın mahsup edilmesi sağlanmakta hem de indirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanma hakkı doğmaktadır.

Yatırıma katkı tutarının kurum kazancı üzerinden indirimli kurumlar vergisi uygulaması yoluyla mahsubunda bir süre sınırlaması yok iken zarar mahsubunda azami beş yıllık süre bulunmaktadır. Zarar mahsubundaki bu beş yıllık süre mükellef açısından hak kısıtlayıcı bir süredir. Dolayısıyla birinci uygulama hak kaybı olmaması açısından mükellef lehine bir uygulamadır. Ayrıca cari dönemde kurumun tüm faaliyetlerinin birlikte değerlendirilmesi ve kazancının öncelikle ortaya çıkarılması gerekir. Hal böyle olunca kurumun tüm faaliyetlerinden elde ettiği kar- zarar birlikte değerlendirilerek dönem karı ortaya çıkar. Buna göre de kurum kazancı belirlenir. Kurumlar Vergisi Kanununa göre dönem kazancının hesaplanmasında cari yıl zararı dikkate alınmadan kazancın bir kısmının vergilendirilmesi de doğru olmaz. Bu bağlamda öncelikle zararın mahsup edilmesi bakiye kazanç kaldığı takdirde indirimli kurumlar vergisinin uygulanması kanımızca daha uygun olacaktır.

3.3.9. İstisna Ve İndirimler Olması Durumunda İndirimli Vergi Uygulaması

Kurumlar vergisi mükellefleri, dönem kazancına ilişkin olarak kurumlar vergisi beyannamesi düzenlerken, ticari bilanço karından zarar haricinde **“zarar olsa dahi indirilecek kurumlar vergisinden istisna kazançlar”** ile **“kazanç olması halinde indirilecek indirim ve istisnalar”** indirilerek kurumlar vergisi matrahına ulaşırlar. Teşvik belgeli yatırım gerçekleştiren kurumların kurumlar vergisinden istisna kazanç ve indirimleri olduğu takdirde, kitabın yukarıdaki bölümünde belirtmiş olduğumuz “3.3.8. Zarar Olması Halinde İndirimli Vergi Uygulaması” ile aynı kapsamda sorunla karşılaşılmaktadır.

Kurumun diğer faaliyetlerinden elde etmiş olduğu kazançları indirim ve istisnaları karşılayacak tutarda olmadığı takdirde, söz konusu indirim ve istisnaların teşvik belgesi kapsamında yapılan yatırımdan elde edilen kazançtan indirilmesinde sıralamanın indirimli kurumlar vergisi uygulandıktan sonra kazanç kalması halinde mi, yoksa önce söz konusu istisna ve indirimlerin indirilmesi ve devamında kalan tutarın indirimli kurumlar vergisine konu edilmesi şeklinde mi olması gerektiği konusunda uygulamada tereddüt doğabilir.

Şahsi kanaatimize göre mükelleflerin hak kaybına uğramamaları açısından, kitabın **3.3.8 bölümünde yer alan “zarar olması durumunda indirimli kurumlar vergisi uygulaması”**nda olduğu gibi toplam kazançtan önce indirim ve istisnaların düşülmesi, bakiye kazanç kaldığı takdirde, bu kazancın, yatırımdan elde edilen kazançtan büyük olmadığı sürece, indirimli kurumlar vergisine konu edilmesi daha doğru olacaktır.

Örneğin; II. bölge ili Çanakkale’de 12.10.2012 tarihinde yatırıma başlayan Z Ltd. Şti.’nin 2013 hesap döneminde teşvik belgesi kapsamında yapmış olduğu yatırımdan elde ettiği kazancı 2.000.000 TL, diğer ticari faaliyetlerinden elde ettiği kazancı 1.000.000 TL, iştirak kazancı 1.200.000 TL ve bağış ve yardımları 400.000 TL dir. Kurumun teşvik belgeli yatırım üzerinden hesaplanan yatırıma katkı tutarının 600.000 TL olduğu varsayımıyla kurumun indirimli kurumlar vergisi uygulaması aşağıdaki gibi olacaktır.⁵⁰

Dönem 2012		Tutar
A	Yatırıma Katkı Tutarı	600.000 TL
B	Yatırımdan Elde Edilen Kazanç	2.000.000 TL
C	Diğer Faaliyetlerden Elde Edilen Kazanç	1.000.000 TL
D	İştirak Kazancı	1.200.000 TL
E	Bağış ve Yardım	400.000 TL
F	Kurumlar Vergisi Matrahı (B+C)- (D+E)	1.400.000 TL
G	İndirimli Kurumlar Vergisi Yoluyla Yararlanılacak Yatırıma Katkı Tutarı (F X % 20 X % 55)	154.000 TL
H	Ödenecek Kurumlar Vergisi (F X % 20 X % 45)	126.000 TL
I	Kalan Yatırıma Katkı Tutarı (C-G)	446.000 TL

3.3.10. Geçici Vergi Dönemlerinde İndirimli Vergi Uygulaması

Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 32/A maddesinin dördüncü fıkrasında; indirimli oran uygulamasına yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçtiği geçici vergi döneminde başlanacağı belirtilmiştir.

Örneğin; I. Bölge ili İstanbul’da 02.08.2012 tarihinde 4.000.000 TL tutarındaki yatırıma başlayan (X) Ltd. Şti., yatırımı 12.04.2013 tarihinde kısmen faaliyete geçirmesi halinde, bu tarihin içinde bulunduğu 2. geçici vergilendirme döneminden itibaren bu yatırımdan elde edeceği kazançlar için indirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanacaktır. Yani 4.000.000 TL yatırım tutarı üzerinden hesaplanan (4.000.000 TL X % 15=) 600.000 TL yatırıma katkı tutarına ulaşınca kadar, geçici vergi dönemlerinde, bu yatırımdan elde edilecek kazançta uygulanacak geçici vergi oranı (% 20 X % 50 =) % 10 olacaktır⁵¹.

3.3.11. İndirimli Vergi Uygulamasına İlişkin Şartların Sağlanamaması Halinde Yapılacak İşlemler

⁵⁰ GÖKMEN Selahattin, Örneklerle Yeni Yatırım İndirimi, , Vergi Sorunları Dergisi , Nisan 2010, Sayı 259, Sh. 55

⁵¹ I. bölge ili İstanbul’da 31.12.2013 tarihinden önce başlanan yatırımlar için uygulanacak yatırıma katkı oranı % 15, indirimli kurumlar vergisi oranı % 50 ve uygulanacak kurumlar vergisi normal kurumlar vergisinin % 50’i olan % 10 dur.

KVK'nın 32/A maddesinin (5) numaralı fıkrasında, hesap dönemi itibarıyla aynı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen ve yukarıda açıklanan şartların sağlanmadığının tespit edilmesi halinde, söz konusu vergilendirme döneminde indirimli vergi oranı uygulanması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergilerin, **vergi ziyai cezası uygulanmaksızın** gecikme faiziyle birlikte tahsil olunacağı belirtilmiştir.

3.3.12. Yatırımın Devri Halinde İndirimli Vergi Uygulaması

3.3.12.1. Yatırımın Faaliyete Geçmesinden Önce Devri

KVK'nın 32/A maddesinin (6) numaralı fıkrasında, yatırımın faaliyete geçmesinden önce devri halinde, devralan kurumun, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla indirimli vergi oranından yararlanacağı belirtilmiştir.

3.3.12.2. Yatırımın Kısmen veya Tamamen Faaliyete Geçmesinden Sonra Devri

Anılan maddenin (7) numaralı fıkrasında ise, yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde indirimli vergi oranından devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise devralanın, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla yatırıma katkı tutarının kalan kısmı için yararlanacağı belirtilmiştir.

Örneğin; III bölge ili Karaman'da 10.000.000 TL bedelli bir yatırıma bağlayan (X) A.Ş. bu yatırımı (Y) A.Ş.'ye yatırım faaliyete geçmeden önce devretmesi halinde devralan kurum, ilgili yatırım için, indirimli kurumlar vergisi uygulaması için gerekli olan teşvik belgesini Ekonomi Bakanlığı'ndan aldığı takdirde indirimli vergi oranından yararlanacaktır. Söz konusu yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde ise; indirimli vergi oranından devir tarihine kadar (X) A.Ş., devir tarihinden sonra ise devralan (Y) A.Ş. yararlanacaktır. Ancak Y A.Ş.'nin indirimli kurumlar vergisinden yararlanması için söz konusu yatırım için teşvik belgesi almış olması gerekmektedir.

Yatırımların devrine ilişkin olarak 2012/3305 sayılı Karar'ın 22. Maddesinde düzenlemeler yapılmıştır. Söz konusu maddeye göre yatırımların devrine ilişkin şartları belirleme yetkisi Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'ne verilmiştir. Maddede; tamamlama vizesi yapılmış yatırım mallarının teminine müteakip beş yılı doldurmuş olmaları halinde devirlerinin serbest olduğu belirtilmiştir. Beş yılını doldurmamış yatırım mallarının devrinin ise Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün iznine bağlı olduğu belirtilmiştir.

Beş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizatın tamamlama vizesinin yapıp yapılmadığına bakılmaksızın izinsiz satıldığına tespit edilmesi hâlinde satışı yapılan makine ve teçhizat ile ilgili varsa tahsil edilmeyen indirimli kurumlar vergisi veya gelir vergisi ilgili mevzuatı çerçevesinde tahsil edilir⁵².

3.3.12.3. Devir, Satış, İhraç ve Kiralama İşlemlerinde Uygulanacak Usul Ve Esaslar

2012/3305 sayılı Karar'ın 22. Maddesi ve 2012/1 sayılı Tebliğ'in 21. maddesinde, devir, satış, ihraç ve kiralama işlemlerinde uygulanacak usul ve esaslar belirlenmiştir. Teşvik

⁵² 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararının 22. maddesi gereğince.

belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın, devir, satış, ihraç veya kiralanmasında uygulanacak kurallar özetle aşağıdaki gibidir⁵³

İşlem	Düzenleme
Yatırım tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın, devir, satış, ihraç veya kiralanması	Yatırım mallarının teminini izleyen beş yılı doldurmuş olması hâlinde serbest
Yatırım tamamlanmış ancak tamamlama vizesi yapılmamış yatırımlarla ilgili makine ve teçhizatın satışı	<p>Temininden sonra beş yıl geçtikten sonra satışın yapılması hâlinde, işletmenin asgarî beş yıl süreyle faaliyette bulunmuş olması şartıyla, herhangi bir müeyyide uygulanmaksızın tamamlama vizesi yapılabilir</p> <p>Tamamlama vizesi yapılmamış olan teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın satışının talep edilmesi durumunda Genel Müdürlükçe, yatırımcıdan teşvik belgesinin iptali halinde satış yapılan makine ve teçhizata ait desteklerin kendileri tarafından ödeneceğine dair taahhütname alınır.</p>
<p>Tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın beş yılını doldurmamış makine ve teçhizatın yatırımın bütünlüğünün bozulmaması kaydıyla veya bütünü ile birlikte;</p> <p>- Teşvik belgeli bir başka yatırım için devri</p> <p>- Teşvik belgesi olmayan bir başka yatırımcıya satışı</p> <p>- İhracı</p> <p>- Kiralanması</p>	Bakanlığın (Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün) iznine tabidir.
Tamamlama vizesi yapılmamış veya tamamlama vizesi yapılmış olmakla birlikte beş yılını doldurmamış makine ve teçhizatın satışı	<p>Satış izni verilebilmesi için yatırımın bütünlüğünün bozulmaması gerekir.</p> <p>Satış izni verilen makine ve teçhizata uygulanan destekler tahsil edilmez.</p> <p>Yatırımcının teşvik belgesinin satış iznini müteakip diğer nedenlerle iptali hâlinde izin verilen makine ve teçhizata uygulanan destekler de ilgili mevzuatı çerçevesinde kısmen veya tamamen geri alınır.</p>
Beş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizatın tamamlama vizesinin yapıp yapılmadığına bakılmaksızın izinsiz satışı	Satışı yapılan makine ve teçhizat ile ilgili yararlanılan destekler ilgili mevzuatı çerçevesinde tahsil edilir.
Teşvik belgesi kapsamında temin edilen	Bakanlığın (Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama

⁵³20.06.2012 – 2012/60 sayılı pwc teşvik bülteni,

Kaynak: <http://www.vergiportali.com/Content.aspx?Type=BulletinD&Id=3590>

makine ve teçhizatın, üretilecek mal veya hizmetlerin teşvik belgesi sahibi yatırımcı tarafından satın alınması koşuluyla diğer bir yatırımcıya herhangi bir ücret alınmaksızın geçici olarak verilmesi veya kiralanması	ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün) iznine tabidir.
Teşvik belgesi kapsamı yatırımların bütün olarak satışı,	Tamamlama vizesinin yapılmış olması ve işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıl faaliyette bulunmuş olması halinde serbesttir. Bu tür durumlarda devir işlemi yapılmaz.
Sadece modernizasyon cinsinde teşvik belgesi düzenlenebilen konularda düzenlenecek teşvik belgelerinde modernizasyona yönelik olarak aktiflerden düşülecek makine ve teçhizatın	Asgari üç yıl firma aktifinde bulunmuş olması ve aktiflerden düşmeye yönelik satışlarda satışı yapan firmanın ortakları ve birinci derece yakınlarının satın alan firma ortaklık yapısında yüzde ellinin üzerinde pay sahibi olmamaları şartı aranır.
Tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıllık süreyi doldurmamış yatırımların bütün olarak devri,	Teşvik belgesi üzerinde unvan değişikliği yapılmak suretiyle uygun görülebilir.
Teşvik belgesi kapsamında yer alan yatırımlardan tamamlama vizesi ve belgede kayıtlı özel şartların vizesi yapılabilecek durumda olan firmaların cebri icra takiplerine konu olması veya iflas masasına girmesi	İcra ile satışın veya iflasın kesinleşme tarihinden önce talep edilmesi hâlinde, teşvik belgesinin tamamlama vizesi yapılabilir. Satışın kesinleşmesi hâlinde kesinleşme tarihi itibarıyla varsa satış için gerekli süreleri doldurmamış olan makine ve teçhizata yönelik olarak yararlanılan destekler ilgili mevzuatı çerçevesinde geri alınır.
Yatırımcının tasfiyeye girmesi	Yatırımcının, ilgili tasfiye kurulunun veya organının talebi üzerine bir önceki satırda açıklanan şekilde işlem yapılır.

3.3.13. Yatırımların Taşınması Halinde İndirimli Vergi Uygulaması

2012/3305 sayılı Karar'ın 23. Maddesine göre, Büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel uygulama kapsamında gerçekleştirilen yatırımların, işletmeye geçiş tarihinden itibaren asgarî beş yıl süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunması gerekir. Örneğin, 15.06.2013 tarihi itibarıyla işletmeye geçen bir yatırımın 15.06.2018 tarihine kadar bulunduğu bölgede faaliyetine devam etmesi gerekir.

Ancak, Ekonomi Bakanlığı'ndan izin alınması ve yatırım konusunun taşınacak bölgede desteklenecek konular arasında yer alması kaydıyla diğer bölgelere taşınması mümkündür. Bulduğu bölgeden daha az destek alan üst bölgelere, aynı bölgede bulunan OSB'den OSB dışına veya ilgili yatırım konusunun desteklenmediği bölgelere taşınmalarda, taşındığı bölgenin yararlandığı desteği aşan kısım ile taşındığı bölgede bulunmayan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır.

İşletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıllık süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunan yatırımların diğer bölgelere taşınması serbesttir. Ancak, bu durumda, varsa taşınma

tarihinden itibaren bakiye yatırıma katkı tutarı için indirimli kurumlar vergisi veya gelir vergisi uygulaması yapılmaz.

Tamamlanmış yatırımlardan beş yıllık süreyi doldurmuş ancak tamamlama vizesi yaptırılmamış yatırımlar için, taşınma öncesinde Bakanlığa müracaat edilerek tamamlama vizelerinin yaptırılması gerekir. Bu tür yatırımlara taşınma sonrasında da yer değişikliği izni verilebilir. Ayrıca, genel teşvik sisteminden yararlanan yatırımların yer değişikliği talepleri, yatırım dönemi de dâhil olmak üzere Bakanlıkça değerlendirilerek proje bazında sonuçlandırılır.

Örneğin; (Y) Ltd. Şti. III. bölgede yer alan Samsun ilinde 31.12.2013 tarihinden önce teşvik belgesi alarak 3.000.000 TL bedelle yatırıma başlamış ve 01.05.2013 tarihinde yatırımı işletmeye açmıştır. Samsun ilinde yatırıma katkı tutarı 31.12.2013 tarihinden önce başlayan yatırımlar için yatırıma katkı oranı % 25 olup, bu yatırım tutarı üzerinden hesaplanan yatırıma katkı tutarı (3.000.000 TL X % 25=) 750.000 TL dir. Mükellef kurumun söz konusu yatırımı 01.06.2017 tarihinde yatırıma katkı tutarı olan I. bölge ili olan Eskişehir'e nakletmesi halinde, yatırımların işletmeye geçiş tarihinden itibaren asgarî beş yıl süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunması şartı gereği, yatırıma katkı tutarı üzerinden fazladan yararlanılan indirimli kurumlar vergisinin gecikme faizi ile birlikte geri alınması gerekecektir. Çünkü yatırım işletmeye geçiş tarihinden yatırımın nakledildiği tarihe kadar beş yıl geçmemiştir. Bu durumda geri alınacak olan indirimli kurumlar vergisi aşağıdaki gibi olacaktır.⁵⁴

Yatırım Bölgesi	Yatırım Tutarı	Yatırıma Katkı Oranı %	Yatırıma Katkı Tutarı (Yaralanılacak İndirimli Kurumlar Vergisi)
III. Bölge Samsun	3.000.000 TL	25	750.000 TL
I. Bölge Sakarya	3.000.000 TL	15	450.000 TL
Geri Alınacak İndirimli Kurumlar Vergisi			300.000 TL

Yukarıdaki örnekte yatırımın işletilmesine başlanıldığı 01.05.2013 tarihinden yatırımın nakledildiği 01.06.2017 tarihine kadar söz konusu yatırımlardan elde edilen kazanç üzerinden bu yatırım için hesaplanan 750.000 TL yatırıma katkı tutarının tamamı indirimli kurumlar vergisi yoluyla geri alındığı takdirde, bu yatırımın naklinin yapıldığı ilde söz konusu yatırım için yararlanılabilecek azami yatırıma katkı tutarı 450.000 TL olacağından, III. bölgede fazladan yararlanılan 300.000 TL indirimli kurumlar vergisi gecikme faizi ile birlikte geri alınacaktır.

İşletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıllık süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunan yatırımların diğer bölgelere taşınması ise serbesttir. Ancak bu durumda, varsa taşınma tarihinden itibaren bakiye yatırıma katkı tutarı için indirimli kurumlar vergisi veya gelir vergisi uygulaması yapılmaz.

Yukarıda örnekte yer alan yatırımın beş yıllık süre dolduktan sonra 01.06.2018 tarihinde nakli halinde, söz konusu yatırımdan elde edilen kazanç üzerinden yararlanılacak azami yatırıma katkı tutarı 750.000 TL olacaktır. Naklin yapıldığı tarihe kadar 750.000 TL yatırıma katkı tutarının yatırımdan elde edilen kazanç üzerinden 500.000 TL kısmının

⁵⁴ GÖKMEN Selahattin, Örneklerle Yeni Yatırım İndirimi, ,Vergi Sorunları Dergisi , Nisan 2010, Sayı 259, Sh. 57

indirimli kurumlar vergisi yoluyla yararlanılmış olması halinde bakiye 250.000 TL yatırıma katkı tutarı için indirimli kurumlar vergisi uygulaması yapılamayacaktır.

3.3.14. Gelir Vergisi Mükelleflerinde Uygulanacak Vergi Oranları

İndirimli vergi oranı uygulaması yalnızca kurumlar vergisi mükellefleri açısından geçerli olmayıp gelir vergisi mükellefleri için de geçerlidir. Nitekim bu husus KVK'nın 32-A maddesinin (8) numaralı bendinde de belirtilmiştir.

Bilindiği üzere, gelir vergisi artan oranlı tarife üzerinden hesaplanmaktadır. Artan oranlı gelir vergisi tarifesi, Gelir Vergisi Kanunu'nun 103. maddesinde düzenlenmiştir. Anılan maddede yer verilen tarife aşağıdaki gibidir.

1.1.2012 tarihinden geçerli olmak üzere	
10.000 TL'ye kadar	15%
25.000 TL'nin 10.000 TL'si için 1.500 TL, fazlası	20%
58.000 TL'nin 25.000 TL'si için 4.500, fazlası	27%
58.000 TL'den fazlasının 58.000 TL'si için 13.410 TL, fazlası	35%

KVK'nın 32-A maddesi kapsamında yapılacak yatırımlardan elde edilecek kazançlara uygulanacak vergi oranı bu tarife esas alınarak hesaplanacaktır. Örneğin, 1. bölgede büyük ölçekli yatırım yapan bir mükellef için gelir vergisi oranının % 50 indirimli uygulanması gerekmektedir. Buna göre, uygulanması gereken gelir vergisi tarifesi aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

1.1.2012 tarihinden geçerli olmak üzere	
10.000 TL'ye kadar	%7,5
25.000 TL'nin 10.000 TL'si için 1.500 TL, fazlası	% 10
58.000 TL'nin 25.000 TL'si için 4.500, fazlası	% 13,5
58.000 TL'den fazlasının 58.000 TL'si için 13.410 TL, fazlası	% 17,5

Yatırım teşvik belgesi kapsamında yatırım yaparak söz konusu yatırımdan kazanç elde eden gelir vergisi mükellefleri söz konusu indirimli vergi uygulamasından yukarıda belirtilen gelir vergisi tarifelerinin uygulanması ile yararlanacaklardır.

Örneğin V. bölge ili olan Yozgat ilinde 10.000.000 TL bedelli yatırım yapmak üzere 20.12.2009 tarihinde teşvik belgesi almış olan gelir vergisi mükellefi (AAA)'nın söz konusu yatırım üzerinden yararlanacağı yatırıma katkı tutarı (10.000.000 TL X %40=) 4.000.000 TL'dir⁵⁵. Bu yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar mükellefin bu yatırım üzerinden elde edeceği kazançlarına normal gelir vergisi tarifesindeki oranlar değil, vergi oranlarının bu yatırımın yapıldığı bölgede için belirlenmiş indirimli vergi olan % 80'inin yatırıma katkı tutarı olarak hesaplanması % 20'sinin ise bu kazanç üzerinden ödenecek vergi olarak hesaplanması gerekir. Söz konusu yatırım üzerinden 2012 yılı içinde 3.000.000 TL kazanç elde edildiği

⁵⁵ V. Bölge ili Yozgat'ta 31.12.2013 tarihinden önce başlanan yatırımlar için uygulanacak yatırıma katkı oranı % 40, indirimli vergi oranı % 80 dir.

varsayımı altında mükellefin yararlanacağı yatırım katkı tutarı ve ödeyeceği vergi aşağıdaki gibi olacaktır.

	A	B	C	D	E	F
Dilimler	Normal Oranlar	İndirimli Vergi Oranları (A X % 80)	Hesap. Gelir Vergisi Oranları (A-B)	Yatırımdan elde Edilen Kazanç	İndirimli Vergi Yoluyla Yararlanılacak Yatırıma Katkı Tutarı (B X D)	Ödenecek Gelir Vergisi (C X D)
10.000 Türk Lirasına kadar	% 15	% 12	% 3	10.000 TL	1.200 TL	300 TL
10.001-25.000 Türk Lirası Arası İçin	% 20	% 16	% 4	15.000 TL	2.400 TL	600 TL
25.001-58.000 Türk lirası Arası İçin	% 27	% 21,6	% 5,4	33.000 TL	7.128 TL	1.782 TL
58.000 Türk Lirasından fazlası için	% 35	% 28	% 7	2.942.000 TL	823.760 TL	205.940 TL
Toplam				3.000.000 TL	834.488 TL	208.622 TL

Yukarıdaki örnekte görüldüğü üzere, mükellefin bu yatırımdan elde etmiş olduğu kazanç üzerinden hesaplanan gelir vergisi (834.488 + 208.622=) 1.043.110 TL olmasına rağmen, mükellef söz konusu kazanç üzerinden 208.622 TL vergi ödeyecektir. Mükellefin 10.000.000 TL tutarındaki yatırımı üzerinden hesaplanan 4.000.000 TL yatırıma katkı tutarının 834.488 TL'si indirimli vergi yoluyla 2012 yılında geri alınmış olacak, kalan 3.165.512 TL ise takip eden yıllarda indirimli vergiye konu edilecektir.

Eğer mükellefin bu yatırım haricinde diğer ticari kazançları da bulursa idi, artan oranlı tarifenin uygulamasında her bir kazanç çeşidinin toplam kazanç içindeki payına göre gelir dilimleri paylaşılırak indirimli vergi ve ödenmesi gereken vergi hesaplanacaktı.

3.3.15. Vergi Kesintisi Oranları İndirimli Olarak Uygulanabilir Mi?

2012/3305 sayılı Karar'ın 16. maddesinin (7) numaralı fıkrasında indirimli oranların stopaj suretiyle yapılan vergilendirmede uygulanmayacağı belirtilmiştir. Bu durumda, aslında gelir vergisi kapsamına giren kazançların veya kurum kazancının bir unsuru olarak GVK'nın 94. ve geçici 67. maddeleri ile KVK'nın 15. ve 30. maddelerinde belirtilen oranlara göre vergi kesintisine tabi tutulması gereken kazançlar söz konusu kanunlarda yer alan oranlar üzerinden vergilendirilecektir.

Söz konusu kanun maddeleri kapsamında, yıl içinde, tevkif suretiyle ödenen vergiler yıllık beyanname üzerinde hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmekte, mahsup yoluyla telafi edilemeyen vergiler ise mükelleflere iade edilmektedir. Ancak; gelir veya kurumlar vergisinin indirimli oranda uygulanmasına karşın, stopaj suretiyle yapılan vergilendirmede herhangi bir vergi indiriminin uygulanmaması iade talep eden mükelleflerin sayısında belirgin bir artışa sebep olacaktır.

3.3.16. Finansal Kiralama Yoluyla Yapılan Yatırımlarda Vergi İndirimi Uygulanması

Finansal kiralama yoluyla yapılan yatırımlarda da vergi indirimi uygulanması mümkündür. 2012/3305 sayılı Karar'ın 7. maddesinin (3) numaralı fıkrasında, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeyeceği, 9. Maddesinin (5) numaralı fıkrasında yatırımcının mükellefiyetlerini yerine getirmemesi hâlinde uygulanacak olan müeyyidelerden finansal

kiralamaya konu makine ve teçhizata tekabül eden bölümünün kısmen veya tamamen finansal kiralama şirketlerine de uygulanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, 2012/3305 sayılı Karar'ın sabit yatırım tutarları ve asgari kapasitelerin belirlendiği 5. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın her bir finansal kiralama şirketi için asgari 200.000 TL. olması gerektiği belirtilmiştir.

Finansal kiralama yoluyla yapılan yatırımların destek unsurlarından yararlanma şekline ilişkin ayrıntılı açıklamalar ise 2012/1 sayılı Tebliğ'in 20. maddesinde yapılmıştır. Anılan maddede yapılan açıklamalar aşağıdaki gibidir.

1-) Teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın tamamının veya bir kısmının finansal kiralama yolu ile temini mümkündür.

2-) Finansal kiralama şirketinin gümrük vergisi muafiyeti ve KDV istisnası desteklerinden yararlanabilmesi için, teşvik belgesi sahibi yatırımcı ile sözleşme yapılmış olması ve teşvik belgesini düzenleyen ilgili merci tarafından finansal kiralamaya konu makine ve teçhizat listesinin onaylanmış olması gerekir.

3-) Yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak finansal kiralama şirketi adına düzenlenen makine ve teçhizat listesi ile yerli temin ve/veya ithalat işlemleri yapılır. Bu işlemlerde yatırımcı, finansal kiralama şirketleri ile müteselsilen sorumludur.

4-) Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın devir, satış ve ihraç işlemleri, finansal kiralama şirketi ve yatırımcının birlikte müracaat etmeleri halinde, 2012/1 sayılı Tebliğ'in 21 inci madde hükümleri çerçevesinde 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 10/6/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu'nun ilgili hükümleri saklı kalmak kaydıyla değerlendirilir.

5-) Finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın, yatırımcının mülkiyetine geçiş tarihine kadar Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün izni olmaksızın üçüncü kişilere satışı veya kiralanması durumunda her türlü sorumluluk finansal kiralama şirketine aittir. İflas veya sözleşmenin feshi veya yatırımın gerçekleşmemesi durumunda, yatırımcının mülkiyetine geçmemiş makine ve teçhizat için faydalanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde finansal kiralama şirketinden geri alınır. Ancak, makine ve teçhizatın yatırımcının mülkiyetine geçmiş olması durumunda ilgili yasal düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla yatırımcı sorumlu olacaktır.

6-) Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın başka bir yatırımcıya devrinin talep edilmesi halinde; finansal kiralama şirketi, devredecek yatırımcı ve devralacak yatırımcının birlikte müracaatı üzerine yeni sözleşmeye istinaden devir işlemi yapılabilir. Bu durumda yatırım bütünlüğünün bozulması halinde söz konusu makine ve teçhizatın yeniden temin edilmesi gerekir. Ayrıca, yeni yatırımcının teşvik belgesinde kayıtlı destek unsurlarının, ilk yatırımcının yararlandığı destek unsurlarından daha düşük olması veya destek unsurunun hiç bulunmaması durumunda fazladan yararlanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınacaktır.

7-) Finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın başka bir finansal kiralama şirketine devri, ancak yatırımcının uygun görüşü ve Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün onayına istinaden yapılabilir.

8-) Teşvik belgesi kapsamındaki kullanılmış ithal makine ve teçhizatın finansal kiralama yoluyla teminine Ekonomi Bakanlığı'nca izin verilebilir.

9-) 3226 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ihbar süresinin bitimini müteakip en geç üç ay içerisinde kiralyan veya kiracı tarafından ilgili mercie bildirimde bulunulması kaydıyla, sözleşmenin feshedilmesi ve finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın bildirim takip eden bir yıl içerisinde (2012/1 sayılı Tebliğ'in 22 nci madde hükümleri hariç) devrinin talep edilmesi durumunda, finansal kiralama şirketi ile devralacak teşvik belgeli yatırımcının birlikte müracaatına istinaden yeni sözleşme çerçevesinde devir işlemi uygun görülebilir. Aksi takdirde, yararlanılan destekler finansal kiralama şirketinden geri alınır.

10-) Bu maddede belirtilmeyen hususlarda 3226 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınarak Genel Müdürlüğün görüşü doğrultusunda işlem tesis edilir.

11-) Finansal kiralamaya konu işlemin tamamlanmasını müteakip, finansal kiralama şirketi tarafından Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne veya ilgili mercie gerçekleştirmelerle ilgili bilgi verilecektir.

4. STRATEJİK YATIRIMLARA KATMA DEĞER VERGİSİ İADESİ DESTEĞİ

Yeni teşvik sisteminde cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek ara malları ve ürünlerin üretimine yönelik, uluslararası rekabet gücünü artırma potansiyeline sahip, yüksek teknolojlili ve yüksek katma değerli yatırımları teşvik etmek amacıyla stratejik yatırımlar için ayrı bir teşvik düzenlemesi getirilmiştir.

2012/3305 sayılı Karar'ın 8. maddesi ve 2012/1 sayılı Tebliğ'in 10. maddesinde belirtilen ve aşağıda yer alan kriterlerin tamamını birlikte sağlayan, ithalat bağımlılığı yüksek ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırım olarak değerlendirilecektir.

a) Asgari sabit yatırım tutarının ellimilyon Türk Lirasının üzerinde olması (münhasıran bu yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak üzere gerçekleştirilecek doğalgaza dayalı olmayan enerji yatırımlarının tesis kurulu gücü ile orantılanacak kısmı yatırım tutarına dahil edilir).

b) Teşvik belgesine konu yatırımda üretilecek ürünle ilgili yurtiçi toplam üretim kapasitesinin, aynı ürünün ithalatından az olması.

c) Teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek yatırımla asgari yüzde kırk oranında katma değer sağlanması.

ç) Yatırım konusu tesiste üretilecek ürünle ilgili son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının ellimilyon ABD Dolarının üzerinde olması (ithalat miktarının tespitinde, müracaat tarihinden önce yayımlanmış son oniki aylık resmi veriler esas alınır).

Stratejik yatırım kapsamına girdiği halde yurt içinde üretimi olmayan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlarda yukarıdaki (ç) bendinde yer alan " bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının ellimilyon ABD Dolarının üzerinde olması" şartı aranmayacaktır.

Rafineri ve petrokimya yatırımlarında ise (c) bendinde yer alan " Bakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde, belge konusu yatırımla sağlanacak katma değer asgari yüzde kırk olması." şartı aranmayacaktır.

Stratejik yatırımların, yeni teşvik sistemi ile 6 bölgeye ayrılan Türkiye'de, bölge ayrımı yapılmaksızın, ülkenin neresinde yapılırsa yapılsın, tüm teşvik unsurlarından yararlanmaları öngörülmektedir.

Bu bağlamda, stratejik yatırımlarda, diğer yatırımlara verilen teşvik unsurlarına ilave olarak yeni bir teşvik unsuru olan inşaat işlerine ilişkin Katma Değer Vergisi İadesi Teşvik'i getirilmekte olup, buna ilişkin Katma Değer Vergisi Kanunu'na 6322 sayılı Kanunun 25 inci maddesi ile geçici 30 uncu madde eklenmiştir. Söz konusu kanun maddesi 15.06.2012 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiş olup, madde metni aşağıdaki gibidir.

"Büyük ve stratejik yatırımlarda iade:

GEÇİCİ MADDE 30- 31/12/2023 tarihine kadar uygulanmak üzere, yatırım teşvik belgeleri kapsamında asgari 500 milyon Türk Lirası tutarında sabit yatırım öngörülen stratejik yatırımlara ilişkin inşaat işleri nedeniyle yüklenilen ve takvim yılı sonuna kadar indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergisi, izleyen yıl talep edilmesi halinde belge sahibi mükellefe iade olunur. Teşvik belgesine konu yatırımın tamamlanmaması halinde, iade edilen vergiler, vergi ziyai cezası uygulanarak iade tarihinden itibaren gecikme faizi ile

birlikte tahsil edilir. Bu vergiler ve cezalarında zamanaşımı, verginin tarihini veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılı başında başlar.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

KDV Geçici 30 uncu maddede yer alan düzenleme ile, **31/12/2023 tarihine kadar uygulanmak üzere**, yatırım teşvik belgeleri kapsamında asgari 500 milyon Türk Lirası tutarında sabit yatırım öngörülen stratejik yatırımlar kapsamında, **inşaat işleri nedeniyle yüklenilen** ve takvim yılı sonuna kadar indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergisinin, izleyen yıl içerisinde bu kapsamda işlemleri bulunan mükelleflere iade edilmesinin yolu açılmaktadır. Kanun maddesinde belirtildiği üzere, söz konusu düzenleme geçici bir düzenleme olup, 31.12.2023 tarihine kadar uygulanacaktır. Bu tarihe kadar teşvik belgesi kapsamında yapılan inşaat işleri nedeniyle yüklenilip yıl içinde indirilemeyen KDV'nin iadesi mümkün hale gelmektedir.

Ancak, teşvik belgesine konu yatırımın tamamlanmaması halinde, iade edilen vergiler, vergi ziyai cezası uygulanarak iade tarihinden itibaren gecikme faizi ile birlikte tahsil edileceği unutulmamalıdır. Bu vergiler ve cezalarında zamanaşımı, verginin tarihini veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılı başında başlayacaktır.

Stratejik yatırımlar olarak belirtilen büyük ölçekteki bu yatırımlar için bina-inşaat giderlerinin önemli bir harcama kalemi oluşturması sebebiyle, yatırımın başlangıç aşamasında ortaya çıkan bu yüksek maliyetin yatırımcılar için caydırıcı etkisini ortadan kaldırmak amacıyla bu düzenleme yapılmıştır.

Stratejik yatırımlar kapsamında, inşaat işleri nedeniyle yüklenilen ve takvim yılı sonuna kadar indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergisinin, izleyen yıl içerisinde mükelleflere iade edilmesine ilişkin usul ve esaslar konusunda şu an itibarıyla Maliye Bakanlığı tarafından yapılmış bir düzenleme bulunmamakta olup, önümüzdeki günlerde iadenin usul ve esaslarına ilişkin tebliğin yayımlanması beklenmektedir.

Bu bağlamda, Kanun maddesinin yürürlüğe girdiği 15.06.2012 tarihinden sonra alınmış teşvik belgesi kapsamında stratejik yatırım yapan yatırımcıların inşaat işleri nedeniyle yüklendiği, ancak takvim yılı sonuna kadar indirim yoluyla gideremediği KDV'nin nakden yada mahsuben iadesinin önünde bir engel bulunmamaktadır.

5. GELİR VERGİSİ STOPAJ DESTEĞİ

Yeni teşvik sisteminde yatırımların ekonomik ve sosyal açıdan göreceli olarak daha az gelişmiş bölgelerimize yönlendirilmesini sağlayarak, bu bölgelerde istihdamın artırılması ve bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması amacıyla bazı illerde yapılacak yatırımlar için istihdam edilen işçi ücretlerine Gelir Vergisi Stopajı desteği öngörülmüştür.

Bu çerçevede 6322 sayılı Kanununun 12 nci maddesiyle Gelir Vergisi Kanununa geçici 80 inci madde eklenmiş ve 15.06.2012 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Kanun maddesi aşağıda yer almaktadır.

“Gelir vergisi stopajı teşviki:

GEÇİCİ MADDE 80- Bakanlar Kurulunca istatistiki bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde yapılacak yatırımlar için Ekonomi Bakanlığı tarafından düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2023 tarihine kadar gerçekleşen yatırımlarda teşvik belgelerinde öngörülen ve fiilen istihdam edilen işçilerin ücretlerinin sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin brüt tutarına tekabül eden kısmı üzerinden hesaplanan gelir vergisi, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan tarihten itibaren 10 yıl süreyle verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.

Birinci fıkraya istinaden terkin edilecek verginin hesabında, öncelikle 32 nci maddede yer alan asgari geçim indirimi dikkate alınır.

Yatırımın tamamlanamaması veya teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde, gelir vergisi stopajı teşviki uygulaması nedeniyle terkin edilen vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur.

Yatırımın faaliyete geçmesinden önce devri halinde devralan, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla gelir vergisi stopajı teşviki uygulamasından yararlanır.

Yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde, gelir vergisi stopajı teşviki uygulamasından devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise kalan süre kadar devralan yararlanır.

Bu madde kapsamındaki gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlananlar, diğer kanunlarda yer alan aynı mahiyetteki hükümlerden ayrıca yararlanamazlar.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

Yapılan yasal düzenleme ile Bakanlar Kurulunca istatistiki bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenecek illerde yapılacak yatırımlar için, Ekonomi Bakanlığı tarafından düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten 31/12/2023 tarihine kadar gerçekleşen yatırımlarda, teşvik belgelerinde öngörülen ve fiilen istihdam edilen işçilerin ücretlerinin sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin brüt tutarına tekabül eden kısmı üzerinden hesaplanan gelir vergisinin, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmeye başlanacağı tarihten itibaren 10 yıl süreyle bu ücretlerle ilgili olarak verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden

vergiden terkin edilebilmesinin önü açılmaktadır. Böylece, yatırımcıların istihdam nedeniyle katlandıkları mali yükler açısından önemli bir destek sağlanmaktadır.

Bu teşvik unsurunun esas amacı işverenlerin istihdam maliyetini azaltmaktır. Dolayısıyla yapılan düzenleme ile çalışanların ücretleri üzerinden kesilen ancak vergi dairesine ödenmeyen gelir vergisi stopajı nedeniyle çalışanlar bakımından bir talep söz konusu olmayacaktır. Desteğin uygulamaya geçmesi ile göreceli olarak daha az gelişmiş bölgelerdeki yatırım ve istihdamın artırılması amaçlanmaktadır.

5.1. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI

Diğer bütün destek unsurlarında olduğu gibi gelir vergisi stopajı desteğinden faydalanabilmek için yatırımın teşvik belgesine bağlanması gerekmektedir. Teşvik belgesi başvurusundan, kapanmasına kadar yapılacak işlemler kitabımızın I. Bölüm, “8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR” başlığı altında ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

5.2. GELİR VERGİSİ STOPAJI DESTEĞİNİN UYGULANACAĞI İLLER

Gelir Vergisi Kanununa eklenen geçici Madde 80 de gelir vergisi stopajı desteği uygulanacak illerin istatistikî bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle Bakanlar Kurulunca belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Söz konusu yetkiye istinaden Bakanlar Kurulu'nun 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı'nın 14. Maddesinde gelir vergisi stopajı desteğinin sadece VI ncı bölge illeri için düzenlenecek olan teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarda, belgede belirtilen istihdam sayısını aşmamak üzere, istihdam edilen işçiler için uygulanacağı belirtilmiştir. Söz konusu iller aşağıdaki gibidir.

Bölge	İller
VI. Bölge	Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkari, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Van

5.3. UYGULAMA USUL VE ESASLARI

Yapılan düzenlemeye göre Gelir Vergisi Stopajı desteği;

- VI ncı bölge illerinde yapılacak yatırımlarda istihdam edilen,
- Kanun maddesinin yürürlüğe girdiği 15.06.2012 tarihinden itibaren 31/12/2023 tarihine kadar,
- VI ncı bölge illerinde gerçekleşen yatırımlar kapsamında,
- teşvik belgelerinde öngörülen ve fiilen istihdam edilen işçilerin ücretlerine
- yatırımın kısmen yada tamamen işletilmeye başlanacağı tarihten itibaren **10 yıl** süreyle uygulanacaktır.

Gelir vergisi stopajı desteğinin üst sınırı 16 yaşından büyükler için belirlenen asgari ücret tutarı üzerinden hesaplanan vergi ile sınırlı olacak ve çalışanlara verilecek asgari geçim indiriminden sonra kalan vergiler üzerinden uygulanacaktır.

Çalışan işçilerin ücretleri üzerinden, asgari ücret üzerinden hesaplanan vergi ile sınırlı olmak üzere, hesaplanan gelir vergisi stopajı ilgili dönem muhtasar beyannamesi ile beyan edilecek, asgari ücret üzerinden hesaplanan vergi tutarı kadar kısım muhtasar beyanname üzerinden üzerinde terkin edilecektir. Yani istihdamı sağlayan yatırımcı asgari ücret üzerinden hesaplanacak gelir vergisi stopajı tutarı kadar gelir vergisi stopajını devlete ödemeyerek, bu tutar kadar yatırım için devletten destek almış olacaktır.

5.3.1. Gelir Vergisi Stopajı Desteğinin Uygulanacağı Tarih Aralığı

6322 sayılı Kanununun 12 nci maddesiyle Gelir Vergisi Kanununa eklenen Geçici 80 inci maddenin (1) numaralı fıkrasında, gelir vergisi stopajı desteği; Geçici 80 nci maddenin yürürlük tarihi olan 15.06.2012 tarihinden itibaren **31/12/2023 tarihine kadar alınacak olan teşvik belgesi** kapsamındaki yatırımlar için uygulanacaktır.

5.3.1. Gelir Vergisi Stopajı Desteğinden Yararlanmaya Başlama Tarihi

GVK Geçici 80 inci maddenin (1) numaralı fıkrasına göre; gelir vergisi stopajı desteğinden yatırımın kısmen yada tamamen işletilmesine geçildiği tarihten itibaren yararlanılmaya başlanacaktır. Yatırım kısmen yada tamamen işletilmesine geçildiği günün dahil olduğu ay muhtasar beyannamesi üzerinden gelir vergisi stopajı desteği uygulanacaktır.

5.3.2 Gelir Vergisi Stopajı Desteğinin Uygulanacağı Azami Süre

Kanun maddesinin aynı bendi hükmüne göre gelir vergisi stopajı desteği yatırımın kısmen yada tamamen işletilmesine geçildiği tarihten itibaren azami 10 yıl süre ile uygulanabilecektir.

5.3.3. Yatırımın Tamamlanamaması Yada Teşvik Belgesinin İptal Edilmesi

Gelir Vergisi Kanununun Geçici 80 inci maddenin (3) numaralı fıkrası ve 2012/3305 sayılı Karar'ın 14. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre; yatırımın tamamlanamaması veya teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde, gelir vergisi stopajı teşviki uygulaması nedeniyle terkin edilen vergilerin vergi ziyayı cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil olunacaktır.

5.3.2.4. Yatırımın Devri Halinde Gelir Vergisi Stopajı Desteği

5.3.4.1. Yatırımın Faaliyete Geçmesinden Önce Devri

Gelir Vergisi Kanununun Geçici 80 inci maddenin (4) numaralı fıkrası ve 2012/3305 sayılı Karar'ın 14. maddesinin (3) numaralı fıkrasına göre; yatırımın faaliyete geçmesinden önce devri halinde, devralan kurumun, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla *gelir vergisi stopajı teşviki uygulamasından* yararlanacaktır.

5.3.4.2. Yatırımın Kısmen veya Tamamen Faaliyete Geçmesinden Sonra Devri

Yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde ise gelir vergisi stopajı teşviki uygulamasından devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise devralan, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla yatırıma katkı tutarının kalan kısmı için yararlanacaktır.

6. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ

Yeni teşvik sistemi kapsamında diğer bir teşvik unsuru olarak belirtilen ve yapılacak olan yatırımlarda istihdam edilecek işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işçi ve işveren hissesinin belli bir kısmı yada tamamının devlet tarafından karşılanmasına yönelik olarak 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 2 nci maddesinde değişiklik yapılmıştır.

Yapılan değişiklik ile yatırımlarda Devlet yardımları çerçevesinde Bakanlar Kurulunca belirlenen illerde yatırım teşvik belgesi kapsamında yapılacak yatırımlarda yatırımcılar üzerindeki istihdama ilişkin yükün azaltılması amaçlanmaktadır.

Buna Göre, iş gücü üzerindeki işveren hissesi ile sigortalı hissesi tutarlarının bir bölümünün Devletçe karşılanması suretiyle yatırımcının teşviki öngörülmekte olup, işverenin bu bölgelerde yatırımlarının teşviki ve istihdamının artırılması hedeflenmektedir.

Bu teşvikin esas amacı işverenlerin istihdam maliyetini azaltmaktır. Dolayısıyla yapılan düzenleme ile çalışanların ücretleri üzerinden kesilen ancak ödenmeyen sigortalı hissesi nedeniyle çalışanlar bakımından bir talep söz konusu olmayacaktır.

Yapılan yasal düzenleme ile Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararlar çerçevesinde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla istihdam edilen sigortalılar için, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin;

- işveren hisselerinin tamamına veya,

- Bakanlar Kurulunca istatistikî bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde işveren hisseleri ile birlikte sigortalı hisselerinin tamamına kadar olan kısmı

Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanması sağlanmaktadır.

6.1. YASAL DÜZENLEME

Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlar çerçevesinde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla istihdam edilen sigortalılar için hesaplanan sigorta primlerinin; işveren hisselerinin tamamına veya Bakanlar Kurulunca istatistikî bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde işveren hisseleri ile birlikte sigortalı hisselerinin tamamına kadar olan kısmının Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına yönelik olarak 6632 sayılı Kanunun 32 nci maddesiyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 2 nci maddesinde değişiklik yapılmıştır. Yapılan değişiklikler 15.06. 2012 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş olup, değiştirilen ek 2 nci maddenin son hali;

“EK MADDE 2- Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlar çerçevesinde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla istihdam edilen sigortalılar için, 81 inci maddede sayılan ve 82 nci madde uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin; işveren hisselerinin tamamına veya Bakanlar Kurulunca istatistikî bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde işveren hisseleri ile birlikte sigortalı hisselerinin tamamına kadar olan kısmı Ekonomi

Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Bakanlar Kurulu ayrıca Ekonomi Bakanlığınca karşılanacak tutarın uygulama süresini, karşılama oranını ve kapsamını; yatırımın sektörü, büyüklüğü ve bulunduğu illere göre farklılaştırmaya yetkilidir.

Primlerin Ekonomi Bakanlığınca karşılanabilmesi için işverenlerce, çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak bu Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Kuruma verilmesi ve Ekonomi Bakanlığınca karşılanmayan tutarın yasal süresi içinde ödenmiş olması şarttır.

Bu madde hükümleri, 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

Ekonomi Bakanlığınca karşılanan prim tutarları işverenler bakımından gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu Kanun gereğince yapılan kontrol ve denetimlerde, çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmedeği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi halinde işverenler bir yıl süreyle bu maddeyle sağlanan destek unsurlarından yararlanamaz. Bu madde kapsamındaki teşvikten yersiz olarak faydalandığının tespiti halinde işverenden yararlanılan teşvik tutarı gecikme zammı ve gecikme cezası ile birlikte tahsil edilir. Ayrıca, işyerinde sigortalının fiilen çalışmadığı halde bildirildiğinin tespit edilmesi halinde işveren hakkında Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ekonomi Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.”

şeklindedir.

6. 2. SİGORTA PRİMİ İŞÇİ VE İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ KONUSUNDA BAKANLAR KURULU'NUN YETKİSİ

6632 sayılı Kanununun 32 nci maddesiyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun ek 2 nci maddesinde yapılan ve 15.06.2012 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren değişiklikle sigorta primi işveren hisselerinin Ekonomi Bakanlığı tarafından karşılanmasına yönelik olarak Bakanlar Kurulu'na yetki verilmiştir.

Bakanlar Kurulu söz konusu yetki kapsamında 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında Karar ile sigorta primi işveren hisselerinin Ekonomi Bakanlığı tarafından karşılanmasının usul ve esaslarına ilişkin düzenlemeleri yapmıştır.

Yatırımları teşvik kapsamında yatırımcılara sağlanacak olan sigorta primi işveren hissesi desteğinin nasıl uygulanacağına yönelik açıklamalar; 2012/3305 sayılı Karar ve bu karara istinaden Ekonomi Bakanlığı tarafından çıkarılan 2012/1 sayılı Tebliğ de yer alan düzenlemeler çerçevesinde, aşağıdaki gibidir.

6.3. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİNİN UYGULANACAĞI BÖLGELER

Bütün bölgelerde sigorta primi işveren hissesi desteği uygulanabilecektir. Ancak, I. ve II. bölgelerde sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanılabilmesi için 31.12.2013 tarihinden önce yatırıma başlanması gerekir. Öte yandan büyük ölçekli yatırımlar için herhangi bir bölgesel ayırım yapılmaksızın sigorta primi işveren hissesi desteği uygulanacaktır. Bu durumda;

31.12.2013 tarihinden önce yatırıma başlanması halinde sigorta primi işveren hissesi desteği uygulanacak iller şunlardır.

1. Bölge	Ankara, Antalya, Bursa, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kocaeli ve Muğla
2. Bölge	Adana, Aydın, Bolu, Çanakkale, Denizli, Edirne, Isparta, Kayseri, Kırklareli, Konya, Sakarya, Tekirdağ ve Yalova

31.12.2013 tarihinden sonra yatırıma başlanılsa bile sigorta primi işveren hissesi desteği uygulanacak iller ise şunlardır.

3. Bölge	Bölgesinde Balıkesir, Bilecik, Burdur, Gaziantep, Karabük, Karaman, Manisa, Mersin, Samsun, Trabzon, Uşak ve Zonguldak
4. Bölge	Bölgesinde Afyonkarahisar, Amasya, Artvin, Bartın, Çorum, Düzce, Elazığ, Erzincan, Hatay, Kastamonu, Kırıkkale, Kırşehir, Kütahya, Malatya, Nevşehir, Rize ve Sivas,
5. Bölge	5. Bölgesinde Adıyaman, Aksaray, Bayburt, Çankırı, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Kahramanmaraş, Kilis, Niğde, Ordu, Osmaniye, Sinop, Tokat, Tunceli ve Yozgat,
6. Bölge	Bölgeyi ise Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkari, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Çanakkale İlinin Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri ve Van

6.4. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR

2012/3305 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan; teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanamayacaktır. Bunun dışındaki yatırımlar bu destekten yararlanabilecektir. 2012/3305 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan ve dolayısıyla sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanamayacak yatırımlar kitabımızın I. Bölüm, “3.1. KARAR’IN 4 NUMARALI EKİNDE YER ALAN VE TEŞVİK EDİLEMeyecek Yatırımlar” başlığı altında gösterilmiştir.

6.5. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER

Yapılan yatırımın sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanabilmesi için 2012/3305 sayılı Karar’ın 5. maddesinde belirtilen asgarî yatırım tutarları ile sabit kapasiteleri sağlaması gerekmektedir. Anılan maddeye göre, Yatırımın, destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgarî sabit yatırım tutarının aşağıdaki tabloda belirtilen tutarlar kadar olması gerekir.

Yatırımın Yapılacağı Bölge/Sektör	Asgari Sabit Yatırım Tutarı
1. Bölge	1.000.000 TL
2. Bölge	1.000.000 TL
3. Bölge	500.000 TL

4. Bölge	500.000 TL
5. Bölge	500.000 TL
6. Bölge	500.000 TL

Desteklerden yararlanacak yatırımların stratejik yatırımlar olması halinde asgari sabit yatırım tutarının 50.000.000 TL olması gerekir. Ayrıca yapılacak yatırımın 2012/3305 sayılı Karara ekli listelerde belirlenen asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlaması da gerekir.

6.6. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI

Diğer bütün destek unsurlarında olduğu gibi sigorta primi işveren hissesi desteğinden faydalanabilmek için yatırımın teşvik belgesine bağlanması gerekmektedir. Teşvik belgesi başvurusundan, kapanmasına kadar yapılacak işlemler kitabımızın I. Bölüm, “8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR” başlığı altında ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

6.7. UYGULAMA USUL VE ESASLARI

6.7.1. Komple Yeni Yatırımlarda Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği

Büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen yatırımlardan, tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesinde kayıtlı istihdamı aşmamak kaydıyla; komple yeni yatırımlarda tamamlama vizesinin yapılmasından sonra, istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin **asgari ücrete tekabül eden kısmı**, aşağıda 6.7.4 ve 6.7.5 bölümlerinde belirtilen süreler ve oranlarla sınırlı olmak üzere, Ekonomi Bakanlığı'nca karşılanır.

Bu uygulama açısından komple yeni yatırım ifadesinden, mal ve hizmet üretimine yönelik olarak ana makine ve teçhizat ile yardımcı tesisleri içeren, gerektiğinde arazi-arsa, bina-inşaat harcamalarını da ihtiva eden, yatırımın yapılacağı yerde aynı üretim konusunda mevcut tesisi veya altyapı bütünlüğü bulunmayan yatırımların anlaşılması gerekir. Ayrıca, mevcut tesislerde makine ve teçhizat ilavesi nedeniyle kapasite artışının %100'ü geçmesi halinde bu yatırımlar yeni yatırım sayılır.

6.7.2. Diğer Yatırım Cinslerinde Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği

Büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen yatırımlardan, tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesinde kayıtlı istihdamı aşmamak kaydıyla; diğer yatırım cinslerinde (tevsi, modernizasyon, ürün çeşitlendirmesi, entegrasyon yatırımları) yatırımın tamamlanmasını müteakip, yatırıma başlama tarihinden önceki son altı aylık dönemde (mevsimsellik özellik taşıyan yatırımlarda bir önceki yıla ait mevsimsel istihdam ortalamaları dikkate alınır) Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne verilen aylık Prim ve Hizmet Belgesinde bildirilen ortalama işçi sayısına ilave edilen istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı aşağıda 6.7.4 ve 6.7.5 bölümlerinde belirtilen süreler ve oranlarla sınırlı olmak üzere, Ekonomi Bakanlığı'nca karşılanır.

Komple yeni yatırım dışındaki yatırım cinslerinde, aylık prim ve hizmet belgesinde kayıtlı işçi sayısının mevcut istihdamın altında olması halinde ilgili ay için prim desteği uygulanmaz.

6.7.3. Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Başlama Tarihi

Sigorta primi işveren hissesi desteği uygulamasına, **tamamlama vizesi tarihinin Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesini takip eden aydan itibaren** başlanır. Uygulamanın ilk başladığı ay esas alınarak teşvik belgesinde kayıtlı azami destek oranının aşılmaması kaydıyla belgede belirtilen süre kadar yararlandırıldıktan sonra uygulamaya son verilir.

6.7.4. Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Uygulanacağı Azami Süreler

Bütün bölgelerde sigorta primi işveren hissesi desteği uygulanabilecektir. Ancak, I. ve II. bölgelerde sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanılabilmesi için 31.12.2013 tarihinden önce yatırıma başlanılması gerekir. 31.12.2013 tarihinden sonra söz konusu destek 1 ve 2. bölgelere uygulanmayacaktır.

Büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen yatırımlarda söz konusu destek aşağıda belirtilen sürelerde uygulanacaktır.

Bölgeler	31/12/2013 tarihine kadar (bu tarih dahil) başlanılan yatırımlar	1/1/2014 tarihinden itibaren başlanılan yatırımlar
1	2 yıl	-
2	3 yıl	-
3	5 yıl	3 yıl
4	6 yıl	5 yıl
5	7 yıl	6 yıl
6	10 yıl	7 yıl

Stratejik yatırımlar için bu destek 6 ncı bölgede on yıl, diğer bölgelerde yedi yıl süreyle uygulanacaktır.

6.7.5. Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Uygulanacağı Azami Tutarlar

Ekonomi Bakanlığı tarafından, teşvik belgesi kapsamında yukarıda yer alan sürelerle sağlanacak olan sigorta primi işveren hissesine 2012/3305 sayılı Karar'ın 12. maddesinin (4) numaralı fıkrasında üst sınır getirilmiştir.

Buna göre, yararlanılan sigorta primi işveren hissesi desteğinin tutarı, bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen yatırımlar ile büyük ölçekli yatırımlarda sabit yatırım tutarının aşağıda belirtilen oranlarını geçemeyecektir.

Bölgeler	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Büyük Ölçekli Yatırımlar
	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Sabit Yatırım Tutarına Oranı (%)	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Sabit Yatırım Tutarına Oranı (%)
1	10	3
2	15	5
3	20	8
4	25	10
5	35	11
6	50	15

Stratejik yatırımlarda sigorta primi işveren hissesi desteğinin miktarı, bölge ayrımı yapılmaksızın sabit yatırım tutarının yüzde onbeşini geçemeyecektir.

Örneğin 1. bölge ili İstanbul'da teşvik belgesi kapsamında yapılacak 100.000.000 TL tutarındaki bir sabit yatırım için Ekonomi Bakanlığı tarafından karşılanacak sigorta primi

işveren hissesinin azami tutarı (10.000.000 TL * %10) 1.000.000 TL olacaktır. Söz konusu yatırımın tamamlama vizesi tarihinin Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesini takip eden aydan itibaren süreyle yatırımla istihdam edilen işçilerin ücretleri üzerinden 2 yıl boyunca hesaplanan sigorta primi işveren hisselerinin 1.000.000 TL'ye kadar olan kısmı Ekonomi Bakanlığı tarafından karşılanacaktır.

Söz konusu yatırım stratejik yatırım olduğu takdirde bu tutar (10.000.000 TL * %15) 1.500.000 TL olacaktır.

6.7.6. Uygulama Usul ve Esasları

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 2 nci maddesiyle getirilen sigorta primi işveren hissesi prim; 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası⁵⁶ kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

İşveren hissesine ait primlerin karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 5510 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutar ile Bakanlıkça karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı ödemiş olması gerekir. İşveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Bakanlıktan Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı işverenden tahsil edilir.

Sigorta primi işveren hissesi desteğinin uygulanması ile ilgili işlemler Sosyal Güvenlik Kurumunca ilgili mevzuatı çerçevesinde yürütülür.

Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce, tamamlama vizesi yapılan ve sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanabilecek teşvik belgesi sahibi işletmelere ilişkin olarak firma adı, teşvik belgesi tarih ve sayısı, yatırım yeri ve adresi, SGK işyeri sicil numarası, yatırımın cinsi, mevcut istihdam, ilave istihdam, vergi dairesi, vergi numarası, destekten yararlanma süresi ve azami destek tutarı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına bildirilir. Sosyal Güvenlik Kurumunca, destekten yararlanacak yatırımcılar için;

a) Desteğin uygulanacağı aya ait prim ve hizmet belgesinde belirtilen sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin, sigortalı hissesine isabet eden tutar ve Bakanlıkça karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın tamamının ödendiğinin,

b) 5510 sayılı Kanun uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığının veya tecil ve/veya taksitlendirildiğinin ya da yapılandırıldığının ve yapılandırmanın bozulmadığının,

c) 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi uyarınca Maliye Bakanlığı tahsilat dairelerine müracaat tarihinden önceki onbeş gün içerisinde vadesi geçmiş borcunun olmadığıın,

tespit edilmiş olması gerekir.

---

⁵⁶ genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, döner sermayeler, fonlar, belediyeler, il özel idareleri, belediyeler ve il özel idareleri tarafından kurulan birlik ve işletmeler, sosyal güvenlik kurumları, bütçeden yardım alan kuruluşlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları ile müessese ve işletmelerinde ve sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait olan diğer ortaklıklar

2012/3305 sayılı Karar'ın 12. maddesinin (7) numaralı fıkrasında belirtilen gemi inşaat yatırımları hariç olmak üzere sigorta primi işveren hissesi desteği, sadece teşvik belgesi kapsamı yatırımda istihdam edilen ilave sigortalılar için, teşvik belgesinde kayıtlı azami destek oranını aşmamak kaydıyla belirtilen sürelerde uygulanır.

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından sigorta primi işveren hissesi desteğinin uygulanmasını müteakip 2012/1 sayılı Tebliğ eki -8'de yer alan formatta Bakanlıktan toplu aktarım talebinde bulunulur. Ödemeye esas istihdam sayısının ve Bakanlıktan aktarımı talep edilen tutarın doğruluğundan Sosyal Güvenlik Kurumu sorumludur.

Sigorta primi işveren hissesi desteğinin uygulanacağı teşvik belgesi kapsamındaki yatırıma ait tesiste, işverenin sosyal güvenlik işyeri numarası altında ilgili mevzuatta belirtilen araçlarca istihdam edilen sigortalı sayısı da dikkate alınabilir.

6.7.7. Haksız Yararlanmanın Müeyyidesi

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 5510 sayılı Kanun kapsamında yapılan kontrol ve denetimlerde, çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi halinde işverenler bir yıl süreyle bu maddeyle sağlanan destek unsurlarından yararlanamayacaklardır.

Teşvikten yersiz olarak faydalandığının tespiti halinde işverenden yararlanılan teşvik tutarı gecikme zammı ve gecikme cezası ile birlikte tahsil edilir. Ayrıca, işyerinde sigortalının fiilen çalışmadığı halde bildirildiğinin tespit edilmesi halinde işveren hakkında Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur.

6.7.8. Prim Tutarları KKEG Olarak Dikkate Alınacak

5510 sayılı Kanun'un ek 2. maddesine göre, Ekonomi Bakanlığınca karşılanan prim tutarları işverenler bakımından gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmayacaktır. Söz konusu tutarlar ilgili dönemlerde gider olarak dikite alındı ise kanunen kabul edilmeyen gider olarak dönem kazancına ilave edilecektir.

6.7.9. Gemi İnşaat Yatırımlarında Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği

2012/3305 sayılı Karar'ın 12. maddesinin (7) numaralı fıkrası ve 2012/1 sayılı Tebliğ'in 14. maddesinin (9) numaralı fıkrasına göre, genel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen, tersanelerin gemi inşa yatırımlarında tamamlama vizesi şartı aranmaksızın belge konusu geminin yapımında istihdam edilen sigortalılar için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı Bakanlıkça karşılanabilecektir.

Söz konusu destek belge konusu geminin yapımında istihdam edilen tüm sigortalılar için uygulanacaktır.

Bu destek, gemi inşası devam etse dahi **yatırıma başlama tarihinden itibaren en fazla on sekiz ay süreyle** uygulanabilecektir.

Yat, yüzer tesis ve deniz araçlarının inşasına yönelik yatırımlar da bu kapsamda değerlendirilir. Uygulamaya, teşvik belgesinde kayıtlı istihdam sayısını aşmamak üzere ödemeye esas bilgilerin Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesini takip eden aydan itibaren başlanabilecektir.

6.7.10. Yatırımların Devri Halinde Uygulama

2012/1 sayılı Tebliğ'in 14. maddesinin (10) numaralı fıkrasına göre, yatırımın devri halinde uygulamadan devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla kalan süre kadar devralan yararlanacaktır.

7. SİGORTA PRİMİ (İŞÇİ HİSSESİ) DESTEĞİ

Yeni teşvik sistemi kapsamında diğer bir teşvik unsuru olarak belirtilen ve yapılacak olan yatırımlarda istihdam edilecek işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işçi ve işveren hissesinin belli bir kısmı yada tamamının devlet tarafından karşılanmasına yönelik olarak 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 2 nci maddesinde değişiklik yapılmıştır.

Yapılan yasal düzenleme ile Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararlar çerçevesinde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla istihdam edilen sigortalılar için, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin;

- işveren hisselerinin tamamına veya,

- Bakanlar Kurulunca istatistiki bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde işveren hisseleri ile birlikte sigortalı hisselerinin tamamına kadar olan kısmı

Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanması sağlanmaktadır.

7.1. YASAL DÜZENLEME

Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlar çerçevesinde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla istihdam edilen sigortalılar için hesaplanan sigorta primlerinin; işveren hisselerinin tamamına veya Bakanlar Kurulunca istatistiki bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde işveren hisseleri ile birlikte **sigortalı hisselerinin tamamına kadar olan kısmının** Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına yönelik olarak 6632 sayılı Kanunun 32 nci maddesiyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 2 nci maddesinde değişiklik yapılmıştır. Yapılan değişiklikler 15.06. 2012 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş olup, değiştirilen ek 2 nci maddenin son hali;

“EK MADDE 2- Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlar çerçevesinde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla istihdam edilen sigortalılar için, 81 inci maddede sayılan ve 82 nci madde uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin; işveren hisselerinin tamamına veya Bakanlar Kurulunca istatistiki bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde işveren hisseleri ile birlikte sigortalı hisselerinin tamamına kadar olan kısmı Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Bakanlar Kurulu ayrıca Ekonomi Bakanlığınca karşılanacak tutarın uygulama süresini, karşılama oranını ve kapsamını; yatırımın sektörü, büyüklüğü ve bulunduğu illere göre farklılaştırmaya yetkilidir.

Primlerin Ekonomi Bakanlığınca karşılanabilmesi için işverenlerce, çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak bu Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Kuruma verilmesi ve Ekonomi Bakanlığınca karşılanmayan tutarın yasal süresi içinde ödenmiş olması şarttır.

Bu madde hükümleri, 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

Ekonomi Bakanlığınca karşılanan prim tutarları işverenler bakımından gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu Kanun gereğince yapılan kontrol ve denetimlerde, çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmedeği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi halinde işverenler bir yıl süreyle bu maddeyle sağlanan destek unsurlarından yararlanamaz. Bu madde kapsamındaki teşvikten yersiz olarak faydalandığının tespiti halinde işverenden yararlanılan teşvik tutarı gecikme zammı ve gecikme cezası ile birlikte tahsil edilir. Ayrıca, işyerinde sigortalının fiilen çalışmadığı halde bildirildiğinin tespit edilmesi halinde işveren hakkında Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ekonomi Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.”

şeklindedir.

7.2. SİGORTA PRİMİ İŞÇİ HİSSESİ DESTEĞİ KONUSUNDA BAKANLAR KURULU'NUN YETKİSİ

6632 sayılı Kanununun 32 nci maddesiyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun ek 2 nci maddesinde yapılan ve 15.06.2012 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren değişiklikle sigorta primi işçi hisselerinin Ekonomi Bakanlığı tarafından karşılanmasına yönelik olarak Bakanlar Kurulu'na yetki verilmiştir.

Bakanlar Kurulu söz konusu yetki kapsamında 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında Karar ile **sadece 6. bölge illerinde** yapılacak yatırımlar için sigorta primi hisselerinin Ekonomi Bakanlığı tarafından karşılanmasının usul ve esaslarına ilişkin düzenlemeleri yapmıştır.

Yatırımları teşvik kapsamında yatırımcılara sağlanacak olan sigorta primi hissesi desteğinin nasıl uygulanacağına yönelik açıklamalar; 2012/3305 sayılı Karar ve bu karara istinaden Ekonomi Bakanlığı tarafından çıkarılan 2012/1 sayılı Tebliğ de yer alan düzenlemeler çerçevesinde, aşağıdaki gibidir.

7.3. SİGORTA PRİMİ DESTEĞİNİN UYGULANACAĞI BÖLGELER

6632 sayılı Kanununun 32. maddesiyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun ek 2 nci maddesinde yapılan ve 15.06.2012 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren değişiklikle; istatistiki bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle Bakanlar Kurulunca belirlenen illerde işveren hisseleri ile birlikte sigortalı hisselerinin tamamına kadar olan kısmı Ekonomi Bakanlığı tarafından karşılanacağı belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Bakanlar Kurulu, 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Karar'ın 13. maddesinde, sigorta primi işçi hissesi desteğinin sadece 6. bölge illerinde yapılacak olan yatırımlarda istihdam edilen işçiler için uygulanacağını belirtilmiştir. Söz konusu iller aşağıdaki gibidir.

Bölge	İller
VI. Bölge	Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkari, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Van

7.4. SİGORTA PRİMİ DESTEĞİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR

2012/3305 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan; teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları sigorta primi işçi hissesi desteğinden yararlanamayacaktır. Bunun dışındaki yatırımlar bu destekten yararlanabilecektir. 2012/3305 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan ve dolayısıyla sigorta primi desteğinden yararlanamayacak yatırımlar kitabımızın I. Bölüm, “3.2. 2012/3305 sayılı KARAR’IN 4 NUMARALI EKİNDE YER ALAN YATIRIM KONULARI” başlığı altında gösterilmiştir.

7.5. SİGORTA PRİMİ DESTEĞİ UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER

Yapılan yatırımın sigorta primi işçi hissesi desteğinden yararlanabilmesi için 2012/3305 sayılı Karar’ın 4. maddesinde belirtilen asgarî yatırım tutarları ile sabit kapasiteleri sağlaması gerekmektedir. Anılan maddeye göre, 6. bölgede yapılacak yatırımın asgari 500.000 TL tutarında olması gerekir.

7.6. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI

Diğer bütün destek unsurlarında olduğu gibi sigorta primi desteğinden faydalanabilmek için yatırımın teşvik belgesine bağlanması gerekmektedir. Teşvik belgesi başvurusundan, kapanmasına kadar yapılacak işlemler kitabımızın I. Bölüm, “8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR” başlığı altında ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

7.7. UYGULAMA USUL VE ESASLARI

2012/3305 sayılı Karar'ın 13. maddesine göre, 6 ncı bölgede; büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesine istinaden gerçekleştirilecek yatırımla sağlanan ilave istihdam için, tamamlama vizesi yapılan teşvik belgesinde kayıtlı istihdam sayısını aşmamak kaydıyla, işveren tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı, tamamlama vizesinin yapılmasını müteakip on yıl süreyle işveren adına Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanabilecektir.

Sigorta primi işçi hissesi desteği, komple yeni yatırımlarda belge kapsamında gerçekleştirilen yatırımla sağlanan istihdam, diğer yatırım cinslerinde ise mevcuda ilave edilen istihdam için uygulanır. Komple yeni yatırım dışındaki yatırım cinslerinde, aylık prim ve hizmet belgesinde kayıtlı işçi sayısının mevcut istihdamın altında olması halinde ilgili ay için prim desteği uygulanmaz.

Sigorta primi işçi hissesi desteği uygulamasına, **tamamlama vizesi tarihinin Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesini takip eden aydan itibaren 10 yıl süreyle uygulanacaktır.**

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 2 nci maddesiyle getirilen sigorta primi işçi hissesi primi; sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

İşçi hissesine ait primlerin karşılanabilmesi için aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi ve Bakanlıkça karşılanmayan işçi hissesine ait tutarın yasal süresi içerisinde ödenmiş olması şarttır. Bu destekten yararlanan yatırımcı tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Bakanlıktan Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı işverenden tahsil edilir.

Sigorta primi işçi hissesi desteğinin uygulanması ile ilgili işlemler Sosyal Güvenlik Kurumunca ilgili mevzuatı çerçevesinde yürütülür.

Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce, tamamlama vizesi yapılan ve sigorta primi desteğinden yararlanabilecek teşvik belgesi sahibi işletmelere ilişkin olarak firma adı, teşvik belgesi tarih ve sayısı, yatırım yeri ve adresi, SGK işyeri sicil numarası, yatırımın cinsi, mevcut istihdam, ilave istihdam, vergi dairesi, vergi numarası, destekten yararlanma süresi ve azami destek tutarı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına bildirilir. Sosyal Güvenlik Kurumunca, destekten yararlanacak yatırımcılar için;

a) Desteğin uygulanacağı aya ait prim ve hizmet belgesinde belirtilen sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin, sigortalı hissesine isabet eden tutar ve Bakanlıkça karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın tamamının ödendiğinin,

b) 5510 sayılı Kanun uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığının veya tecil ve/veya taksitlendirildiğinin ya da yapılandırıldığının ve yapılandırmanın bozulmadığının,

c) 6183 sayılı Kanununun 22/A maddesi uyarınca Maliye Bakanlığı tahsilat dairelerine müracaat tarihinden önceki onbeş gün içerisinde vadesi geçmiş borcunun olmadığına,

tespit edilmiş olması gerekir.

2012/3305 sayılı Karar'ın 12. maddesinin (7) numaralı fıkrasında belirtilen gemi inşaat yatırımları hariç olmak üzere sigorta primi desteği, sadece teşvik belgesi kapsamı yatırımda istihdam edilen ilave sigortalılar için, teşvik belgesinde kayıtlı azami destek oranını aşmamak kaydıyla belirtilen sürelerde uygulanır.

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından sigorta primi desteğinin uygulanmasını müteakip 2012/1 sayılı Tebliğ eki-8'de yer alan formatta Bakanlıktan toplu aktarım talebinde bulunulur. Ödemeye esas istihdam sayısının ve Bakanlıktan aktarımı talep edilen tutarın doğruluğundan Sosyal Güvenlik Kurumu sorumludur.

Sigorta primi desteğinin uygulanacağı teşvik belgesi kapsamındaki yatırıma ait tesiste, işverenin sosyal güvenlik işyeri numarası altında ilgili mevzuatta belirtilen aracılarda istihdam edilen sigortalı sayısı da dikkate alınabilir.

7.8. DİĞER HUSUSLAR

7.8.1. Haksız Yararlanmanın Müeyyidesi

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 5510 sayılı Kanun kapsamında yapılan kontrol ve denetimlerde, çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi halinde işverenler bir yıl süreyle bu maddeyle sağlanan destek unsurlarından yararlanamayacaklardır.

Teşvikten yersiz olarak faydalandığının tespiti halinde işverenden yararlanılan teşvik tutarı gecikme zammı ve gecikme cezası ile birlikte tahsil edilir. Ayrıca, işyerinde sigortalının fiilen çalışmadığı halde bildirildiğinin tespit edilmesi halinde işveren hakkında Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur.

7.8.2. Prim Tutarları KKEG Olarak Dikkate Alınacak

5510 sayılı Kanun'un ek 2. maddesine göre, Ekonomi Bakanlığınca karşılanan prim tutarları işverenler bakımından gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmayacaktır. Söz konusu tutarlar ilgili dönemlerde gider olarak dikite alındı ise kanunen kabul edilmeyen gider olarak dönem kazancına ilave edilecektir.

7.8.3. Yatırımların Devri Halinde Uygulama

2012/1 sayılı Tebliğ'in 14. maddesinin (10) numaralı fıkrasına göre, yatırımın devri halinde uygulamadan devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla kalan süre kadar devralan yararlanacaktır.

8. FAİZ DESTEĞİ

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'da III üncü ve IV üncü bölgelerde yapılacak yatırımlar ile Ar-Ge ve çevre yatırımları için uygulanabileceği belirtilen faiz desteği, yeni teşvik sisteminde 3, 4, 5 ve 6. bölge yatırımları, öncelikli yatırımlar, stratejik yatırımlar ile Ar-Ge ve çevre yatırımlarına uygulanabilecektir. Yeni teşvik sisteminde 1 ve 2. bölge illerinde yer alan yatırımlar ile büyük ölçekli yatırımlar için faiz desteği öngörülmemektedir.

8.1. FAİZ DESTEĞİNDEN YARARLANABİLECEK BÖLGELER

8.1.1. Bölgesel Yatırımlarda Faiz Desteği Uygulanacak Bölgeler

2012/3305 sayılı Karar'ın (4) no.lu eki listede yer alan, teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları hariç olmak üzere, koşulları sağlayan yatırımlardan, yatırım sahiplerinin talep etmesi halinde, III üncü, IV üncü, V inci ve VI ncı bölgelerde yapacakları yatırımlara faiz desteği uygulanacaktır.

Büyük ölçekli yatırımlar ile I ve II nci bölge illeri için faiz desteği öngörülmemiştir.

8.1.2. Stratejik Yatırımlarda Faiz Desteği Uygulanacak Bölgeler

2012/3305 Sayılı Karar'a ve 2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulamasına İlişkin Tebliğ'e göre; bölge ayırımı olmaksızın bütün illerde yapılacak olan stratejik yatırımlar için faiz desteği sağlanacaktır.

Ancak Stratejik yatırımlarla ilgili olarak 2012/3305 sayılı Karar'ın 11. maddesinin (5) numaralı fıkrasında süre sınırlaması getirilmiştir. Karar'a göre stratejik yatırımlar için **31/12/2013 tarihine kadar (bu tarih dahil) yapılacak müracaatlara** istinaden düzenlenecek teşvik belgeleri kapsamında faiz desteği öngörülmektedir. 31.12.2013 tarihine kadar alınacak teşvik belgesi kapsamında faiz desteği ödemelerine ise **1/1/2013 tarihinden sonra** başlanacaktır.

8.1.3. Öncelikli Yatırımlarda Faiz Desteği Uygulanacak Bölgeler

Aynı şekilde, 2012/3305 Sayılı Karar'a ve 2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulamasına İlişkin Tebliğ'e göre; I, II, III, IV üncü bölgede yapılacak olan öncelikli yatırımlar da V inci bölgenin destek unsurlarından yararlanacağı belirtildiğinden, bölge ayırımı olmaksızın bütün illerde yapılacak olan öncelikli yatırımlar için faiz desteği sağlanacaktır.

8.1.4 Ar-Ge ve Çevre Yatırımlarında Faiz Desteği Uygulanacak Bölgeler

2012/3305 sayılı Karar'ın 19. Maddesine göre; Ar-Ge ve çevre yatırımları için faiz desteği uygulamasında herhangi bir bölge ayırımı bulunmamaktadır. Karar'da belirtilen 6 bölgede yapılacak tüm Ar-Ge ve çevre yatırımları teşvik belgesine bağlanmış olma şartıyla faiz desteğinden yararlanacaktır.

Faiz desteğinden bölgesel ve sektörel uygulama kapsamında yararlanacağı belirtilen bölgeler ve sektördeki iller aşağıdaki gibidir.

III. Bölge	Balıkesir, Bilecik, Burdur, Gaziantep, Karabük, Karaman, Manisa, Mersin, Samsun, Trabzon, Uşak ve Zonguldak
IV. Bölge	Afyonkarahisar, Amasya, Artvin, Bartın, Çorum, Düzce, Elazığ, Erzincan, Hatay, Kastamonu, Kırıkkale, Kırşehir, Kütahya, Malatya, Nevşehir, Rize ve Sivas
V. Bölge	Adıyaman, Aksaray, Bayburt, Çankırı, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Kahramanmaraş, Kilis, Niğde, Ordu, Osmaniye, Sinop, Tokat, Tunceli ve Yozgat
VI. Bölge	Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkari, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Van
Stratejik Yatırımlar	Bölge Ayırımı Olmaksızın Bütün İller (İl sınırlarının tamamı)
Öncelikli Yatırımlar	Bölge Ayırımı Olmaksızın Bütün İller (İl sınırlarının tamamı)
Ar-Ge ve çevre yatırımları	Bölge Ayırımı Olmaksızın Bütün İller (İl sınırlarının tamamı)

8.2. FAİZ DESTEĞİ ORANLARI VE TUTARLARI

Usulüne uygun yatırım teşvik belgesi almış olan yatırımcıların, yatırımlarının finansmanı kapsamında, faiz desteğinden yararlanabilmesi için banka yada finansal kiralama şirketlerinden en az bir yıl vadeli yatırım kredisi kullanmaları gerekmektedir.

Faiz desteği teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %75'ine kadar olan kısmı için kullanılacak krediye sağlanacaktır. Bu kredi miktarı üzerinden ödenecek faizin veya kar payının aşağıda belirtilen kısımları, Ekonomi Bakanlığı'na da uygun görülmesi halinde, azami ilk 5 yıl için ödenmek kaydıyla bütçe kaynaklarından karşılanabilecektir.

Bölgeler	Bölgesel ve Sektörel Puan Desteği (Yıllık Faiz Yüğü Üzerinden)	
	TL Kredisi	Döviz Kredisi
I	-	-
II	-	-
III	3 Puan	1 Puan
IV	4 Puan	1 Puan
V	5 Puan	2 Puan
VI	7 Puan	2 Puan

Stratejik yatırımlar ile Ar-Ge yatırımları ve çevre yatırımlarında bölge ayırımı bulunmamaktadır. Tüm bölgeler için kullanılan kredilerin Türk Lirası cinsi kredilerde 5 puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde 2 puanı bütçe kaynaklarından karşılanabilecektir.

Öncelikli yatırımlarda ise 5 inci bölgenin destek unsurlarından yararlanılacağı belirtildiğinden, 1, 2, 3, 4 ve 5. bölgelerde yapılacak öncelikli yatırımlar için kullanılan kredilerin, 5. bölge için belirlenmiş olan Türk Lirası cinsi kredilerde 5 puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde 2 puanı bütçe kaynaklarından karşılanabilecektir.

Uygulanacak olan faiz desteği tutarı için 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi'nde bir üst limit konmuştur. Proje bazında bütçe kaynaklarından karşılanabilecek yatırım kredisi için azamî faiz desteği miktarı;

- a- Ar-Ge ve çevre yatırımları için 500 yüz bin Türk Lirasını,
- b- Stratejik yatırımlarda sabit yatırım tutarının % 5 ini aşmamak kaydıyla 50 milyon Türk Lirasını,
- c- III üncü bölgede yapılacak yatırımlar için beş yüz bin Türk Lirasını,
- d- IV üncü bölgede yapılacak yatırımlar için altı yüz bin Türk Lirasını,
- e- V inci bölgede yapılacak yatırımlar için yedi yüz bin Türk Lirasını,
- f- VI ncı bölgede yapılacak yatırımlar için dokuz yüz bin Türk Lirasını

geçemeyecektir.

Örneğin III.bölge ili Karaman'da 10.000.000 TL tutarında yatırım yapmak üzere teşvik belgesi almış olan yatırımcı yatırımın 7.000.000 TL'lik kısmı için yıllık % 10 faizle 4 yıl vadeli sabit ödemeli kredi kullanmak üzere aracı kuruma başvurmuştur. Söz konusu yatırımcı yatırım tutarının % 75'i olan azami 7.500.000 TL'ye kadar kullanabileceği kredi miktarı üzerinden faiz desteğinden yararlanabilecek olup, yatırımcı bu tutarın altında kredi kullanmıştır ve bu tutarın tamamı üzerinden faiz desteğinden yararlanabilecektir. Yatırımcının kullanmış olduğu tutar olan 7.000.000 TL'ye göre düzenlenmiş olan itfa planı aracı kurum tarafından Ekonomi Bakanlığı'na sunulacak olup söz konusu itfa planı, masraflar ve diğer giderler ihmal edilmiş şekliyle, aşağıdaki gibi olacaktır⁵⁷.

YIL	GERİ ÖDEMEDEN ÖNCEKİ ANAPARA	FAİZ MİKTAR (% 10'A GÖRE)	ANAPARA GERİ ÖDEME	AYLIK ÖDEME
1	7.000.000	700.000	1.508.300	2.208.300
2	5.491.700	549.170	1.659.130	2.208.300
3	3.832.570	383.260	1.825.040	2.208.300
4	2.007.530	200.750	2.007.530	2.208.280
TOPLAM		1.833.180	7.000.000	8.833.180

Yukarıdaki tabloda yer alan kredi işleminin Ekonomi Bakanlığı tarafından onaylandığı takdirde yatırım tutarı üzerinden hesaplanacak ve yararlanabilecek azami faiz desteği aşağıdaki gibi olacaktır. Söz konusu yatırım III. Bölgede olduğundan yıllık ödenecek faizin azami 3 puanı bütçeden karşılanacak ve faiz desteği tutarı azami üst sınır olan 500.000 TL'yi geçemeyecektir.

⁵⁷ İtfa planı örnek olarak konmuş olup, her bir yatırım için aracı kurumlarca kendi koşulları içinde itfa planları hazırlanacak ve Ekonomi Bakanlığı'na sunulacaktır.

Yıl	Geri Ödemeden Önceki Anapara	Faiz Miktar 10 Puan	Hazine Tarafından Karşılancak Tutar (3 Puan)	Yatırımcı Tarafından Karşılancak Tutar	Anapara Geri Ödeme	Aylık Ödeme
1	7.000.000	700.000	210.000	490.000	1.508.300	1.998.300
2	5.491.700	549.170	164.750	384.420	1.659.130	2.043.550
3	3.832.570	383.260	114.980	268.280	1.825.040	2.093.320
4	2.007.530	200.750	10.270	190.480	2.007.530	2.198.010
TOPLAM		1.833.180	500.000	1.333.180	7.000.000	8.333.180

Görüldüğü üzere yatırım için kullanılan kredinin azami 7.000.000 TL'si için kredi faiz desteği talebinde bulunulmasına rağmen, hazine tarafından karşılanabilecek azami faiz desteği tutarı Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen üst sınır olan 500.000 TL ile sınırlı kalacaktır. Kredinin 4. yıl geri ödemesinde yararlanılabilecek faiz desteği %3'e göre (200.750*%3) 60.225 TL iken azami üst sınır olan 500.000 TL'nin aşılmaması için ilgili yılda en fazla 10.270 TL faiz desteğinden yararlanılabilecektir.

Aynı yatırım için yıllık % 10 dan 7 yıl vadeli 2.000.000 TL kredi talep edildiği ve Bakanlık tarafından itfa planı uygun görüldüğünde, yatırım için ödenecek olan kredi maliyeti ve yararlanılacak faiz desteği tutarı aşağıdaki gibi olacaktır.(Faiz desteği 3 puan olarak uygulanacak)

YIL	GERİ ÖDEMEDEN ÖNCEKİ ANAPARA	FAİZ TUTARI (% 10'A GÖRE)	BÜTÇEDEN KARŞILANAK TUTAR (FAİZ DESTEĞİ 3 PUAN)	YATIRIMCI TARAFINDAN KARŞILANACAK TUTAR	ANAPARA GERİ ÖDEME	AYLIK ÖDEME
1	2.000.000	200.000	60.000	140.000	210.810	350.810
2	1.789.190	178.920	53.676	125.244	231.890	357.134
3	1.557.300	155.730	46.719	109.011	255.080	364.091
4	1.302.220	130.220	39.066	91.154	280.590	371.744
5	1.021.630	102.160	30.648	71.512	308.650	380.162
6	712.980	71.300		71.300	339.510	389.420
7	373.470	37.350		37.350	373.470	399.615
TOPLAM	8.756.790	875.680	230.109	645.571	2.000.000	2.612.976

Örnek tabloya baktığımızda; yıllık % 10 olan kredi maliyetinin 3 puanının, yani kredi maliyeti olan 875.680 TL'nin 262,704 TL'sinin, bütçeden karşılanması gerekirken bütçeden karşılanacak faiz desteği tutarı 230.109 TL'dir. Bunun sebebi faiz desteğinin azami ilk 5 yıl için öngörülmüş olmasıdır. Karar'a göre 5 yıldan daha uzun vadeli kredilerde ilk beş yıl için ödenecek olan faizin 3 puanlık kısmı bütçeden karşılanacaktır.

Döviz kredisi ile gerçekleştirilecek yatırımlarda da faiz desteği uygulamasında aynı şartlar geçerlidir. Döviz kredisinde faiz desteğinin tespitinde vade tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru dikkate alınarak yapılır.

8.3. FAİZ DESTEĞİNDEN YARARLANMAYACAK YATIRIMLAR/KURUMLAR

Faiz desteği uygulaması teşvik belgesine bağlanmış olan yatırımlar için getirilmiş bir teşvik unsurudur. Bakanlar Kurulu'nun 2012/3305 sayılı Kararının (4) no.lu eki listede yer alan ve “Teşvik Edilmeyecek Yatırımlar” olarak belirtilen yatırımlar ile Karar’da belirtilen şartları taşımayan yatırımlar teşvik belgesi alamayacak ve teşvik sisteminden yararlanamayacaklardır.

2012/3305 sayılı Karar’ın 11. Maddesinin (7) numaralı fıkrasında; kullanılmış makine ve teçhizat için ve kamu iktisadi teşebbüsleri dahil kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının yapacağı yatırımlar için faiz desteği öngörülmemiştir.

8.4. FAİZ DESTEĞİ UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER

Yapılan yatırımın faiz desteğinden yararlanabilmesi için 2012/3305 sayılı Karar’ın 5. maddesinde belirtilen asgarî yatırım tutarları ile sabit kapasiteleri sağlaması gerekmektedir. Anılan maddeye göre, Yatırımın, destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgarî sabit yatırım tutarının aşağıdaki tabloda belirtilen tutarlar kadar olması gerekir.

Yatırımın Yapılacağı Bölge/Sektör	Asgari Sabit Yatırım Tutarı
1. Bölge	1.000.000 TL
2. Bölge	1.000.000 TL
3. Bölge	500.000 TL
4. Bölge	500.000 TL
5. Bölge	500.000 TL
6. Bölge	500.000 TL

Desteklerden yararlanacak yatırımların stratejik yatırımlar olması halinde asgari sabit yatırım tutarının 50.000.000 TL olması gerekir. Ayrıca yapılacak yatırımın 2012/3305 sayılı Karara ekli listelerde belirlenen asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlaması da gerekir.

8.5. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI

Diğer bütün destek unsurlarında olduğu gibi faiz desteğinden faydalanabilmek için yatırımın teşvik belgesine bağlanması gerekmektedir. Teşvik belgesi başvurusundan, kapanmasına kadar yapılacak işlemler kitabımızın I. Bölüm, “8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR” başlığı altında ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

8.6. FAİZ DESTEĞİNİ UYGULAYACAK KURUMLAR

Faiz desteği uygulamasına ilişkin esaslar Müsteşarlık ve aracı kurumlar arasında imzalanan protokol ile belirlenir. Aracı kurumlar bankalar ve finansal kiralama şirketleridir. Faiz desteğinin sadece bankalardan alınan kredilerde değil, teşvik belgesinde öngörülen yatırımın finansal kiralama yoluyla yapılması halinde de sağlanması mümkündür.

8.6.1. Faiz Desteği Uygulamasının Başlaması

2012/3305 sayılı Karar kapsamında alınacak olan teşvik belgelerinde faiz desteğinin öngörülmesi halinde faiz desteğinden yararlanılabilecektir. Ancak Stratejik yatırımlarla ilgili olarak 2012/3305 sayılı Karar'ın 11. maddesinin (5) numaralı fıkrasında süre sınırlaması getirilmiştir. Karar'a göre stratejik yatırımlar için **31/12/2013 tarihine kadar (bu tarih dahil) yapılacak müracaatlara** istinaden düzenlenecek teşvik belgeleri kapsamında faiz desteği öngörülmektedir. 31.12.2013 tarihine kadar alınacak teşvik belgesi kapsamında faiz desteği ödemelerine ise **1/1/2013 tarihinden sonra** başlanacaktır.

Teşvik belgelerinde faiz desteğinin öngörülmüş olması doğrudan faiz desteğinden yararlanmaya hak oluşturmaz. Teşvik belgesinde faiz desteği öngörülen yatırımcılar faiz desteğinden yararlanabilmek için Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü ile protokol imzalayan aracı kurumlardan birine başvurulacak olup, Genel Müdürlük ile aracılık protokolü imzalayan aracı kurumların listesi aşağıdaki gibidir.

FAİZ DESTEĞİ PROTOKOLÜNÜ İMZALAYAN ARACI KURUMLAR		
BANKALAR	FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ	KATILIM BANKALARI
1-DENİZBANK A.Ş. 2-ALTERNATİF BANK A.Ş. 3-T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş. 4-TÜRKİYE HALK BANKASI A.Ş. 5-TÜRKİYE KALKINMA BANKASI A.Ş. 6-AKBANK T. A. Ş. 7-VAKIFLAR BANKASI T. A. O. 8-H.S.B.C. BANK A. Ş. 9-FİNANSBANK A. Ş. 10-T. İŞ BANKASI A. Ş. 11-TEKSTİL BANKASI A. Ş. 12-T. GARANTİ BANKASI A. Ş. 13-YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş. 14-TÜRKİYE SINAİ KALKINMA BANKASI A.Ş. 15-TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş. 16-ŞEKERBANK T.A.Ş. 17-EUROBANK TEKFEN A.Ş. 18-AKTİF YATIRIM BANKASI A.Ş. 19-CITIBANK A.Ş.	1-FFK FON FİNANSAL KİRALAMA A.Ş. 2-TEB FİNANSAL KİRALAMA A.Ş. 3-SİEMENS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş. 4-FORTİS FİNANSAL KİRALAMA A. Ş. 5-ANADOLU FİNANSAL KİRALAMA A. Ş. 6-ZİRAAT FİNANSAL KİRALAMA A. Ş. 7-HALK FİNANSAL KİRALAMA A. Ş. 8-YAPI KREDİ FİNANSAL KİRALAMA A. O. 9-I.N.G. FİNANSAL KİRALAMA A. Ş. 10-EFG FİNANSAL KİRALAMA A. Ş. 11-İŞ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş. 12-VAKIF FİNANSAL KİRALAMA A.Ş. 13-KUVEYT TÜRK KATILIM BANKASI FİNANSAL KİRALAMA A.Ş. 14-AK FİNANSAL KİRALAMA A.Ş. 15-KAYNAK FİNANSAL KİRALAMA A.Ş. 16-ALBARAKA TÜRK KATILIM BANKASI A. Ş.	1- TÜRKİYE FİNANS KATILIM BANKASI A.Ş. 2-ALBARAKA TÜRK KATILIM BANKASI A.Ş. 3-ASYA KATILIM BANKASI A.Ş. 4-KUVEYT TÜRK KATILIM BANKASI A.Ş.

Aracı kurum tarafından yapılan değerlendirme sonucunda kredi kullanımı veya finansal kiralama sözleşmesi yapılması uygun görülen projelere ilişkin faiz desteği müracaatları, yatırımcı adına protokolde belirtilen esaslar çerçevesinde aracı kurumca Genel Müdürlüğe yapılır.

Faiz desteğinden yararlanabilmek için yapılan müracaatın, Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirme sonucu uygun görülmesi gerekir.

8.6.2. Faiz Desteği Ödemesinin Yapılması

Ekonomi Bakanlığı tarafından faiz desteği ödemesinin yapılabilmesi için;

a) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığının veya tecil ve/veya taksitlendirildiğinin ya da yapılandırıldığının ve yapılandırmanın bozulmadığının,

b) 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 22/A maddesi uyarınca Maliye Bakanlığı tahsilat dairelerine müracaat tarihinden önceki onbeş gün içerisinde vadesi geçmiş borcunun olmadığına,

tevsik edilmesi gerekmektedir.

Ekonomi Bakanlığı tarafından faiz desteği ödemelerinin vadeyi takip eden ayın sonuna kadar yapılması esastır. Ancak, Hazine nakit dengesi veya diğer zorunlu haller nedeniyle ödeme tarihinde Bakanlıkça değişiklik yapılabilir.

8.6.3. Birden Fazla Aracı Kurumdan Kredi Alınması

Aynı teşvik belgesi kapsamı yatırım için faiz desteği uygulamasına yönelik olarak, yatırım süresince sadece bir aracı kurum başvuruda bulunacaktır. Yatırımcılar aynı teşvik belgesi kapsamında hem banka hem de finansal kiralama şirketi vasıtasıyla faiz desteğinden yararlanmak için başvuramaz. Bu tür durumlarda faiz desteği müracaatı yatırımcının tercihinine göre finansal kiralama şirketi veya bankalardan birisi tercih edilerek yapılır. Faiz desteğinden yararlandırılmaya başlandıktan sonra aracı kurum değiştirilmemek kaydıyla aynı teşvik belgesi kapsamı yatırım için birden fazla itfa tablosuna göre işlem yapılabilir.

Stratejik yatırımlar için, faiz desteği uygulamasına yönelik olarak birden fazla aracı kurum talepte bulunabilir.

8.7. DEVİR HALİNDE UYGULAMA

Teşvik belgesi kapsamı yatırımın başka bir yatırımcıya devredilmesi için devralan yatırımcının teşvik belgesinde faiz desteğinin öngörülmüş olması ve bu devir işleminin kredi kullandıracak kurumca da uygun görülmesi gerekmektedir. Bu şartların gerçekleşmesi durumunda yeni yatırımcı için eski itfa planındaki vade, faiz desteği miktarı ve benzeri şartlar değiştirilmeksizin bakiye kredi için düzenlenecek yeni itfa planına göre faiz desteği ödenmesine devam edilir. Aksi takdirde, devredilen makine ve teçhizata yönelik faiz desteği uygulaması durdurulur.

Örneğin teşvik belgesi kapsamında 4 yıllık itfa planına göre kullanılmış olan 5.000.000 TL kredili bir yatırım, 2 yıl içinde 2.200.000 TL anapara ödendikten sonra, 2. yılın sonunda devredildiğini varsayalım. Devralan yatırımcı söz konusu yatırım üzerinden devir tarihi itibarıyla bakiye kredi miktarı olan (5.000.000 TL-2.200.000 TL=) 2.800.000 TL üzerinden (eski kredi şartları değişmeksizin) yapılacak olan yeni itfa planına göre faiz desteğinden yararlanmaya devam edecektir. Ancak, devralan yatırımcının teşvik belgesinde faiz desteğinin öngörülmüş olması ve krediyi kullandıran aracı kurumunda devir işlemini onaylaması şarttır.

Faiz desteği yatırımcıdan ziyade yatırım için verildiğinden, faiz desteği uygulamasında azami süre olan ve azami üst limitlerin yatırımın tamamı için dikkate alınması gerekir. Devir

halinde de devreden ve devralan, yatırımın tamamı üzerinden, toplam azami 5 yıl için en fazla ilgili bölge ve yatırım için belirlenen azami üst limit kadar faiz desteğinden yararlanabilirler.

8.8. FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİNİN DURUMU

2012/3305 sayılı Karar'ın 11. Maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre, faiz desteği içeren teşvik belgelerine konu yatırımlardan finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek olanlar için de faiz ödemelerini içeren itfa planı yapılması kaydıyla aynı şartlarla faiz desteği uygulanabilir.

8.9. ŞARTLARIN İHLALİ HALİNDE YAPILACAKLAR

8.9.1. Ödemeleri Geciktirilmesi Yada Yapılmaması Halinde Yapılacaklar

Kullanılan kredilerin faiz, kâr payı veya anaparalarının yatırımcı tarafından itfa planlarında belirtilen sürelerde geri ödenmemesi halinde, yapılmayan ilk ödeme ilgili aracı kurum tarafından en kısa sürede Ekonomi Bakanlığı'na bildirilir ve Bakanlıkça faiz desteği ödemeleri durdurulur. Yatırımcının kredi geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirdiğinin daha sonra ilgili aracı kurumca Bakanlığa bildirilmesi halinde, bildirim takip eden dönemler için faiz desteği ödemeleri başlangıçta öngörülen ödeme tarihlerinde herhangi bir uzatmaya gidilmeksizin tekrar başlatılır. Kredi geri ödemesine ait yükümlülüklerin yeniden aksaması halinde faiz desteği ödemesine son verilir.

Teşvik belgesinin herhangi bir nedenle iptal edilmesi halinde yararlanılan faiz desteği tutarı 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilir

8.9.2. Aracı Kurumların Sorumluluğu

Aracı kurum, faiz desteğine esas olan kredinin teşvik belgesi kapsamındaki harcamalar için kullandırılmasıyla yükümlüdür. Kredinin amacı dışında kullanıldığının tespiti halinde, Bakanlıkça ödenen faiz desteği tutarına ilgili bankanın bu kapsamdaki krediye uyguladığı faiz veya kâr payı oranı uygulanmak suretiyle Bankaca tespit edilecek meblağın, finansal kiralama şirketlerince ise ödenen faiz desteği miktarına itfa planının düzenlenmesinde uygulanan faiz veya kâr payı üzerinden tespit edilen tutarın beş iş günü içerisinde bütçeye gelir yazılmak üzere muhasebe birimi hesabına yatırılması gerekir. Aksi takdirde söz konusu meblağlar Bakanlıkça;

a) Bankalar için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki karşılık hesabından virman yapılarak veya diğer hukuki yöntemler kullanılarak,

b) Finansal kiralama şirketleri için ise 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanarak,

geri alınır.

Aracı kurumların uyguladıkları faiz veya kâr payı oranları, bölgelere göre belirlenen faiz desteği puanının altına düştüğünde, aracı kurumun uyguladığı oran dikkate alınır.

8.10. TEŞVİK BELGESİNİN İPTALİ HALİNDE FAİZ DESTEĞİ

Teşvik belgesinin herhangi bir nedenle iptal edilmesi halinde yararlanılan faiz desteği tutarı 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilir.

9. YATIRIM YERİ TAHSİSİ

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın 16. maddesine göre, Ekonomi Bakanlığı tarafından teşvik belgesi düzenlenmiş büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için, 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi çerçevesinde Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre yatırım yeri tahsis edilebilecektir.

9.1. YATIRIM YERİ TAHSİSİNİN GENEL ŞARTLARI

9.1.1. Yatırım Teşvik Belgesi Alınması Şartı

Diğer bütün destek unsurlarında olduğu gibi yatırım yeri tahsisi desteğinden faydalanabilmek için yatırımın teşvik belgesine bağlanması gerekmektedir. Teşvik belgesi başvurusundan, kapanmasına kadar yapılacak işlemler kitabımızın I. Bölüm, “8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR” başlığı altında ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

9.1.2. Sabit Yatırım Tutarları ve Asgari Kapasiteler

Yapılan yatırımın yatırım yeri tahsisi desteğinden yararlanabilmesi için 2012/3305 sayılı Karar'ın 5. maddesinde belirtilen asgarî yatırım tutarları ile sabit kapasiteleri sağlaması gerekmektedir. Anılan maddeye göre, Yatırımın, destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgarî sabit yatırım tutarının aşağıdaki tabloda belirtilen tutarlar kadar olması gerekir.

Yatırımın Yapılacağı Bölge/Sektör	Asgari Sabit Yatırım Tutarı
1. Bölge	1.000.000 TL
2. Bölge	1.000.000 TL
3. Bölge	500.000 TL
4. Bölge	500.000 TL
5. Bölge	500.000 TL
6. Bölge	500.000 TL

Desteklerden yararlanacak yatırımların stratejik yatırımlar olması halinde asgari sabit yatırım tutarının 50.000.000 TL olması gerekir. Ayrıca yapılacak yatırımın 2012/3305 sayılı Karara ekli listelerde belirlenen asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlaması da gerekir.

9.2. YATIRIM YERİ TAHSİS EDİLECEK YATIRIMLAR

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın 16. maddesine göre, Ekonomi Bakanlığı tarafından teşvik belgesi düzenlenmiş;

- büyük ölçekli yatırımlar,
- stratejik yatırımlar,
- bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar

için 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi çerçevesinde Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilebileceği belirtilmiştir.

9.2.1. Büyük Ölçekli Yatırımlar

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A maddesinde belirtilen büyük ölçekli yatırımların neler olduğu 2009/15199 sayılı Karar'ın 3 numaralı ekinde belirtilmiştir. Bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sıra No	Yatırım Konuları	Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
1	Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1000
2	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	200
3	Liman ve Liman Hizmetleri Yatırımları	200
4	Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları: a) Motorlu Kara Taşıtları Ana Sanayi Yatırımları b) Motorlu Kara Taşıtları Yan Sanayi Yatırımları	200 50
5	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları	50
6	Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	
7	Elektronik Sanayi Yatırımları	
8	Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
9	İlaç Üretimi Yatırımları	
10	Hava ve Uzay Taşıtları ve/veya Parçaları İmalatı Yatırımları	
11	Makine (Elektrikli Makine ve Cihazlar Dahil) İmalatı Yatırımları	
12	Metal Üretimine Yönelik Yatırımlar: [Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerin cevher ve/veya konsantresinden nihai metal üretimine yönelik yatırımlar (bu tesislere entegre madencilik yatırımları dahil)]	

Yukarıdaki şartlara sahip teşvik belgesine bağlanmış büyük ölçekli yatırımlar, 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi çerçevesinde Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsisi desteğinden yararlanabilecektir.

9.2.2. Stratejik Yatırımlar

2012/3305 sayılı Karar'ın 8. maddesi ve 2012/1 sayılı Tebliğ'in 10. maddesinde belirtilen ve aşağıda yer alan kriterlerin tamamını birlikte sağlayan, ithalat bağımlılığı yüksek ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırım olarak değerlendirilecektir.

a) Asgari sabit yatırım tutarının ellimilyon Türk Lirasının üzerinde olması (münhasıran bu yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak üzere gerçekleştirilecek doğalgaza dayalı olmayan enerji yatırımlarının tesis kurulu gücü ile orantılanacak kısmı yatırım tutarına dahil edilir).

b) Teşvik belgesine konu yatırımda üretilecek ürünle ilgili yurtiçi toplam üretim kapasitesinin, aynı ürünün ithalatından az olması.

c) Teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek yatırımla asgari yüzde kırk oranında katma değer sağlanması.

ç) Yatırım konusu tesiste üretilecek ürünle ilgili son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının ellimilyon ABD Dolarının üzerinde olması (ithalat miktarının tespitinde, müracaat tarihinden önce yayımlanmış son oniki aylık resmi veriler esas alınır).

Stratejik yatırım kapsamına girdiği halde yurt içinde üretimi olmayan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlarda yukarıdaki (ç) bendinde yer alan " bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının ellimilyon ABD Dolarının üzerinde olması" şartı aranmayacaktır.

Rafineri ve petrokimya yatırımlarında ise (c) bendinde yer alan " Bakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde, belge konusu yatırımla sağlanacak katma değer in asgari yüzde kırk olması." şartı aranmayacaktır.

Stratejik yatırımlar, yeni teşvik sistemi ile 6 bölgeye ayrılan Türkiye’de, bölge ayrımı yapılmaksızın, ülkenin neresinde yapılırsa yapılsın, 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi çerçevesinde Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsisi desteğinden yararlanabilecektir.

9.2.3. Bölgesel Desteklerden Yararlanacak Yatırımlar

Yine 2012/3305 sayılı Karar kapsamında 6 bölge şeklinde belirlenmiş olan tüm illerdeki teşvik belgesine bağlanan ve sabit yatırım tutarları ile asgari kapasiteleri anılan Karar'da belirtilen hadleri aşan bütün yatırımlar için, 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi çerçevesinde Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsisi yapılabilecektir.

9.3. YATIRIM YERİ TAHSİSİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın 16. maddesinde, Ekonomi Bakanlığı tarafından teşvik belgesi düzenlenmiş büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için, 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi çerçevesinde Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre yatırım yeri tahsis edilebileceği belirtilmiştir.

2012/3305 sayılı Karar ile yürürlükten kaldırılan 2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'da da, 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi çerçevesinde Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre yatırım yeri tahsis edilebileceği belirtilmişti. 2009/15199 sayılı Karar kapsamında Maliye Bakanlığı bu yetkisini kullanarak, hazırladığı Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar⁵⁸ ile yatırım yeri tahsisi uygulamasının ayrıntılarını belirlemiştir. 2012/3305 sayılı Karar ile 2009/15199 sayılı Karar yürürlükten kaldırıldığından Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılmış olan "Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar"ın 2012/3305 sayılı Karar için uygulanması mümkün değildir. Bu bağlamda, Maliye Bakanlığı tarafından uygulamanın usul ve esaslarına ilişkin yeni bir düzenlemenin yapılması gerekmekte olup, kitabın yayımlandığı tarih itibarıyla Maliye Bakanlığı tarafından yapılmış bir düzenleme bulunmamaktadır.

2012/3305 sayılı Karar'ın yatırım yeri tahsisi konusunda atıfta bulunduğu 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda

⁵⁸ 03.09.2009 tarih ve 27338 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'unun ek 3. maddesinde teşvik belgeli yatırımlara Hazine arazisi tahsisi konusunda düzenleme yapılmıştır.

Söz konusu Ek Madde-3 uyarınca, KVK'nın 32/A madde kapsamındaki yatırımlarla ilgili olarak talep edilen taşınmazın bulunduğu ilçenin mülki sınırları içindeki organize sanayi veya endüstri bölgelerinde bu yatırımlar için tahsis edilebilecek boş parsel bulunmaması, gerçekleştirilecek yatırımın toplam tutarının, talep edilen taşınmazların maliki idarelerce takdir edilecek rayiç değerinin tarım ve hayvancılık yatırımları için bir, turizm yatırımları için iki, diğer yatırımlar için üç katından az olmaması kaydıyla; Hazineye, özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine veya belediyelere ait arazi veya arsaların üzerinde kırkdokuz yıl süreli bağımsız ve sürekli nitelikli irtifak hakkı tesis edilebilecektir.

6831 sayılı Orman Kanununa tabi alanlar hariç olmak üzere, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunması nedeniyle irtifak hakkı tesis edilemeyen taşınmazlar üzerinde ise aynı şartlarla kırkdokuz yıl süreli kullanma izni verilebilecektir.

Yatırımcılar lehine tesis edilecek irtifak hakkı veya kullanma izinlerinde ilk yıl bedeli, yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin yüzde üçüdür.

İrtifak hakkı veya kullanma izni verilenlerden ayrıca hasılat payı alınmayacaktır.

İrtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecek taşınmazlar üzerindeki kamuya ait ve ihtiyaç dışı bina ve müştemilat ile üzerinde henüz faaliyete geçmemiş yatırım bulunan arazi veya arsalar da bu kapsamda değerlendirilecektir.

İrtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecek taşınmazlardan imar planı bulunmayanların planları ile uygulama projeleri, bedelsiz olarak verilen ön izin süresi içinde yapılacak olup, on izin süresi iki yılı geçemeyecektir.

İstihdam edilecek işçi sayısına, yatırım konusu işletmenin faaliyete geçtiği tarihten itibaren beş yıl süreyle uyulması zorunludur.

Yatırımcının, Ek Madde-3 ile yapılan düzenleme kapsamında belirlenen şartlara uymadığının veya mücbir sebepler hariç öngörülen sürede yatırımın tamamlanmadığının tespiti halinde, herhangi bir yargı kararı aranmaksızın irtifak hakkı veya kullanma izni iptal edilecektir. Bu durumda taşınmaz üzerindeki tüm yapı ve tesisler sağlam ve işler durumda tazminat veya bedel ödenmeksizin taşınmaz maliki idareye intikal edecek ve bundan dolayı hak lehtarları veya üçüncü kişilerce herhangi bir hak ve talepte bulunulamayacaktır. Ancak, öngörülen sürede yatırımın en az yüzde ellisinin gerçekleştirilmesine rağmen yatırımın tamamlanmaması veya öngörülen istihdam sayısına yüzde onu aşan oranda uyulmaması halinde ise irtifak hakkı veya kullanma izni bedelleri için sağlanan indirimler iptal edilecek ve iptal tarihinden itibaren ayrıca hasılat payı alınacaktır.

İrtifak hakkı veya kullanma izni süresinin sonunda makine, teçhizat ve demirbaşlar hariç diğer yapı ve tesisler taşınmaz maliki idareye intikal eder, yatırımcının talep etmesi halinde ise genel hükümlere göre doğrudan irtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecektir.

Hazineye ait taşınmazlar; tarım ve hayvancılık yatırımları hariç olmak üzere, en az 50.000.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirası tutarında, en az yüz kişiye istihdam sağlayacak

şekilde ve taşınmazın rayiç değerinin en az üç katı tutarında yatırım yapacaklara, 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değer üzerinden doğrudan satılabilecektir. Bu yerlerin amacı dışında kullanılmayacağına dair tapu kütüğüne şerh konulacaktır.

9.3. YATIRIM YERİ TAHSİSİ DESTEĞİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR

2012/3305 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan; teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları yatırım yeri tahsis desteğinden yararlanamayacaktır. Bunun dışındaki yatırımlar bu destekten yararlanabilecektir. 2012/3305 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan ve dolayısıyla yatırım yeri tahsisinden yararlanamayacak yatırımlar kitabımızın I. Bölüm, “3.2. 2012/3305 sayılı KARAR’IN 4 NUMARALI EKİNDE YER ALAN YATIRIM KONULARI” başlığı altında gösterilmiştir.

Öte yandan, aşağıda sayılan kurumlara ve yatırımlara, yatırım yeri tahsis edilmesi mümkün değildir.

1. Finans ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar,
2. İş ortaklıkları,

3. 16/7/1997 tarihli ve 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli İle Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması Ve İşletilmesi İle Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki yatırımlar: Bu kanun; hidroelektrik, jeotermal, nükleer santraller ve diğer yenilebilir enerji kaynakları ile çalıştırılacak santrallerin **dışında** kalan “Yap-İşlet Modeli” ile üretim şirketlerine ülke enerji plan ve politikalarına uygun biçimde elektrik enerjisi üretmek için mülkiyetleri kendilerine ait olmak üzere termik santral kurma ve işletme izni verilmesi ile enerji satışına dair esas ve usulleri belirlemektir.

4. 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım Ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun kapsamında yapılan yatırımlar: Bu Kanun, köprü, tünel, baraj, sulama, içme ve kullanma suyu, arıtma tesisi, kanalizasyon, haberleşme, elektrik üretim, iletim, dağıtım ve ticareti, maden ve işletmeleri, fabrika ve benzeri tesisler, çevre kirliliğini önleyici yatırımlar, otoyol, trafiği yoğun karayolu, demiryolu, gar kompleksi, lojistik merkezi, yeraltı ve yerüstü otoparkı ve sivil kullanıma yönelik deniz ve hava alanları ve limanları, yük ve/veya yolcu ve yat limanları ile kompleksleri, sınır kapıları, milli park (özel kanunu olan hariç), tabiat parkı, tabiatı koruma alanı ve yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında planlarda öngörülen yapı ve tesisleri, toptancı halleri ve benzeri yatırım ve hizmetlerin yaptırılması, işletilmesi ve devredilmesi konularında, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde sermaye şirketlerinin veya yabancı şirketlerin görevlendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

5. Rödovans sözleşmesine bağlı olarak yapılan yatırımlar: Ruhsat sahalarındaki madenlerin üretilerek değerlendirilmesi amacıyla üçüncü kişilere veya kuruluşlara tasarruf hakkı sağlamak üzere ruhsat sahasının tamamı ya da bir kısmı için ruhsat sahiplerinin bu kişilerle yapmış oldukları sözleşmelere bağlı olarak yapılan yatırımlardır.⁵⁹

⁵⁹ Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliği Madde 3/rr, 6.11.2010 tarih ve 27751 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

KAYNAKÇA

- 1- 6322 Sayılı Kanun Ve Gerekçeleri
- 2- Yeni Teşvik Sistemine İlişkin Hükümet Tarafından Yapılan Sunumdan
- 3-193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu
- 4- 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu
- 5- 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu
- 6- İthalat Rejimi Kararı
- 7- 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- 8- İthalat:2012/9- Kullanılmış Veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilebilecek Bazı Maddelere İlişkin Tebliğ
- 9- 2009/15199 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar
- 10- 2012/3305 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar
- 11- 2012/1 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ
- 12- GÖKMEN Selahattin, Yatırımların Finansmanında Bütçeden Sağlanan Doğrudan Teşvik; Faiz Desteği Uygulaması, Vergi Sorunları Dergisi, Ekim 2009, Sayı 253.
- 13- GÖKMEN Selahattin, Örneklerle Yeni Yatırım İndirimi; İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulaması, Vergi Sorunları Dergisi, Nisan 2010, Sayı 259.
- 14- GÖKMEN Selahattin, Kısmen Tamamlanıp İşletmeye Başlanılan Yatırımlarda İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulaması, Vergi Sorunları Dergisi, Ocak 2012, Sayı 280.
- 15-GÖKMEN Selahattin, Yeni Teşvik Sisteminin Sağlayacağı Destek Unsurları, Vergi Sorunları Dergisi, Mayıs 2012, Sayı 284.
- 16- KARTALOĞLU Emre, Yeni Teşvik Sistemi Rehberi, İSMMMO Yayınları, Yayın No 129, İstanbul, 2009.
- 17- KARTALOĞLU Emre, Yatırım Yeri Tahsisi, Vergi Sorunları Dergisi, Ekim 2009, Sayı 253.
- 18- KARTALOĞLU Emre, İndirimli Gelir Ve Kurumlar Vergisi Uygulamasının Sorunları, Vergi Sorunları Dergisi, Mart 2010, Sayı 258.